

ציפי בן-עמי

אולפן עברית

יסודות הדקדוק והתחביר

ULPAN IVRIT

A Guide to Hebrew Grammar

Teacher's Guide
& Self-Study Guide

פרולוג בע"מ מוציאים לאור

מוקדש

לאמי, שרה בן-עמי ז"ל
ולאבי, שלום בן-עמי ז"ל
באהבה, בהוקרה ובהערצה

ייעוץ לשון ועריכה:
מעין ערוסי

English translations:
Donna Bossin
דנה בוסין

No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording or otherwise, without the prior permission of the publishers.

All Rights Reserved

©

PROLOG Publishing House Ltd

כל הזכויות שמורות

פרולוג מוציאים לאור בע"מ

תוכן העניינים

עמוד	עמוד בספר הלימוד "אולפן עברית"	
12		על העברית
12		האלפבית העברי
14	22, 13	האותיות
18	15	התנועות
26		שמות ותארים
26	34	הריבוי
28	43	שם העצם
32	43	שם התואר
34	72	- זקן, צעיר, ישן, ותיק
34	101	- עסוק, תפוס, פנוי
36	51	ה' הידיעה
40	168	ה' המגמה
42	90	המספר המונה
46	92	המספר הסתמי
46	265, 115	הסמיכות
52	270, 269	- ה' הידיעה בסמיכות
54	171	הזוגי
56	227	שמות הילידים
60	289	שם תואר הנגזר משם עצם
64	302	שם העצם בנטייה
68	331	שם הפעולה
70	394	תואר הפועל
72		הפועל

עמוד	עמוד בספר הלימוד "אולפן עברית"	
72	207	הבניינים - פעיל וסביל - בניין התפעל - בניין פיעל - בניין הפעיל - שם הבניין
84	259, 258, 206	השורשים והגזרות - גזרת השלמים - הגזרות העלולות - גזרת המרובעים - הגרוניות - העיצורים השורקים בבניין התפעל
98	75	שם הפועל
102	35	זמן הווה
110	160	בינוני פעול
112	195, 188	זמן עבר - מבוא
114	202, 195	- עבר - שלמים
120	188	- עבר, פעל - ע"ו / ע"י
124	250	- עבר, פעל - ל"ה
126	280	- עבר, פיעל - ל"ה
128	274	- עבר, הפעיל - פ"נ, ע"ו / ע"י
132	278	- עבר, הפעיל - פ"י
136	296	- עבר, הפעיל - פ"ג
138	318	זמן עתיד - מבוא
138	321	- עתיד, פעל - ע"ו / ע"י, הפעיל
140	327	- עתיד - פיעל, התפעל, נפעל
144	337	- עתיד, פעל - שלמים

עמוד	עמוד בספר הלימוד "אולפן עברית"	
148	340	- עתיד, פעל - פ"ג
150	356	- עתיד, פעל - חסרי פ"י
152	357	- עתיד, פעל - פ"א, פ"נ
154	358	- עתיד, פעל - ל"ה
156	361	- עתיד, פיעל - ל"ה
156	367, 192	הציווי
162	324	- הציווי השלילי
162	371	הסביל - מבוא
166	371	- בניין נפעל
168	380	- בניין פועל
170	388	- בניין הופעל
174	411, 392	- הסביל - סיכום
176	396	- נפעל - פ"ג
178	399	- נפעל - ל"ה
180		מילות יחס ומיליות
180	129	אֶת
184	209	בְּ
186	178	אֶצֶל
190	125, 62	לְ
194	310	אֶל
196	26	מִ / מֵן
200	66, 51	שֶׁל
202	309	אֵין, איני, אינך...
204	355	על עצמי, מעצמי, את עצמי
206	211, 231, 379, 406	על מילות היחס
214		תחביר ומילות קישור
214	119	כִּשְׁ... / כִּשְׁ...

עמוד	עמוד בספר הלימוד "אולפן עברית"	
214	379,157	לפני, אחרי
218	221,142	אסור, מותר
222	362	כדאי ש
224	325	רוצה ש, מבקש ש, מקווה ש, כדי ש
226	242	יותר מ / יותר מאשר
228	346	ה... ביותר
230	335	אלא
232	336	- אלא, אבל
232	326	אם... - משפט תנאי קיים
236	375	אילו... - משפט תנאי בטל
238	297	למרות... - משפט ויתור
240	383	לעומת... - משפט ניגוד
242	217	המשפט הסתמי - פעיל
244	392	- המשפט הסתמי - סביל
244		צירופים ותבניות לשון
244	33	מה שמך?
246	39	בן כמה...?
248	102	מה השעה?
252	47	עובד ב, עובד כ (המיליות ב, כ, ל, ו)
256	58	יש ב, אין ב, נמצא
258	96,93	יש ל
258	261	היה ל
260	319	יהיה ל
262	179	'כל' + שם עצם
266	350	בעל, חסר
268	247	כואב ל
272	312	מוצא חן בעיני

עמוד	עמוד בספר הלימוד "אולפן עברית"	
274		הכינוי הרומז
274	43	– זה, זאת, אלה
274	56	– הזה, הזאת, האלה

תוכן העניינים

לפי סדר הנושאים בספר הלימוד "אולפן עברית"

עמוד	עמוד בספר הלימוד "אולפן עברית"	
12		על העברית
12		האלפבית העברי
14	13	האותיות
18	15	התנועות
14	22	האותיות
196	26	מ' / מן
244	33	מה שמך?
26	34	הריבוי
102	35	זמן הווה
246	39	בן כמה... ?
28	43	שם העצם
32	43	שם התואר
274	43	זה, זאת, אלה
252	47	עובד ב', עובד כ'
36	51	ה' הידיעה
200	51	שָׁל
274	56	הזה, הזאת, האלה
256	58	יש ב', אין ב', נמצא
190	62	ל'

עמוד	עמוד בספר הלימוד "אולפן עברית"	
200	66	נָשָׁל
34	72	זָקָן, צַעִיר, יֶשֶׁן, וְתִיק
98	75	שֵׁם הַפּוֹעֵל
42	90	הַמִּסְפָּר הַמּוֹנֵה
46	92	הַמִּסְפָּר הַסְּתָמִי
258	93	יֵשׁ לְ
258	96	יֵשׁ לְ
34	101	עֶסוֹק, תְּפֹס, פְּנוּי
248	102	מָה הַשְּׁעָה?
46	115	הַסְּמִיכוֹת
214	119	כֹּאשֶׁר / כֶּשֶׁ...
190	125	לְ
180	129	אֶת
218	142	אֶסוּר, מוֹתֵר
214	157	לִפְנֵי, אַחֲרֵי
110	160	בִּינוּנֵי פֶעוּל
40	168	ה' הַמַּגְמָה
54	171	הַזּוּגִי
186	178	אֶצֶל
262	179	'כָּל' + שֵׁם עֵצִים
112	188	זְמַן עֵבֶר - מְבוּא
120	188	עֵבֶר, פֶּעַל - ע"ו / ע"י
156	192	הַצִּיּוּי
112	195	זְמַן עֵבֶר - מְבוּא
114	195	עֵבֶר - שְׁלָמִים
114	202	עֵבֶר - שְׁלָמִים
84	206	הַשּׁוּרְשִׁים וְהַגְזֵרוֹת

עמוד	עמוד בספר הלימוד "אולפן עברית"	
72	207	הבניינים - פעיל וסביל - בניין התפעל - בניין פיעל - בניין הפעיל - שם הבניין
184	209	ב
206	211	על מילות היחס
242	217	המשפט הסתמי - פעיל
218	221	אסור, מותר
56	227	שמות הילידים
206	231	על מילות היחס
226	242	יותר מ / יותר מאשר
268	247	כואב ל
124	250	עבר, פעל - ל"ה
84	258	השורשים והגזרות - גזרת השלמים - הגזרות העלולות - גזרת המרובעים - הגרוניות - העיצורים השורקים בבניין התפעל
258	261	היה ל
46	265	הסמיכות
52	269	ה' הידיעה בסמיכות
52	270	ה' הידיעה בסמיכות
128	274	עבר, הפעיל - פ"נ, ע"ו / ע"י
132	278	עבר, הפעיל - פ"י
126	280	עבר, פיעל - ל"ה

עמוד	עמוד בספר הלימוד "אולפן עברית"	
60	289	שם תואר הנגזר משם עצם
136	296	עבר, הפעיל - פ"ג
238	297	למרות... - משפט ויתור
64	302	שם העצם בנטייה
202	309	אין, איני, אינך...
194	310	אל
272	312	מוצא חן בעיני
138	318	זמן עתיד - מבוא
260	319	יהיה ל
138	321	עתיד, פעל - ע"ו / ע"י, הפעיל
162	324	הציווי השלילי
224	325	רוצה ש, מבקש ש, מקווה ש, כדי ש
232	326	אם... - משפט תנאי קיים
140	327	עתיד - פיעל, התפעל, נפעל
68	331	שם הפעולה
230	335	אלא
232	336	אלא, אבל
144	337	עתיד, פעל - שלמים
148	340	עתיד, פעל - פ"ג
228	346	ה... ביותר
266	350	בעל, חסר
204	355	על עצמי, מעצמי, את עצמי
150	356	עתיד, פעל - חסרי פ"י
152	357	עתיד, פעל - פ"א, פ"נ
154	358	עתיד, פעל - ל"ה
156	361	עתיד, פיעל - ל"ה
222	362	כדאי ש

עמוד	עמוד בספר הלימוד "אולפן עברית"	
156	367	הציווי
162	371	הסביל - מבוא
166	371	בניין נפעל
236	375	אילו... - משפט תנאי בטל
206	379	על מילות היחס
168	380	בניין פועל
240	383	לעומת... - משפט ניגוד
170	388	בניין הופעל
244	392	המשפט הסתמי - סביל
174	392	הסביל - סיכום
70	394	תואר הפועל
176	396	נפעל - פ"ג
178	399	נפעל - ל"ה
206	406	על מילות היחס
174	411	הסביל - סיכום

על העברית

- העברית נכתבת מימין לשמאל.
- באלפבית 22 אותיות, שהן העיצורים.
- יש אותיות דפוס ואותיות כתב, אולם אין אותיות גדולות.
- התנועות הן סימנים הנוספים אל האותיות.
- ככלל העברית נכתבת ללא ניקוד.
- בעברית יש מין (זכר ונקבה) ומספר (יחיד ורבים).
- שם התואר מותאם לשם העצם במין ובמספר.
- לפועל בעברית שלושה זמנים: עבר, הווה ועתיד.
- ככלל גרעין המילה בעברית הוא "שורש", והוא יוצר קשר סמנטי בין המילים.
- המילים בעברית מאורגנות במבנים, במשקלים ובנטיות, ועל כן דקדוק השפה העברית שיטתי ולוגי.

האלפבית העברי

א	אָלֶף	alef	1.
ב	בֵּית	bet	2.
ב	בֵּית	vet	
ג	גִּימֶל	gimel	3.
ד	דָּלֶת	dalet	4.
ה	הָא	hey	5.
ו	וָו	vav	6.
ז	זַיִן	zayin	7.
ח	חֵית	chet	8.
ט	טֵית	tet	9.
י	יּוֹד / יוֹד	yod / yud	10.
כ	כָּף	kaf	11.
כ	כָּף	chaf	
ך	כָּף סופית	chaf sofit	
ל	לָמֶד	lamed	12.

About Hebrew

- Hebrew is written from right to left.
- The Hebrew alphabet has 22 letters, all consonants.
- The letters have both a print and a script form, but there are no capital letters.
- The vowels are in the form of diacritical marks or points (*nikkud*) added to the letters.
- Hebrew is usually written without vowels.
- Hebrew has gender (masculine and feminine) and number (singular and plural).
- Adjectives are inflected to agree with the nouns they modify in gender and in number.
- Hebrew has three verb tenses: past, present and future.
- Most Hebrew words have a root (*shoresh*) that creates a semantic relationship between words.
- Hebrew words are organized according to structure, intonation and inflection, making Hebrew grammar methodical and logical.

The Hebrew Alphabet

מ	מם	mem	.13
ם	מם סופית	mem sofit	
נ	נון	nun	.14
ן	נון סופית	nun sofit	
ס	סָמֶךְ	samech	.15
ע	עֵיִן	ayin	.16
פ	פֶּא	pe	.17
ף	פֶּא סופית	fe sofit	
צ	צָדִי(ק)	tsadi(k)	.18
ץ	צָדִי(ק) סופית	tsadi(k) sofit	
ק	קוֹף / קוּף	kof / kuf	.19
ר	רֵשׁ	resh	.20
ש	שֵׁין	shin	.21
שׁ	שֵׁין	sin	
ת	תּוֹ	tav	.22

האותיות [עמ' 13, 22]

בעברית יש 22 אותיות דפוס ואותיות כתב.

■ האותיות כ-ך, מ-ם, נ-ן, פ-ף, צ-ץ:

ל-5 האותיות האלו יש גם אותיות סופיות, הנכתבות כאשר הן מופיעות בסוף המילה.

כך במילה 'לונדון' באמצע המילה נכתבת **נ**, ואילו בסופה נכתבת **ן** (נ סופית).

■ האותיות ג, ז, צ, ט+ש:

בהוספת גרש (') לאותיות ג, ז, צ או בחיבור האותיות ט ו-ש, מתקבלים עיצורים שאינם קיימים באלפבית העברי, אולם הם נחוצים לכתיבת מילים לועזיות. למשל:

ג' - נכתבת במילה 'ג'ירף', ז' - במילה 'ז'ורנל', צ' - במילה 'צ'ילה'. הצירוף 'טש' נכתב במילה 'קטשופ'.

■ האותיות א/ע, ב/ו, ח/כ, ט/ת, כ/ק, ס/ש:

בשפה המדוברת היום בדרך כלל אין הבדל בהגיית עיצורים אלה. א נהגית ונשמעת כמו **ע**, ב כמו **ו**, ח כמו **כ**, ט כמו **ת**, פ כמו **ק** ו-ס כמו **ש**. חוקרי השפה העברית טוענים שבעברית הקדומה (לפני אלפיים שנה ויותר), כאשר דוברת השפה בארץ ישראל, היה הבדל בהגיית עיצורים אלה: **כ** נהגתה אחרת מ-**ק**, **ב** נהגתה אחרת מ-**ו**, וכן הלאה.

לטענתם הוכחות לכך אפשר למצוא בעברית המדוברת אצל יוצאי תימן למשל, שכן בני העדה התימנית שמרו על ההגייה המקורית של חלק מהעיצורים. לדוגמה: הם הוגים **ח** אחרת מ-**כ** (ה-**ח** גרונית ועמוקה, וה-**כ** רפה); הגיית **א** שונה מהגיית **ע** (ה-**א** רכה, ואילו ה-**ע** גרונית ועמוקה); ה-**ט** בהגייתם כבדה, ואילו ה-**ת** רפה.

The Letters [p. 13, 22]

The Hebrew alphabet has 22 letters, each with a print and a script form.

These five letters also have a final letter form, written when they appear at the end of the word.

The word "London" is written in Hebrew as 'לונדון' with the letter *nun* in the middle of the word written as נ and at the end of the word as ן (final *nun*).

An apostrophe (') is added to the letters *gimel* ג, *zayin* ז and *tsadi* צ or the letters *tet* ט and *shin* ש are combined to form consonants that do not exist in the Hebrew alphabet yet are needed to write foreign words.

Examples:

giraffe - ג'ירף

journal - ז'ורנל

Chile - צ'ילה

ketchup - קטשופ

In spoken Hebrew today, pronunciation of the following consonants is usually not differentiated:

א is pronounced and sounds like ע, ב like ו, ח like כ, ט like ת, פ like ק and ש like ש.

Hebrew language researchers believe that in the ancient Hebrew spoken two thousand years ago, these consonants were pronounced differently, with פ differentiated from ק, ב from ו and so on.

According to these researchers, proof for this claim can be found, for example, in the spoken Hebrew of Yemenite Jews, who have preserved the original pronunciation of some of the consonants. For example, they pronounce ח differently from כ (ח is deeper and more guttural, while כ is less throaty). Their pronunciation of א is softer than of ע, which is deeper and more guttural. They pronounce ט with a stronger emphasis, while ת is more relaxed.

דוברי העברית היום מושפעים ממבטאים של שפות רבות, שכן הם הגיעו מארצות שונות (גרמניה, אנגליה, מרוקו, צרפת, רוסיה ועוד). ומאחר שבשפות האם שלהם לא היו עיצורים כגון **ח** או **ע**, היטשטשו הבדלי ההגייה בין ששת זוגות העיצורים הנ"ל, דבר המקשה על איות המילים. על כן יש ללמוד את כתיב המילים על ידי קריאה, כתיבה, שינון וזכירה. עם זאת כאשר נלמדים המבנים הדקדוקיים נרכשים כללים וכלים המסייעים באיות המילים. למשל:

- **ת** בסוף המילה מסמנת בדרך כלל מילה ממין נקבה, כלל הנרכש בלימוד שם העצם או נטיות ההווה.
- **ת** הנוספת למילה כתחילית או כסיומת, נלמדת בנטיות העבר ובנטיות העתיד.
- בבניין התפעל נכתבת האות **ת**, שכן היא אחד מסימני הבניין. אולם בנושא העיצורים השורקים נלמד הכלל שלפיו כאשר פ' הפועל (אות השורש הראשונה) היא **צ**, תיכתב תמיד **ט** במקום **ת**: 'מצטער', 'מצטרף'.
- הצלילים V ו-CH נכתבים באותיות **ב/ו** ו-**כ/ח**. אולם בראש המילה צלילים אלה נכתבים רק באותיות **ו** ו-**ח**, כיוון שעל פי הכלל האותיות **ב**, **כ**, **פ** בראש המילה תמיד דגושות בדגש קל ונהגות B, K, P. כך נכתבות המילים 'נָרַד' או 'חָלוֹן' לעומת 'בּוֹקֵר' או 'פֶּלֶב'.
- מבחינה סטטיסטית במילים רבות נכתבת האות **ס**, ובמיעוטן **ש**.
- על פי האקדמיה ללשון העברית, במילים לועזיות כאשר העיצור נהגה T תבוא **ט**, וכאשר העיצור נהגה TH תבוא **ת**: 'אנטיתזה', 'מתמטיקה'.

The pronunciation of Hebrew speakers today has been influenced by the many languages of their various countries of origin (Germany, England, Morocco, France, Russia and many others). Because their native languages did not have consonants such as **ת** and **ע**, the differences in pronunciation between these six pairs of consonants have been blurred, thus making the spelling of words difficult. For this reason, spelling must be learned by reading, writing, repetition and memorization. Even so, after studying the grammatical structures of Hebrew, learners acquire rules and tools that help them to spell words properly. For example:

- The letter **ת** at the end of a word usually indicates that the word is feminine. This rule is learned when learning about nouns or verb declension in the present tense.
- The letter **ת** added to a word as a prefix or a suffix is learned in past and future tense verb declensions.
- The letter **ת** is one of the indicators of the *hitpa'el* (reflexive) verb construction. Yet in the case of the sibilant consonants, we will learn that when *pei hapoal* (the first letter of the root) is **צ**, the letter **ט** will always be used instead of **ת**: **מצטער** - *mitstaer* (regret), **מצטרף** - *mitstaref* (join).
- The phonemes V and CH are written using the letters **ב/ו** and **כ/ח**, respectively. At the beginning of words, however, these phonemes are written only with the letters **ו** and **ח**, because according to Hebrew grammar, when the letters **פ**, **כ**, **ב** are at the beginning of a word they are always stressed and pronounced as B, K, P, respectively. For example, compare the word **נָרד** - *vered* (rose) to the word **בוקֶר** - *boker* (morning) or the word **חִלּוֹן** - *chalon* (window) to the word **כָּלֵב** - *kelev* (dog).
- Statistically more words in Hebrew are written with the letter **ו** than with the letter **ש**.
- According to the Academy of the Hebrew Language, in foreign words the consonant pronounced T should be written using the letter **ט**, while the consonant pronounced TH should be written with **ת**: **אנטיזה** - *antithesis*; **מתמטיקה** - *mathematics*.

- לעתים אפשר למצוא קשר בין כתיב המילים לבין השתייכותן לתחום בעל משמעות רחבה ומוגדרת. למשל:
 - במילים מעולם הצומח נכתבת בדרך כלל ע: 'עץ', 'עלה', 'ענף'.
 - במילים המביעות קשר עם המושג 'מים' נכתבת ט: 'רטוב', 'טיפה'.
- לימוד, הפנמה וזכירה של שורש המילה הם הכלים העיקריים המסייעים בכתיבת מילים, כיוון ששורש המילה יוצר קשר של משמעות (קשר סמנטי) בין המילים הנגזרות ממנו. למשל הפועל 'אוכל' נכתב באותיות א ו-כ, והוא נגזר מהשורש א.כ.ל. לכן המילים (פעלים או שמות בכל נטיותיהם) הנגזרות משורש זה תהיינה קשורות בקשר סמנטי ותיכתבנה באותיות א ו-כ.

התנועות [עמ' 15]

התנועות בעברית הן סימנים הבאים מתחת לאות, מעליה או בתוכה. לכל תנועה יש יותר מסימן אחד, אם כי בפועל נהגות חמש תנועות: A, E, I, O, U. המילה מורכבת מהברות, והברה נוצרת מצירוף של עיצור ותנועה:

ba ב + □ (פתח)	או	ba ב + □ (קמץ)
be ב + □ (סגול)	או	be ב + □ (צירי)
bi ב + □ (חיריק חסר)	או	bi ב + □ (חיריק מלא)
bo ב + □ (קמץ קטן)	או	bo ב + □ (חולם מלא)
bu ב + □ (קובוץ)	או	bu ב + □ (שורוק)

התנועות נחלקות כך:

- Sometimes there is a relationship between how words are spelled and the broad semantic field to which they belong. For example:
 - Words from the plant world are usually spelled with the letter ע: עץ - *ets* (tree); עלה - *aleh* (leaf); ענף - *anaf* (branch).
 - Words related to water are spelled with the letter ט: רטוב - *ratov* (wet); טיפה - *tipa* (drop).

Study, internalization and memorizing the roots of the words are the most important tools in learning how to spell words in Hebrew correctly. The word root generates a meaningful semantic tie among the words derived from it. For example, the verb אוכל - *ochel* (eat) is written with the letters א and כ and derives from the root א.כ.ל. Therefore the words derived from these letters (verbs, nouns and adjectives in all their inflected forms) are semantically related and are spelled with the letters א and כ.

Vowels [p. 15]

Hebrew vowels take the form of marks, known as points or *nikkud*, placed under, over or inside the letter. A vowel can have more than one mark, though in practice the following five vowels are pronounced: A, E, I, O, U.

Words are composed of syllables, where a syllable comprises a consonant and a vowel:

The vowels are categorized as follows:

תנועות חטופות	תנועות קטנות	תנועות גדולות
חֲטַף פֶּתַח	פֶּתַח	קִמְצָן ← A
חֲטַף סְגוּל	סְגוּל	צִירִי/צִירִי מֵלֵא ← E
	חִירִיק חֶסֶר	חִירִיק מֵלֵא ← I
חֲטַף קִמְצָן	קִמְצָן קֶטָן	חֹלֶם חֶסֶר/מֵלֵא ← O
	קוֹבוּץ	שׁוּרוּק ← U

התנועות החטופות באות בעיקר מתחת לאותיות א, ה, ח ו- ע.

הסימן $\square$ משותף לשתי תנועות. ברוב המילים בא קמץ (המכונה גם "קמץ גדול"), והגייתו A. במילים אחדות מופיע קמץ המכונה "קמץ קטן", והגייתו O. למשל: 'כָּל-', 'צִהָרִים'.

■ הסימן $\square$ נקרא שווא. קיימים שני שוואים: שווא נח ושווא נע.

□ השווא הנח, המציין חוסר תנועה, בא אחרי תנועה קטנה וסוגר את ההברה. שווא זה יכול לבוא באמצע המילה או בסופה, אולם בסוף מילה בדרך כלל אין מסמנים אותו: 'תִּלְמִיד'. שני שוואים רצופים בסוף המילה - נחים הם. האותיות ב, ג, ד, כ, פ ו-ת דגושות בדגש קל בבואן אחרי השווא הנח: 'עֲכָבֵר', 'מִשְׁפָּט', 'מִגְדָּל'.

□ השווא הנע מקורו בתנועה, והוא נחשב לחצי תנועה. הוא יכול לבוא בראש המילה או באמצע המילה. בראש המילה הוא עשוי להיות הגוי כשווא נח (חוסר תנועה) או כתנועת e, למשל 'פְּתִיבָה', 'מִדְבָּר'. באמצע המילה השווא הנע בא אחרי תנועה גדולה או תחת אות הדגושה בדגש חזק. שני שוואים רצופים באמצע המילה - הראשון נח והשני נע. גם החטף נחשב לחצי תנועה, ודינו כדין השווא הנע.

Long vowels

Short vowels

Very short vowels

The very short vowels are usually under the guttural letters: א, ה, ח and ע.

- The vowel mark *kamats* belongs to two vowel categories. In most words it is known as *kamats gadol* and is pronounced A. In some words it is known as *kamats katan* and is pronounced O, as in the following examples: קָל - *kol* (all); צֹהַרִיִּים - *tsohorayim* (afternoon).
- The vowel mark is called the *shva* and has two forms: *shva nach* (quiescent or silent *shva*) and *shva na* (mobile *shva*)
 - The *shva nach*, which signifies the absence of a vowel, follows a short vowel and closes the syllable. The *shva nach* can be in the middle or at the end of a word, though at the end of the word it is usually not marked: תַּלְמִיד *talmid* (pupil).
Two consecutive *shva* vowels at the end of a word are both *shva nach*.
 - When the letters ב, ג, ד, כ, פ and ת follow a *shva nach*, a dot representing a *dagesh kal* (dagesh lene or weak dot) is placed inside the letter, as in the following examples: עֶכְבֵּר *achbar* (mouse); מִשְׁפָּט *mishpat* (sentence); מִגְדָּל *migdal* (tower).
 - The *shva na* is considered a semi-vowel and can appear at the beginning or the middle of a word. At the beginning of the word it is often either not pronounced (like a *shva nach*) or else pronounced like the vowel e: כְּתִיבָה - *k'tiva* (writing); מְדַבֵּר - *medaber* (speak).
In the middle of the word, the *shva na* comes after a long vowel or under a letter with a *dagesh chazak* (dagesh forte or strong dot). When there are two consecutive *shva* vowels in the middle of a word, the first is *shva nach* and the second is *shva na*. *Chataf* is also considered a semi-vowel and follows the same rules as the *shva na*.

□ קיים שווא נוסף, הנקרא "מרחף", שהוא תולדה של תהליכי שינוי בהגיית המילה, וזאת בעקבות שני שוואים נעים שאינם יכולים לבוא ברצף. על כן השווא הראשון מהם הופך לתנועה קטנה, והנותר נקרא "מרחף" - על שום שבמעמדו הוא מצוי בין השווא הנח, שכמוהו הוא בא אחרי תנועה קטנה, ובין השווא הנע, שכמוהו לא בא אחרי דגש באותיות בג"ד כפ"ת. לדוגמה: 'מִלְכִּי', 'כְּתָבוּ', 'נִעְזְבָה'.

■ הדגש □ הוא נקודה הבאה בתוך אות, והוא יכול לבוא בכל האותיות חוץ מבאותיות א, ה, ח, ע ו-ר, הנקראות "גרוניות". קיימים שני סוגי דגשים: דגש חזק ודגש קל.

□ הדגש החזק מציין שיש להגות את האות שהוא בא בתוכה בהדגשה, כהגה כפול. לעתים הדגש החזק בא במקום אות שנשמטה, ולכן הוא מכפיל את הגיית העיצור במקום האות החסרה. לכן הדגש החזק מכונה "דגש כפול".

□ הדגש הקל בא באותיות ב, ג, ד, כ, פ ו-ת, הנקראות "בג"ד כפ"ת", כאשר הן מופיעות בראש המילה או כשהן מופיעות אחרי שווא נח, כלומר בראש הברה. למשל: 'בֵּן', 'גַּם', 'דָּלַת', 'כֶּפֶר', 'פָּה', 'תִּמְרָה', 'מִדְבָּר', 'מִשְׁפָּחָה', 'מִכְתָּב'. בעברית הדבורה כיום אין שוני בהגיית האותיות ג, ד ו-ת, בין שהן דגושות ובין שלא. לעומת זאת הגייתן של האותיות ב, כ ו-פ חזקה ומודגשת כאשר בא בהן דגש, ב = b, כ = k, פ = p, וללא הדגש הגייתן רפה ב = v, כ = ch, פ = f. □ "מפיק" הוא נקודה בתוך האות ה כאשר היא בסוף המילה, והוא מציין שיש לבטא אותה כעיצור. למשל 'נִגָּה'.

- Another type of *shva*, called the *shva merahef* (hovering *shva*), is the result of changes in pronunciation to compensate for two *shva na* vowels in a row, which are impossible to pronounce. Thus, the first *shva* becomes a short vowel and the other one is known as a hovering *shva* because in its behavior it "hovers" between the *shva nach* that follows a short vowel and the *shva na*, which is not followed by a *dagesh* in the letters בג"ד כפ"ת.

Examples: מַלְכֵי - *malchei* (kings of); כִּתְּבוּ - *kitvu* (write!); נֶעְזְבָה - *ne'ezva* (abandoned).

- The *dagesh* is a diacritical mark or dot used for emphasis that can be placed inside any letter except for the guttural letters: א, ה, ח, ע and ר. There are two types of *dagesh* dots: *dagesh chazak* (*dagesh* forte or strong dot) and *dagesh kal* (*dagesh* lene or weak dot).

- The *dagesh chazak* indicates that the letter in which it appears should be pronounced for an audibly longer period of time. Sometimes the *dagesh chazak* signifies that a letter has been dropped and thus doubles the pronunciation of the consonant instead of the missing letter. This doubling is known as gemination, and the *dagesh chazak* is sometimes called the gemination *dagesh*.

- The *dagesh kal* is placed inside the following letters: ב, ג, ד, כ, פ and ת (referred to by the acronym בג"ד כפ"ת - *Beged Kefet*) when they appear at the beginning of a word or after a *shva nach*, i.e. at the beginning of a syllable. For example: בֵּן - *ben* (son); גַּם - *gam* (also); דֶּלֶת - *delet* (door); כֶּפֶר - *k'far* (village); תָּמָר - *tamar* (date); מִדְּבָר - *midbar* (dessert); מִשְׁפָּחָה - *mishpacha* (family); מִכְתָּב - *michtav* (letter).

In spoken Hebrew today, the letters ג, ד and ת are pronounced the same whether they contain a *dagesh* or not. The letters ב, כ and פ are pronounced differently depending upon whether they contain a *dagesh* (ב=b; כ=k; פ=p) or not (ב=v; כ=ch; פ=f).

- The *mappik* is a diacritical mark placed inside the letter ה when it is at the end of the word to indicate that the letter should be pronounced as a consonant. For example: נֹגַהּ - *nogah* (Venus).

■ האותיות **א, ה, ו, י** הן עיצורים. אך לעתים הן אינן נהגות, אלא מסייעות לסימון התנועה ומקלות את הקריאה. במקרים כאלה האותיות נקראות "אמות קריאה".

□ האות **א** היא עיצור: 'אָנִי', 'מֵאֹד'. כשהיא באה באמצע המילה, ה-**א** משמשת לעתים "אם קריאה" (נכתבת אך אינה נהגית). כך למשל במילים 'רֹאשׁ', 'כָּאן'.

אולם כשהיא מופיעה בסוף המילה היא תמיד "אם קריאה", ולעולם איננה נהגית: 'קוֹרָא', 'נָא'.

בדרך כלל **א** שנכתבת, אך אינה נהגית, היא חלק משורש המילה.

□ האות **ה** היא עיצור: 'הֵר', 'מֵהֵר'. בסוף המילה היא בדרך כלל איננה נהגית, ולפניה באות על פי רוב תנוע הקמץ **הֶ** או הסגול **הֵ**. במקרים אלה האות **ה** היא "אם קריאה", המסמנת את התנועות A ו-E: 'אֶדְמָה', 'שִׁדָּה'. בסוף המילה היא מסמנת לעתים גם תנועת O, למשל במילה 'פֹּה'.

הסיומת **הֶ** מצביעה בדרך כלל על מילה ממין נקבה.

□ האות **ו** היא עיצור: 'וֹרֵד', 'רוֹק'.

האות **ו** היא גם "אם קריאה", סימן לשתי תנועות:

- תנועת החולם המלא: **וֹ** (O): 'שְׁלוֹם', 'עוֹלָם'.
- תנועת השורוק: **וּ** (U): 'שׁוּק', 'בִּקְבוּק'.

□ האות **י** היא עיצור: 'יֵלֵד', 'טִיֵּס'.

ה-**י** היא גם "אם קריאה", סימן לשתי תנועות:

- תנועת החיריק המלא: **יִ** (I): 'שִׁיר', 'תִּלְמִיד'.
- תנועת הצירי המלא: **יֵ** (E): 'אִיפֹה', 'בֵּין'.

- The letters א, ה, ו and י are consonants, yet often they are not pronounced but rather used to mark the vowels and assist in reading the words. In such cases these letters are referred to as *imot kri'a* or *matres lectionis* (Latin "mothers of reading").
 - The letter א is a consonant: אָנִי - *ani* (I); מְאֹד - *me'od* (very).
 - When א appears in the middle of a word it often serves as a mater lectionis that is written but not pronounced, as in ראש - *rosh* (head) or כאן - *kan* (here).
 - When א appears at the end of a word, it is always a mater lectionis and is never pronounced, as in קורא - *kore* (read) or נא - *na* (please).
 - A letter א that is written but not pronounced is usually part of the word's root.
 - The letter ה is a consonant: הַר - *har* (mountain); מהר - *maher* (fast).
 - When ה appears at the end of a word, it is usually not pronounced and is usually preceded by a letter marked with the *kamats* הָ or the *segol* הֶ vowels. In these cases, the letter ה is a mater lectionis indicating the A or E vowel sounds: אֲדָמָה - *adama* (earth) or שָׂדֶה - *sade* (field).
 - When ה appears at the end of a word, it can often indicate the O vowel sound, as in the word פה - *po* (here).
 - The suffix הָ usually signifies that the word is feminine.
 - The letter ו is a consonant: וָרֶד - *vered* (rose); רַבּוּקָה - *ravak* (bachelor).
 - The letter ו can also serve as a mater lectionis, indicating the O or U vowel sounds. Long *cholam* vowel o: שָׁלוֹם - *shalom* (peace); עוֹלָם - *olam* (world).
Long *shuruk* vowel u: שוּק - *shuk* (market); בִּקְבּוּק - *bakbuk* (bottle).
 - The letter י is a consonant: יָלֵד - *yeled* (boy); טַיָּס - *tayas* (pilot).
 - The letter י can also serve as a mater lectionis, indicating the I or E vowel sounds. Long *chirik* vowel i: שִׁיר - *shir* (song); תַּלְמִיד - *talmid* (student).
Long *tserei* vowel e: אֵיפֹה - *efo* (where); בֵּין - *ben* (between).

העברית נכתבת בשתי שיטות: "כתיב חסר" ו"כתיב מלא". הכתיב החסר הוא כתיבת המילים על פי המבנים הדקדוקיים שלהן, ללא "אמות הקריאה" **ו** או **י** (הנוספות בכתיב המלא), והוא נוהג בדרך כלל במילים מנוקדות, למשל: 'סִפֹּר', 'סִפֹּר', 'סִפֹּר', 'סִפֹּר'. כאשר המילים מנוקדות משמעותן אחת היא, ואילו בהיעדר ניקוד יש מילים העשויות להביע יותר ממשמעות אחת. היות שככלל העברית נכתבת ללא ניקוד, נוהגים כיום לכתוב בכתיב מלא, כלומר להוסיף למילים את אמות הקריאה **ו** ו-**י** בהתאם לכללי הכתיב המלא. כך נוצרת הבחנה בין משמעות המילים, והיא מקלה את הבנת הנקרא. אי לכך המילים 'סיפר' ו'סופר' נכתבות בכתיב מלא ומובדלות מהמילה 'סִפֹּר', וכך גם המילה 'סיפור' מובדלת מהמילה 'סִפֹּר'.

כמו כן בכתיב המלא כופלים את האותיות **ו** ו-**י** המציינות עיצורים כדי להבדילן מהאותיות **ו** ו-**י** המסמנות תנועה. זאת כאשר הן באמצע המילה, ובהתאם לכללי הכתיב המלא. כך למשל המילים האלה: 'רוֹק', 'רוֹק', 'טִיל' ו'טִיל' כתובות בכתיב חסר. אולם בכתיב המלא המילה 'רוֹק' מובדלת מהמילה 'רוֹק', והמילה 'טִיל' מובדלת מהמילה 'טִיל'.

כללי הכתיב המלא חלים על מילים עבריות. במילים לועזיות כל תנועת **i** נכתבת ב-**י** ('מיליון'), וכל תנועת **o** או **u** נכתבת ב-**ו** ('אוטופיה', 'מולקולה').

שמות ותארים

הריבוי [עמ' 34]

יסודות חשובים בשפה העברית הם המין - זכר ונקבה, והמספר - יחיד ורבים. כך צורות היחיד בשם העצם: לזכר 'תלמיד', לנקבה 'תלמידה'. בשם התואר: לזכר 'טוב', לנקבה 'טובה'. בנטיות הפועל בהווה: לזכר 'גר', 'לומד', ואילו לנקבה 'גרה', 'לומדת'. על פי רוב מילים בנקבה מאופיינות בהברה **ה** או באות **ת** המופיעות בסופן. כדי להפוך צורות יחיד לרבים יש להוסיף להן סיומת, והיא נקבעת על פי המין ביחיד.

Hebrew has two different spelling systems: *ktiv chaser* and *ktiv male*.

In *ktiv chaser*, words are spelled according to their grammatical structures without the matres lectionis ם or ם, which are added in *ktiv male*. *Ktiv chaser* is usually used when words are marked by vowels: סֵפֶר - book; סֹפֵר - to read aloud; סָפַר - to be told; סִפּוּר - story; סָפָר (counted). Without the *nikkud* these words can convey more than one meaning. Because Hebrew is generally written without *nikkud* today, *ktiv male* is usually used. That is, the matres lectionis ם or ם are added in accordance with the rules of *ktiv male* in order to differentiate between the meanings of words and to make reading comprehension easier.

Therefore, the words סִפַּר (told) and סוֹפֵר (was told) are written in *ktiv male* to distinguish them from the word סֵפֶר (book), and the word סִפּוּר (story) is written in *ktiv male* to distinguish it from סָפָר (counted).

Moreover, in *ktiv male* the letters ם and ם that signify consonants are doubled to distinguish them from the ם and ם signifying vowels. This applies when these letters are in the middle of the word and in accordance with the rules of *ktiv male*. For example, here the words רֹבֵךְ - ravak (bachelor), רֹקַח - rok (saliva), טִיֵּל - tiyel (hiked) and טִיל - til (missile) are all written in *ktiv chaser*. In *ktiv male*, רוֹבֵךְ (bachelor) is differentiated from רֹקַח (saliva) by doubling the letter ם and טִיֵּיל (hiked) from טִיל (missile) by doubling the letter ם.

The rules of *ktiv male* apply to Hebrew words. For words borrowed from foreign languages, all I vowel sounds are written with the letter ם (מִלְיוֹן - million) and all O and U vowel sounds are written with the letter ם (אוֹטוֹפִיָּה - utopia; מוֹלֵקוּלָה - molecule).

Nouns and Adjectives

Plural [p. 34]

In Hebrew, gender (masculine and feminine) and number (singular and plural) are important principles.

Singular forms for the **noun** "student/pupil": masculine - תַּלְמִיד (*talmid*); feminine - תַּלְמִידָה (*talmida*)

Singular forms for the **adjective** "good": masculine - טוֹב (*tov*); feminine - טוֹבָה (*tova*)

Present tense verb conjugations:

"to live": masculine - גָּר (*gar*); feminine - גָּרָה (*gara*)

"to study": masculine - לֹמֵד (*lomed*); feminine - לֹמֵדֶת (*lomedet*)

Most words that are feminine end with the syllable םִּ or with the letter ם.

Singular words are made plural by adding a suffix whose form is determined by the gender of the singular form.

סיומת הרבים לזכר היא ~ים.

סיומת הרבים לנקבה (רבות) היא ~ות.

'תלמיד', וברבים 'תלמידים'; 'תלמידה', וברבות 'תלמידות'.

'טוב', וברבים 'טובים'; 'טובה', וברבות 'טובות'.

'גר', 'לומד', וברבים 'גרים', 'לומדים'.

'גרה', 'לומדת', וברבות 'גרות', 'לומדות'.

המין והמספר קיימים גם בשמות הגוף:

לגוף ראשון ביחיד הכינוי הוא 'אני', ולרבים 'אנחנו'. כינויים אלה משותפים לזכר ולנקבה.

לגוף שני בזכר ליחיד הכינוי הוא 'אתה', ולרבים 'אתם'; לנקבה 'את', ולרבות 'אתן'.

לגוף שלישי בזכר ליחיד הכינוי הוא 'הוא', ולרבים 'הם'; לנקבה 'היא', ולרבות 'הן'.

שם העצם [עמ' 43]

לשם העצם בעברית יש מין - זכר או נקבה, ומספר - יחיד או רבים.

בשמות עצם בעלי מין טבעי המין ברור: 'ילד' לעומת 'ילדה', 'חתול' לעומת 'חתולה'.

בשמות עצם חסרי מין טבעי, דוגמת 'ספר' או 'כיתה', נקבע מינו של שם העצם ביחיד בדרך כלל כך:

The plural suffix added to masculine forms is **ים**.

The plural suffix added to feminine forms is **ות**

Noun (student):

Masculine singular: **תלמיד** (*talmid*)

Masculine plural: **תלמידים** (*talmidim*)

Feminine singular: **תלמידה** (*talmida*)

Feminine plural: **תלמידות** (*talmidot*)

Adjective (good):

Masculine singular: **טוב** (*tov*)

Masculine plural: **טובים** (*tovim*)

Feminine singular: **טובה** (*tova*)

Feminine plural: **טובות** (*tovot*)

Verbs (to live; to study):

Masculine singular: **גר** (*gar*); **לומד** (*lomed*)

Masculine plural: **גרים** (*garim*); **לומדים** (*lomdim*)

Feminine singular: **גרה** (*gara*); **לומדת** (*lomedet*)

Feminine plural: **גרות** (*garot*); **לומדות** (*lomdot*)

Pronouns also have gender and number.

The first person singular pronoun (I) is **אני** (*ani*) and the first person plural pronoun (we) is **אנחנו** (*anachnu*) - both for masculine and for feminine forms.

The second person masculine singular pronoun (you) is **אתה** (*ata*).

The second person masculine plural pronoun (you) is **אתם** (*atem*).

The second person feminine singular pronoun (you) is **את** (*at*).

The second person feminine plural pronoun (you) is **אתן** (*aten*)

The third person masculine singular pronoun (he) is **הוא** (*hu*).

The third person masculine plural pronoun (they) is **הם** (*hem*).

The third person feminine singular pronoun (she) is **היא** (*hi*).

The third person feminine plural pronoun (they) is **הן** (*hen*).

Nouns [p. 34]

Nouns in Hebrew are marked by gender (masculine or feminine) and number (singular or plural).

For nouns that are naturally differentiated by gender, the grammatical gender is clear: boy **ילד** (*yeled*) vs. girl **ילדה** (*yalda*).

For nouns that do not naturally have a gender, like book **ספר** (*sefer*) or classroom **כיתה** (*kita*), the grammatical gender is usually determined as follows:

■ כאשר סיומת המילה היא **הַ**, המין הוא נקבה.
 גם כאשר המילה מסתיימת באות **ת**, שאינה חלק מן השורש, המילה ממין נקבה.
 כל סיומת אחרת מציינת כי השם ממין זכר.
 שמות העצם '**תמונה**', '**כיתה**', '**מחברת**' הם ממין נקבה.
 שמות העצם '**ספר**', '**עיתון**', '**משרד**' הם ממין זכר.
 יוצאים מן הכלל הם למשל השמות '**ארץ**' ו'**עיר**', שעל פי צורתם הם שמות ממין זכר, אולם מינם נקבה. ואילו שם העצם '**לילה**' צורתו נקבה, אולם מינו זכר.

■ צורת הרבים נקבעת בדרך כלל כך:
 בשם ממין זכר צורת הרבים היא הסיומת **ים**:

'ספר' (זכר) וברבים **'ספרים'**, '**שיעור**' (זכר) וברבים **'שיעורים'**.

בשם ממין נקבה צורת הרבים היא הסיומת **ות**:

'תמונה' (נקבה) וברבות **'תמונות'**, '**מחברת**' (נקבה) וברבות **'מחברות'**.

ישנם שמות עצם יוצאים מן הכלל, שבהם סיומת הרבים אינה נוהגת על פי הכלל.
 אף על פי כן אין הסיומת משנה את מינו של השם ברבים, כיוון שהמין ברבים נקבע על פי המין ביחיד. למשל:
'שולחן' (זכר), וברבים **'שולחנות'**. המין ברבים נשאר זכר למרות סיומת הרבים לנקבה.
'מילה' (נקבה), וברבים **'מילים'**. גם ברבים המין נקבה על אף סיומת הרבים לזכר.
'ארץ' (נקבה), וברבים **'ארצות'** - צורת היחיד יוצאת מן הכלל, אולם צורת הרבים אינה יוצאת מן הכלל וגם מינה נקבה.

'עיר' (נקבה), וברבים **'ערים'** - צורת היחיד יוצאת מן הכלל. גם צורת הרבים יוצאת מן הכלל, וגם מינה נקבה, למרות סיומת הרבים לזכר.
לילה (זכר), וברבים **'לילות'** - צורת היחיד יוצאת מן הכלל. גם צורת הרבים יוצאת מן הכלל, ומינה זכר, למרות סיומת הרבים לנקבה.
 המין והמספר של שם התואר, שם המספר או שם הגוף נקבעים על פי מינו ומספרו של שם העצם שאליו הם מצטרפים.

- When the noun suffix is הַ , the noun is feminine.

When the last letter of the noun is ת and that letter is not part of the word root, the noun is feminine.

Any other noun suffix indicates that the noun is masculine.

Examples of feminine nouns: תמונה (t'muna) - picture; כיתה (kita) - classroom; מחברת (machberet) - notebook.

Examples of masculine nouns: book - ספר (sefer); newspaper - עיתון (iton); office - משרד (misrad).

Exceptions: The words land - ארץ (erets) - and city - עיר (ir) -are feminine even though their form is masculine. The word night - לילה (layla) is masculine even though its form is feminine.

- The plural form of nouns is usually formed as follows:

- For masculine nouns, the suffix ים is added.

- For feminine nouns, the suffix ות is added.

Exceptions: Some nouns do not behave according to the rules for forming the plural. Nevertheless, the plural suffix does not change the gender of the plural noun because gender is determined according to the singular form. For example:

- Table: שולחן (shulchan) - masculine singular; שולחנות (shulchanot) - plural. The plural form is still masculine despite the feminine plural suffix.
- Word: מילה (mila) - feminine singular; מילים (milim) - plural. The plural form is still feminine despite the masculine plural suffix.
- Land: ארץ (erets) - feminine singular; ארצות (aratsot) - plural. The singular form is an exception for a feminine word, but the plural form conforms to the rules for feminine nouns.
- City: עיר (ir) - feminine singular; ערים (arim) - feminine plural. Both the singular and the plural forms are exceptions for a feminine word and remain feminine despite the masculine form.
- Night: לילה (layla) - masculine singular; לילות (lelot) - masculine plural. Both the singular and the plural forms are exceptions for a masculine word and remain masculine despite the feminine form.

The gender and number of adjectives, including numbers, and of pronouns are determined by the gender and number of the noun they modify.

שם התואר [עמ' 43]

■ לשם התואר ארבע צורות נטייה: יחיד (לזכר) 'טוב', יחידה (לנקבה) 'טובה', רבים (לזכרים) 'טובים', רבות (לנקבות) 'טובות'.

■ שם התואר מתאר את שם העצם ובא אחריו: 'ספר טוב'.

■ שם התואר מותאם לשם העצם במין ובמספר:
שם העצם 'ספר' הוא יחיד ממין זכר, לכן שם התואר יהיה ביחיד 'טוב'.
ברבים 'ספרים', וכך שם התואר יהיה ברבים 'טובים'.
שם העצם 'תמונה' הוא יחיד ממין נקבה, לכן שם התואר יהיה ביחידה 'טובה'.
ברבים 'תמונות', וכך שם התואר יהיה ברבות 'טובות'.

גם בהוספת שם תואר לשמות יוצאים מן הכלל, מינו נקבע על פי מינו של שם העצם ביחיד:

שולחן (זכר) גדול (יחיד)	←	שולחנות (זכר/רבים) גדולים (רבים)
מילה (נקבה) חדשה (יחידה)	←	מילים (נקבה/רבים) חדשות (רבות)
ארץ (נקבה) גדולה (יחידה)	←	ארצות (נקבה/רבים) גדולות (רבות)
עיר (נקבה) קטנה (יחידה)	←	ערים (נקבה/רבים) קטנות (רבות)
לילה (זכר) קר (יחיד)	←	לילות (זכר/רבים) קרים (רבים)

השמות 'עיר' ו'ארץ' הן ממין נקבה, לכן בתיאור של עיר או של ארץ יש להשתמש בשם תואר לנקבה:

'ירושלים עתיקה', 'ישראל קטנה'.

■ כאשר מיידעים במשפט את שם העצם, יש ליידע גם את שם התואר:

'הם עולים חדשים', 'העולים החדשים לומדים עברית באולפן'.

Adjectives [p. 43]

- Adjectives have four inflected forms, as exemplified in the four forms for the adjective "good": masculine singular: טוב (tov); feminine singular: טובה (tova); masculine plural: טובים (tovim); feminine plural: טובות (tovot).
- Adjectives modify nouns and come after the noun: ספר טוב (sefer tov) - a good book.
- Adjectives agree with the nouns they modify in gender and in number:
 The noun ספר (book) is masculine singular; therefore, the modifying adjective is in the masculine singular form: טוב.
 When the same noun is plural, ספרים (books), the modifying adjective will also be plural: טובים.
 The noun תמונה (picture) is feminine singular; therefore, the modifying adjective is in the feminine singular form: טובה.
 When the same noun is plural, תמונות (pictures), the modifying adjective will also be plural: טובות.

Even in the case of nouns that are exceptions and do not behave according to the rules in forming plurals, the gender format of the adjective is determined by the gender of the singular noun form:

The nouns ארץ - *erets* (country) - and - עיר - *ir* (city) - are feminine. Therefore, adjectives describing countries and cities must be in the feminine form.

- When a noun takes the definite article, the adjective modifying the noun takes the definite article as well.

■ במשפט שמני (משפט ללא פועל) שם התואר ממלא תפקיד של נשוא, ועל כן לא תבוא לפניו ה' הידיעה אף על פי ששם העצם מיודע:

'התלמיד טוב', 'הספרים החדשים יקרים'.

זקן, צעיר, ישן, ותיק [עמ' 72]

שם התואר 'זָקֵן' מתאר רק בני אדם או בעלי חיים: 'איש זקן', 'חתול זקן'.
ההפך מ'זקן' הוא 'צעיר'.
שם התואר 'יָשָׁן' מתאר רק דוממים: 'ספר ישן', 'רהיטים ישנים'.
ההפך מ'יָשָׁן' ← 'חדש'.

שם התואר 'וְתִיק' מציין זמן רב, שנים רבות, תקופה ארוכה. כך 'מורה ותיקה' היא מורה העוסקת בהוראה זמן רב, ו'מושב ותיק' הוא מושב שנוסד לפני שנים רבות. גם היפוכו של 'וְתִיק' הוא 'חדש'.

עסוק, תפוס, פנוי [עמ' 101]

המילים 'עֹסוּק', 'תָּפוּס' ו'פָּנוּי' משמשות שם תואר, וצורתן בינוני פעול. (על הבינוני הפעול ראו בעמוד 110).

שם התואר 'עֹסוּק' מתאר רק בני אדם: 'המנהל עסוק'. ואילו 'תפוס' מתאר רק דוממים: 'המעלית תפוסה'.
'פנוי' מתאר גם בני אדם וגם דוממים: 'המנהל פנוי', 'המעלית פנויה'.

- In a nominal clause (that does not have a verb), the adjective functions as the predicate. Therefore, it will never take the definite article even when the noun takes the definite article.

Adjectives: old and young, old and new, old and senior or veteran [p. 72]

The adjective **זָקֵן** (*zaken*) - old - is only used to describe people or animals: **אִישׁ זָקֵן** (*ish zaken*) - old man; **חַתּוּל זָקֵן** (*chatul zaken*) - old cat.

The opposite of **זָקֵן** is **צַעִיר** (*tsair*) - young.

The adjective **ישן** (*yashan*) - old - is only used to describe inanimate objects: **סֵפֶר ישן** (*sefer yashan*) - old book; **רהיטים ישנים** (*rahitim yeshanim*) - old furniture.

The opposite of **ישן** is **חדש** (*chadash*) - new.

The adjective **וְטִיק** (*vatik*) - senior or veteran is used to describe something that has lasted many years or a great deal of time.

For example, **מורה וְטִיקה** (*mora vatika*) - veteran teacher - is a teacher who has been in the profession for a long time, and **מושב וְטִיק** (*moshav vatik*) - longstanding moshav - is a moshav that was founded years ago.

The opposite of **וְטִיק** is also **חדש** (*chadash*).

Adjectives: busy, occupied, available [p. 101]

The words **עֲסוּק** (*asuk*) - busy; **תַּפּוּס** (*tafus*) - occupied or engaged; and **פָּנוּי** (*panui*) - available are passive participle forms used as adjectives. For more on passive participles, see p. 111.

The adjective **עֲסוּק** (*asuk*) - busy - is used only in reference to people:

הַמְנַהֵל עֲסוּק (*hamenahel asuk*) - the manager is busy.

The adjective **תַּפּוּס** (*tafus*) - occupied - is used only in reference to inanimate objects: **הַמַּעֲלִית תַּפּוּסָה** (*hama'alit tfusa*) - the elevator is engaged.

The adjective **פָּנוּי** (*panui*) - available - can refer both to people and to inanimate objects: **הַמַּעֲלִית פָּנוּיָה** (*hama'alit penuya*) - the elevator is available; **הַמְנַהֵל פָּנוּי** (*hamenahel panui*) - the manager is available.

בלשון הדיבור המילים 'תפוס' ו'פנוי' מיוחסות לבני אדם ומתארות את מצבם המשפחתי. 'תפוס' הוא נשוי, או מי שיש לו חברה קבועה. והיפוכו 'פנוי'.

ה' הידיעה [עמ' 51]

"ה' הידיעה", האות ה שתנועתה היסודית פתח (ה) ודגש חזק אחריה, באה לפני שם עצם כדי לציין שהוא שם מסוים ומפורש. המילה 'ספר' מציינת ספר באופן כללי, אבל הצירוף 'הספר' מציין ספר באופן מפורש או מתייחס אל ספר מסוים (ספציפי).

■ המשפט 'יש נשיא בישראל' משמעו, שבשיטת הממשל בישראל קיים תפקיד של נשיא וישנו אדם הממלא תפקיד זה. לעומת זאת במשפט 'הנשיא דיבר אתמול בכנסת' מדובר על אדם מסוים המכהן כנשיא, והוא מוכר וידוע לשותפים בשיח. מהמשפט 'יש שוק בירושלים' עולה שיש בירושלים שוק, אולם אין התייחסות אל שוק ספציפי בעיר. אבל: 'השוק בירושלים גדול' - ההתייחסות היא אל שוק מסוים ומוכר לדובר.

■ שם כללי הופך לשם מיוחד ומסוים כשהוא בא בצירוף מילת השייכות 'של'. כאשר 'של' מופיעה בצורתה הבסיסית, על פי רוב שמות העצם שלפניה ואחריה מיוחדים, וכאשר 'של' באה בנטייה, יש לידע את שם העצם שלפניה.

'זה תיק', אבל: 'התיק של המורה' או 'התיק שלה'.
'בכיתה יש ספרים', אבל: 'הספרים של התלמידים' או 'הספרים שלהם'.

'ירושלים היא עיר בירה', אבל: 'ירושלים היא הבירה של ישראל'. על מילת השייכות 'של' ראו בעמוד 200.

In colloquial language, the adjectives **תפוס** and **פנוי** are used in reference to individuals to describe their marital status, where **תפוס** indicates a man is married or has a serious girlfriend, and **פנוי** indicates the opposite status.

The Definite Article Prefix (*Hey Hayedia*) [p. 51]

In Hebrew, nouns are made definite by adding the prefix **ה** marked with the *patach* vowel **ה** as the basic vowel and followed by a *dagesh chazak* (dagesh forte). This prefix is called **ה' הידיעה** (*hey hayedia*) and functions like the definite article "the" in English.

The word **ספר** (*sefer*) indicates any book, while the word **הספר** (*hasefer*) refers to a specific book (**the** book).

- The sentence **יש נשיא בישראל** (*yesh nasi beyisrael*), translated literally as "There is a president in Israel", indicates that the form of government in Israel includes the job of president and that someone fills that job.

In contrast, the sentence **הנשיא דיבר אתמול בכנסת** (*hanasi diber etmol baknesset*), translated as "The President spoke in the Knesset yesterday", refers to a specific person serving as president who is known to those participating in the conversation.

The sentence **יש שוק בירושלים** (*yesh shuk bi'yerushalayim*) indicates that there is a market in Jerusalem but does not refer to any specific market.

In contrast, the sentence **השוק בירושלים גדול** (*hashuk bi'yerushalayim gadol*) refers to a specific market known to the speaker: The market in Jerusalem is big.

- An indefinite noun is transformed to a definite and specific noun when joined by the possessive particle **של** (*shel*). When **של** is in its basic form, most of the nouns preceding it and following it should be in the definite form. When **של** is in its inflected form, the noun preceding it should be in the definite form.

Compare: **ירושלים היא עיר בירה** (*yerushalayim hi ir bira*) - Jerusalem is a capital city
 To: **ירושלים היא הבירה של ישראל** (*yerushalayim hi habira shel yisrael*) - Jerusalem is the capital of Israel.

For more on the possessive particle **של**, see p. 201.

■ שם כללי הופך למסוים לאחר שהוזכר. במשפט 'אתמול הייתה לי בחינה' המילה 'בחינה' אינה מסוימת, ולכן אינה מיודעת. אולם אם המילה 'בחינה' מוזכרת שוב היא כבר ידועה ומסוימת, ולכן יש ליידע אותה: 'הבחינה הייתה קשה'.

■ במשפט שמופיעים בו שם עצם ושם תואר, ומיידעים את שם העצם, יש ליידע גם את שם התואר: 'הוא עולה חדש', אבל: 'העולה החדש לומד באולפן'. אולם לא תבוא לפני שם התואר ה' הידיעה, אף על פי ששם העצם מיודע, במשפט שמני (משפט ללא פועל), שבו שם התואר מתפקד כנשוא: 'הספר חדש', 'התלמידה טובה'.

■ לפני שם עצם פרטי ('דניאל', 'תל אביב', 'ישראל') לעולם לא תבוא ה' הידיעה מפני ששם פרטי מיודע מטבעו. כך גם לפני שמות הגוף, שהם מיודעים במהותם. אולם ישנם שמות פרטיים המציינים מקומות, שלפניהם בכל זאת באה ה' הידיעה. למשל: 'הכנרת', 'הגליל', 'החרמון', 'הנגב', 'נהר הירדן'.

הערה:

ה' הידיעה - ניקודה היסודי הוא פתח ודגש חזק בעיצור שאחריה. כיוון שהגרוניות א, ה, ח, ע, ר אינן מקבלות את הדגש, כשהיא באה לפניהן תנועתה משתנה.

- ☑ לפני א ו-ר היא מנוקדת בקמץ: הָאָדָם הָרָאוּן.
- ☑ לפני ע היא מנוקדת בקמץ: הָעִיר הָעֵתִיקָה, הָעָרִב, הָעוֹל; אבל כאשר ה-ע קמוצה בקמץ גדול ואינה מוטעמת, היא מנוקדת בסגול: הָעִירִים, הָעֵשִׂיר, הָעֵנִי.

- An indefinite noun becomes definite after it has been mentioned. In the sentence **אתמול הייתה לי בחינה** (*etmol hayta li bechina*) - Yesterday I had a test - the word **בחינה** does not refer to a specific test and does not take the definite article. But if the word **בחינה** is referred to again, it is now specific and must take the definite article: **הבחינה הייתה קשה** (*habechina hayta kasha*) - **The** test was difficult.

- In a sentence where a definite noun is modified by an adjective, the adjective must also be made definite:
הוא עולה חדש (*hu oleh chadash*) - He is a new immigrant - compared to **העולה החדש לומד באולפן** (*haoleh hechadash lomed baulpan*) - The new immigrant studies at the ulpan.
 In a nominal clause (that does not have a verb), the adjectives will never be preceded by the *hey hayedia* even though the noun is definite because the adjective serves as the predicate of the clause: **הספר חדש** (*hasefer chadash*) - The book is new; **התלמידה טובה** (*hatalmida tova*) - The pupil is good.

- A proper noun (Daniel, Tel Aviv, Israel) will never take the definite article since it is definite by its very nature. The same is true for pronouns.
 Some proper nouns used to indicate place names are exceptions and do take the definite article: **הכנרת** (*hakineret*) - the Sea of Galilee; **הגליל** (*hagalil*) - the Galilee; **החרמון** (*hachermom*) - the Hermon; **הנגב** (*hanegev*) - the Negev; **נהר הירדן** (*nehar hayarden*) - the Jordan River.

NOTE:

The *hey hayedia* usually is marked by the *patach* vowel, and the consonant following it is marked by a dagesh forte.

But because the guttural consonants **א, ה, ח, ע, ר** cannot take any dagesh marks, the vowel marking the *hey hayedia* changes when it precedes these consonants.

- ☑ When the *hey hayedia* precedes the consonants **א** or **ר**, it is marked by the *kamats* vowel: **הָאָדָם הָרִשּׁוֹן** (*ha'adam harishon*) - the first human being.

- ☑ When the *hey hayedia* precedes the consonant **ע**, it is also marked by the *kamats* vowel: **הָעִיר הָעִתִּיקָה** (*ha'ir ha'atika*) - the Old City; **הָעֶרֶב** (*ha'erev*) - the evening; **הָעוֹלָה** (*ha'avel*) - the injustice. However, when the **ע** is marked with a *kamats gadol* and is not stressed, the *hey hayedia* is marked with the *segol* vowel: **הָעָרִים** (*he'arim*) - the cities; **הָעָשִׁיר** (*he'ashir*) - the rich man; **הָעָנִי** (*he'ani*) - the poor man.

☑ לפני ח היא מנוקדת בפתח, ואין אחריה דגש: החוֹרֶף, החֶלֶק, החינּוֹף, החִיָּה; אבל לפני ח קמוצה בקמץ גדול או ח בחטף קמץ היא מנוקדת בסגול: הַחֲדָשׁ, הַחֶלֶב, הַחֲדָשִׁים.

☑ לפני ה היא מנוקדת בפתח, ואין אחריה דגש: ההוֹרִים, ההֶבְדֵּל, ההֶחֱלָטָה (יוצאי דופן: הֶהֱם, הֶהָן); אבל לפני ה קמוצה ומוטעמת היא מנוקדת בקמץ: הֶהָר, ולפני ה קמוצה ולא מוטעמת היא מנוקדת בסגול: הֶהָרִים, הֶהָדָר, הֶהָגוֹן.

המילים עֵם, אֶרֶץ, חָג, הָר, אֶרוֹן, פֶּר - תנועת העיצור שבראשן משתנה כשהן מיודעות, ולכן: הָעָם, הָאֶרֶץ, הַחָג, הַהָר, הָאֶרוֹן, הַפֶּר. בלשון הדיבור ה' הידיעה נהגית בדרך כלל בתנועת A ובדגש חזק אחריה.

ה' המגמה [עמ' 168]

תנועת הֶ הנוספת בסוף מילה המתארת מקום נקראת ה' המגמה והיא מציינת מגמה, פנייה וכיוון. למשל 'דְּרוֹמָה' = לכיוון דרום; 'צְפוֹנָה' = לצפון.

ה' המגמה זהה במשמעותה למילת היחס 'ל' הבאה בתחילת המילה ומצביעה אף היא על כיוון. השימוש ב-ה זו מועט, עם זאת מילים מסוימות המציינות כיוון באמצעותה שגורות בפי כול: 'שְׂמָאלָה', 'יְמִינָה', 'הִנֵּה', 'קְדִימָה', 'אַחֲרָה', 'הַפְּתִיחַ', 'הַחוּצָה'.

- ☑ When the *hey hayedia* precedes the consonant ה, it is marked by the *patach* vowel and is not followed by a *dagesh*: החורף (*hachoref*) - the winter; החלק (*hachelek*) - the part; החינוך (*hachinuch*) - the education; החיה (*hachaya*) - the animal. However, when the ה is marked with a *kamats gadol* vowel or a *chataf kamats* vowel, the *hey hayedia* is marked with the *segol* vowel: החדש (*hechadash*) - the new; החלב (*hechalav*) - the milk; החדשים (*hechodashim*) - the months.
- ☑ When the *hey hayedia* precedes the consonant ה, it is marked by the *patach* vowel and is not followed by a *dagesh*: ההורים (*hahorim*) - the parents; ההבדל (*hahevdel*) - the difference; ההחלטה (*hahachlata*) - the decision. The words ההם (*hahem*) and הן (*hahen*), masculine and feminine form for "those", are exceptions.
- When the consonant ה is marked with a *kamats gadol* and stressed, the *hey hayedia* is marked with the *kamats* vowel: ההר (*hahar*) - the mountain. When the ה is marked with a *kamats gadol* and not stressed, the *hey hayedia* is marked with the *segol* vowel: ההרים (*heharim*) - the mountains; ההדר (*hehadar*) - the glory; ההגון (*hehagun*) - the respectable.

In the words: עם (*am*) - nation; ארץ (*erets*) - country; חג (*chag*) - holiday; הר (*har*) - mountain; ארון (*aron*) - closet; פר (*par*) - bull - the initial vowel changes when they are made definite: העם (*ha'am*); הארץ (*ha'arets*); החג (*hechag*); ההר (*hahar*); הארון (*ha'aron*); הפר (*hapar*).

In colloquial language, *hey hayedia* is usually pronounced with the A vowel sound followed by a *dagesh forte*.

The Directional Suffix (*Hey Hamegama*) [p. 168]

The suffix ה is called *hey hamegama* and is added to a word describing a place to indicate tendency, positioning or direction: דרומה (*daroma*) - to the south or in a southerly direction; צפונה (*tsafona*) - to the north or in a northerly direction.

The *hey hamegama* suffix has the same meaning as the pronoun prefix ל placed at the beginning of a word to indicate direction.

While *hey hamegama* is not used frequently, its use in certain words to indicate direction is quite prevalent: שמאלה (*smola*) - to the left; ימינה (*yamina*) - to the right; הנה (*hena*) - to here; קדימה (*kadima*) - forward; אחורה (*achora*) - backward; הביתה (*habayta*) - homeward or go home; החוצה (*hachutsa*) - outward or get out.

בשפה הספרותית ה' המגמה מצויה יותר. למשל:
'ירוּשָׁלַיִם' (לירושלים), 'אַרְצָה' (לָאָרֶץ), 'תֵּל אַבִּיב' (לתל אביב), 'נֶגֶב' (לְנֶגֶב וגם לְדָרוֹם), 'יָמָה' (לַיָּם וגם למערב).

המספר המונה [עמ' 90]

"המספר המונה" הוא המספר המציין כמות סְפֹרָה של שמות עצם. (הפועל 'מוֹנֶה' הוא נרדף של הפועל 'סוֹפֵר').

שם המספר בעברית נחשב לשם עצם, ולכן יש לו מין - מספר בזכר ומספר בנקבה. מהמספר 2 ומעלה הוא בא לפני שם העצם בצורת הרבים ומתאים למינו. למשל המספר 3: המילה 'שְׁלוֹשָׁה' מציינת את כמותם של שמות עצם ממין זכר, ואילו 'שְׁלוֹשׁ' מציינת את כמותם של שמות עצם ממין נקבה. ולכן: 'שלושה ספרים' כי השם 'ספר' מינו זכר, ו'שלוש מחברות' כי השם 'מחברת' מינו נקבה.

■ רק המספר 1 בא אחרי שם העצם ביחיד:
כשהשם ממין זכר: 'ספר אֶחָד', וכשהשם ממין נקבה: 'מחברת אַחַת'.

■ למספר 2 שתי צורות:

לזכר: שְׁנַיִם / שְׁנֵי-, לנקבה: שְׁתֵּי / שְׁתֵּי-.

בציון המספר בלבד יש להשתמש ב'שניים' או ב'שתים', על פי מינו של שם העצם. ואילו בהוספת שם עצם למספר יש להשתמש ב'שני-' או ב'שתי-'.
למשל על השאלה 'כמה ספרים יש לך?' אפשר להשיב 'שניים!' (המספר בלבד, בלי שם העצם) ואפשר להשיב 'שני ספרים' (המספר ושם העצם).
כך גם במספר ממין נקבה: התשובה לשאלה 'כמה מחברות יש לך' יכולה להיות 'שתים!' או 'שתי מחברות'.

The *hey hamegama* suffix is more prevalent in literary language. For example:
 יְרוּשָׁלַיִם (yerushalayma) - to Jerusalem; אֶרְצָה (artsa) - to the land (of Israel); תֵּל
 אָבִיבָה (tel aviva) - to Tel Aviv; נֶגְבָה (negba) - to the Negev, to the south; יָמָה (yama) -
 to the sea, to the west.

Cardinal Numbers [p. 90]

Cardinal numbers, also known as counting numbers, are used to indicate quantity.

In Hebrew, numbers behave like nouns and therefore have both masculine and feminine forms. From the number 2, numbers precede the plural noun they modify and agree with it in gender.

For example, for the number 3, the word שְׁלוֹשָׁה (shloshe) is used to indicate the quantity of masculine nouns and the word שְׁלוֹשׁ (shalosh) is used to indicate the quantity of feminine nouns:

שְׁלוֹשָׁה סְפָרִים (shloshe sfarim) - three books, because the noun סֵפֶר (book) is masculine, and שְׁלוֹשׁ מַחְבְּרוֹת (shalosh machbarot) - three notebooks, because the noun מַחְבֵּרֶת (notebook) is feminine.

- Only the number 1 comes after the singular noun it modifies.
 For masculine nouns: סֵפֶר אֶחָד (sefer echad) - one book, and for feminine nouns:
 מַחְבֵּרֶת אַחַת (machberet achat) - one notebook.

- The number 2 has two forms:

Masculine form: שְׁנַיִם (shnayim) / שְׁנֵי (shney); feminine form: שְׁתַּיִם (shtayim) / שְׁתֵּי (shtey).

When a number appears by itself (without the noun it refers to), use the שְׁנַיִם (shnayim) or שְׁתַּיִם (shtayim) forms in accordance with the noun gender.

When a number appears with the noun, use the שְׁנֵי (shney) or שְׁתֵּי (shtey) forms in accordance with the noun gender.

For example, you can answer the question כָּמָה סְפָרִים יֵשׁ לָךְ? (kama sfarim yesh lecha) - How many books do you have? either by saying שְׁנַיִם (shnayim) by itself, without the noun, or by saying שְׁנֵי סְפָרִים (shney sfarim), the number and the noun.

For feminine nouns, answer the question כָּמָה מַחְבְּרוֹת יֵשׁ לָךְ? (kama machbarot yesh lecha) - How many notebooks do you have? - either by saying שְׁתַּיִם (shtayim) by itself, without the noun, or by saying שְׁתֵּי מַחְבְּרוֹת (shtey machbarot), the number and the noun.

■ מ-11 עד 19 היחידות ממין זכר באות בצירוף המילה 'עֶשֶׂר', והיחידות ממין נקבה באות בצירוף המילה 'עֶשְׂרָה'.
במספרים מסוימים הגיית היחידות משתנה:

זכר: אֶחָד ← אֶחָד עֶשֶׂר; שְׁנַיִם ← שְׁנַיִם עֶשֶׂר;
נקבה: שְׁתַּיִם ← שְׁתַּיִם עֶשְׂרָה; שְׁלוֹשׁ ← שְׁלוֹשׁ עֶשְׂרָה; שִׁבְעָה ← שִׁבְעָה עֶשְׂרָה;
תִּשְׁעָה ← תִּשְׁעָה עֶשְׂרָה.

■ למספרים העגולים (מספר ללא יחידות) מ-20 ומעלה יש צורה אחת לזכר ולנקבה:

30: 'שלושים תלמידים' וגם 'שלושים תלמידות'.
300: 'שלוש מאות ספרים' וגם 'שלוש מאות מחברות'.

■ במספרים הגדולים מ-20 שיש להם יחידות: המספר המציין את היחידות מתאים אל מינו של שם העצם, ולפניו באה ו' החיבור:
המוצר עולה (385) **שלוש מאות שמונים וחמישה שקלים** (שקל, זכר).
שליחת מסרון עולה (85) **שמונים וחמש אגורות** (אגורה, נקבה).

■ מהמספר 11 שמות עצם מסוימים המציינים בעיקר זמן, מידות ומשקלות, כגון 'אֶחָד', 'שְׁנָה', 'יוֹם', 'חֹדֶשׁ', 'אֶלֶף', 'שָׁקֶל', וכן 'אִישׁ', 'נָפֶשׁ' (במשמעות 'איש'), יכולים לבוא גם ביחיד:
(20) **עשרים 'שנים'** או 'שנה', כך (100) **מאה 'אחוזים'** או 'אחוז'.
אולם שמות לועזיים (המציינים מידות ומשקלות) יכולים לבוא בצורת היחיד גם מהמספר שתיים: 'שני דולר', 'שני ליטר', 'שלושה מטר', 'חמישה קילומטר' וכדומה.

- For numbers from 11 to 19, the masculine form is made by adding the word **עָשָׂר** (*asar*) to the ones digit, and the feminine form is made by adding the word **עֶשְׂרֵה** (*esrei*) to the ones digit.

For certain numbers, the pronunciation varies:

- Beginning with the number 20, numbers ending with zero have the same form for masculine and for feminine.

- For numbers larger than 20 that do not end in zero, the ones digit agrees in gender with the noun and is preceded by **וִי הַחִיבוּר** (*vav hachibur*) - the conjunctive vav prefix:

Masculine: **הַמוּצָר עוֹלָה שְׁלוֹשׁ מֵאוֹת שְׁמוֹנִים וְחִמִּישָׁה (385) שְׁקָלִים** (*hamutsar oleh shlosh meot shmonim vachamisha shkalim*) - The product costs three hundred eighty five shekels. Because the word **שֶׁקֶל** is masculine, the number in the ones digit is in the masculine form.

Feminine: **שְׁלִיחַת מִסְרֹן עוֹלָה שְׁמוֹנִים וְחִמֵּשׁ (85) אֲגוּרוֹת** (*shlichat misron ola shmonim vechamesh agorot*) - Sending an SMS costs eighty-five agorot. Because the word **אֲגוּרָה** is feminine, the number in the ones digit is in the feminine form.

- Starting from the number 11, certain nouns, primarily those indicating time, weights and measures, can also be written in the singular form. Among these nouns are the following: **אָחוּז** (*achuz*) - percentage; **שָׁנָה** (*shana*) - year; **יוֹם** (*yom*) - day; **חֹדֶשׁ** (*chodesh*) - month; **אַלֶּף** (*elef*) - thousand; **שֶׁקֶל** (*shekel*) - shekel; **אִישׁ** (*ish*) - person; **נֶפֶשׁ** (*nefesh*) - translated literally as soul but here in the sense of person.

For example, 20 years can be written as **עֶשְׂרִים שָׁנִים** (*esrim shanim*) or as **עֶשְׂרִים שָׁנָה** (*esrim shana*); 100 percent can be written as **מֵאָה אֲחֻזִּים** (*mea achuzim*) or as **מֵאָה אֲחֻזָּה** (*mea achuz*).

Nouns borrowed from foreign languages indicating weights and measures can be written in the singular form starting from the number 2: **שְׁנֵי דוֹלָר** (*shney dolar*) - two dollars; **שְׁנֵי לִיטֵר** (*shnei liter*); **שְׁלוֹשָׁה מֵטֵר** (*shlosha meter*) - three meters; **חֲמִישָׁה קִילוֹמֵטֵר** (*chamisha kilometer*) - five kilometers.

המספר הסתמי [עמ' 92]

כדי לציין מספר של טלפון, של אוטובוס, של בית וכדומה, יש להשתמש במספר ממין נקבה. מספר מן הסוג הזה נקרא "סתמי", על שום שהוא מציין מספר בלבד, ואין הוא מתייחס אל כמותם של שמות העצם.

לעומת זאת כדי לציין מספר של שמות עצם ספורים, יש להשתמש ב"מספר המונה". המספר המונה מציין כמות ועונה על השאלה 'כמה...?', יש לו צורות זכר וצורות נקבה, והוא משתנה בהתאם למינו של שם העצם הספור.

במשפט 'אני גר בבית מספר (5) חמש' - המספר 'חמש' מציין מספר בלבד, ולכן הוא מספר סתמי ומינו נקבה. אבל במשפט 'ברחוב יש (5) חמישה בתים' המספר הוא מספר מונה, כיוון שהוא מתייחס לכמות ומציין כמה בתים יש ברחוב, והמספר ממין זכר כיוון שהשם 'בית' מינו זכר.

כך לציון מספר העמודים בספר משתמשים במספר המונה ממין זכר (השם 'עמוד' מינו זכר): 'בספר יש (86) שמונים ושישה עמודים'. אבל: 'התרגיל בספר נמצא בעמוד (86) שמונים ושש' - המספר סתמי ומינו נקבה כיוון שהוא מציין את מספרו של העמוד בלבד.

הסמיכות [עמ' 115, 265]

המילה 'סמיכות' נגזרת מן השורש ס.מ.כ, ופירושה בין היתר 'קרבה', על יד, זה לצד זה'. בדקדוק הסמיכות היא צירוף של שני שמות עצם (ולפעמים שלושה) ללא מילת יחס או כל מילה אחרת החוצצת ביניהם, והיא מביעה מושג חדש. המילה הראשונה בצירוף הסמיכות נקראת 'נסמך', והשנייה נקראת 'סומך'. שם עצם שאינו בצירוף של סמיכות נקרא 'נפרד'.

Abstract Numbers [p. 92]

Use the feminine form of the number to indicate telephone numbers, bus line numbers, addresses and the like. These numbers are called "abstract" numbers in that they are used to indicate numbers only and do not indicate the quantity of a particular noun.

In contrast, cardinal numbers are used to indicate the quantity of countable nouns and answer the question "how many?" Cardinal numbers have masculine and feminine forms and vary in accordance to the gender of the noun being counted.

In the sentence **אני גר בבית מספר (5) חמש** (*ani gar bebayit mispar chamesh*) - I live in house number five - the number **חמש** (*chamesh*) five refers only to the house address.

In the sentence **ברחוב יש (5) חמישה בתים** (*barechov yesh chamisha batim*) There are five houses on the street - the number five is a cardinal number because it refers to quantity and indicates how many houses there are on the street. Because the word **בית** (*bayit*) is masculine, the cardinal number **חמישה** is also in the masculine form.

To indicate how many pages there are in a book, use the masculine form of the cardinal number because the noun **עמוד** is masculine:

בספר יש (86) שמונים ושישה עמודים (*basefer yesh shmonim veshisha amudim*) - The book has eighty-six pages.

To indicate a specific page in a book, use an abstract number (feminine form) because it indicates the page number only:

התרגיל בספר נמצא בעמוד (86) שמונים ושש (*hatargil basefer nimtsa beamud shmonim veshesh*) - The exercise is on page eighty-six of the book.

The Construct State Chain (*Smichut*) [p. 115, 265]

The word **סמיכות** (*smichut*) derives from the root **ס.מ.כ** and among other things can be defined as proximity or contiguity. In grammar, *smichut* refers to the act of making a chain of two and sometimes even three nouns not separated by a preposition or any other word to create a new concept.

The first component in the construct state combination is called the construct noun - **נסמך** *nismach* and the second is called the absolute noun - **סומך** *somech*.

A noun that is not part of a construct state combination is known as a separate noun - **נפרד** *nifrad*.

מטרת הסמיכות - לקצר צירוף הכולל שני שמות עצם באמצעות השמטת המילה או המילים המופיעות ביניהם. למשל לאחר השמטת המילה 'של' מהצירוף 'שיעור של עברית', מתקבל הצירוף הקצר 'שיעור עברית', והוא מכונה 'סמיכות'. כך 'תלמיד אולפן' הוא צירוף של סמיכות הנוצר מן המשפט 'תלמיד שלומד באולפן'.

בצירוף סמיכות הגייתם של נסמכים רבים משתנה. למשל: 'בֵּית' בנפרד, אבל 'בֵּית' בנסמך; בנפרד 'שָׁנָה', ובנסמך 'שָׁנָה'; בנפרד 'מְשַׁלָּה', ובנסמך 'מְשַׁלָּה'; בנפרד 'צָפוֹן', ובנסמך 'צָפוֹן'. קיימים כללים רבים שעל פיהם התנועות משתנות בצורת הנסמך, אולם בשלב הראשון של לימוד העברית נלמדים הכללים הבסיסיים האלה:

א. שם עצם בנפרד המסתיים ב-□, צורת הנסמך מסתיימת ב-□: ת:
'תחנה של אוטובוס' - בסמיכות: 'תחנת אוטובוס'.

אבל:
'חנות שבה מוכרים ירקות' - בסמיכות: 'חנות ירקות' (צורת הנסמך זהה לצורת הנפרד).
'בקבוק המכיל יין' - בסמיכות: 'בקבוק יין' (צורת הנסמך זהה לצורת הנפרד).

ב. שם עצם בנפרד המסתיים ב-□ ים או ב-□ יים, צורת הנסמך מסתיימת ב-□ י:

'שיעורים של עברית' - בסמיכות: 'שיעורי עברית'.
'נעליים בשביל הבית' - בסמיכות: 'נעלי בית'.

The purpose of the construct state is to shorten a chain of nouns by omitting any intervening words. For example, when the possessive particle של (*shel*) is omitted from the phrase שיעור של עברית (*shiur shel ivrit*), translated literally as "a lesson of Hebrew", the phrase becomes שיעור עברית (*shiur ivrit*), translated literally as "a Hebrew lesson." This is an example of *smichut* or use of the construct state.

The phrase תלמיד אולפן (*talmid ulpan*) - an ulpan pupil - is the *smichut* form of the phrase תלמיד שלומד באולפן (*talmid shelomed baulpan*) - a pupil who studies at an ulpan.

In the construct state, the pronunciation of the construct noun often changes. For example, the separate noun בית (*bayit*) - house - is pronounced בית (*beit*) in the construct state; the separate noun שנה (*shana*) - year - is pronounced שנת (*shnat*) in the construct state; the separate noun ממשלה (*memshala*) - government - is pronounced ממשלת (*memshelet*) in the construct state; the separate noun צפון (*tsafon*) - north - is pronounced צפון (*tsfon*) in the construct state.

There are many rules determining how vowel sounds change in the construct noun. In the first stage of learning Hebrew, we will learn the following basic rules:

- A. If a separate noun ends with the vowel suffix הַ, the construct noun form ends with the suffix ת:

תחנה של אוטובוס (*tachana shel otobus*), literally "stop of a bus"
construct noun form: תחנת אוטובוס (*tachanat otobus*) - bus stop.

However, when the phrase חנות שבה מוכרים ירקות (*chanut sheba mochrin yerakot*) - a store where vegetables are sold - is written in the construct state חנות ירקות (*chanut yerakot*) - a vegetable store - the construct noun is identical to the noun in the separate state.

The same is true for the phrase בקבוק המכיל יין (*bakbuk hamechil yayin*) - a bottle containing wine. In the construct state בקבוק יין (*bakbuk yayin*) - a bottle of wine - the construct noun is the same as in the separate state.

- B. If a separate noun ends with the vowel suffix יִם or יִים, the construct noun form ends with the suffix יִ .

אבל:

'עוגות מגבינה' - בסמיכות: 'עוגות גבינה' (צורת הנסמך זהה לצורת הנפרד).
'שולחנות בשביל מטבח' - בסמיכות: 'שולחנות מטבח' (צורת הנסמך זהה לצורת הנפרד).

בדרך כלל צורת הנסמך נקבעת על פי צורת שם העצם בנפרד ולא על פי מינו.
(דוגמאות לנסמכים יוצאי דופן: 'ימים' - 'ימי' וגם 'ימות'; 'נשים' - 'נשי' וגם 'נשות'; 'לילה' - 'ליל').

□ ריבוי הסמיכות - בדרך כלל על ידי ריבוי הנסמך:

שיעור עברית ← שיעורי עברית.

עוגת גבינה ← עוגות גבינה.

(חבר קיבוץ ← חברי קיבוץ, אבל לעתים לפי ההקשר 'חברי קיבוצים').

□ הוספת מספר לסמיכות נעשית על פי מין הנסמך:

שיעור (זכר) - שיעור עברית אחד, שלושה שיעורי עברית.

כיתה (נקבה) - כיתה אולפן אחת, שלוש כיתות אולפן.

צירוף הסמיכות נחשב ליחידה אחת, ודינו כדין שם העצם. על כן שם התואר והמספרים אחד/אחת באים אחריו, ולפניו באים המספרים מ-2 ומעלה.

□ שם התואר מותאם לנסמך במין ובמספר:

However, when the phrase **עוגות מגבינה** (*ugot migvina*) - cakes made from cheese - is written in the construct state **עוגות גבינה** (*ugot gvina*) - cheesecakes - the construct noun is identical to the noun in the separate state.

This is also true for the phrase **שולחנות בשביל מטבח** (*shulchanot bishvil mitbach*) - tables for the kitchen; construct state: **שולחנות מטבח** (*shulchanot mitbach*) - kitchen tables.

The form of the construct noun is usually determined by the form of the separate noun and not by its gender. The following construct nouns are exceptions:

Separate noun: **יָמִים** (*yamim*) - days; construct noun: - **יָמֵי** (*yemei*) and also **יָמוֹת** (*yemot*).

Separate noun: **נָשִׁים** (*nashim*) - women; construct noun: - **נָשֵׁי** (*neshei*) and also **נִשְׁוֹת** (*neshot*).

Separate noun: **לַיְלָה** (*layla*) - night; construct noun: **לַיִל** (*lel*).

- ☐ The construct state is usually made plural by pluralizing the construct noun.

Singular: **חבר קיבוץ** (*chaver kibuts*) - kibbutz member

Plural: **חברי קיבוץ** (*chavrei kibuts*) - kibbutz members

Depending on context, the absolute noun can sometimes be pluralized. For example, to indicate the members of more than one kibbutz: **חברי קיבוצים** (*chavrei kibutsim*)

- ☐ In the construct state, numbers agree in gender with the construct noun:

Words in the construct state construction are considered to be a single unit subject to the rules for nouns. Therefore, modifying adjectives come after the construct state, as does the number 1. Numbers from 2 on precede the construct state.

- ☐ Adjectives agree with the construct noun in gender and in number.

שיעור (זכר) - שיעור עברית מעניין, וברבים: שיעורי עברית מעניינים.
כיתה (נקבה) - כיתה אולפן גדולה, וברבים: כיתות אולפן גדולות.

□ שם התואר מותאם במין ובמספר גם לסומך:

'בקבוק מים גדול'; 'בקבוק מים קרים'.

ה' הידיעה בסמיכות [עמ' 269, 270]

ביידוע הסמיכות תבוא ה' הידיעה רק לפני הסומך.

'בית הספר', 'תחנת האוטובוס', 'שיעורי העברית'.

לכן לפני הסמיכות לעולם לא תבואנה מילות היחס 'ל' או 'ב' בצורתן המיודעת (המכילה את ה' הידיעה) אלא רק 'ל' או 'ב', בין שהסמיכות מיודעת: 'לתחנת האוטובוס', 'בתחנת האוטובוס', ובין שהסמיכות אינה מיודעת: 'לתחנת אוטובוס', 'בתחנת אוטובוס'.

The noun **שיעור** (*shi'ur*) - lesson - is masculine. In the phrase **שיעור עברית מעניין** (*she'ur ivrit meanyen*) - interesting Hebrew lesson - the adjective **מעניין** is in the masculine singular. When the phrase is made plural **שיעורי עברית מעניינים** (*shi'urei ivrit meanyenim*) - interesting Hebrew lessons - the adjective **מעניינים** is in the masculine plural form.

The noun **כיתה** (*kita*) - classroom - is feminine. In the phrase **כיתת אולפן גדולה** (*kitat ulpan gdola*) - large ulpan classroom - the adjective **גדולה** is in the feminine singular. When the phrase is made plural **כיתות אולפן גדולות** (*kitot ulpan gdolot*) - large ulpan classrooms - the adjective **גדולות** is in the feminine plural form.

□ Adjectives also agree in gender and number with the absolute noun.

The noun **בקבוק** (*bakbuk*) - bottle - is masculine. In the phrase **בקבוק מים גדול** (*bakbuk mayim gadol*) - a large bottle of water - the adjective **גדול** is in the masculine singular.

However, in the phrase **בקבוק מים קרים** (*bakbuk mayim karim*) - a bottle of cold water - the adjective **קרים** (cold) modifies the absolute noun **מים** and therefore agrees with it in number and gender.

Use of the Definite Article Prefix (*Hey Hayedia*) with the Construct State (*Smichut*) [p. 269,270]

When the construct state is made definite, the definite article prefix *hey hayedia* is used with the absolute noun only.

Therefore, the construct state will never be preceded by the prepositional prefixes to **ל** (*la*) or at **ב** (*ba*) in the form that contains the *hey hayedia* definite article but rather only by their indefinite forms **ל** (*le*) or **ב** (*be*), even if the construct state is definite:

Definite form: **לתחנת האוטובוס** (*letachanat ha'otobus*) - to the bus stop

בתחנת האוטובוס (*betachanat ha'otobus*) - at the bus stop

Indefinite form: **לתחנת אוטובוס** (*letachanat otobus*) - to a bus stop

בתחנת אוטובוס (*betachanat otobus*) - at a bus stop

לעומת היידוע של צירוף הסמיכות, ביידוע צירוף של שם עצם ושם תואר תבוא ה' הידיעה לפני שני השמות: 'התחנה המרכזית'. ולכן מילות היחס 'ל' או 'ב' נוספות אל צירוף שאינו מידע: 'לתחנה מרכזית', 'בתחנה מרכזית', ואילו לצירוף מידע הן נוספות בצורתן המידעית: 'לתחנה המרכזית', 'בתחנה המרכזית'.

הזוגי [עמ' 171]

סיומת הזוגי □ היא צורת ריבוי של שם העצם, נוסף על סיומת הריבוי הרגיל □ או □, והיא מציינת על פי רוב שמדובר בזוג, שניים או שתיים.

■ שמות שיש להם גם ריבוי רגיל וגם ריבוי זוגי:

יום אחד, חמישה ימים, אבל: שני ימים ← יומיים.
שנה אחת, חמש שנים, אבל: שתי שנים ← שנתיים.

בשמות שבהם הסיומת □, סיומת הזוגי נוספת לצורת הנסמך. המילה 'שנה' בנסמך היא 'שנת', ובזוגי 'שנתיים'. כך גם 'שעה' בנסמך היא 'שעת', ובזוגי 'שעתיים'.

מינו של השם הזוגי כמינו ביחיד: 'יומיים קשים', 'שנתיים טובות'.

In contrast to the construct state, when a combination of a noun and its modifying adjective is made definite, the *hey hayedia* definite article prefix will precede both the noun and the adjective:

הַתַּחְנָה הַמֵּרְכֶזִית (*hatachana hamerkazit*) - the central bus station.

When the prepositions to **לְ** (*le*) or at **בְּ** (*be*) are added to such a noun-adjective combination that is not definite, the preposition in its indefinite form is added to the noun:

לַתַּחְנָה מֵרְכֶזִית (*letachana merkazit*) - to a central bus station

בַּתַּחְנָה מֵרְכֶזִית (*betachana merkazit*) - at a central bus station

But when such a noun-adjective combination is definite, the prepositional prefix in its definite form is added to the noun and the definite article prefix is added to the adjective:

לַתַּחְנָה הַמֵּרְכֶזִית (*latachana hamerkazit*) - to the central bus station

בַּתַּחְנָה הַמֵּרְכֶזִית (*batachana hamerkazit*) - at the central bus station

Dual Plural Form (*Zugi*) [p. 171]

The dual plural suffix **ִיַּיִם** (*ayim*) is a special plural suffix for nouns added to the regular plural suffix **ִים** or **וֹת**. It usually indicates a pair of something or two of something.

■ Some nouns take a regular plural form and also a dual plural suffix when referring to two.

For nouns ending with the **הַ** suffix, the dual plural suffix is added to the construct noun form:

The word **שָׁנָה** (*shana*) - year - becomes **שְׁנָת** (*shnat*) in the construct noun and **שְׁנָתַיִם** (*shnatayim*) in the dual form.

The word **שָׁעָה** (*sha'a*) - hour - becomes **שְׁעָת** (*she'at*) in the construct noun and **שְׁעָתַיִם** (*she'atayim*) in the dual form.

The gender of the dual form of the noun is the same as that of the singular form:

יּוֹמֵיִם קָשִׁים (*yomayim kashim*) - two difficult days; **שְׁנָתַיִם טוֹבוֹת** (*shnatayim tovot*) - two good years.

■ לחלק מאיברי הגוף, שבדרך כלל הם מצויים באופן טבעי בגוף כ"זוג", יש צורת ריבוי אחת, צורת הזוגי. למשל המילה 'יד' ביחיד, וברבים 'יָדַיִם'. שמות כאלה, שצורתם ביחיד כשם ממין זכר, הם בדרך כלל ממין נקבה. למשל: 'יד חֲזָקָה', וברבים 'יָדַיִם חֲזָקוֹת' או 'שֵׁן לְבָנָה', וברבים 'שִׁנָּיִם לְבָנוֹת'.

אולם יש שמות זוגיים שמינם זכר. למשל: 'שֵׁד', 'עַפְעָף', 'קָרְסוֹל', 'מוֹתָן' וברבים: 'שֵׁדַיִם', 'עַפְעָפַיִם', 'קָרְסוֹלַיִם', 'מוֹתָנַיִם'. ישנם איברים שבאופן טבעי הם "זוג" בגוף, אולם הריבוי שלהם רגיל: כך 'רִיָּאָה' ממין נקבה וברבים 'רִיָּאוֹת', או 'מִרְפָּק' ממין זכר וברבים 'מִרְפָּקִים'.

■ שמות זוגיים אחרים (שאינם מציינים איברים מן הגוף) מינם זכר: 'אופניי' חדשים', 'מכנסיי שחורים', 'גרביי אדומים' ועוד. יוצאת מן הכלל היא המילה 'נעל', 'נעליים', שמינה נקבה: 'נעליים לבנות'. גם השמות 'מים' ו'שמים' זוגיים ומינם זכר רבים: 'מים קרים', 'שמים כחולים'.

נוהגים לציין שמות זוגיים ברבים גם באמצעות המילה 'זוגות'. ('זוג' - שם ממין זכר): 'שני זוגות נעליים חדשות', 'שלושה זוגות מכנסיים שחורים'.

שמות הילידים [עמ' 227]

שמות הילידים, שהם שמות עצם, נוצרים מהוספת סיומות לשם של ארץ או מדינה. האזרחים אף הם מכונים בשמות הילידים.

- Some parts of the body that are naturally referred to in pairs have only one plural form: the dual plural. For example, the word for arm is **יָד** (*yad*) in the singular and **יָדַיִם** (*yadayim*) in the plural.

While the singular form of such words appears to be masculine, they are usually feminine and are modified by feminine adjectives:

singular: **יָד חֲזָקָה** (*yad chazaka*) - a strong arm;
 plural: **יָדַיִם חֲזָקוֹת** (*yadayim chazakot*) - strong arms;
 singular: **שֵׁן לְבָנָה** (*shen levana*) - a white tooth;
 plural: **שֵׁנַיִם לְבָנוֹת** (*shinayim levanot*) - white teeth.

Some dual plural nouns are masculine:

breast: **שֵׁד** (*shad*) - singular; **שֵׁדַיִם** (*shadayim*) - plural;
 eyelid: **עַפְעָף** (*afaf*) - singular; **עַפְעָפַיִם** (*afapayim*) - plural;
 ankle: **קָרְסוֹל** (*karsol*) - singular; **קָרְסוּלַיִם** (*karsulayim*) - plural;
 hip: **מוֹתֵן** (*moten*) - singular; **מוֹתְנַיִם** (*motnayim*) - plural.

Some body parts that naturally come in pairs have regular plural forms according to their grammatical gender:

lung: **רֵאָה** (*re'a*) - feminine singular; **רֵאוֹת** (*re'ot*) - feminine plural;
 elbow: **מַרְפֵּק** (*marpek*) - masculine singular; **מַרְפְּקִים** (*marpekim*) - masculine plural.

- Other nouns that are not parts of the body and take the dual plural suffix are masculine, such as **אופניים חדשים** (*ofanayim chadashim*) - new bicycle; **גרביים אדומים** (*garbayim adumim*) - red socks. An exception is the noun shoe **נעל** (*na'al*), which is feminine: **נעלים לבנות** (*na'alayim levanot*) - white shoes. In Hebrew the nouns for water **מים** (*mayim*) and sky **שמים** (*shamayim*) are masculine plural and take the dual plural suffix: **מים קרים** (*mayim karim*) - cold water; **שמים כחולים** (*shamayim kechulim*) - blue sky.

Dual plural nouns can often also be pluralized by adding the masculine plural noun

זוגות (*zugot*) - pairs:
שני זוגות נעליים חדשות (*shnei zugot na'alayim chadashot*) - two pairs of new shoes;
שלושה זוגות מכנסיים שחורים (*shlosha zugot michnasayim shchorim*) - three pairs of black trousers.

Noun suffixes indicating nationality [p. 227]

Nouns naming individuals who are natives or inhabitants of a particular place or country are formed by adding a suffix to the name of the country or place.

■ הסיומות השכיחות:
לזכר: יָ, לנקבה: יַ, לרבים: יִם, לרבות: יוֹת.

לדוגמה: יליד הוא מי שנולד בִּישְׂרָאֵל, והוא מכונה 'יִשְׂרָאֵלִי', וברבים 'יִשְׂרָאֵלִים'.
הילידה מכונה 'יִשְׂרָאֵלִית', וברבות 'יִשְׂרָאֵלִיות'.

■ אם שם המדינה מסתיים ב-יָהּ, למשל 'אֶנְגְלִיָּה', שמות הילידים יהיו 'אֶנְגְלִי',
'אֶנְגְלִים', 'אֶנְגְלִיות'. אבל הילידה היא 'אֶנְגְלִיָּה', ולא 'אֶנְגְלִית' כמו 'יִשְׂרָאֵלִית', כי
'אֶנְגְלִית' היא שם השפה.
בדרך כלל כאשר השפה מסתיימת ב-יַ, שם הילידה מסתיים ב-יָיָהּ:

השפה: 'צֶרְפֶּתִית', 'סְפָרְדִית', 'רוֹסִית'
הילידה: 'צֶרְפֶּתִיָּה', 'סְפָרְדִיָּה', 'רוֹסִיָּה'

■ קיימות סיומות נוספות לשמות הילידים:

אֶרְגֶּנְטִינָה: 'אֶרְגֶּנְטִינָאִי', 'אֶרְגֶּנְטִינָאִית', 'אֶרְגֶּנְטִינָאִים', 'אֶרְגֶּנְטִינָאִיות'.
כך גם בְּרִזִּיל: 'בְּרִזִּילָאִי', 'בְּרִזִּילָאִית', 'בְּרִזִּילָאִים', 'בְּרִזִּילָאִיות'.
ילידי מֶקְסִיקוֹ: 'מֶקְסִיקָנִי', 'מֶקְסִיקָנִית', 'מֶקְסִיקָנִים', 'מֶקְסִיקָנִיות'.
ילידי אֲרֻצוֹת הַבְּרִית הם 'אֲמִרִיקָאִי', 'אֲמִרִיקָאִית', 'אֲמִרִיקָאִים', 'אֲמִרִיקָאִיות', או
'אֲמִרִיקָנִי', 'אֲמִרִיקָנִית', 'אֲמִרִיקָנִים', 'אֲמִרִיקָנִיות'.

סיומת מיוחדת יש לשמות הילידים מאִיטָלִיָּה: 'אִיטָלְקִי', 'אִיטָלְקִית', 'אִיטָלְקִים',
'אִיטָלְקִיות'.

- The most common of these suffixes are:

י (i): masculine singular
 ית (it): feminine singular
 ים (im): masculine plural
 יות (iyot): feminine plural

For example, a native of Israel is known as an Israeli:

ישראלי (yisraeli): masculine singular
 ישראליים (yisraelim): masculine plural
 ישראליית (yisraelit): feminine singular
 ישראלייות (yisraeliyot): feminine plural

- For countries with names ending with the suffix ייה , for example אנגלייה

(Angliya) - England, the natives are:

אנגלי (angli): masculine singular
 אנגלים (anglim): masculine plural
 אנגליות (angliyot): feminine plural

אנגלייה (angliya) the feminine singular is an exception because the word אנגלית (anglit) is the name of the language spoken in England - English.

Usually when the name of a language ends in the suffix ית , the feminine singular form of the native of that country is formed by adding the suffix ייה .

- There are other suffixes used to form nouns naming individuals who are natives or inhabitants of a particular place or country.

A special suffix is used to form nouns indicating the natives of איטליה (italia) -Italy:

איטלקי (italki): masculine singular
 איטלקים (italkim): masculine plural
 איטלקית (italkit): feminine singular
 איטלקיות (italkiyot): feminine plural

■ הסיומות של שמות הילידים מציינות גם תושבי ערים. למשל:
מי שגר בתל אביב הוא 'תל אַבִּיבִי'; בירושלים - 'ירוּשְׁלָמִי'; בחיפה - 'חִיפָאִי'.

שם תואר הנגזר משם עצם [עמ' 289]

שם תואר עשוי להיגזר משם עצם באמצעות הוספת סיומות קבועות לשם העצם:
□ִי ליחיד, □ִית ליחידה, □ִיים לרבים, □ִיות לרבות.

כך למשל כשמוסיפים את הסיומות לשם העצם 'מֶרְכֶּז', מתקבלות צורות הנטייה של שם התואר: 'מֶרְכֶּזִי', 'מֶרְכֶּזִית', 'מֶרְכֶּזִיִּים', 'מֶרְכֶּזִּיות'.
המילה 'מרכז' היא שם עצם במשפט 'הקניון נמצא במרכז העיר', ואילו המילה 'מרכזית' היא שם תואר בנקבה במשפט 'האוטובוס יוצא מהתחנה המרכזית'.
לשם עצם המסתיים ב-□ִה הסיומות נוספות אל צורת הנסמך.

שם העצם 'מִשְׁפָּחָה' - בנסמך 'מִשְׁפָּחָת'. שמות התואר: 'מִשְׁפָּחָתִי', 'מִשְׁפָּחָתִית',
'מִשְׁפָּחָתִיִּים', 'מִשְׁפָּחָתִיות'.

- Noun suffixes used to name individuals who are natives or inhabitants of a particular place or country are also used to indicate the residents of particular cities:

Someone who lives in Tel Aviv is known as a **תל אביבי** (*tel avivi*);

in Jerusalem - **ירושלמי** (*yerushalmi*);

in Haifa - **חיפאי** (*cheifai*)

Adjectives derived from nouns [p. 289]

Adjectives can be formed from nouns by adding the following suffixes:

י (*i*): masculine singular

ית (*it*): feminine singular

ים (*i'yim*): masculine plural

יות (*iyot*): feminine plural

For example, the adjective "central" is formed by adding suffixes to the noun **מֶרְכֶּז** (*merkaz*) - center, inflected as follows:

מֶרְכֶּזִי (*merkazi*): masculine singular

מֶרְכֶּזִית (*merkazit*): feminine singular

מֶרְכֶּזִים (*merkazi'yim*): masculine plural

מֶרְכֶּזִיּוֹת (*merkaziyot*): feminine plural

The word **מֶרְכֶּז** is a noun in the following sentence:

הַקִּנְיֹן נִמְצָא בְּמֶרְכֶּז הָעִיר (*hakanyon nimtsa b'emerkaz hair*): The shopping mall is at the center of town.

The word **מֶרְכֶּזִית** is a feminine singular adjective in the following sentence:

הָאוֹטוֹבּוּס יוֹצֵא מִהַתְּחַנָּה הַמֶּרְכֶּזִית (*haotobus yotse mehatachana hamerkazit*): The bus leaves from the central bus station.

For nouns ending in the suffix **ה** , the suffixes for the adjective form are added to the construct noun form.

The noun **מִשְׁפָּחָה** (*mishpacha*) - family - changes to **מִשְׁפַּחַת** (*mishpachat*) in the construct noun form.

The adjectives derived from this noun are as follows:

מִשְׁפָּחָתִי (*mishpachti*): masculine singular

מִשְׁפָּחָתִית (*mishpachtit*): feminine singular

מִשְׁפָּחָתִים (*mishpachti'yim*): masculine plural

מִשְׁפָּחָתֵינוּ (*mishpachtiyot*): feminine plural

ישנם שמות היוצאים מן הכלל הזה: משם העצם 'כִּלְכֵּלָה' שמות התואר הם 'כִּלְכֵּלִי', 'כִּלְכֵּלִית', 'כִּלְכֵּלִיִּים', 'כִּלְכֵּלִיּוֹת', וכן 'רְפוּאִי' מן 'רְפוּאָה' ועוד. שמות תואר משמות ארצות המסתיימים ב-יָה: 'אַנְגֵּלִי', 'אַנְגֵּלִית', 'אַנְגֵּלִיִּים', 'אַנְגֵּלִיּוֹת' מן 'אַנְגֵּלְיָה'; 'רוֹסִי' מן 'רוֹסְיָה' וכדומה.

יש להבחין בין שם היליד (שם עצם) לבין שם התואר, הנגזרים שניהם משם של ארץ או מדינה:

□ צורת היחיד וצורת הרבות של שם העצם ושל שם התואר זהות:

סיומת היחיד □: 'צִרְפְּתִי גֵּאָה' (ש"ע); 'שִׁיר צִרְפְּתִי' (ש"ת).
סיומת הרבות □: 'צִרְפְּתִיּוֹת גֵּאוֹת' (ש"ע); 'מִסְעָדוֹת צִרְפְּתִיּוֹת' (ש"ת).

□ בצורת הרבים יש הבדל בין שם העצם לשם התואר:

סיומת שם העצם היא □: 'צִרְפְּתִים גֵּאִים'.
סיומת שם התואר היא □: 'שִׁירִים צִרְפְּתִיִּים'.

□ צורת היחידה:

לשם התואר הסיומת היא □: ית.

לשם העצם (שם הילידה) יש שתי סיומות: □: ית ו- □: ייה.

○ הסיומת □: ית משותפת לשם העצם ולשם התואר:

Some nouns are exceptions:

The adjectives derived from the noun **כלכלה** (*kalkala*) - economics - are as follows:

כלכלי (*kakali*): masculine singular

כלכלית (*kalkalit*): feminine singular

כלכליים (*kalkali'yim*): masculine plural

כלכליות (*kalkaliyot*): feminine plural

The adjectives derived from the noun **רפואה** (*refua*) - medicine - are inflected similarly, and others as well.

Adjectives derived from the names of countries ending in the suffix **יה** are as in the following example from **אנגליה** (*Anglia*) - England:

אנגלי (*angli*): masculine singular

אנגלית (*anglit*): feminine singular

אנגליים (*angli'yim*): masculine plural

אנגליות (*angliyot*): feminine plural

Adjectives derived from the noun **רוסיה** (*rusia*) - Russia - behave similarly, as do others.

Nouns naming individuals who are natives or inhabitants of a particular place must be differentiated from adjectives deriving from the name of the place.

- ☐ The masculine singular and the feminine plural forms of the noun and of the adjective are identical:

- ☐ In the masculine plural form, there is a difference between the noun and the adjective:

- ☐ For adjectives, the feminine singular is formed by adding the suffix **ית** .
For nouns naming individuals who are natives, two suffixes may be used: **ית** and **ייה** .

- ☐ The suffix **ית** is used to form the noun form and the adjective form:

'יִשְׂרָאֵלִית גָּאָה' (ש"ע); 'מִסְעָדָה יִשְׂרָאֵלִית' (ש"ת).

○ הסיומת □ִיָּה מציינת את שם הילידה, כלומר שם עצם, ומציינת גם שם תואר אבל רק כאשר הוא מתאר שם עצם בנקבה בעלת מין טבעי:

'צִרְפְּתִיָּה גָּאָה' (ש"ע), 'שְׁחָקְנִית צִרְפְּתִיָּה' (ש"ת), אבל: 'מִסְעָדָה צִרְפְּתִית' (ש"ת).

שם העצם בנטייה [עמ' 302]

שיוך שם העצם לשם גוף מסוים (אני, אתה וכו') נעשה בשתי שיטות:

א. שימוש בנטיותיה של מילת השייכות 'של', וידוע שם העצם על פי התבנית הזאת: **ה + שם עצם + שלי, שלך וכו'.**
בשיטה זו צורתו הבסיסית של שם העצם אינה משתנה, בין שהשם בזכר ובין שהוא בנקבה, בין שהוא ביחיד ובין שהוא ברבים.

'התלמיד שלי', 'התלמידה שלי', 'התלמידים שלי', 'התלמידות שלי'
'הספר שלו', 'המחברת שלו', 'הספרים שלו', 'המחברות שלו'.

תבנית זו פשוטה ונכונה, והיא שימושית בשפת היום-יום.

ב. נטיית שם העצם באמצעות הוספת סיומות קבועות, המכונות "כינויי הקניין", לצורת הנסמך.

■ הסיומות הנוספות לשם העצם ביחיד (זכר או נקבה):

..... □ִי (שלי)	 □ִנו (שלנו)
..... □ִךְ (שלך)	 □ֶכֶם (שלכם)
..... □ִךְ (שלך)	 □ֶכֶן (שלכן)
..... □ִו (שלו)	 □ֶם (שלהם)
..... □ִה (שלה)	 □ֶן (שלהן)

- The suffix **יָהּ** is used to form the feminine singular form of the noun indicating a native individual. It is also used to form the feminine singular adjective when the noun refers to something that is naturally feminine (human, animal):

Noun inflection [p. 302]

Nouns are associated with specific pronouns (I, you, etc.) in two ways:

A. Using the possessive particle **שֶׁל** (*shel*) in its inflected form together with the definite form of the noun marked with the definite article according to the following pattern:

הַ (*hey hayedia*) + noun + **שֶׁל** (*shel*) in its inflected form (**שְׁלִי**, **שְׁלָךְ**, etc.)

In this method, the basic form of the noun remains in its original form, whether masculine or feminine, singular or plural.

This pattern is simple and correct and is used in everyday speech.

B. Inflection of the noun by means of adding fixed suffixes known as possessive pronouns to the construct noun form.

- These suffixes are added to the singular form of masculine and feminine nouns.

לדוגמה: זכר יחיד: 'תלמיד' (נפרד), בנסמך: 'תלמיד', ובתוספת סיומת ← 'תלמידי' (התלמיד שלי), 'תלמידך' (התלמיד שלך) וכן הלאה.
נקבה יחיד: 'תלמידה' (נפרד), בנסמך: 'תלמידת', ובתוספת סיומת ← 'תלמידתי' (התלמידה שלי), 'תלמידתך' (התלמידה שלך) וכן הלאה.

■ הסיומות הנוספות לשם העצם ברבים (זכר או נקבה):

..... יי (שלי)	 ינו (שלנו)
..... יך (שלך)	 יכם (שלכם)
..... יך (שלך)	 יכן (שלכן)
..... יו (שלו)	 יהם (שלהם)
..... יה (שלה)	 יהן (שלהן)

לדוגמה: זכר רבים: 'תלמידים' (נפרד), בנסמך: 'תלמידי', ובתוספת סיומת ← 'תלמידי' (התלמידים שלי), 'תלמידיך' (התלמידים שלך) וכן הלאה.
נקבה רבים: 'תלמידות' (נפרד), בנסמך: 'תלמידות', ובתוספת סיומת ← 'תלמידותי' (התלמידות שלי), 'תלמידותיך' (התלמידות שלך) וכן הלאה.
בסיומות של צורת הרבים מופיעה האות י. בטקסט כתוב היא סימן בולט, המסייע להבחין אם שם העצם הנוטה הוא ביחיד או ברבים.

'עיתונו' = העיתון שלו; 'עיתוני' = העיתונים שלו

■ שם העצם הנוטה מכיל את ה' הידיעה. כך המילה 'תיקי' שווה לצירוף 'התיק שלי', ולכן אין להוסיף את ה' הידיעה לפניה ולומר 'התיקי'. מאותה סיבה אין לומר 'בתיקי' או 'לתיקי' (כי מילות היחס 'ל' ו'ב' מכילות את ה' הידיעה) אלא רק 'בתיקי' או 'לתיקי'. וכיון ששם העצם הנוטה הוא שם מיוחד, יש לידע את שם התואר הנוסף אליו: 'תיקי החדש עשוי מעור'.

For example, the masculine singular noun **תלמיד** (*talmid*) - pupil - takes the form **תלמיד** both as a separate noun and as a construct noun. The noun is inflected as follows:

תלמידי (*talmidi*) - my pupil

תלמידך (*talmidcha*) - your (m.) pupil, etc.

The feminine singular noun is **תלמידה** (*talmida*) as a separate noun and **תלמידת** as a construct noun, so the noun is inflected based on the construct noun form, as follows:

תלמידתי (*talmidati*) - my pupil

תלמידתך (*talmidatcha*) - your (m.) pupil, etc.

■ Following are the suffixes for plural nouns (masculine and feminine):

Examples:

The masculine plural form is **תלמידים** (*talmidim*) as a separate noun and **תלמידי** (*talmidei*) as a construct noun:

תלמידיי (*talmidai*) - my pupils

תלמידך (*talmidecha*) - your (m.pl.) pupils, etc.

The feminine plural form is **תלמידות** (*talmidot*) as a separate noun and **תלמידות** (*talmidot*) as a construct noun:

תלמידותיי (*talmidotai*) - my pupils

תלמידותך (*talmidotecha*) - your (m.pl.) pupils, etc.

The suffixes for the plural nouns include the letter 'י'. In written text, this letter helps readers determine whether the inflected noun is singular or plural.

■ Inflected nouns include the definite article - *hey hayedia*. The word **תיקי** (*tiki*) - my bag - is equivalent to the phrase **התיק שלי** (*hatik sheli*), so there is no need to add the definite article to the inflected form. Similarly, when adding a preposition to the inflected form, use the format **בתיקי** (*betiki*) rather than **בתיקי** (*batiki*) - in my bag - or **לתיקי** (*letiki*) rather than **לתיקי** (*latiki*) - to my bag, because **ל** and **ב** include the *hey hayedia* definite article.

Moreover, because the inflected noun is a definite noun, any adjective modifying it should also be in the definite form:

תיקי החדש עשוי מעור (*tiki hechadash asui meor*) - My new bag is made of leather.

■ ישנם שמות עצם הנוטים על ידי הוספת הסיומות בלבד. אך בשמות עצם רבים יש גם שינוי בתנועותיו של שם העצם, והגייתו הבסיסית משתנה. למשל:

...sefer ← sifri	סֵפֶר ← סִפְרִי...
...ben ← bincha, bni	בֵּן ← בְּנִי, בִּנְךָ...
...bat ← biti	בַּת ← בִּתִּי...
...yeled ← yaldi	יָלֵד ← יַלְדִּי...

אמנם שם העצם הנוטה קצר ונוח, אולם כדי להשתמש בו יש ללמוד את כללי הנטייה שיש לכל משקל ומשקל של שמות העצם.

שם הפעולה [עמ' 331]

שם הפעולה הוא שם הנגזר מן הפועל, ותבניתו נקבעת על פי הבניין והגזרה של הפועל שממנו הוא נגזר. כך למשל '**קִתְּיָבָה**' היא שם הפעולה מן הפועל '**קָתַב**' בבניין פעל בגזרת השלמים. שם הפעולה קיים בכל הבניינים מלבד שני הבניינים הסבילים 'פועל' ו'הופעל'.

במהותו שם הפעולה מתאר פעולה ומציין תהליך, אך הוא עשוי גם להגדיר דבר ולתאר מוצר מוגמר כמו שם עצם. למשל:

□ המילה '**הזמנה**' במשפט '**קִיבַּלְתִּי הַזְמָנָה**' מצביעה על דבר שקיבלתי, ולכן היא שם עצם. לעומת זאת במשפט '**הַהִזְמָנָה נַעֲשֶׂתָה בְּטֶלְפֹן**' המילה '**הַהִזְמָנָה**' היא שם פעולה, כי היא מתארת פעולה שנעשתה.

□ במשפט '**יש פנייה שמאלה**' המילה '**פנייה**' היא שם עצם, כי היא מתארת מה יש. אבל במשפט '**הַפְּנִיָּה שְׁמָאלָה אֲסוּרָה**' המילה '**פנייה**' היא שם פעולה כי היא מציינת שפעולת הפנייה שמאלה אסורה.

□ המילה '**ציור**' במשפט '**בְּמוֹזָאוֹן יֵשׁ צִיּוֹר חֲדָשׁ**' מציינת מוצר מוגמר, והיא שם עצם. ואילו במשפט '**צִיּוֹר הַדְּמוּת הִיא קֶשֶׁה לְסִטּוּדְנִיטִים**', המילה '**ציור**' היא שם פעולה, ומציינת שפעולת הציור הייתה קשה לסטודנטים.

□ במשפט '**הַבְּנִיָּה שֶׁל הַבֵּית נִמְשְׁכָה שָׁנָה**' המילה '**בנייה**' היא שם פעולה כיוון שהפועל '**נִמְשְׁכָה**' מצביע על תהליך.

- Some nouns are inflected only by adding the suffixes. But for many other nouns, the vowels of the noun change as well and the basic pronunciation changes.

Inflected nouns are easy and convenient. But to use this form correctly, you must learn the rules of inflection for each and every noun meter.

Verbal Nouns [p. 331]

Verbal nouns are nouns derived from verbs. Their form is determined by the verb stem construction (*binyan*) and category of the verb from which they derive. The verbal noun **כְּתִיבָה** (*ktiva*) - writing - for example, is derived from the verb **כָּתַב** (*katav*) - to write - in the *pa'al* construction and the strong root category.

Verbal nouns exist in all the verb constructions with the exception of the two passive constructions: *pu'al* and *huf'al*.

Verbal nouns usually describe an action or a process, but like any noun they can also define an object or describe a finished product. For example:

- The word **הזמנה** (*hazmana*) in the sentence **קבלתי הזמנה** (*kibalti hazmana*) - I received an invitation - refers to a thing I received and is therefore a noun. In contrast, in the sentence **ההזמנה נעשתה בטלפון** (*hahazmana ne'esta batelefon*) - the order was made by phone, the word **הזמנה** is a verbal noun because it describes an action.
- In the sentence **יש פנייה שמאלה** (*yesh pniya smola*) - there's a left turn - the word **פנייה** is a noun because it describes something that exists. In contrast, in the sentence **הפנייה שמאלה אסורה** (*hapniya smola asura*) - no left turns - the word **פנייה** is a verbal noun because it indicates that left turns are not allowed.
- The word **ציור** (*tsiyur*) in the sentence **יש ציור חדש במוזאון** (*bamuzeon yesh tsiyur chadash*) - There's a new painting in the museum - refers to a finished product and is a noun. In contrast, in the sentence **ציור הדמות היה קשה לסטודנטים** (*tsiyur hadmut haya kasheh lastudentim*) - Painting the image was difficult for the students - the word **ציור** is a verbal noun indicating that the act of painting was difficult for the students.
- In the sentence **הבנייה של הבית נמשכה שנה** (*habniya shel habayit nimshecha shana*) - Building the house continued for a year - the word **בנייה** is a verbal noun because the verb **נמשכה** indicates a process.

כאמור שם הפעולה הוא שם הנגזר מן הפועל. בשל כך ובשל צורתו כללי שם העצם חלים עליו:

- יש לו מין ומספר: 'ביקור', 'ביקורים' (זכר); 'הזמנה', 'הזמנות' (נקבה).
- אפשר ליידע אותו: 'הקריאה של דניאל מרתקת'.
- שם התואר יכול לבוא אחריו: 'יש לו קריאה מהירה'.
- הוא יכול להופיע בצירוף סמיכות: 'קריאת המכתב', 'שעות ביקור'.
- הוא נוטה באמצעות כינויי הקניין: 'קריאתי', 'קריאתך' וכו'.

לשם הפעולה ערך רב כיוון שממנו אפשר ללמוד את הפועל ולהטותו בכל הגופים ובכל הזמנים. כך למשל שם הפעולה 'חִיַּיָּף' בניינו פיעל, שם הפועל הוא 'לְחַיֵּיף'; בהווה 'מְחַיֵּיף'; בעבר 'חִיַּיָּף' ובעתיד 'יְחַיֵּיף'.

תואר הפועל [עמ' 394]

זהו החלק במשפט המתאר את הפעולה. קיימים סוגים שונים של תואר הפועל (של זמן, מקום, סיבה, אופן ועוד). במשפט 'הוא הולך לישון מוקדם', המילה 'מוקדם' מתארת את הפעולה מבחינת הזמן, ועונה על השאלה 'מתי הוא הולך לישון'. אלה הדרכים השכיחות לתיאור אופן הפעולה:

■ מילים שבמהותן מתארות את אופן הפעולה: 'לאט', 'מהר' ועוד. במשפט 'הוא מדבר מהר' המילה 'מהר' מתארת את אופן דיבורו.

As noted, verbal nouns are nouns deriving from verbs. As such, they conform to the rules for nouns:

- They have gender and number:
ביקור (*bikur*) - visit - masculine singular;
ביקורים (*bikurim*) - masculine plural;
הזמנה (*hazmana*) - invitation - feminine singular;
הזמנות (*hazmanot*) - feminine plural.
- They take the definite article:
הקריאה של דניאל מרתקת (*hakri'a shel Daniel merateket*) - Daniel's reading is fascinating.
- They can be followed by adjectives:
יש לו קריאה מהירה (*yesh lo kri'a mehira*) - His reading is fast.
- They can be part of a construct state chain: **קריאת המכתב** (*kri'at hamichtav*) - the reading of the letter; **שעות הביקור** (*sh'ot habikur*) - visiting hours.
- They can be inflected using pronouns:
קריאתי (*kri'ati*) - my reading; **קריאתך** (*kriatcha*) - your reading (m.), etc.

Verbal nouns are very valuable because they provide information about the verb and how to conjugate it for all persons and tenses.

For example, the verbal noun **חייך** (*chiuch*) - smile - is in the piel construction. The infinitive construct is **לחייך** (*lechayech*); the present tense is **מחייך** (*mechayech*); the past tense is **חייך** (*chiyech*); and the future tense is **יחייך** (*ychayech*).

Adverbs [p. 394]

Adverbs describe the action in the sentence and can be classified as adverbs of time, place, cause, mode and others.

In the sentence **הוא הולך לישון מוקדם** (*hu holech lishon mukdam*) - He goes to sleep early - the word **מוקדם** describes the time of the action and answers the question "When does he go to sleep?"

The most common ways to describe the mode of action are as follows:

- Words that describe the mode of action: **לאט** (*leat*) - slow; **מהר** (*maher*) - fast.
 In the sentence **הוא מדבר מהר** (*hu medaber maher*) - he speaks fast - the word **מהר** describes the mode of his speech.

■ שם תואר בצורת היחיד: 'היא מרגישה טוב' - שם התואר 'טוב' מתאר את הרגשתה, עונה על השאלה 'איך היא מרגישה', ולכן במשפט תפקידו תואר הפועל. כך גם: 'הם עובדים קשה'. שם התואר 'קשה' בא אחרי הפועל ומתאר איך הם עובדים. (בניגוד לשם התואר המתאר את שם העצם, ומשתנה בהתאמה למינו ולמספרו, תואר הפועל מתאר את הפעולה ואינו משתנה.)

■ צירוף של מילת היחס 'ב' + שם עצם מופשט: 'ברצינות', 'ברצון', 'בכוח', 'בכעס', 'באהבה', 'במהירות'.
במשפט 'דויד קיבל את הזמנתי בשמחה' הצירוף 'בשמחה' הוא תואר הפועל כי הוא מיוחס אל הפועל, ומתאר באיזה אופן קיבל דויד את הזמנתי.

■ הצירוף 'באופן' + שם תואר בזכר יחיד ('אופן' - ממין זכר) או הצירוף 'בצורה' + שם תואר בנקבה יחיד ('צורה' - ממין נקבה):

במשפט 'דן מתייחס לבעיה באופן רציני' או 'בצורה רצינית', הצירוף 'באופן רציני' או 'בצורה רצינית' מתאר את האופן שבו דן מתייחס אל הבעיה, ולכן הוא תואר הפועל.

הפועל

הבניינים [עמ' 207]

הבניין הוא תבנית הקובעת את צורתו של הפועל, ויש לו סימנים קבועים. שבעה בניינים בעברית - 'פָּעַל', 'פִּיעַל', 'הִפְעִיל', 'נִפְעַל', 'פּוֹעַל', 'הוֹפְעֵל', 'הִתְפַּעֵל' - וכל פועל בעברית משתייך לאחד מהם. באופן ציורי אפשר לתאר בניין דקדוקי כבניין מגורים של משפחת פעלים גדולה, ובכל דירה גרים קרובי המשפחה. בדירה הגדולה גרה משפחת השלמים, ובדירות הקטנות גרות הגזרות. לדוגמה פעלים הנוטים בבניין פעל:

- Adjectives in the singular form: **היא מרגישה טוב** (*hi margisha tov*) - She feels good. The adjective **טוב** describes how she feels and answers the question "How does she feel?" Therefore it acts like an adverb in the sentence.
הם עובדים קשה (*hem ovdim kasheh*) - They work hard. The adjective **קשה** is placed after the verb and describes how they work.

(In contrast to adjectives that modify nouns and must agree with the nouns they modify in gender and in number, adverbs describe the action and are not inflected.)

- Combination of the prepositional suffix **בְּ** (*be*) and an abstract noun: **ברצינות** (*birtsinut*) - seriously; **ברצון** (*beratson*) - willingly; **בכוח** (*becho'ach*) - forcibly; **בכעס** (*becha'as*) - angrily; **באהבה** (*beahava*) - lovingly; **במהירות** (*bimhirut*) - quickly.

In the sentence **דוד קיבל את הזמנתי בשמחה** (*David kibel et hazmanati besimcha*) - David happily accepted my invitation - the construction **בשמחה** acts as an adverb because it refers to the verb and describes how David accepted my invitation.

- The word **באופן** (*beofen*) combined with a masculine singular adjective, or the word **בצורה** (*betsura*) combined with a feminine singular adjective:

In the sentences **דן מתייחס לבעיה באופן רציני** (*dan mityaches labe'aya beofen retsini*) and **דן מתייחס לבעיה בצורה רצינית** (*dan mityaches labe'aya betsura retsinit*) - Dan takes the problem seriously - the combinations **באופן רציני** and **בצורה רצינית** describe how Dan takes the problem and are therefore adverbs.

Verbs

Verb stem constructions - *binyanim* [p. 207]

The *binyan* is a pattern that determines the form of the verb. Each *binyan* is marked by certain attributes.

The seven *binyanim* in Hebrew are: **פָּעַל** *pa'al*, **פִּיעַל** *piel*, **הִפְעִיל** *hifil*, **נִפְעַל** *nifal*, **פּוּעַל** *pual*, **הוּפְעַל** *hufal*, **הִתְפַּעֵל** *hitpa'el*. Every verb in Hebrew belongs to one of these seven *binyanim*.

Metaphorically, a grammatical construction or *binyan* can be described as a residential building in which many relatives live. The family of verbs in the strong root category lives in a large apartment, and the other verb types live in smaller apartments, for example verbs conjugated in *binyan pa'al*.

פעל		
שלמים כָּתַב, שָׁמַח, לָמַד, רָקַד סָגַר, בָּדַק		
ע"ו קָם	ל"ה קָנָה	ל"א קָרָא
פ"נ נָסַע	פ"א אָמַר	פ"י יָשַׁב

בכל בניין הפעלים נוטים בזמן הווה, בזמן עבר ובזמן עתיד.
שם הפועל, הציווי ושם הפעולה קיימים בחמישה בניינים, ואינם קיימים בשני
הבניינים הסבילים 'פועל' ו'הופעל'.
רק לבניין פֶּעַל יש שתי שיטות נטייה לזמן עתיד: 'אפעול' ו'אפעל'.
רק לבניין פֶּעַל יש שלוש שיטות נטייה לזמן הווה: 'בינוני פועל', 'בינוני פעול'
ו'בינוני פֶּעַל'.
כל בניין מביע הוראה אחת או יותר, והבניינים קשורים ביניהם בקשרי משמעות.

פעיל וסביל

משמעותו הפעילה או הסבילה של הפועל נקבעת על פי הבניין.
הבניינים הפעילים 'פעל', 'פיעל' ו'הפעיל' מביעים פעולה אקטיבית. מקבילים להם
הבניינים הסבילים 'נפעל', 'פועל' ו'הופעל', המביעים פעולה פסיבית.
כך למשל לבניין 'פעל' הפעיל מקביל בניין 'נפעל' הסביל. כלומר פועל הנוטה בבניין
פעל משמעותו אקטיבית, ובבניין נפעל תימצא משמעותו הפסיבית. כך 'פועל'
הוא הסביל של 'פיעל', ו'הופעל' הוא הסביל של 'הפעיל'.

כָּתַב (פועל פעיל, בבניין פעל)	←	נִכְתָּב (הסביל בבניין נפעל)
דִּיבֵּר (פועל פעיל, בבניין פיעל)	←	דּוּבָר (הסביל בבניין פועל)
הִזְמִין (פועל פעיל, בבניין הפעיל)	←	הוּזְמַן (הסביל בבניין הופעל)

In every *binyan*, verbs are conjugated in the present, past and future tenses. The infinitive form, the imperative form and the verbal noun form exist in five of the *binyanim*; they do not exist in the two passive *binyanim*: *pual* and *hufal*.

Only the *pa'al* construction has two inflected forms in the future tense: אֶפְעֹל (*efol*) and אֶפְעַל (*efal*).

Only the *pa'al* construction has three inflected forms in the present tense: בִּינוּנִי פֹעֵל (*benoni poel*); בִּינוּנִי פֻעַל (*benoni paul*); and בִּינוּנִי פְּעַל (*benoni pael*).

Each of the *binyanim* expresses one or more meanings, and the relationships among the *binyanim* are meaningful.

Active and Passive

Whether a verb is active or passive is determined by the *binyan*. The active *binyanim* - *pa'al*, *piel* and *hifil* - are used to express the active voice. Corresponding to them are the passive *binyan* - *nifal*, *pual* and *hufal* - which are used to express the passive voice.

For example, a verb in *pa'al* is an active verb, and its passive form will be in *nifal*. Similarly, *pual* is the passive form of *piel*, and *hufal* is the passive form of *hifil*.

רוב הפעלים בבניין נפעל הם סבילים, אבל ישנם פעלים בבניין זה שהוראתם אקטיבית, כגון 'להיפנס', 'להישאר'.

הפעלים הפעילים אינם מרוכזים בבניין אחד, אלא נוטים ברובם בשלושת הבניינים פעל, פיעל והפעיל. זאת משום שנוסף על משמעותם הפעילה יש לבניינים משמעויות ייחודיות, והן מובעות בפעלים הנוטים בהם.

בניין התפעל

הבניין השביעי, התפעל, עומד יחידי, ואין לו בניין "חבר" או "בן זוג". התפעל נקרא בניין חוזר (רפלקסיבי) כיוון שפעלים רבים הנוטים בו הם בעלי משמעות רפלקסיבית, כלומר מתארים פעולה החוזרת אל העושה אותה. למשל: 'התרחץ' פירושו 'רחץ את עצמו'; 'התלבש' פירושו 'הלביש את עצמו'.

בבניין התפעל ישנם פעלים המציינים פעולה אקטיבית, למשל 'התפלל', וישנם פעלים המציינים פעולה פסיבית, למשל 'הסתיים'. בבניין זה מצויים אף פעלים המבטאים הדדיות (פעולה ששניים מבצעים אותה באופן שווה זה עם זה): 'התחתן', 'התחבק' ועוד. מילת היחס הבאה אחרי פועלי הדדיות היא בדרך כלל 'עם'. וישנם גם פעלים הגזורים משם עצם ומשמעותם העמדת פנים: 'התחלה' (העמיד פני חולה), 'היתמם' (העמיד פני תמים).

בניין פיעל

הפעלים הנוטים בבניין פיעל מביעים פעולה אקטיבית רגילה: לקבל, לשלם ועוד. אך ישנן הוראות נוספות המגוונות את משמעותם האקטיבית של פעלים מסוימים בבניין זה:

Most of the verbs in *binyan nifal* are passive, though some verbs in this *binyan* have an active meaning, for example: **להיכנס** (*lehikanes*) - to enter; **להישאר** (*lehishaer*) - to stay.

The active verbs are not concentrated in one *binyan*, though most are conjugated in three *binyanim*: *pa'al*, *piel* and *hifil*. This is because in addition to the active voice, the *binyanim* have other unique meanings, expressed in the verbs conjugated in each one.

Binyan Hitpael

The seventh *binyan*, *hitpael*, stands alone without another matched or corresponding *binyan*. *Hitpael* is known as the reflexive construction because many of the verbs conjugated in *hitpael* have a reflexive meaning. That is, they describe an action that is directed at itself.

For example, the verb **התרחץ** (*hitrachets*) means wash oneself, and the verb **התלבש** (*hitlabesh*) means dress oneself.

Some of the verbs in *binyan hitpael* are in the active voice, such as **התפלל** (*hitpalel*) - pray. Some are in the passive voice, such as **הסתיים** (*histayem*) - come to an end.

This *binyan* also includes verbs that express mutuality, i.e., an act that two carry out together, such as **התחתן** (*hitchaten*) - get married and **התחבק** (*hitchabek*) - embrace. The preposition following verbs of mutuality is usually **עם** (*im*) - with.

Some *hitpael* verbs are derived from nouns and signify pretense: **התחלה** (*hitchala*) - pretended to be sick; **היתמם** (*hitamem*) - pretended to be naïve.

Binyan Piel

Verbs conjugated in *binyan piel* express regular actions in the active voice: **לקבל** (*lekabel*) - to receive; **לשלם** (*leshalem*) - to pay.

Verbs conjugated in *piel* can also vary the active interpretation of some verbs.

- חיזוק והעצמה של פעולה: 'לְשַׁבֵּר' (לרסיסים) בפיעל לעומת 'לְשַׁבֵּר' בפעל, המציין פעולה רגילה.
- הישנות והתמדה של פעולה: 'לְקַפֵּץ' (פעמים רבות) בפיעל לעומת 'לְקַפֵּץ' בפעל, המציין פעולה חד-פעמית.
- עשייה הגורמת לאחר להיות במצב מסוים או לקבל תכונה מסוימת: 'לְקַרֵב' פירושו 'לעשות שיהיה קרוב', 'לְחַדֵּשׁ' פירושו 'לעשות שיהיה חדש'.
- סילוק והרחקת הדבר: 'לְחַטֵּא' משמעו 'לסלק את הזיהום'.

פעלים בעלי שורש אחד הנוטים בפעל ובפיעל, אף על פי שהם מציינים פעולות שונות, הם שייכים לשדה סמנטי אחד. לכן הקשר הסמנטי ביניהם לעתים הדוק ולעתים מרוחק. למשל: 'חוֹשֵׁב' ו'מַחֲשֵׁב', 'עוֹבֵד' ו'מַעֲבִיד', 'חוֹזֵר' ו'מַחְזֵר', 'פּוֹתֵחַ' ו'מַפְתֵּחַ', 'עוֹקֵר' ו'מַעֲקֵר'.

בניין הפעיל

הפעלים הנוטים בבניין הפעיל מביעים משמעויות מגוונות וייחודיות. ישנם פעלים המציינים פעולה אקטיבית רגילה, כגון 'הַרְגִישׁ', 'הַתְּחִיל'. בבניין זה ישנם גם פעלים רבים הנקראים "פועלי גרימה". פועל גרימה מציין עשייה של פעולה, ובתוך כך גורם שהאחר יפעל אף הוא. על כן בניין הפעיל נקרא גם "בניין גורם".

'הַאכִיל אֶת הַתִּינוֹק' - גרם שהתינוק יאכל.
'הַכְּתִיב לִילָד אֶת הַמִּשְׁפָּט' - גרם שהילד יכתוב את המשפט.

פועל גרימה אף עשוי לגרום שהאחר יגיע למצב מסוים או יקבל תכונה מסוימת:

'הַרְחִיק אֶת הַסִּכָּנָה' - גרם שהסכנה תהיה רחוקה.
'הַלְבִּין אֶת הַבְּגָדִים' - גרם שהבגדים יהיו לבנים.

אחרי פועלי גרימה בדרך כלל באה מילת היחס 'אֶת'.

- Reinforcing and enhancing an action: *piel* - (לְרַסְסִים) לְשַׁבֵּר (*leshaber*) - to shatter into pieces, compared to *pa'al*: לְשַׁבֵּר (*lishbor*) - signifying a regular act of breaking.
- A repeated and persistent action: *piel* - (פְּעָמִים רַבּוֹת) לִקְפֹּץ (*lekapets*) - to jump many times, compared to *pa'al*: לִקְפֹּץ (*likpots*), indicating a one-time act of jumping.
- An act that causes someone else to be in a particular situation or to acquire a particular attribute: לְקַרֵּב (*lekarev*) - to bring someone or something closer; לְחַדֵּשׁ (*lechadesh*) - to renew.
- To remove or expel something: לְחַטֵּא (*lechateh*) - to disinfect, i.e., to remove the infection.

Verbs with the same root that are conjugated in *pa'al* and in *piel* signify different actions, yet they belong to the same semantic field. The relationship between them is sometimes close and sometimes more distant. Here are some examples:

חֹשֵׁב (*choshev*) - think vs. מְחַשֵּׁב (*mechashev*) - calculate;
 עוֹבֵד (*oved*) - work vs. מְעַבֵּד (*meabed*) - process;
 חוֹזֵר (*chozer*) - return vs. מְחַזֵּר (*mechazer*) - woo;
 פּוֹתֵחַ (*pote'ach*) - open vs. מְפַתֵּחַ (*mefate'ach*) - develop;
 עוֹקֵר (*oker*) - uproot vs. מְעַקֵּר (*meaker*) - neuter.

Binyan Hifil

Verbs conjugated in *hifil* express a variety of meanings. Some signify ordinary actions in the active voice, such as הִרְגִּישׁ (*hirkish*) - feel, and הִתְחִיל (*hitchil*) - begin. This *binyan* also includes many verbs known as פּוֹעֲלֵי גְרִימָה (*po'olei grima*) - causative verbs, which signify an action by someone or something that causes someone or something else to act. For this reason, *binyan hifil* is also known as the causative construction.

A causative verb can cause someone or something else to reach a certain state or take on a particular characteristic.

Causative verbs are usually followed by the particle אֵת (*et*), used to indicate a direct object.

הפועל בבניין הפעיל מצוי גם כפועל עומד (כלומר ללא מילת יחס אחריו) זאת כאשר הוא גזור משמות תואר, ובמשמעותו הוא מצביע על תהליך של השתנות. למשל: 'הִבְרִיא' (נעשה בריא, מן 'בריא'), 'הִצְהִיב' (נעשה צהוב, מן 'צהוב').

שם הבניין

שם הבניין נקבע על פי הצורה והתבנית של הגוף השלישי ביחיד (הוא) בזמן עבר. הפועל מתקבל משיבוץ השורש בתבנית, וכאשר משובץ בתוך התבנית השורש של המילה 'פִּעַל' (פ.ע.ל), מתקבל שם הבניין.

הוא בעבר	□□□	כ.ת.ב. < כָּתַב; פ.ע.ל. < פָּעַל = שם הבניין
הוא בעבר	□□□	ד.ב.ר. < דִּבֶּר; פ.ע.ל. < פִּיעַל = שם הבניין
הוא בעבר	□□□	ר.ג.ש. < הִרְגִּישׁ; פ.ע.ל. < הִפְעִיל = שם הבניין
הוא בעבר	□□□	ל.ב.ש. < הִתְלַבֵּשׁ; פ.ע.ל. < הִתְפַּעַל = שם הבניין
הוא בעבר	□□□	כ.נ.ס. < נָכַס; פ.ע.ל. < נָפַעַל = שם הבניין
הוא בעבר	□□□	ט.פ.ל. < טוּפַּל; פ.ע.ל. < פוּעַל = שם הבניין
הוא בעבר	□□□	ז.מ.נ. < הוֹזְמָן; פ.ע.ל. < הוּפַעַל = שם הבניין

התבנית, שהיא בסיסו של הבניין, מורכבת מתנועות ומאותיות, ולפעמים יש בה גם דגש חזק. התבנית של בניין פעל מורכבת רק מתנועות (ללא תוספת אותיות או דגש), ולכן הוא נקרא גם בניין "קל" (לא כבד).
הבניינים 'פיעל', 'פועל' ו'התפעל' נקראים בניינים "כבדים" על שום הדגש החזק (הנקרא גם "דגש כפול", כיוון שתפקידו להכפיל את העיצור) הבא בע' הפועל (אות השורש השנייה). למשל 'שִׁילַם', 'בִּוִּטַל', 'הִתְרַגֵּשׁ'.
דגש זה חשיבותו רבה ללומד השפה העברית, שכן הוא גורם לשינויים בהגייה במקרים האלה:

א. כאשר העיצורים **ב**, **כ**, **פ** מופיעים בע' הפועל בבניינים ה"כבדים", הם תמיד דגושים בדגש חזק בכל צורות נטיית הפועל ובנגזרותיו. למשל 'דִּיבֶּר', 'מִתְוַכַּח', 'יְסוּפֵּר'.

Verbs in *binyan hifil* can also be intransitive verbs that are not followed by the particle **את** (*et*). This occurs when the verb derives from an adjective and indicates a process of change. For example:

הִבְרִיא (*hivri*) - get well, recover, from the adjective **בָּרִיא** (*bari*) - healthy; **הִצְהִיב** (*hitshiv*) - turn yellow, from the adjective **צָהוּב** (*tsahov*) - yellow.

Name of the Verb Construction

The name of the *binyan* or verb construction is determined by the form and pattern of the third person masculine singular in the past tense.

Verbs are formed by inserting the letters of the root in the pattern. Inserting the letters of the word **פָּעַל** (פ.ע.ל.) in the pattern for the *binyan* yields the name of the *binyan*.

The pattern serving as the basis for the *binyan* consists of vowels and letters, and may sometimes include a *dagesh chazak* (dagesh forte). The pattern for *binyan pa'al* consists only of vowels, without any added letters or dots, and is therefore also known as *binyan kal* or the light construction.

Piel, *pual* and *hitpael* are known as the heavy constructions - **בִּנְיָנִים כְּבִידִים** (*binyanim kvedim*), because they contain a strong dot, also known as **דָּגֶשׁ כָּפֶלֶן** (*dagesh kaflan*) - doubling dot - because its role is to double the consonant in the *ayin hapoal* position of the root stem (the second letter). For example: **שִׁלַּם** (*shilem*) - paid; **בִּטֵּל** (*butal*) - was cancelled; **הִתְרַגֵּשׁ** (*hitragesh*) - became excited.

This dot is very important for those who are learning Hebrew, because it leads to changes in pronunciation in the following instances:

- A. When the consonants **ב**, **כ**, **פ** are in the **ע** position of the verb name (middle position) for the heavy constructions, they are always stressed with a dagesh forte in every inflected and derivative form of the verb. For example: **דִּבֵּר** (*diber*) - spoke; **מִתְוַכַּח** (*mitvake'ach*) - argues; **יִסֹּפֵר** (*yesupar*) - will be told.

ב. כאשר בע' הפועל מופיעה אחת מן האותיות הגרוניות (א, ה, ח, ע, ר), לעתים חל שינוי פונטי בפועל או בצורה הנגזרת ממנו כיוון שאות גרונית אינה מקבלת דגש. למשל בבניין פיעל הפועל 'לְסַרְב' ששורשו ס.ר.ב בגוף ראשון יחיד (אני) בזמן עבר היה צריך להיות 'סִרְבְּתִי' כמו 'דִּיבְרְתִי', אבל יש להגות 'סִרְבְּתִי'. כך גם יש להגות את שם הפעולה 'סִרְוֹב', ולא 'סִרְוֹב' כמו 'דִּיבֹר'. השינוי בהגייה נובע משינוי תנועת החיריק לתנועת הצירי. שינוי פונטי זה, הנקרא "תשלום דגש", נגרם כיוון שהאות הגרונית ר אינה מקבלת את הדגש החזק של בניין פיעל.

לימוד הבניינים והכרת סימניהם בכל צורות הנטייה (עבר, הווה, עתיד, שם הפועל וכו') חיוני להבנת המבנים של הפועל בעברית. גילוי הבניין שאליו שייך הפועל מאפשר להטות אותו בכל הזמנים ובכל הגופים. לימוד ושינון של פעלים המהווים "מודלים" לכל אחד משבעת הבניינים, מאפשרים לגלות בדרך האנלוגיה מהו הבניין שאליו שייך פועל מסוים. למשל: הפועל 'מְדַבֵּר' יכול להיבחר כמודל מייצג של בניין פיעל, וכאשר לומדים פועל חדש דוגמת 'בִּיקְרָנוּ', אפשר להקיש את צורתו אל צורת המודל 'דִּיבְרָנוּ' ולהסיק ש'בִּיקְרָנוּ' הוא פועל בגוף המדברים (אנחנו) בזמן עבר ושייך לבניין פיעל. כך נטיית הפועל החדש על כל צורותיו תהיה כנטיית הפועל 'מְדַבֵּר'. (הוא בעבר 'דִּיבֵּר', לכן הוא בעבר 'בִּיקֵּר', וכך בכל הגופים ובכל הזמנים).

הפועל, 'מְרַגֵּשׁ' למשל, יכול להיבחר כמודל של בניין הפעיל, וכאשר לומדים פועל חדש דוגמת 'מְמַלִּיצָה', צורתו מוקֶשֶׁת אל צורת המודל 'מְרַגֵּשָׁה'. כך הצורה החדשה מזוהה כשייכת לבניין הפעיל, ונטיית הפועל 'מְמַלִּיץ' על כל צורותיו תהיה כנטיית הפועל 'מְרַגֵּשׁ'.

לימוד תבניות הבניינים לא רק מסייע להטות פעלים חדשים, אלא גם לברר את משמעותם במילון לפי צורת הנסתר (הוא) בזמן עבר.

- B. When one of the guttural letters (א, ה, ח, ע, ר) is in the *ע* (*ayin hapoal*) position of the verb name (middle position), there can sometimes be phonetic changes in the verb inflections or derivative forms because guttural letters cannot be stressed. For example, the verb *לְסָרֵב* (*lesarev*) - to refuse - is in *binyan piel*, and the root stem is *ס.ר.ב*. This verb in first person past singular should be pronounced *סִרַבְתִּי* (*siravti*), as in *דִּבַּרְתִּי* (*dibarti*) - I spoke, but because *ר* is a guttural letter, it is pronounced *סִרַבְתִּי* (*seravti*). Similarly, the verbal noun is pronounced *סִרֻב* (*seruv*) and not *סִרֻב* (*siruv*), as in *דִּבּוּר* (*dibur*). This change in pronunciation derives from the change from the vowel *chirik* to the vowel *tserei*. This phonetic change, known as *תְּשֻׁלֻּם דָּגֶשׁ* (*tashlum dagesh*) - compensatory lengthening occurs because the guttural letter *ר* cannot take the dagesh forte of the *piel* construction.

Learning the verb constructions and recognizing their attributes in all the conjugations of present, past and future, in the infinitive form, etc. is essential for understanding Hebrew verbs. Being able to identify the *binyan* of a particular verb makes it possible to conjugate it for all tenses and all persons. Learning and practicing "model" verbs in all seven constructions will enable you to analogously determine the construction of any verb.

For example, the verb *מְדַבֵּר* (*medaber*) - speak - can serve as a representative model for the *piel* construction. When you encounter a new verb such as *בִּיקְרָנוּ* (*bikarnu*) - we visited, you can deduce that its format is analogous to that of *דִּבְרָנוּ* and conclude that *בִּיקְרָנוּ* is a verb in the first person plural past and belongs to the *piel* construction. This verb, then, should be conjugated by using the model of *מְדַבֵּר*. Since the third person singular past of *מְדַבֵּר* is *דִּבֵּר* (*diber*), the third person singular past of the new verb is *בִּיקֵּר* (*biker*), and so on.

The verb *מְרַגֵּשׁ* (*margish*) - feel, for example, can be chosen as a model for the *hifil* construction. When you encounter a new verb such as *מְמַלִּיצָה* (*mamlitsa*) - recommend - you can see its form is analogous to *מְרַגֵּשָׁה* (*margisha*). This identifies the new verb as belonging to *hifil*, and conjugation of *מְמַלִּיץ* (*mamlits*) can be modeled after conjugation of *מְרַגֵּשׁ*.

Learning the verb construction forms not only helps in conjugating new verbs, it also helps in looking up their meaning in the dictionary based on the third person past singular form.

השורשים והגזרות [עמ' 206, 258]

לרוב המילים בעברית יש שורש, שהוא גרעין המילה, והוא בדרך כלל בעל שלוש אותיות. זיהוי שורש המילה מסייע להבין את משמעותה כיוון שקיים קשר סמנטי בין מילים בעלות שורש אחד.

שלוש אותיות השורש מכונות על פי שלוש האותיות של המילה 'פִּעֵל', שהן: פ, ע, ל. לכן האות הראשונה של השורש נקראת **פ' הפועל**, השנייה **ע' הפועל**, והשלישית **ל' הפועל**.

כך למשל בשורש **כ.ת.ב.**: **כ** היא **פ' הפועל**; **ת** היא **ע' הפועל**; **ב** היא **ל' הפועל**. הפעלים נחלקים לגזרות על פי שורשיהם. גזרה היא קבוצת שורשים בעלי מכנה משותף, תבנית אחידה וכללי נטייה משלהם.

גזרת השלמים

הגזרה הגדולה ביותר היא גזרת השלמים, כלומר הגזרה שאליה שייכים הפעלים ששורשיהם שלמים. שורש שלם כשמו כן הוא, אין בו פגם: שלוש אותיות השורש קיימות בכתובה ובהגייה בכל צורה נגזרת (פועל, שם עצם, שם תואר) ובכל הנטיות. למשל: שלוש האותיות של השורש **כ.ת.ב.** נכתבות ונהגות בכל המילים הנגזרות משורש זה: **כָּתַב**, **הִכְתִּיב**, **הִתְכַּתֵּב**, **כָּתוּב**, **כְּתִיבָה**, **כְּתוּבָת**, **מִכְתָּב** ועוד.

הגזרות העלולות

ישנם שורשים שבהם אחת או שתיים מאותיות השורש נעלמות או נאלמות (נכתבות אך אינן נהגות) בנטיות מסוימות או במילים הנגזרות מהם. שורשים אלה אינם שייכים לגזרת השלמים אלא לאחת מן הגזרות העלולות. המונח '**עלולות**' שאול מן השפה הערבית, שבה '**עלול**' פירושו 'חלש, רפה, חולה'. כך הגזרות העלולות הן הגזרות ה"חולות", לעומת גזרת השלמים שבה השורשים "בריאים". הפעלים העלולים מסווגים לפעלים "**נחים**" (הגזרה נקראת "**נְחִי-**") על שום שאחת מאותיות השורש בהם "נחה" ונאלמת בנטיות מסוימות, ולפעלים "**חסרים**" (הגזרה נקראת "**חִסְרִי-**"), שבהם אחת מאותיות השורש חסרה ונעלמת בחלק מהנטיות.

Verb Roots and Verb Paradigms [p. 206, 258]

Most words in Hebrew have a root (usually three letters) that serves as the core of the word. Identifying the root helps in understanding the meaning of the word, because there is a semantic connection among words with the same root.

The three letters of the root are named according to the three letters of the word **פֶּעַל** (*poal*)- verb: **פ**, **ע**, **ל**. Therefore, the first letter of the root is called **פ' הפועל** (*pe hapoal*), the second is called **ע' הפועל** (*ayin hapoal*) and the third is called **ל' הפועל** (*lamed hapoal*).

For example, in the root **כ.ת.ב**: the letter **כ** is *pe hapoal*, **ת** is *ayin hapoal* and **ב** is *lamed hapoal*.

Verbs are divided into paradigms or patterns according to their roots. A paradigm is a group of verb roots with a common denominator, a uniform pattern and uniform rules of conjugation.

Strong Verb Paradigm

The largest paradigm is the strong verb paradigm, which comprises verbs with complete and intact roots. Such roots have no deficiencies: the three letters of the root exist in writing and pronouncing all the forms derived from it in all conjugations and inflections, whether verb, noun or adjective. For example, the three letters of the root **כ.ת.ב** are written and pronounced in all words deriving from this root: **כָּתַב** (*katav*) - he wrote; **הִכְתִּיב** (*hichtiv*) - he dictated; **הִתְכַּתֵּב** (*hitkatev*) - he corresponded; **כָּתוּב** (*katuv*) - written; **כְּתִיבָה** (*ktiva*) - writing; **כְּתוּבָת** (*ktovet*) - address; **מִכְתָּב** (*michtav*) - letter, and so on.

Hollow Verb Paradigms

In some verbs, one or two of the letters of the root have disappeared or have been muted (written but not pronounced) in certain inflected forms or derived words. These roots do not belong to the strong verb paradigm but rather to one of the hollow verb paradigms. The word **עֲלֻלוֹת** (*alulot*) - hollow - is borrowed from Arabic, where the word means weak, lax or sick. The hollow verb paradigms are "sick" compared to the strong verb paradigm, where the roots are "healthy." The hollow verbs are divided into two categories: **נָחִים** (*nachim*) - mute, named because one of the letters of the root is mute in certain inflected forms; and **חֲסֵרִים** (*chaserim*) - defective, in which one of the letters of the root is missing in certain inflections.

האותיות **א, נ, ה, י, ו** הן האותיות העיקריות המופיעות בשורש ועלולות להיעלם או להיאלם, ובכך לגרום לשינויים בנטיות הפועל או במילים הנגזרות ממנו. למשל: הפועל **'יָשַׁב'** מן השורש **י.ש.ב.**: בהווה - **'יוֹשֵׁב'**, בעבר - **'יָשַׁבְתִּי'**, אבל ה-**י** נעלמת: בשם הפועל **'לְשַׁבֵּת'**, בעתיד **'אֵשֵׁב'** ובציווי **'שִׁב!'**.

הפועל **'קָרָא'** מן השורש **ק.ר.א.**: בצורות כגון **'קִרְאָת'**, **'לְקִרְאָה'**, **'קִרְאָתִי'** אין הוגים את ה-**א**, אבל בצורות כגון **'קִרְאִים'**, **'קִרְאוּ'**, **'קִרְאָה'** ה-**א** נהגית. יוצא מכך שהאות **א** לפעמים נאלמת, אבל תמיד נכתבת.

לכל גזרה עלולה יש שם המורכב ממיקומה של האות שנעלמת או נאלמת בשורש (**פ', ע'** או **'ל' הפועל**) ומהאות עצמה. השורש **י.ש.ב.** שייך לגזרת (**חִסְרִי**) **פ"י** מפני שמיקומה של האות הנעלמת הוא **פ' הפועל**, והאות שנעלמת היא **י**. השורש **ק.ר.א.** שייך לגזרת (**נְחִי**) **ל"א** מפני שמיקומה של האות הנאלמת הוא **ל' הפועל**, והאות שנאלמת היא **א**. שורשים מורכבים הם שורשים השייכים לשתי גזרות. למשל: **י.צ.א. = פ"י+ל"א**.

גזרת המרובעים

שורשים בעלי ארבע אותיות שייכים לגזרת **המרובעים**, והפעלים השייכים לגזרה זו נוטים בעיקר בבניינים ה"כבדים" (הדגושים בדגש חזק בע' הפועל) 'פיעל', 'פועל' ו'התפעל'. אות השורש השנייה במרובעים באה בשווא נח (**פֶּךְ-סֵם**), ולכן הדגש החזק, שתפקידו להכפיל את העיצור (**בֶּשׁ-שֵׁל** ← **בִּשָּׁל**), אינו מופיע בהם. נטייתו של פועל מרובע היא כנטיית פועל בגזרת השלמים.

למשל השורש **פ.ר.ס.מ.**:

שם הפועל, פיעל: **'לְפָרַסְתִּי'** - כמו **'לְדַבֵּר'**
זמן עבר, נסתר, התפעל: **'הִתְפָּרַסְתִּי'** - כמו **'הִתְלַבֵּשְׁתִּי'**
זמן הווה, יחיד, פועל: **'מְפָרֵס'** - כמו **'מְדַבֵּר'**.

The letters א, נ, ה, י, ו are the most common root letters likely to be muted or missing and thus to cause changes in verb inflections or in derived words. One example is the verb יָשַׁב (yashav) - sat, from the root י.ש.ב.

Present tense: יוֹשֵׁב (yoshev)

Past tense: יָשַׁבְתִּי (yashavti)

But the root letter י disappears in the infinitive form לְשַׁבֵּת (lashevet); the future אֶשֶׁב (eshev); and the imperative form: שֵׁב! (shev).

The verb קָרָא (kara) - read - from the root א.ר.א:

In forms such as קוֹרֵאת (koret), לִקְרוֹא (likro), קָרָאתִי (karati), the א is not pronounced.

In forms such as קוֹרְאִים (korim), קָרָאוּ (karu), קִרְיָאָה (kria), the א is pronounced.

Thus, the letter א is sometimes mute, but is always written.

Each hollow verb paradigm has a name consisting of the position of the letter in the verb root that is mute or missing (*pe hapoal*, *ayin hapoal*, *lamed hapoal*) and the letter itself.

The verb root י.ש.ב belongs to the paradigm of חֲסֵרֵי פִי"י (chasrei pei-yod) - missing yod in *pe hapoal*, because the letter that is missing is yod in the *pe hapoal* position.

The verb root א.ר.א belongs to the paradigm of נֶחֱסֵי לֶמֶד"א (nachei lamed-alef) - muted alef in *lamed hapoal*, because the letter that is mute is alef in the *lamed hapoal* position.

Roots that belong to two paradigms are complex roots. The root יצא for example, belongs to the *pe-yod* and the *lamed-alef* paradigms.

Four-Letter Root Verb Paradigm

Roots with four letters belong to the four-letter root paradigm, and the verbs in this paradigm are conjugated primarily in the heavy constructions, those with a *dagesh forte* in the *ayin hapoal* position (*piel*, *pual* and *hitpaal*). In these verbs, the second letter of the root takes a *shva nach* (quiescent or silent *shva*), as in פִּרְסֵם (pirsem) - advertised, and for that reason the *dagesh forte*, whose role is to double the consonant (as in בִּשְׁל (bish-shel) - cooked - does not appear in these verbs.

Four-letter root verbs are conjugated like verbs in the strong verb paradigm.

לגזרת המרובעים בבניין פיעל שייכים פעלים רבים שהתחדשו בעברית של ימינו. פעלים מרובעים החלו להיווצר כבר בלשון המקרא, ואנו מוצאים שם דוגמאות שבהן יש הכפלה של שתי אותיות: 'לְגַלְגַּל' (גל+גל), 'לְטַטַּטַּא'. בלשון חכמים התרחבה המגמה וחודשו פעלים מרובעים רבים מסוג זה, למשל 'לְקַלְקַל', 'לְבַזְבַּז', 'לְבַלְבַּל', וכן פעלים שמכפילים בהם את האות האחרונה, כגון 'לְעַרְבַב'. על פי שיטה זו נוצרו בעברית החדשה פעלים כגון 'לְכַדְדַר', 'לְצַחֲקַק', 'לְמַסְרַר' (לשלוח מסרון, SMS).

בימינו התחדשו פעלים מרובעים באמצעות הוספת האות **ש** לפני שורש קיים: 'לְשַחֲזַר', 'לְשַכְתֵּב' ועוד, וזאת על פי תבנית הפעלים המרובעים 'לְשַעֲבֵד', 'לְשַחֲרַר' שחודשו בלשון חכמים. האות **ש** היא חלק מן השורש המרובע, על אף הסברה שבלשון חכמים היא הייתה תחילית ולא שורשית וחדרה מן הבניין הקדום "שפַעֵל" (המקביל לבניין הפעיל העברי), שהיה קיים באכדית.

פעלים מרובעים חדשים נוצרו גם משמות עצם: 'לְאַתְחַל' מן 'אַתְחָלָה', 'לְמַרְפֵּז' מן 'מַרְפֵּז', 'לְתַפְקֵד' מן 'תַּפְקִיד', 'לְעַצֵּב' מן 'עֲצַבְנִי' ועוד. בפעלים אלה האותיות **א, מ, ת** ו-**נ** הן חלק מן השורש הנקרא "תַּנְיִינִי".

עם התפתחות השפה נוצרו פעלים מרובעים באמצעות הוספת אות לשורש המקורי המופיע בשמות: 'לְתַדְלַק' מן 'דָּלַק', 'לְתַשְׁאֵל' מן 'שְׁאֵלָה' ועוד. בפעלים אלה האות הנוספת היא **ת** והיא חלק מהשורש המרובע.

🔑 הערה:

שורש תנייני ('משני', 'שני' בארמית) נוצר משם עצם, והוא כולל את השורש המקורי או חלק ממנו בתוספת התחילית או המוספית של שם העצם. למשל:

השורש המקורי: ב.ח.נ ← שם העצם: אֲבָחָה ← השורש התנייני: א.ב.ח.נ ← לְאַבְחַן.
השורש המקורי: ס.פ.ר ← שם העצם: מִסְפָּר ← השורש התנייני: מ.ס.פ.ר ← לְמַסְפֵּר.
השורש המקורי: ק.צ.ב ← שם העצם: תַּקְצִיב ← השורש התנייני: ת.ק.צ.ב ← לְתַקְצֵב.
השורש המקורי: ד.ג.מ ← שם העצם: דוּגְמָן ← השורש התנייני: ד.ג.מ.נ ← לְדַגְמֵן.
השורש המקורי: ק.ו.מ ← שם העצם: מְקוֹם ← השורש התנייני: מ.ק.מ ← לְמַקֵּם.

The four-letter root verb paradigm in the *piel* construction includes many verbs that have been renewed in contemporary Hebrew. Four-letter root verbs came into existence in biblical Hebrew, where we find examples in which two-letter combinations are doubled: לְגַלְגֵּל (*legalgel*) - to roll (גל + גל) ; לְטַאֲטֵא (*letaateh*) - to sweep.

This trend expanded in Talmudic Hebrew, and many such verbs were introduced, among them לְקַלְקֵל (*lekalkel*) - to spoil; לְבַזֵּבֵז (*levazbez*) - to waste; לְבַלְבֵּל (*levalbel*) - to confuse, as well as verbs in which the last letter is doubled, such as לְעַרְבֵּב (*learbev*) - to mix. Based on this paradigm, new verbs have been introduced into contemporary Hebrew, such as לְכַדְדֵּר (*lechadrer*) - to dribble (a ball); לְצַחֲקֵק (*letsachkek*) - to chuckle; and לְמַסְרֵר (*lemasrer*) - to send an SMS.

Many new four-letter root verbs have been introduced to modern Hebrew by adding the letter ש before an existing root: לְשַׁחֲזֵר (*leshachzer*) - to reconstruct; לְשַׁחֲטֵב (*leshachtev*) - to rewrite; and others, patterned on such four-letter root verbs as לְשַׁעֲבֵד (*leshaabed*) - to enslave and לְשַׁחֲרֵר (*leshachrer*) - to liberate, from Talmudic Hebrew. The letter ש is part of the four-letter root, despite the assumption that in Talmudic Hebrew it was a prefix and not part of the root. It entered the language through the ancient Akkadian *shifel* construction, corresponding to the Hebrew *hifil* construction.

New four-letter root verbs also derive from nouns: לְאַתְחֵל (*leatchel*) - to initialize, from אֶתְחֵלָה (*atchala*) - initialization; לְמַרְכֵּז (*lemarkez*) - to center, from מֶרְכֵּז (*merkaz*) - center; לְתַפְקֵד (*letafted*) - to function, from תַּפְקִיד (*taftkid*) - role or function; לְעַצְבֵּן (*leatsben*) - to irritate, from עֲצָבָנִי (*atsbani*) - irritable, and others. In these verbs, the letters א, מ, ת and נ are part of the root. These are known as secondary roots (*Shoresh tinyani*).

As the language developed, four-letter root verbs were created by adding a letter to the original noun root, as in לְתַדְלֵק (*letadlek*) - to refuel, from דֵּלֶק (*delek*) - fuel; לְתַשְׁאֵל (*letashel*) - to interrogate, from שְׁאֵלָה (*she'ela*) - question, and others. In these verbs, the extra letter is ת, which is part of the four-letter root.

NOTE:

Roots known as *Shoresh tinyani* ("secondary" in Aramaic) are derived from nouns, and they include the original root or part of it with the addition of a prefix or suffix letter of the noun. For example:

הגרוניות

לאותיות **א, ה, ח, ע ו-ר**, הנקראות "גרוניות", משקל רב בהגיית המילים בעברית.

הגרוניות, שלא כִּיתר האותיות, אינן מקבלות דגש חזק או שווא המחויבים במילים מסוימות על פי כללי השפה. בעקבות זאת לגרוניות יש כללים הגורמים לשינויים בהגיית המילים.

א. הגרוניות **א, ה, ח, ע, ר** לעולם אינן מקבלות דגש חזק. במקומו במקרים מסוימים מתקיים הכלל הנקרא "תשלום דגש", ולפיו התנועה הקטנה במילה משתנה לתנועה גדולה. למשל:

□ על פי הכלל פ' הפועל (אות השורש הראשונה) בשם הפועל של בניין נפעל דגושה בדגש חזק, שכן **נ** הבניין נפלה. למשל בגזרת השלמים: '**לְהִיכָנֵס**', '**לְהִישָׁאֵר**'. כך את שם הפועל מן השורש **ר.ד.מ** היינו אמורים להגות '**לְהִיכָדֵם**', ופ' הפועל הגרונית **ר** הייתה אמורה להיות דגושה. אך כיוון שאין היא מקבלת את הדגש החזק, ההגייה משתנה ויש לומר '**לְהִיכָדֵם**'. שינוי זה נקרא "**תשלום דגש**" כי "משלמים" תמורת הדגש החסר בשינוי החיריק (שהוא תנועה קטנה) לצירי (שהוא תנועה גדולה).

□ על פי הכלל ע' הפועל (אות השורש השנייה) בבניין פיעל דגושה בדגש חזק. על כן צורת שם הפעולה היא '**סִיפּוֹר**' או '**בִּיקּוֹר**'. אבל אם בע' הפועל מצויות הגרוניות **א** או **ר** בא תשלום דגש, והתנועה הקטנה (חיריק) משתנה לתנועה הגדולה (צירי), ולכן הוגים: '**תִּיאוֹר**', '**גִּירוֹשׁ**'.

□ על פי הכלל ע' הפועל בבניין פועל דגושה בדגש חזק, אולם כאשר היא הגרונית **א, ה, ע, או ר** בא תשלום דגש, ובכך משתנה תנועת הקובוץ (U), שהיא תנועה קטנה, לתנועה גדולה - תנועת החולם (O). על כן בהווה יחיד למשל, במקום '**מְתָאֵר**', '**מְגַהֵץ**', '**מְכַעֵר**' או '**מְגַרֵשׁ**' (כמו '**מְדַבֵּר**') יש להגות '**מְתָאֵר**', '**מְגַהֵץ**', '**מְכַעֵר**' ו'**מְגַרֵשׁ**'. (בכתיב מלא: מדובר, מתואר, מגוהץ, מכוער, מגורש).

Gutturals

The guttural letters, א, ה, ח, ע and ר, play a major role in how Hebrew words are pronounced.

Unlike the rest of the letters of the alphabet, the guttural letters cannot take a *dagesh forte* or a *shva*, as required in certain words according to the rules of the language. Consequently, the gutturals have rules of their own leading to changes in how certain words are pronounced.

- A. The guttural letters א, ה, ח, ע and ר can never take a *dagesh forte*. Instead, in certain cases compensatory lengthening occurs, according to which the short vowel in the word changes into a long vowel. Here are some examples.
- According to the rule, the *pe hapoal* (first letter of the root) in the infinitive form in the *nifal* construction takes a *dagesh forte* because the נ of this construction is dropped. Strong verb examples: להיכנס (lehikanes) - to enter; להישאר (lehishaer) - to stay. By the same token, the infinitive form in *nifal* of the root מ.ד.ר should be pronounced להירדם (lehiradem) - to fall asleep, and the guttural letter ר in the *pe hapoal* position should have been stressed. But because the ר cannot take a *dagesh forte*, the pronunciation changes and the word is pronounced להירדם (leheradem). This change is known as compensatory lengthening because in compensation for the missing stress, the *chirik*, which is a short vowel, changes to a *tserei*, which is a long vowel.
 - According to the rule, the *ayin hapoal* (second letter of the root) in the *piel* construction takes a *dagesh forte*. Thus the form of the verbal noun is סיפור (sipur) - story, or ביקור (bikur) - visit. But if the guttural letters א or ר are in the *ayin hapoal* position, according to compensatory lengthening the short vowel *chirik* changes to the long vowel *tserei*: תיאור (teur) - description; גירוש (gerush) - expulsion.
 - According to the rule, the *ayin hapoal* (second letter of the root) in the *pual* construction takes a *dagesh forte*. But if the guttural letters א, ה, ע or ר are in the *ayin hapoal* position, compensatory lengthening takes place, and the short *kubuts* (U) vowel changes to the long *cholam* (O) vowel. Thus, for example, in present singular masculine, we have מדבר (medubar) - spoken, but מתאר (metoar) - described; מגהץ (megohats) - ironed; מכוער (mechoar) - ugly; and מגרש (mgorash) - expelled. (In full (plene) spelling these words are written as follows: מדובר, מתואר, מגוהץ, מכוער, מגורש.)

ב. הגרוניות א, ה, ח, ע אינן מקבלות שווא נע כיוון שקיים קושי להגותן בשווא. על כן במקום השווא הנע בא תחתיהן חטף. למשל:

□ בגזרת השלמים בבניין פעל בצורת הרבים בהווה בא חטף פתח תחת הגרוניות ולכן יש להגות למשל, 'שואלים' ו'בוחרים' ולא 'שואלים' ו'בוחרים' כמו 'כותבים'. כך גם בזמן עבר לנסתרת (היא) ולנסתרים/ות (הם/ן) יש להגות 'שאלה', 'בחרה', 'שאלו', 'בחרו' ולא בשווא כמו 'כתבה', 'כתבו'.

□ בגזרת השלמים בבניין פיעל בזמן עבר לנסתרת (היא) ולנסתרים/ות (הם/ן) יש להגות את הגרוניות בחטף פתח למשל, 'איחלה', 'איחלו' ולא בשווא כמו 'דיברה', 'דיברו'.

□ על פי המשקל 'בקר' וברבים 'בָּקְרִים', 'קֶבֶץ' וברבים 'קִבְּצִים' - היה צריך להיות 'חדש' וברבים 'חֻדְשִׁים'. אלא שכאמור הגרונית ח אינה נהגית בשווא נע, ועל כן במקומו בא חטף קמץ (O) המשנה את הגיית המילה ל'חֻדְשִׁים'. (בכתיב מלא: 'בוקר', 'קובץ', 'חודש', 'חודשים').

■ כאשר השווא הוא נח בא חטף תחת הגרוניות, אם כי לעתים השווא נשאר למשל:

□ על פי צורת היחיד בהווה בבניין הפעיל בגזרת השלמים בא חטף פתח תחת הגרוניות והוגים למשל 'מעדיף', אולם אפשר להגות גם בשווא: 'מעדיף' כמו 'מרגיש'. ההגייה בשווא שכיחה על פי רוב כאשר הגרונית היא ח, וכך הוגים 'מחליט' לצד 'מחליט', 'מחזיר' לצד 'מחזיר'.

□ בתבנית שם הפועל של בניין פעל בגזרת השלמים מופיע שווא בפ' הפועל הנחשב לשווא נח: 'לכתוב', 'ללמוד'. הימצאות גרונית בפ' הפועל גורמת לשינוי בהגיית שם הפועל.

כאשר הגרונית היא האות א היא משפיעה על הגיית העיצור שלפניה, ולכן ה-ל של שם הפועל מנוקדת בסגול במקום בחיריק, ותחת הגרונית א בא חטף סגול במקום השווא. כך התנועות מידמות, והוגים למשל 'לאכול'.

- B. The guttural letters א, ה, ח, ע do not take a *shva na* because they are difficult to pronounce with the *shva* vowel sound. Instead, they take the *chataf* vowel. For example:
- For strong verbs in the *pa'al* construction in present plural, the guttural letters take the *chataf patach* vowel and therefore must be pronounced: שואלים (*shoalim*) - ask, and בוחרים (*bocharim*) - select, rather than שואלים (*sholim*) and בוחרים (*bochrim*), as in כותבים (*kotvim*) - write. The same is true in the past tense for the third person singular feminine and for the third person plural masculine and feminine, pronounced as follows: שאלה (*sha'ala*) - she asked; בחרה (*bachara*) - she chose; שאלו (*sha'alu*) - they asked; בחרו (*bacharu*) - they chose, and not with a *shva*, as in כתבה (*katva*) - she wrote; כתבו (*katvu*) - they wrote.
 - For strong verbs in the *piel* construction in the past tense third person singular feminine and third person plural masculine and feminine, the guttural letters are pronounced with the *chataf patach* vowel, as in: איחלה (*ichala*) - she wished; איחלו (*ichalu*) - they wished, compared to the *shva* for non-guttural letters: דיברה (*dibra*) - she spoke; דיברו (*dibru*) - they spoke.
 - Based on the following pattern for forming the plural - בקר (*boker*) - morning, בקרים (*bkarim*) - mornings; קבץ (*kovets*) - file; קבצים (*kvatsim*) - files, the plural of חודש (*chodesh*) - month - should be חודשים. But because the guttural letter ח cannot be pronounced with a *shva na*, this vowel is replaced by the *chataf kamats* vowel, pronounced O, which changes the pronunciation of the plural to חודשים (*chodashim*). (In plene spelling these words are written as follows: בוקר, חודש, קובץ, חודשים.)
 - In constructions that take a *shva nach* (quiescent or silent *shva*), for guttural letters this vowel is replaced by a *chataf* vowel, though sometimes the *shva* remains. Here are some examples:
 - For strong verbs in the *hifil* construction in present singular, guttural letters take the *chataf patach* vowel and are pronounced as in מעדיף (*ma'adif*) - prefer. However, the word can also be pronounced מעדיף (*madif*), similar to מרגיש (*margish*) - feel. The *shva* pronunciation is used primarily when the guttural letter is ח: מחליט (*machlit*) or מחליט (*machalit*) - decide; מחזיר (*machzir*) or מחזיר (*machazir*) - return.
 - In the infinitive form in the *pa'al* construction for strong verbs, the letter in the *pe hapoal* position takes a *shva* vowel, considered to be a *shva nach*: לכתוב (*lichtov*) - to write; ללמוד (*lilmod*) - to learn. When a guttural letter is in the *pe hapoal* position, the pronunciation of the infinitive form changes. When the guttural in the *pe hapoal* position is א, it affects the pronunciation of the preceding consonant, so that the ל of the infinitive form takes the *segol* vowel instead of the *hirik* vowel, and the guttural א takes the *chataf segol* vowel instead of the *shva*. These assimilated vowel sounds are pronounced as in, for example, לאכול (*leechol*) - to eat.

בהשפעת הגרוניות ה, ח או ע העיצור ל שלפניהן מקבל את תנועת הפתח במקום את תנועת החיריק, והן עצמן מנוקדות בחטף פתח במקום בשווא. כך התנועות מידמות, והוגים למשל 'לַעְבֹד', 'לַהֲפֹךְ', 'לַחְשׁוֹב'. לעתים אפשר להגות את הגרונית גם בשווא, למשל: 'לַעְזֹר' וגם 'לַעְזֹר', 'לַהֲרוֹס' וגם 'לַהֲרוֹס'. אולם בלשון ימינו נוהגים להגות בשווא את הגרונית בעיקר כאשר היא ח: 'לַחְשׁוֹב', 'לַחְזֹר'.

■ התופעה של שינוי פונטי בעקבות הימצאותן של אותיות גרוניות בשורש קיימת לא רק בפועל, אלא בכל מרכיבי השפה. למשל בשמות התואר המציינים צבעים מודגם השינוי בהגייה בגלל השווא הנע והדגש, שאינם באים בגרוניות.

צורת היחידה היא 'צֶהֱבָה', וכך יש להגות את התארים: 'יֶרֶקָה', 'כֶּחָלָה', 'כֶּתְמָה', 'סֶגְלָה'. אבל הוגים 'אַדְמָה' כי ה-א אינה מקבלת את השווא הנע, ולכן במקומו בא חטף פתח. וכן הוגים 'שֶׁחָרָה' כי ה-ר אינה מקבלת את הדגש, ולכן בא תשלום דגש - במקום התנועה הקטנה קובוץ (ח) באה התנועה הגדולה חולם (ח). במילה 'אַפְרָה' מודגמים שני השינויים הפונטיים, כי הצורה הייתה אמורה להיות 'אַפְרָה'.

בכתיב מלא: צהובה, ירוקה, כחולה, כתומה, סגולה, אדומה, שחורה, אפורה.

העיצורים השורקים בבניין התפעל [עמ' 259]

העיצורים ס, ש, ש, צ, ז מכונים "שורקים" כיוון שמקום חיתוכם הוא בשיניים והם מבוטאים כבשריקה קלה. בבניין התפעל עיצורים אלה גורמים לשינויים בהגיית נטיות הפועל ונגזרותיו כאשר הם באים בפ' הפועל (אות השורש הראשונה). זאת כיוון שהם באים אחרי ת הבניין, הנחתכת באמצעות הלשון. בשטף הדיבור הצמידות של ת הבניין, המנוקדת בשווא נח, ושל העיצור השורק גורמת להתלכדותם ולכן משתבשת הגייתם. בעיקר כדי שהעיצור השורק השורשי לא יאבד את צלילו המקורי והייחודי, קורים השינויים האלה:

When the guttural letter in the *pe hapoal* position is ה, ח or ע, the preceding ל of the infinitive takes the *patach* vowel instead of the *chirik*, and the guttural takes the *chataf patach* vowel instead of *shva*. These assimilated vowel sounds are pronounced as in לעבֹד (la'avod) - to work; להפֹך (lahafoch) - to reverse; לחַשֹּׁב (lachashov) - to think. Sometimes the guttural letters are pronounced with the *shva*, as in לעֲזֹר (la'azor) - to help, which is also pronounced לעֻזֹר (lazor), and in להרוֹס (laharos) - to destroy, also pronounced להרוֹס (laros). In contemporary Hebrew, however, it is usually only the guttural ח that takes the *shva*: לחַשֹּׁב (lachshov), לחַזֹר (lachzor).

- Phonetic changes resulting from guttural letters in the root are not limited to verbs, but occur in all parts of speech. For example, adjectives indicating colors demonstrate this change in pronunciation caused by the fact that guttural letters cannot take a *shva na* or a *dagesh*.

The feminine singular form of the adjective yellow is צִהְבָּה (tshuba), green is יִרְקָה (yeruka), blue is כְּחֻלָּה (kchula), orange is כְּתֻמָּה (ktuma) and purple is סִגְלָה (sgula). But the word for red is pronounced אֲדָמָה (aduma) because the א cannot take a *shva na*, so the vowel is replaced by a *chataf patach*. Similarly, the word for black is pronounced שְׁחֹרָה (shchora) because the ר cannot take a *dagesh*, so that by means of compensatory lengthening the short vowel *kubuts* is replaced by the long vowel *cholam*.

- The word for gray, אֲפֹרָה (afora) demonstrates two phonetic changes since according to the rules it should have been pronounced אֲפֻרָה (efura).

Sibilant consonants in the *hitpael* construction [p. 259]

The consonants ס, ש, ז, צ and ר are called sibilants because they are characterized by a hissing sound and articulated against the teeth. In the *hitpael* constructions, the sibilant consonants cause changes in verb inflections and derivations when they are in the *pe hapoal* position (first letter of the root). This is because they follow the ת marking this construction, which is articulated using the tongue and takes the *shva nach* vowel. In fluent speech, the following sibilant is difficult to pronounce; the two sounds are consolidated and their pronunciation is distorted. So that the sibilant consonant from the root does not lose its original and unique sound, the following changes take place:

□ כאשר פ' הפועל היא האות **ס**, למשל בשורש **ס.כ.ל**, צורת הפועל בבניין התפעל הייתה אמורה להיות '**התסכל**' כמו '**התלבש**'. אולם כדי שכל אחד מן העיצורים בצירוף '**תס**' יבוטא כהלכה, **ת** הבניין ופ' הפועל **ס** מתחלפות במקומותיהן - תופעה לשונית הנקראת "שיכול אותיות". לכן הצורה הנכונה היא '**הסתכל**'. התופעה של שיכול אותיות מתרחשת גם כאשר העיצור **ט** או **ש** בא בפ' הפועל: מן השורש **ש.מ.ש**, במקום '**התשמש**' צורת הפועל הנכונה היא '**השתמש**'; ומן השורש **ט.ר.ע** במקום '**התשרע**', הנכון הוא '**השתרע**'.

□ כאשר פ' הפועל היא האות **צ**, למשל בשורש **צ.ע.ר**, נוסף על השיכול של **ת** הבניין ופ' הפועל **צ**, **ת** הבניין הופכת ל-**ט**, והתהליך הוא כדלקמן:

'התצער' ← 'הצתער' ← 'הצטער'.

מכאן שכאשר פ' הפועל היא האות **צ** בבניין התפעל - תמיד נכתבת **ט** במקום **ת**. למשל: '**הצטלם**', '**הצטרף**'. □ כאשר פ' הפועל היא האות **ז**, למשל בשורש **ז.ק.ג**, נוסף על השיכול של **ת** הבניין ופ' הפועל **ז**, **ת** הבניין הופכת ל-**ד**, והתהליך הוא כדלקמן:

'התזקן' ← 'הזתקן' ← 'הזדקן'.

הערה:

כאשר פ' הפועל היא האות **ט** או **ת**, **ת** הבניין נטמעת בה ובמקומה בא דגש חזק: **ט.ה.ר** ← **התטהר** ← **הטְהַר** (בכתיב מלא: **הִיטְהַר**)
ת.מ.מ ← **התתמם** ← **התמֵם** (בכתיב מלא: **הִיתְמֵם**)
 כאשר פ' הפועל היא האות **ד**, אפשר ש-**ת** הבניין תיטמע בה ובמקומה יבוא דגש חזק, ואפשר שתישארו שתי הצורות תקינות:
ד.ר.ד.ר ← **התדרדר** ← **הִדְרִידר** (בכתיב מלא: **הִדְרִידר**), לצד **הִתְדַרְדַּר**.

- When the letter **ס** is in the *pe hapoal* position, as in the root **ל.כ.ס**, the *hitpael* form of the verb should have been **התסכל** (*hitsakel*), as in the verb **התלבש** (*hitlabesh*) - got dressed. But for all the consonants in the combination **תס** to be pronounced correctly, the **ת** marking the construction and the **ס** in the *pe hapoal* position switch places. This linguistic sound change that alters the order of phonemes in a word is called metathesis. Thus the correct form is **הסתכל** (*histakel*) - look.
Metathesis also takes place when the letters **ש** or **ז** are in the *pe hapoal* position. For the root **ש.מ.ש** the correct form is **השתמש** (*hishtamesh*) - use, rather than **התשמש** (*hitshamesh*). For the root **ש.ר.ע** the correct form is **השתרע** (*histarea*) - sprawl, and not **התשרע** (*hitsarea*).
- When the letter **צ** is in the *pe hapoal* position, as in the root **צ.ע.ר**, in addition to metathesis (the **ת** marking the *hitpael* construction and the **צ** in the *pe hapoal* position change places), the **ת** also changes to a **ט**, as follows:

In the *hitpael* construction, whenever the letter **צ** is in the *pe hapoal* position, the **ת** marking the construction always changes to a **ט**, as in **הצטלם** (*hitstalem*) - had one's picture taken; **הצטרף** (*hitstaref*) - join.

- When the letter **ז** is in the *pe hapoal* position, as in the root **ז.ק.נ**, in addition to metathesis (the **ת** marking the *hitpael* construction and the **ז** in the *pe hapoal* position change places), the **ת** also changes to a **ד**, as follows:

NOTE:

When the letters **ט** or **ת** are in the *pe hapoal* position, the **ת** marking the construction is assimilated into the root letter and signified by a *dagesh forte*: **ט.ה.ר** - **הטהר** (*hitaher*) - was purified (**היטהר** in plene spelling); **ת.מ.מ** - **התמם** (*hitamem*) - dissembled (**היתמם** in plene spelling).

When the letter **ד** is in the *pe hapoal* position, the **ת** marking the construction can be assimilated into the root letter and replaced by a *dagesh forte*, or the **ת** can remain. Both forms are correct: **ד.ד.ר** can be written either **הידדר** (*hidarder*) (**הידדר** in plene spelling) or **התדרדר** (*hitdarder*) - to deteriorate.

שם הפועל [עמ' 75]

שם הפועל הוא צורת היסוד של הפועל, והוא נחשב לחלק מנטייתו. המאפיין הבולט של שם הפועל הוא האות **ל** הבאה בתחילת צורתו, למשל '**לְגוֹר**', '**לְלַמֹּד**', '**לְהַתְּחִיל**'.

תפקידו של שם הפועל הוא לציין את הפעולה ולהשלים את הנשוא ואת הרעיון במשפט.

- שם הפועל בא אחרי פעלים שהם בדרך כלל "נטולי פעולה מוחשית" ואין בהם עשייה של ממש: '**מתחיל**', '**גומר**', '**יודע**' ועוד.
- שם הפועל בא אחרי פועלי איווי (פעלים מודליים): '**רוצה**', '**יכול**', '**אוהב**', '**מעדיף**', '**מבקש**', '**מקווה**' ועוד.

'הוא מתחיל לעבוד בבוקר, ואחרי שהוא גומר לעבוד, הוא מקווה להיות בבית'.
'הוא רוצה/יכול/אוהב ללמוד'.
'הוא יודע לבשל אבל הוא מעדיף לאכול במסעדה'.

שם הפועל יבוא אחרי הפעלים שלעיל גם כשהם נוטים בעבר ובעתיד.

- שם הפועל בא גם אחרי פועלי האיווי האלה: '**צריך**', '**מוכרח**', '**חייב**', '**מסוגל**' ועוד. פעלים אלה נוטים בעבר ובעתיד באמצעות נטיות הפועל '**להיות**'. למשל: בהווה: 'הוא מוכרח להשתתף בישיבה', בעבר: 'הוא היה מוכרח להשתתף בישיבה', בעתיד: 'הוא יהיה מוכרח להשתתף בישיבה'.

- שם הפועל בא אחרי מילים המביעות איווי (מודליות): '**אסור**', '**מותר**', '**אפשר**', '**אי אפשר**', '**כדאי**', '**קשה**', '**קל**', '**טוב**', '**חשוב**' ועוד. הצירוף של מילים אלה ושם הפועל יוצר משפט הנקרא "חג"ם", ובו תפקידן נשוא, ושם הפועל המציין את הפעולה תפקידו נושא (על משפטי חג"ם ראו בעמוד 218).

Infinitive Form [p. 75]

The infinitive is the basic form of the verb and is considered one of its inflected forms. The most prominent feature of the infinitive form is the letter **ל** at the beginning of the word, as in **לגור** (*lagur*) - to live; **ללמוד** (*lilmod*) - to learn; **להתחיל** (*lehatchil*) - to begin.

The infinitive is used to indicate the action and to complete the predicate and the idea of a sentence.

- The infinitive follows verbs that usually do not indicate concrete action or do not involve actual performance: **מתחיל** (*matchil*) - start; **גומר** (*gomer*) - finish; **יודע** (*yodea*) - know, and others.
- The infinitive follows modal verbs: **רוצה** (*rotseh*) - want; **יכול** (*yachol*) - can; **אוהב** (*ohev*) - love; **מעדיף** (*ma'adif*) - prefer; **מבקש** (*mevakesh*) - request; **מקווה** (*mekaveh*) - hope, etc.

The infinitive form follows the above mentioned verbs, even in past and future inflected forms.

- The infinitive form also follows these modal verbs: **צריך** (*tsarich*) - need; **מוכרח** (*muchrach*) - compelled, has to. **חייב** (*chayav*) - obliged, must; **מסוגל** (*mesugal*) - capable; and others. These verbs are conjugated in the past and the future by means of the auxiliary verb **להיות** (*lihiot*) - to be. For example:

Present: **הוא מוכרח להשתתף בישיבה** (*hu muchrach lehishtatef bayeshiva*) - He has to participate in the meeting.

Past: **הוא היה מוכרח להשתתף בישיבה** (*hu haya muchrach lehishtatef bayeshiva*) - He had to participate in the meeting.

Future: **הוא יהיה מוכרח להשתתף בישיבה** (*hu yehiye muchrach lehishtatef bayeshiv*) - He will have to participate in the meeting.

- The infinitive form follows words that express modality: **אסור** (*asur*) - forbidden; **מותר** (*mutar*) - permitted; **אפשר** (*efshar*) - possible; **אי אפשר** (*i-efshar*) - impossible; **כדאי** (*kedai*) - worthwhile; **קשה** (*kasheh*) - difficult; **קל** (*kal*) - easy; **טוב** (*tov*) - good; **חשוב** (*chashuv*) - important; and others. The combination of such words with the infinitive generates a type of sentence known as *chagam* (an acronym for lacking in person and number). In these sentences, the above words act as the predicate, while the infinitive acts as the subject of the sentence. (For more on *chagam* sentences, see p. 219)

□ אחרי מילת התכלית 'כדי', המציינת לאיזו מטרה הפעולה נעשית, בא שם הפועל ומציין את הפעולה: 'הוא לומד כדי לדעת'.

לשם הפועל יש תבנית קבועה, והיא נקבעת על פי הבניין והגזרה. כיוון ששם הפועל נלמד בשלב מוקדם, עוד בטרם נלמדים הבניינים והגזרות, רצוי להסתייע במבנה המורפולוגי שלו וב"מודל" שנבחר לייצג קבוצת פעלים, ולהפנים את שם הפועל בדרך האנלוגיה.

למשל נטיות הפועל בהווה 'לומד', 'לומדת' זהות בצורתן לצורות 'כותב', 'כותבת', וכך שם הפועל יהיה 'ללמוד' כצורתו של 'לכתוב'. הפועל 'משחקת' צורתו כצורת 'מדברת', וכפי ששם הפועל של 'מדברת' הוא 'לדבר', כך 'לשחק' הוא שם הפועל של 'משחקת'. וכך:

לְבָדוּק, 'לשמור' - כמו 'לכתוב'	לְבָדוּק	(פעל, שלמים)
לְרָאוֹת, 'לשתות' - כמו 'לקנות'	לְרָאוֹת	(פעל, ל"ה)
לְקוֹם, 'לשים' - כמו 'לגור' / 'לשיר'	לְקוֹם / לְגוֹר	(פעל, ע"ו/ע"י)
לְטַיֵּל, 'לספר' - כמו 'לדבר'	לְטַיֵּל	(פיעל, שלמים)
לְנַקוֹת, 'לבלות' - כמו 'לחכות'	לְנַקוֹת	(פיעל, ל"ה)
לְהַתְחִיל, 'להסביר' - כמו 'להרגיש'	לְהַתְחִיל	(הפעיל, שלמים)
לְהַתְקַשֵּׁר, 'להתרחק' - כמו 'להתלבש'	לְהַתְקַשֵּׁר	(התפעל, שלמים)
לְהִישָׁאֵר, 'להיפגש' - כמו 'להיפגש'	לְהִישָׁאֵר	(נפעל, שלמים)

לאחר שלומדים את הבניינים ואת הגזרות, אפשר לשייך כל שם פועל לבניין המתאים לו.

מילוי הטבלאות המופיעות בספר הלימוד "אולפן עברית" בעמודים 76 ו-184 ממחיש את המורפולוגיה של שם הפועל ושל נטיות ההווה.

- The word **כדי** (*kedey*) - in order to, which marks the purpose for which an action is carried out, is followed by the infinitive form which indicates the action:
הוא לומד כדי לדעת (*hu lomed kedey lada'at*) - He studies in order to know.

The infinitive form has a fixed pattern, determined by the construction and the paradigm. Because the infinitive is usually learned at an early stage, before learning the constructions and the paradigms, it's a good idea to become familiar with its morphological structure and the "model" chosen to represent each verb group and by analogy to internalize the infinitive form.

For example, the present tense conjugation **לומד** (*lomed*), **לומדת** (*lomedet*) - learn - is identical to the present tense conjugation **כותב** (*kotev*), **כותבת** (*kotevet*) - write, so the infinitive form will be **ללמוד** (*lilmod*) - to learn, patterned on **לכתוב** (*lichtov*) - to write.

The verb **משחקת** (*mesacheket*) - play - follows the pattern of **מדברת** (*medaberet*) - talk. The infinitive of **מדברת** is **לדבר** (*ledaber*) - to talk, so the infinitive of **משחקת** is **לשחק** (*lesachek*) - to play, and so on:

After you've learned the constructions and the paradigms, you can associate every infinitive with its construction.

Completing the tables on pages 76 and 184 of the textbook *Hebrew Ulpán* demonstrates the morphology of the infinitive form and the present tense conjugations.

הערה:

בניגוד לפועל המוסר דיווח אובייקטיבי על הפעולה ('הוא קנה מחשב'), פועל איווי (או מילת איווי המתפקדת כנשוא) הוא סובייקטיבי כי הוא מביע את משאלותיו ואת רגשותיו של הדובר, וכן מערב את השקפתו ואת עמדתו כלפי הפעולה ('הוא רוצה/מקווה/צריך/יכול לקנות מחשב', 'אפשר/כדאי/חשוב לקנות מחשב'). האיווי (המודליות) בעברית מובע בדרך כלל באמצעות שם הפועל ('אני רוצה לכתוב'). הוא מובע גם בזמן עתיד ('אני רוצה שאתה תכתוב'; ראו בעמוד 224) ובציווי, שאף הוא מבטא את עמדת הדובר ('כתוב!'), כלומר: אני מבקש/רוצה שאתה תכתוב).

זמן הווה [עמ' 35]

לזמן הווה ארבע צורות נטייה, וכל אחת מהן משמשת לכמה גופים. לכן יש לציין את שם הגוף לפני הפועל הנוטה.

- היחיד - לגופים ממין זכר ביחיד: 'אני' (זכר), 'אתה', 'הוא' ← 'כותב'
- היחידה - לגופים ממין נקבה ביחיד: 'אני' (נקבה), 'את', 'היא' ← 'כותבת'
- הרבים - לגופים ממין זכר ברבים: 'אנחנו' (זכרים), 'אתם', 'הם' ← 'כותבים'
- הרבות - לגופים ממין נקבה ברבים: 'אנחנו' (נקבות), 'אתן', 'הן' ← 'כותבות'.

כאשר קבוצה כוללת את שני המינים, זכר ונקבה, יש להשתמש בנטיית הזכר לרבים. למשל: 'אתם כותבים'.

נטיות ההווה נקבעות על פי הבניין והגזרה, ולכל בניין סימנים משלו.

גזרת השלמים:

NOTE:

In contrast to verbs that provide an objective report on an action, as in **הוא קנה מחשב** (*hu kana machshev*) - he bought a computer, verbs and other words expressing modality that function as the predicate of the sentence are subjective because they express the wishes and feelings of the speaker, thus involving the speaker's point of view or position with respect to the action: **הוא רוצה/מקווה/צריך/ יכול לקנות מחשב** (*hu rotseh/mekaveh/tsarich/yachol liknot machshev*) - He wants/hopes/needs/is able to buy a computer; **אפשר/כדאי/חשוב לקנות מחשב** (*efshar/kedai/chashuv liknot machshev*) - It's possible/worthwhile/important to buy a computer.

In Hebrew modality is usually expressed using the infinitive form: **אני רוצה לכתוב** (*ani rotseh lichtov*) - I want to write. Modality can also be expressed using the future tense: **אני רוצה שאתה תכתוב** (*ani rotseh sheata tichtov*) - I want you to write (*see p. 225*), and even in the imperative, which also expresses the speaker's point of view: **כתוב!** (*ktov*) - Write!, i.e., I ask you/want you to write.

Present Tense [p. 35]

The present tense has four inflected forms, and each is used for a number of different persons. Therefore, the pronoun must be indicated before the inflected verb.

Present singular masculine: **כותב** (*kotev*) - (I, you, he) - write

Present singular feminine: **כותבת** (*kotevet*) - (I, you, she)

Present plural masculine: **כותבים** (*kotvim*) - (we, you, they)

Present plural feminine: **כותבות** (*kotvot*) - (we, you, they)

When a group includes both males and females, the present plural masculine form is used: **אתם כותבים** (*atem kotvim*) - You are writing.

The present tense inflected form is determined by the construction and the paradigm, and each construction has its own distinct features.

Strong Verbs:

הבניין	פעל	נפעל	פיעל	התפעל	הפעיל
	↓	↓	↓	↓	↓
יחיד	□ □ ו □	נ □ □ □	מ □ □ □	מַת □ □ □	מ □ □ □ י □
יחידה	□ □ ו □ □	נ □ □ □ □	מ □ □ □ □	מַת □ □ □ □	מ □ □ □ □ י □ □
רבים	□ □ ו □ □ ים	נ □ □ □ □ ים	מ □ □ □ □ ים	מַת □ □ □ □ ים	מ □ □ □ □ י □ □ ים
רבות	□ □ ו □ □ וַת	נ □ □ □ □ וַת	מ □ □ □ □ וַת	מַת □ □ □ □ וַת	מ □ □ □ □ י □ □ וַת

הסימנים הבולטים של זמן הווה:

פעל	←	כותב, כותבת, כותבים, כותבות	←	□ ו...
נפעל	←	נכנס, נכנסת, נכנסים, נכנסות	←	נ...
פיעל	←	מדבר, מדברת, מדברים, מדברות	←	מ...
התפעל	←	מתלבש, מתלבשת, מתלבשים, מתלבשות	←	מת...
הפעיל	←	מרגיש, מרגישה, מרגישים, מרגישות	←	מ... י...

בפעלים שבהם ל' הפועל (אות השורש השלישית) היא ח או ע, ההגייה משתנה בהברות האחרונות של נטיות היחיד והיחידה.

□ היחיד: □ □ ← □ □ או □ □ י ← □ □ י
פעל: 'כותב' ← 'פותח', 'שומע', 'יודע', 'נוסע'
פיעל: 'מדבר' ← 'מפתח', 'מבצע'
התפעל: 'מתלבש' ← 'מתקלח', 'משתגע'.
הפעיל: 'מרגיש' ← 'מצליח', 'משפיע'

Features marking present tense:

For verbs with the letters **נ** or **י** in the *lamed hapoal* (third) position of the root, the pronunciation of the last syllable of the masculine and feminine singular inflected form changes.

כאשר האותיות **ח** או **ע** מופיעות בסוף המילה ולפניהן באות התנועות E, I, O, U, (אך לא A), מופיעה תחתיהן תנועה הנקראת "פתח גנובה". תנועה זו נהגית כתנועת הפתח (A) בתיווך של הגה המעבר Y (כאשר התנועות הן E או I או W (כאשר התנועות הן O או U): 'רִיחַ' *reyach*, 'רַעַ' *reya*, 'שִׁיחַ' *siyach*, 'מִגִּיעַ' *maggiya*, 'לִפְתוּחַ' *liftowach*, 'לְשִׁמוּעַ' *lishmowa*, 'תִּפְּחוּ' *tappuwach*, 'מִדּוּעַ' *madduwa*.

רק בפעלים שבאה בהם תנועת צירי (E) בע' הפועל (בשם הפועל, בעבר, בעתיד ובציווי) יש שתי הגיות תקינות. באחת, הרווחת כיום, מתקיים הכלל שלעיל: 'לְשִׁמַּח', 'בִּיצַע', 'תִּפְּתַח', 'שִׁמַּח!' וכדומה. באחרת בע' הפועל בא פתח במקום הצירי: 'לְשִׁמַּח', 'בִּיצַע', 'תִּפְּתַח', 'שִׁמַּח!'. בבניין נפעל שכיחה ההגייה בפתח דווקא: ('לְהִיפְתֹּחַ' לא שכיח) 'לְהִיפְתֹּחַ', 'יִפְתַּח', ('לְהִיפְנֹעַ' לא שכיח) 'לְהִיפְנֹעַ', 'יִפְנֹעַ'. על נפעל ל"ג (ל' הפועל גרונית) ראו תרגיל בספר הלימוד "אולפן עברית" בעמוד 395.

□ היחידה: ת □ □ ← ת □ □

פעל: 'כוֹתֶבֶת' ← 'פּוֹתֶחֶת', 'שׁוֹמֵעַת', 'יּוֹדַעַת', 'נוֹסַעַת'

נפעל: 'נִכְנָסֶת' ← 'נִפְתַּחַת', 'נִשְׁמָעַת'

פיעל: 'מִדְבָּרֶת' ← 'מִפְתַּחַת', 'מִבְצָעַת'

התפעל: 'מִתְלַבֶּשֶׁת' ← 'מִתְקַלַּחַת', 'מִשְׁתַּגֶּעַת'

פועל: 'מְדוֹבָרֶת' ← 'מְפוֹתַחַת', 'מְבוֹצָעַת'

הופעל: 'מוֹזְמָנֶת' ← 'מוֹבִטַּחַת', 'מוֹשַׁפָּעַת'

בתחילת לימוד השפה הפועל בזמן הווה נלמד באמצעות פעלים בסיסיים וחשובים. בשלב ראשוני זה עדיין לא נלמדים הבניינים והגזרות, ועל כן המבנה הצורני של ההווה מסייע להבחין שהפעלים מאורגנים בקבוצות. בעזרת פועל הנבחר ל"מודל" ומייצג קבוצה של פעלים, ובדרך של אנלוגיה אליו, אפשר להטות את הפעלים בזמן הווה.

When the letters **ח** or **ע** are at the end of a word and are preceded by an E, I, O or U vowel sound (but not an A), they take a vowel known as a **פתח גנובה** (*patach gnuvah*) - "stolen" or "furtive" *patach*. This vowel sound acts like a *patach* (A) vowel combined with an extra syllable (Y in the case of E or I vowels, and W in the case of O or U vowels):

רִיחַ (*reyach*) - odor; **רֵעַ** (*reya*) - friend; **שִׁיחַ** (*siyach*) - discourse; **מָגִיעַ** (*maggiya*) - arrive; **לִפְתּוֹחַ** (*liftowach*) - to open; **לִשְׁמוֹעַ** (*lishmowa*) - to hear; **תַּפּוּחַ** (*tappuwach*) - apple; **מַדּוּעַ** (*madduwa*) - why.

Only verbs in which the consonant in the *ayin hapoal* position takes the *tserei* vowel (E) in the infinitive, past, future and imperative forms have two correct pronunciations. The first and most prevalent pronunciation today is as follows:

לְשַׁמֵּחַ (*lesameyach*) - to cheer up; **בִּיצֵעַ** (*bitseya*) - performed; **יִתְפַּתֵּחַ** (*yitpateyach*) - will develop; **שַׁמֵּחַ** (*sameyach*) - cheer up! In the alternative pronunciation, the *tserei* vowel in the *ayin hapoal* position is replaced by the *patach* vowel: **לְשַׁמַּח** (*lesamach*); **בִּיצַע** (*bitsa*); **יִתְפַּתַּח** (*yitpatach*); **שַׁמַּח** (*samach*).

In the *nifal* construction, the *patach* pronunciation is more prevalent: **לְהִיפַתֵּחַ** (*lehipateyach*) - to be opened - is less common than **לְהִיפַתַּח** (*lehipatach*), **יִפְתַּח** (*yipatach*); **לְהִיכַנֵּעַ** (*lehikaneya*) - to give in - is less common than **לְהִיכַנַּע** (*lehikana*), **יִכַּנֵּעַ** (*yikana*).

For information on verbs in the *nifal* construction with a guttural letter in the *lamed hapoal* position, see p. 395 in the *Hebrew Ulpán* textbook.

The explanation of the present tense begins with basic and important verbs. In this initial stage, the constructions and paradigms are not yet taught. Thus, the format of the present tense helps show that the verbs are organized in groups. And by analogy to the verbs chosen as models to represent each group of verbs, you can learn the present tense inflected forms.

למשל: 'כֹּתֵב' נבחר ל"מודל". פעלים כגון 'לֹמֵד' או 'שׁוֹמֵר' שייכים בצורתם לקבוצה של 'כֹּתֵב', ולכן נטייתם בהווה היא 'לֹמְדֵת', 'לֹמְדִים/וֹת', 'שׁוֹמְרֵת', 'שׁוֹמְרִים/וֹת' כמו 'כֹּתֶבֶת', 'כֹּתֵבִים/וֹת'.
 כך גם פעלים כגון 'מְטַיֵּל' או 'מְסַפֵּר' שייכים בצורתם לקבוצה שבה המודל הוא 'מְדַבֵּר', ולכן נטייתם 'מְטַיֵּלֶת', 'מְטַיֵּלִים/וֹת', 'מְסַפֶּרֶת', 'מְסַפֵּרִים/וֹת' כמו 'מְדַבֶּרֶת', 'מְדַבֵּרִים/וֹת'.

כך אפשר למיין את הפעלים בזמן הווה:

'קָם' כמו 'גָּר', לכן: 'קָמָה', 'קָמִים/וֹת' כמו 'גָּרָה', 'גָּרִים/וֹת'.
 'רֹאָה' כמו 'קֹנָה', לכן: 'רֹאָה', 'רֹאִים/וֹת' כמו 'קֹנָה', 'קֹנִים/וֹת'.
 'מִתְחִיל' כמו 'מְרַגֵּשׁ', ולכן: 'מִתְחִילָה', 'מִתְחִילִים/וֹת' כמו 'מְרַגֵּשָׁה', 'מְרַגֵּשִׁים/וֹת'.
 'מִתְרַגֵּשׁ' כמו 'מִתְלַבֵּשׁ', ולכן: 'מִתְרַגֶּשֶׁת', 'מִתְרַגֵּשִׁים/וֹת' כמו 'מִתְלַבֶּשֶׁת', 'מִתְלַבֵּשִׁים/וֹת'.
 'נִפְגָּשׁ' כמו 'נִכְנָס', ולכן: 'נִפְגָּשֶׁת', 'נִפְגָּשִׁים/וֹת' כמו 'נִכְנָסֶת', 'נִכְנָסִים/וֹת'.

המורפולוגיה של זמן ההווה וארגון הפעלים על פי צורתם מומחשת כאשר ממלאים את הטבלאות המופיעות בספר הלימוד "אולפן עברית" בעמודים 76 ו-184.
 שיטת הלמידה על פי "מודל" מסייעת לא רק בלימוד זמן ההווה, אלא בלימוד של כל נושא דקדוקי שיש לו שיטה ונטייה (עבר, עתיד, סביל, מילות יחס, שם פעולה וכדומה).

🔑 הערה:

בעברית זמן ההווה בכל נטיותיו הוא פועל, בין שהוראתו אקטיבית ובין שהיא פסיבית, והוא עשוי לשמש גם שם עצם וגם שם תואר. למשל:

המְנַהֵל (שם עצם) מְנַהֵל (פועל) את החברה.
 המְזַכֶּרֶה (שם עצם) מְזַכֶּרֶה (פועל) למנהל שיש לו פגישה.
 העוֹבְדִים (שם עצם) עוֹבְדִים (פועל) קשה.
 המְדַרְיָכוֹת (שם עצם) מְדַרְיָכוֹת (פועל) את הטיוולים.
 כל התלמידים נִבְחָנִים (פועל סביל בנפעל) בפיזיקה.
 כל הנְבָחָנִים (שם עצם) עברו את הבחינה.
 הספר המְעַנֵּין (שם תואר) מְעַנֵּין (פועל) גם אותי.
 סרטים מְצַחִיקִים (שם תואר) מְצַחִיקִים (פועל) אותו.

For example, כוֹתֵב (*kotev*) - write - is the model chosen to represent verbs whose form is similar, such as לוֹמֵד (*lomed*) - learn or שׁוֹמֵר (*shomer*) - guard. The present tense conjugation of these verbs is patterned on כוֹתֵב:

Feminine singular: כוֹתֵבֶת (*kotevet*); לוֹמֵדֶת (*lomedet*); שׁוֹמֵרֶת (*shomeret*).

Masculine/feminine plural: כוֹתְבִים / כוֹתְבוֹת (*kotvim/kotvot*); לוֹמְדִים / לוֹמְדוֹת (*lomdim/lomdot*); שׁוֹמְרִים / שׁוֹמְרוֹת (*shomrim/shomrot*).

Similarly, מְדַבֵּר (*medaber*) - talk - is the model representing verbs such as מְטַיֵּל (*metayel*) - hike - or מְסַפֵּר (*mesaper*) - tell, and the present tense conjugation is patterned on מְדַבֵּר:

Feminine singular: מְטַיֵּלֶת (*metayelet*); מְסַפֵּרֶת (*mesaperet*).

Masculine/feminine plural: מְטַיִלִים / מְטַיִלוֹת (*metaylim/metaylot*); מְסַפְּרִים / מְסַפְּרוֹת (*mesaprim/mesaprot*).

Verbs in the present tense are classified as follows:

To understand the morphology of the present tense and how the verbs are organized according to format, complete the tables on pages 76 and 184 of the *Hebrew Ulpán* textbook.

Learning according to models helps not only in learning the present tense but also in learning every grammatical topic characterized by systematic inflection: past tense, future tense, passive voice, prepositions, verbal nouns, etc.

NOTE:

In Hebrew all inflected forms of the present tense are verbs, whether active or passive, and can also serve as nouns and adjectives.

צורות ההווה הסבילות (בבנינים 'פועל' ו'הופעל') משמשות שם תואר: 'מְבוֹשָׁל', 'מְפֹרָס', 'מוֹשָׁל', 'מוֹגָז'.

גם הבינוני הפעול, שהוא צורת הסביל של בנין פעל בזמן הווה, משמש שם תואר: 'סָגוּר', 'כְּתוּב'.

צורות הבינוני הפעיל - צורות הווה של פועלי מצב בבנין פעל, משמשות שם עצם וגם שם תואר: 'שָׁמַן', 'זָקַן'.

בינוני פעול [עמ' 160]

זמן הווה מכונה גם "בִּינוּנִי", כינוי הנגזר מן המילה 'בִּין', על שום שהוא בא בין העבר לבין העתיד.

לצד זמן ההווה בבנין פעל, הנקרא "בִּינוּנִי פֹעֵל" (לפי הגיית הצורה 'סוֹגֵר') ומציין עשייה של פעולה, יש צורת הווה הנקראת "בִּינוּנִי פְּעוּל" (על פי הגיית הצורה 'סָגוּר'), ולה ארבע צורות נטייה:

יחיד:	□ ו □ □	סָגוּר
יחידה:	□ ו □ □	סָגוּרָה
רבים:	□ ו □ □	סָגוּרִים
רבות:	□ ו □ □	סָגוּרוֹת

הבינוני הפעול נחשב לצורה סבילה, והוא מתאר מצב הנוצר בעקבות פעולה אקטיבית או פסיבית. הבינוני הפעול משמש שם תואר, ועל כן בבואו במשפט פועלי אחרי שם עצם מיודע יש ליידע אותו. במשפט שמני (משפט ללא פועל) הבינוני הפעול מתפקד כנשוא, ולכן אין ליידע אותו. למשל:

□ אחרי שדניאל סגר את החלון (פעיל), או אחרי שהחלון נסגר על ידי דניאל (סביל) החלון מתואר כ'סָגוּר' (בינוני פעול), ואפשר לומר: 'לֹא קָר בַּחֹדֶר כִּי הַחֲלוֹן סָגוּר'.

□ אחרי שנעשתה הפעולה של פתיחת החנות, אף על פי שאין ידיעה מי פתח את החנות (פעיל) או על ידי מי נפתחה החנות (סביל) - החנות מתוארת כ'פְּתוּחָה' (בינוני פעול), ואפשר לומר: 'הַחֲנוּת פְּתוּחָה עַכְשִׁיו'.

Passive forms of the present tense in the *pual* and the *hufal* constructions act like adjectives: מְבוּשָׁל (*mevushal*) - cooked; מְפֻרְסָם (*mefursam*) - famous; מְשֻׁלָּם (*mushlam*) - perfect; מְגֻזָּם (*mugzam*) - exaggerated.

The passive participle, which is the passive form of the *pa'al* construction in the present tense, also serves as an adjective: סָגוּר (*sagur*) - closed; כָּתוּב (*katuv*) - written.

The active participle, the present tense of conditional verbs in the present tense *pa'al* construction, can also serve as a noun or as an adjective: שָׁמֵן (*shamen*) - fat, fat person; זָקֵן (*zaken*) - old, old person.

Passive Participle [p. 160]

The present tense is also known as the *benoni* (middle) tense, because it is in the middle, between the past and the future.

The present tense in the *pa'al* construction is also known as בִּינוּנִי פֹעֵל (*benoni poel*), patterned on סוֹגֵר (*soger*) - close, and indicating the performance of some action. Another present tense format, the passive participle, called בִּינוּנִי פְעוּל (*benoni paul*) and patterned on סָגוּר (*sagur*)- closed, has four inflected forms.

The *benoni paul* or passive participle is considered a passive form and is used to describe a situation created following an active or passive action. The passive participle also serves as an adjective. Therefore, when used in verbal clauses following a noun that takes the definite article, it too must take the definite article. In nominal clauses, the passive participle functions as the predicate and therefore does not take the definite article. For example:

- ❑ After Daniel closed the window (active), or after the window was closed by Daniel (passive), the passive participle is used to describe the condition of the window: סָגוּר (*sagur*) - closed: לֹא קָר בַּחֲדֵר כִּי הַחֲלוֹן סָגוּר (*lo kar bacher ki hachalon sagur*) - It's not cold in the room because the window is closed.
- ❑ After the store has been opened, even if we do not know who opened it (active) or by whom it was opened (passive), the passive participle is used to describe the condition of the store: פְּתוּחָה (*ptucha*)- open: הַחֲנוּת פְּתוּחָה עַכְשָׁיו (*hachanut ptucha achshav*) - The store is now open.

□ החוזה נחתם על ידי שני הצדדים (סביל), או שני הצדדים חתמו על החוזה (פעיל). לאחר החתימה החוזה מתואר כ'**חֶתוּם**' (בינוני פעול), ואפשר לומר: '**החוזה החתום מחייב את שני הצדדים**'.

אחרי פעולת הבדיקה, החזירה המורה לתלמידים את **הבחינות הבדוקות** (בינוני פעול).

הבינוני הפעול בזמן עבר ובזמן עתיד:
נטיות הגוף השלישי של הפועל '**להיות**' (בעבר ובעתיד) מותאמות לצורותיו של הבינוני הפעול במין ובמספר.

העבר: '**היה סגור**', '**הייתה סגורה**', '**היו סגורים**', '**היו סגורות**'
העתיד: '**יהיה סגור**', '**תהיה סגורה**', '**יהיו סגורים**', '**יהיו סגורות**'.

הערות:

- ☑ לא מכל פועל נגזר הבינוני הפעול.
- ☑ בגזרת ל"ה הבינוני הפעול: '**קָנוּי**', '**קָנוּיָה**', '**קָנוּיִים**', '**קָנוּיִות**' וכדומה.
- ☑ לפועל הנוטה בבניין אחר יש לעתים צורה של בינוני פעול: '**פָּנוּי**' מן '**לִפְנוֹת**' (פיעל), '**גָּרוּשׁ**' מן '**לְגַרֵשׁ**' (פיעל), '**פָּרוּךְ**' מן '**לִבְרֹךְ**' (פיעל) ועוד.

זמן עבר - מבוא

נטיית זמן העבר מאופיינת בסיומות קבועות, והן מותאמות לגופים השונים. להוציא את גוף הנסתר (הוא), שאין לו סיומת כלל, הסיומות מופיעות בכל פועל ללא קשר לבניין ולגזרה שאליהם הוא שייך. כך למשל סיומת גוף המדבר (אני) היא תמיד '**תי**'.

הפעלים נוטים בשתי שיטות נטייה: השיטה על פי נטיות הגוף השלישי (הוא, היא, הם/ן) והשיטה על פי נטיות הגוף הראשון והגוף השני (אני, אתה, את, אנחנו, אתם, אתן).

- The contract was signed by the two parties (passive). The two parties signed the contract (active). The passive participle is used to describe the condition of the contract: **חֶתוּם** (*chatum*) - signed: **הַחוּזָה הַחֲתוּם מְחַיֵּב אֶת שְׁנֵי הַצַּדִּים**. (*hachozeh hechatum mechayev et shnei hatsdadim*) - The signed contract obligates both parties.

The passive participle in the past and the future: The third person inflections of the verb **לִהְיוֹת** (*lih'yot*) - to be - in the past and the future agree with the passive participle in gender and in number.

NOTES:

- ☑ The passive participle cannot be formed from every verb.
- ☑ In the *lamed hey* paradigm, the passive participle is inflected as follows:
purchased: **קָנוּי** (*kanuyi*); **קְנוּיָה** (*knuya*); **קְנוּיִים** (*knuyim*); **קְנוּיֹת** (*knuyot*).
- ☑ Verbs in other constructions sometimes have a form of the passive participle.
piel: **פָּנוּי** (*panui*) - vacant, from **לְפָנוֹת** (*lefanot*) - to vacate; **גָּרוּשׁ** (*garush*) - divorced, from **לְגַרֵּשׁ** (*legaresh*) - to exile; **בָּרוּךְ** (*baruch*) - blessed, from **לְבָרֵךְ** (*levarech*) - to bless.

Past Tense - Introduction

The past tense is characterized by fixed suffixes that are inflected to agree with the different persons. Except for the third person singular, which does not take a suffix, these suffixes are affixed to every verb, regardless of its construction and paradigm. For example, the suffix for the first person singular is always **תִּי** (*ti*).

Verbs are inflected according to two patterns:

Third person: he, she, they (masculine and feminine)

First and second persons: I, we, you (masculine and feminine, singular and plural)

הסיומות של זמן עבר:

גוף שלישי:

הוא	 - ללא סיומת
היא	 ה
הם/ן	 ו

גוף ראשון וגוף שני (לסיומות יש זיקה אל כינויי הגוף):

אני (אֲנִי)	 תי
את(ה)	 ת
את(ת)	 ת
אנח(נו)	 נו
אתם(תם)	 תם
אתן(תן)	 תן

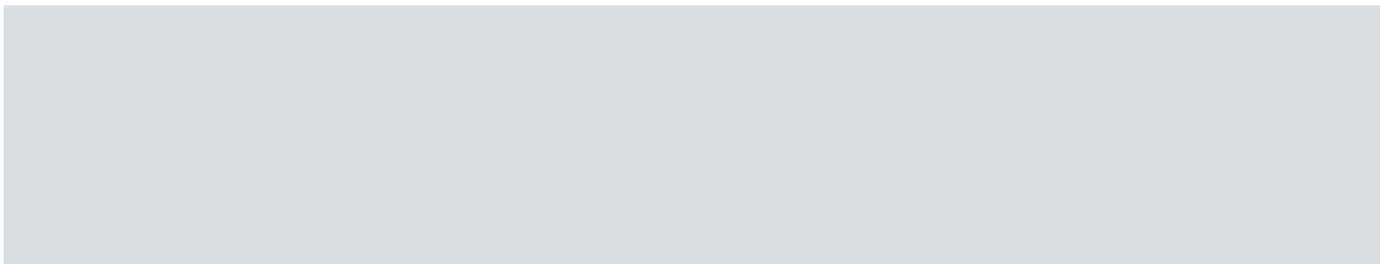
לפני נטיות הגוף השלישי יש לציין את שם הגוף, אלא אם כן בא לפניו נושא מוגדר. אולם ביתר הגופים מיותר לציין אותו, שכן כל צורה נוטה היא בלבדית לשם הגוף המסוים.

עבר - שלמים [עמ' 195, 202]

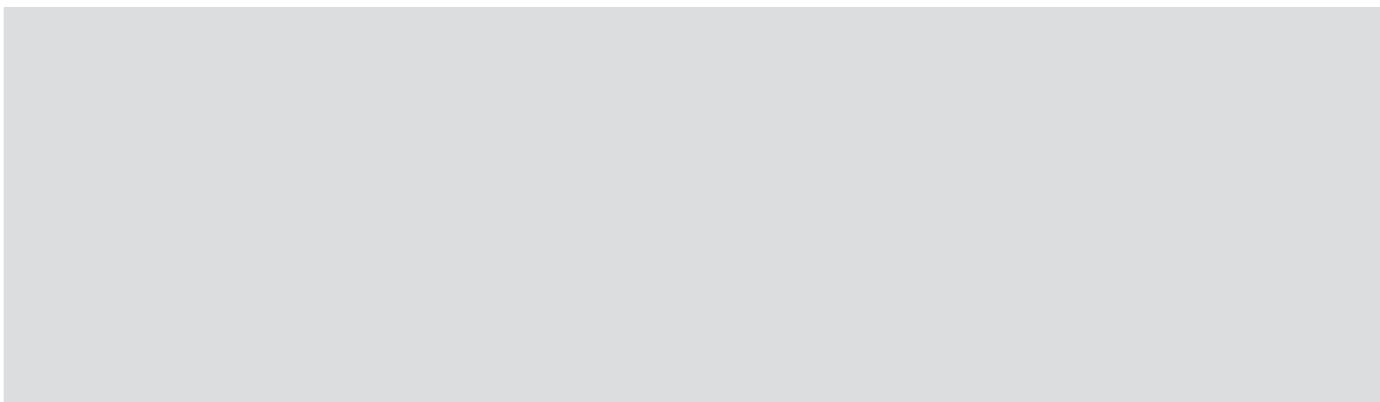
נטיית הפועל בעבר נקבעת על פי הבניין והגזרה.

בניין	פֻּעַל	נִפְעַל	פִּיעַל	הִתְפַּעַל	הִפְעִיל
הוא	כָּתַב	נִכְנַס	דִּבֶּר	הִתְלַבֵּשׁ	הִרְגִּישׁ
הוא	כָּתַב	נִכְנַס	דִּבֶּר	הִתְלַבֵּשׁ	הִרְגִּישׁ
היא	כָּתְבָה	נִכְנְסָה	דִּבְּרָה	הִתְלַבְּשָׁה	הִרְגִּישָׁה
הם/ן	כָּתְבוּ	נִכְנְסוּ	דִּבְּרוּ	הִתְלַבְּשׁוּ	הִרְגִּישׁוּ

The past tense suffixes:

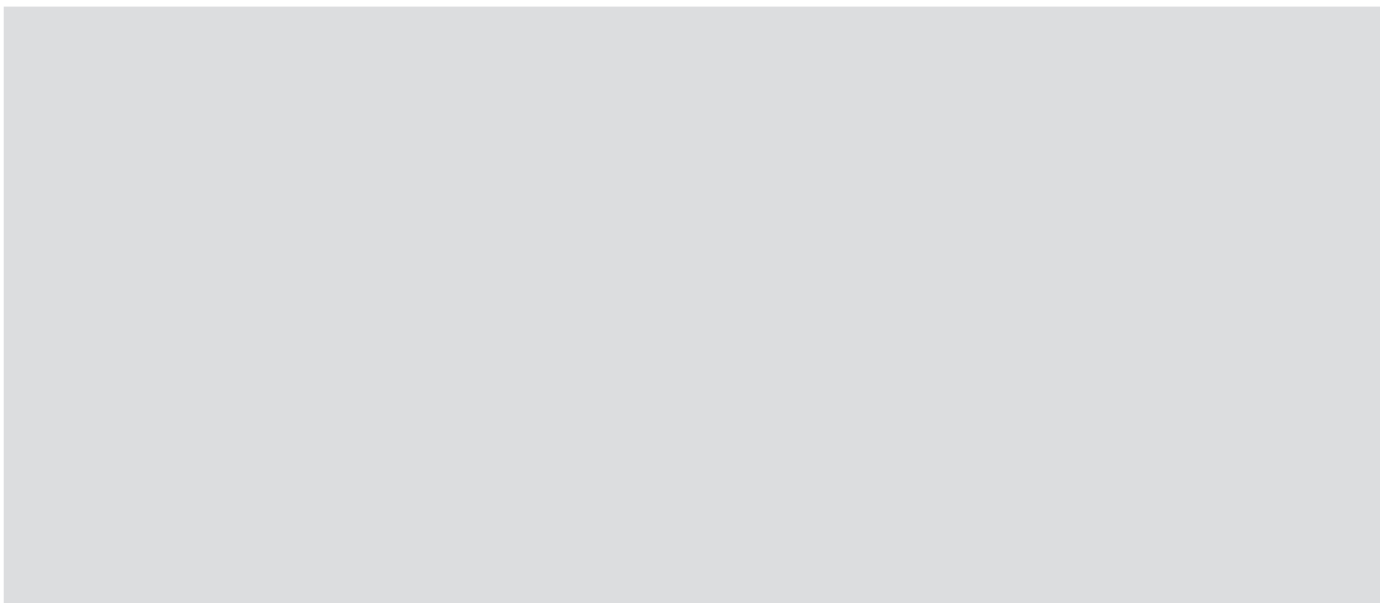
The past tense suffixes for the first and second persons have some link to pronoun.

The pronoun must always be indicated before verbs in the third person past tense, unless the verb is preceded by a defined subject. For the other persons, specifying the pronoun is redundant because the inflected form is unique for each pronoun.

Past Tense - Strong Verbs [p. 195, 202]

Verb inflections in the past tense are determined by the construction and the paradigm.

אני	כתבת	נכנסת	דיברת	התלבשת	הרגשת
אני	תָּכַתְבִּי	נָכַנְסִי	דִּיבַרְתִּי	הִתְלַבַּשְׁתִּי	הִרְגַּשְׁתִּי
אתה	תָּכַתְבִּי	נָכַנְסִי	דִּיבַרְתִּי	הִתְלַבַּשְׁתִּי	הִרְגַּשְׁתִּי
את	תָּכַתְבִּי	נָכַנְסִי	דִּיבַרְתִּי	הִתְלַבַּשְׁתִּי	הִרְגַּשְׁתִּי
אנחנו	נָכַנְסִי	נָכַנְסִי	נָכַנְסִי	נָכַנְסִי	נָכַנְסִי
אתם/ן	תָּכַתְבִּי	נָכַנְסִי	דִּיבַרְתִּי	הִתְלַבַּשְׁתִּי	הִרְגַּשְׁתִּי

צורתו של גוף הנסתר (הוא) היא הבסיס של זמן עבר וזהה לתבנית הבניין. אל צורה זו נוספות הסיומות הקבועות של הגופים האחרים, אם כי בנטיות של גופים מסוימים משתנה התנועה המופיעה בתבנית הבניין:

■ גוף הנסתרת (היא) והגופים נסתרים ונסתרות (הם/ן):

□ בבניין הפעיל נוספות הסיומות בלבד:

הוא 'הרגיש', היא 'הרגישה', הם/ן 'הרגישו'.

□ בבניינים 'פעל' ו'נפעל' במקום תנועת הפתח □ בא שווא □ .

פעל: הוא 'כתב', היא 'כתבה', הם/ן 'כתבו'.

נפעל: הוא 'נכנס', היא 'נכנסה', הם/ן 'נכנסו'.

□ בבניינים 'פיעל' ו'התפעל' במקום תנועת הצירי □ בא שווא □ .

פיעל: הוא 'דיבר', היא 'דיברה', הם/ן 'דיברו'.

התפעל: הוא 'התלבש', היא 'התלבשה', הם/ן 'התלבשו'.

(התנועות הופכות לשווא בשל התרחקות הטעם).

■ בגוף הראשון ובגוף השני קיים בסיס קבוע, ואליו יש להוסיף את הסיומות.

The form of the third person masculine singular past tense is the base form for the past tense and is identical to the construction pattern. The suffixes for the other persons are affixed to this base form, though in the inflected forms for some persons, the vowels in the base form change.

- The first and second persons have a fixed base to which the suffixes are affixed.

כתב + תי / ת / ת / נו / תם / תן
 נכנס + תי / ת / ת / נו / תם / תן
 דיבר + תי / ת / ת / נו / תם / תן
 התלבש + תי / ת / ת / נו / תם / תן
 הרגש + תי / ת / ת / נו / תם / תן

את נטיית הגופים 'אתם/ן' בבניין פעל יש להגות בשווא 'כתבתם/ן' בשל התרחקות הטעם, אלא שבשפה המדוברת הוגים בטעות בקמץ 'כתבתם/ן'.

הערות:

✓ "התרחקות הטעם" היא תופעה לשונית שבה התנועה בצורת היסוד (צורת היחיד) הופכת לשווא בנטייתיה, כיוון שהטעם בהן מתרחק מן ההברה המוטעמת שבצורת היסוד. למשל: הטעם בצורת הפועל 'דיבר' הוא בהברה 'בר'. אבל בצורה 'דיברה' התרחק הטעם אל ההברה 'רה'. לכן תנועת הצייר 'ב' הפכה לשווא: 'ב'. תופעה זו מתקיימת בכל מרכיבי השפה העברית. למשל בשם העצם: 'ספר' משתנה ברבים ל'ספרים', כך גם 'פקיד' משתנה בנקבה ל'פקידה', ו'קובץ' משתנה ברבים ל'קבצים'. בשם התואר: 'גדול' משתנה בנקבה ל'גדולה', ו'קצר' משתנה בנקבה ל'קצרה'.

✓ בפועל שבשורשו ל' הפועל (אות השורש השלישית) היא האות נ המנוקדת בשווא, בזמן עבר היא אמורה להיצמד אל סיומת הנטייה 'נו' של גוף המדברים (אנחנו), אולם היא מושמטת בשל הקושי בהגייה ובמקומה בא דגש חזק.

'לישון' מן השורש י.ש.נ: בבניין פעל בעבר, אנחנו 'ישננו' ← 'ישנו' (צורת הנטייה לנסתרים/ות - 'ישנו').

כך גם 'להזמין' מן השורש ז.מ.נ: בבניין הפעיל בעבר, אנחנו 'הזמננו' ← 'הזמנו' (לנסתרים/ות צורת הנטייה - 'הזמינו').

In the inflected second person plural of the past in the *pa'al* construction, the first syllable should be pronounced with a *shva* **כְּתַבְתֶּם** (*ktavtem/ten*) - you (plural) wrote, due to the shift in the stress. In colloquial speech, however, the first syllable is mistakenly pronounced with a *kamatz*: **כָּתַבְתֶּם** (*katavtem/ten*).

NOTES:

- ☑ Stress shift is a linguistic phenomenon in which the vowel in the base form (masculine singular form) changes to a *shva* in the inflected forms of the words because the stress in the inflection is shifted from the stressed syllable in the base form. For example, in the basic verb form **דִּבֶּר** (*diber*) - spoke, the stress is on the second syllable **בֶּר** (*ber*). However, in the third person feminine singular form, **דִּבְרָה** (*dibra*), the stress moves to the syllable **רָה** (*ra*). Therefore, the *tserei* vowel **בֵּ** (*beh*) changes to a *shva*: **בְּ** (*b'*).

Stress shift occurs in all Hebrew parts of speech. For example, the noun **סֵפֶר** (*sefer*) - book - changes in the plural to **סְפָרִים** (*s'farim*), the noun **פֶּקִיד** (*pakid*) - clerk - changes in the feminine to **פִּקִּידָה** (*p'kida*), and the noun **קוֹבֵץ** (*kovets*) - file - changes in the plural to **קְבָצִים** (*k'vatsim*). The adjective **גָּדוֹל** (*gadol*) - large - changes in the feminine to **גְּדוּלָה** (*g'dola*), and the adjective **קָצָר** (*katsar*) - short - changes in the feminine to **קְצָרָה** (*k'tsara*).

- ☑ When the letter **נ** marked with the *shva* vowel is in the *lamed hapoal* (third) position of the root, the past tense first person plural suffix **נוּ** should be affixed to the **נ**. But due to pronunciation difficulties, the **נ** of the root is dropped and replaced by a *dagesh forte*.

For example, the verb **לִישׁוֹן** (*lishon*) - to sleep, from the root **נ.ש.נ** in the *pa'al* construction in the first person plural past is written **יָשַׁנּוּ** -> **יָשָׁנוּ** (*yashanu*) [The third person plural inflected form **יָשְׁנוּ** (*yashnu*).]

The same is true for the verb **לְהַזְמִין** (*lehazmin*) - to invite, from the root **נ.מ.נ**. The first person plural past in the *hifil* construction is written **הִזְמַנְנוּ** -> **הִזְמַנּוּ** (*hizmanu*) [The third person plural inflected form **הִזְמִינוּ** (*hizminu*).]

☑ אותו הכלל חל בפועל שבשורשו ל' הפועל היא האות **ת** המנוקדת בשווא. בזמן עבר היא צמודה לסימונות של הגוף הראשון ביחיד והגוף השני, **תִּי, תָּ, תְּ, תָם/ן**, ועל כן ה-**ת** נשמטת ובמקומה בא דגש חזק.

'לנחות' מן השורש **נ.ח.ת**: בבניין פעל בעבר, אני 'נַחֲתִי' ← 'נַחֲתִי', וכך 'נַחֲתִי', 'נַחֲתִי', 'נַחֲתִי'.

עבר, פעל - ע"ו/ע"י [עמ' 188]

בבניין פעל ישנם פעלים ששורשיהם □.ו. □ או □.י. □, למשל **ג.ו.ר** או **ש.י.ר**. פעלים אלה שייכים לגזרת ע"ו או ע"י שבה ע' הפועל **ו** או **י** קיימת, אך היא "נחה" ומשמשת אם קריאה בשם הפועל ('לָגור', 'לָשִׁיר') ובזמן עתיד ('אָגור', 'אָשִׁיר'). לעומת זאת בעבר ובהווה ע' הפועל חסרה, ורק שתיים מאותיות השורש נכתבות ונהגות.

נטיית ההווה: 'גָּר', 'גָּרָה', 'גָּרִים', 'גָּרוֹת'; 'שָׁר', 'שָׁרָה', 'שָׁרִים', 'שָׁרוֹת'.

נטיית העבר נוצרת על ידי הוספת הסימונות הקבועות של זמן העבר לצורת גוף הנסתר (הוא):

הוא:	גָּר	שָׁר
היא:	גָּרָה	שָׁרָה
הם/ן:	גָּרוּ	שָׁרוּ
אני:	גָּרְתִּי	שָׁרְתִּי
אתה:	גָּרְתָּ	שָׁרְתָּ
את:	גָּרְתְּ	שָׁרְתְּ
אנחנו:	גָּרְנוּ	שָׁרְנוּ
אתם/ן:	גָּרְתֶּם/ן	שָׁרְתֶּם/ן

- ☑ The same rule applies when the letter ת marked with the *shva* vowel is in the *lamed hapoal* (third) position of the root. When the suffixes תי, ת, ת and תם/ן are affixed to the root to form the past tense first person singular and second person singular and plural, the ת of the root is dropped and replaced by a *dagesh forte*.

Past Tense - *Pa'al* Construction, *ayin vav/ayin yod* [p. 188]

Some verbs in the *pa'al* construction have the letter ו or the letter י in the *ayin hapoal* (second) position of the root: ג.ו.ר, ש.י.ר. These verbs belong to the *ayin vav* or *ayin yod* paradigm, in which the ו or the י of the root exists but for the most part "rests" and is used only in the infinitive form (לגור (*lagur*) - to reside, לשיר (*lashir*) - to sing) and in the future tense (אגור (*agur*), אשיר (*ashir*)). In the past and the present tenses, the *ayin hapoal* is missing, and only two of the root letters are written and pronounced.

The past is formed by adding the past tense suffixes to the third person singular past form.

הצורה 'גִּרָה' (או 'שִׁרָה') משותפת לגוף הנסתרת (היא) בעבר וליחידה בהווה, אולם הגייתה בעבר שונה מהגייתה בהווה בשל מקום הטעם: לנסתרת בעבר הטעם הוא מלעיל, כלומר בהברה 'גִּ', ואילו ליחידה בהווה הטעם הוא מלרע, כלומר בהברה 'רָה'. בלשון הדיבור בדרך כלל אין הבדל בהגייה.

הערות:

☑ **ב.ו.א** בבניין פעל הוא שורש מורכב, השייך לגזרת ע"ו ולגזרת ל"א. יש נטיות שבהן ל' הפועל **א** נהגית כעיצור, ויש נטיות שבהן היא נכתבת אך נאלמת. בשם הפועל 'לְבֹא' ובהווה יחיד 'בָּא' ה-**א** נאלמת, אולם ביתר נטיות ההווה היא נהגית: 'בָּאָה', 'בָּאִים', 'בָּאוֹת'.

בעבר בגוף שלישי יחיד, בגוף ראשון ובגוף שני אין ה-**א** נהגית: 'בָּא', 'בָּאתִי', 'בָּאתְ', 'בָּאתִי', 'בָּאנוּ', 'בָּאתֶם/ן'. אך בגוף שלישי יחידה ורבים היא נהגית: 'בָּאָה', 'בָּאוּ'.

בעתיד בנטיות שיש בהן רק תחיליות אין ה-**א** נהגית: 'אֲבֹא', 'תִּבְּוֹא', 'יִבְּוֹא', 'נִבְּוֹא'. אולם בנטיות שיש בהן תחיליות וגם סיומות היא נהגית: 'תִּבְּוֹאִי', 'תִּבְּוֹאוּ', 'יִבְּוֹאוּ'.

☑ צורות העבר של הגופים הם/ן בגזרת ע"ו ובגזרת ל"ה בבניין פעל זהות, אולם הגייתן שונה בשל מקום הטעם.

ע"ו ← ר.ו.צ ← 'לְרוּץ', 'רָץ'. הם/ן בעבר: 'רָצוּ' ← הטעם מלעיל, בהברה 'רָ'.
ל"ה ← ר.צ.ה ← 'לְרָצוֹת', 'רוּצָה'. הם/ן בעבר: 'רָצוּ' ← הטעם מלרע, בהברה 'צו'.

☑ שני טעמים בעברית - הטעם הנקרא "מלרע" מציין כי ההברה האחרונה במילה היא המוטעמת. ואילו הטעם הנקרא "מלעיל" מציין כי ההברה שלפני ההברה האחרונה במילה היא המוטעמת.

The pattern **גָּרָה** (*gara*) or **שָׁרָה** (*shara*) is used for the third person feminine singular past tense and for the feminine singular present form. However, the pronunciation is different in the past and in the present due to the position of the stressed syllable. For the third person feminine singular past, the stress is on the penultimate syllable, called **מִלְעִיל** (*milel*), that is, on the **גָּ** syllable while in the feminine singular present the stress is on the last or ultimate syllable, called **מִלְרַע** (*milra*), that is, on the **רָה** syllable.

In colloquial speech this differentiation is usually not made.

NOTES:

- ☑ The root **ב.ו.א** in the *pa'al* construction is a complex root that belongs to the *ayin vav* and the *lamed aleph* paradigms. In some inflections, the letter *aleph* in the *lamed hapoal* is pronounced like a consonant, and in others it is written but is silent. In the infinitive form **לָבוֹא** (*lavo*) - to come, and in the masculine singular present form **בָּא** (*ba*), the **א** is silent, but in the other present tense inflections, it is pronounced: **בָּאָה** (*ba'a*), **בָּאִים** (*baim*), **בָּאוֹת** (*baot*).

In the past tense third person masculine singular, and in the first and second persons singular and plural (m. & f.), the **א** is not pronounced: **בָּא** (*ba*), **בָּאתִי** (*bati*), **בָּאתָ** (*bata*), **בָּאתְּ** (*bat*), **בָּאנוּ** (*banu*), **בָּאתֶם/ן** (*batem/ten*). In the third person feminine singular and plural, the **א** is pronounced: **בָּאָה** (*ba'a*), **בָּאוּ** (*ba'u*).

In the future, the **א** is silent when only a prefix is used to make the inflected form: **אָבוֹא** (*avo*), **תָּבוֹא** (*tavo*), **יָבוֹא** (*yavo*). When the future is formed using both a prefix and a suffix, the **א** is pronounced: **תָּבוֹאִי** (*tavo'i*), **תָּבוֹאוּ** (*tavo'u*), **יָבוֹאוּ** (*yavo'u*).

- ☑ For verbs in the *ayin vav* and the *lamed hei* paradigms in the *pa'al* construction, the third person plural masculine and feminine past are identical but are pronounced differently due to the location of the stress.

- ☑ Hebrew has two stresses. The **מִלְרַע** (*milra*) stress is on the last or ultimate syllable. The **מִלְעִיל** (*milel*) stress is on the penultimate syllable.

עבר, פעל - ל"ה [עמ' 250]

פעלים כגון 'לִקְנוֹת', 'לִרְאוֹת', 'לִשְׁתּוֹת', 'לַעֲשׂוֹת' שייכים לבניין פעל ונוטים בגזרת ל"ה. בגזרה זו בנטיות הפועל ובנגזרותיו ל' הפועל (אות השורש השלישית) היא האות ה או י.

כאשר ל' הפועל היא האות ה היא אינה נהגית, ומשמשת אם קריאה לתנועות E, A בסוף המילה (למשל בהווה: 'קוֹנָה', 'קוֹנָה'). על סמך נטיית גוף הנסתר (הוא) בעבר ('קִנָּה') השורש הוא □.□.ה, ועל כן מקובל לכנות את הגזרה נחי ל"ה.

בחלק מהנטיות ל' הפועל היא י שאינה נהגית (למשל אני בעבר: 'קִנִּיתִי'). אולם בשם הפעולה ('קִנְיָה') ובנטיות הבינוני הפעול ('קִנְיָה', 'קִנְיָה' וכו') מופיעה י עיצורית הנהגית. על כן השורש הוא □.□.י, והגזרה נקראת בספרי לשון ל"י. במקום ל' הפועל בגוף הנסתר בעבר ('קִנְתָּה') מופיעה האות ת, ואליה נוספת סיומת העבר □.ה. ובשם הפועל מופיעה הסיומת 'וֹת' ('לִקְנוֹת') בכל הבניינים. בנטיות מסוימות ל' הפועל חסרה (למשל בהווה רבים: 'קוֹנִים').

כיוון שגזרה זו קיימת בכל הבניינים, יש לשים לב לסימניה ולסימני הבניין:

פעל ←	שם הפועל ←	שלמים ←	לִכְתּוֹב →	לִקְנוֹת ←	ל"ה
פעל ←	הווה/יחיד ←	שלמים ←	כּוֹתֵב	קוֹנָה →	ל"ה
פעל ←	עבר (הוא) ←	שלמים ←	כָּתֵב	קָנָה →	ל"ה

ואלה נטיות זמן עבר בבניין פעל וסימני גזרת ל"ה בכל הבניינים:

- גוף שלישי לזכר: 'קִנָּה' ←
- גוף שלישי לנקבה: 'קִנְתָּה' ←
- גוף שלישי לרבים ולרבות: 'קִנְיָה' ←
- נטיית הנסתר מסתיימת תמיד ב- □.ה.
- נטיית הנסתר מסתיימת תמיד ב- תָּה.
- בגופים אלה ל' הפועל חסרה תמיד.

Past Tense - *Pa'al* Construction, *lamed hei* [p. 250]

Verbs such as **לִקְנוֹת** (*liknot*) - to buy, **לִרְאוֹת** (*lirrot*) - to see, **לִשְׁתּוֹת** (*lishtot*) - to drink, **לַעֲשׂוֹת** (*la'asot*) - to do, belong to the *pa'al* construction and are inflected according to the *lamed hei* paradigm, in which the root letter in the *lamed hapoal* position (third letter) is **ה** or **'**.

When the letter **ה** is in the *lamed hapoal* position, it is not pronounced and serves as a vowel letter for E and A vowel sounds at the end of a word. For example, **קוֹנֵה** in the present tense singular is inflected as **קוֹנֶה** (*koneh*) for masculine and **קוֹנָה** (*konah*) for feminine. The third person masculine singular past is **קָנָה** (*kana*). The root in this case is **ה.ק.נ** and this paradigm is commonly called the mute *lamed hei* paradigm.

In some of the inflected forms, the letter in the *lamed hapoal* position is **'**, which is not pronounced, as in the past tense **קָנִיתִי** (*kaniti*) - I bought. In the verbal noun **קְנִיָּה** (*kniya*) and in the passive participle **קָנִי** (*kanui*), **קְנִיָּה** (*knuya*), the **'** is a consonant that is pronounced. The root in this case is **'ק.נ.ה** and the paradigm is called *lamed yod* in grammar books.

In the third person past feminine singular, **קָנְתָה** (*kanta*), the letter **ת** with the past tense suffix **הַ** is added. The suffix **וֹת** is added to the infinitive form in all the constructions: **לִקְנוֹת**.

In some inflections, the letter in the *lamed hapoal* position is dropped, as in the present plural masculine form: **קוֹנִים** (*konim*).

As this paradigm exists in all the constructions, it is important to note its attributes as well as those of the construction:

Following are the past tense inflections for the *pa'al* construction and the attributes of the *lamed hei* paradigm for all the constructions:

□ גוף ראשון וגוף שני: 'קִנִּיתִי', 'קִנִּיתָ', 'קִנִּיתָ', 'קִנִּינוּ', 'קִנִּיתֶם/ן'.

בגופים אלה ל' הפועל **י** היא שורשית, ולכן נכתבת תמיד. בבניינים 'פעל' ו'פיעל' היא אם קריאה המסמנת את תנועת החיריק המלא **י**, ואילו ביתר הבניינים היא מסמנת את תנועת הצירי המלא **י**.

הערות:

☑ ישנם פעלים שבהם אות השורש השלישית היא **ת**, והיא קיימת ונהגית בכל צורות הנטייה. על כן הם שייכים לגזרת השלמים. למשל שם הפועל 'לְשַׁבֵּת' שורשו **ש.ב.ת** (מן המילה 'שַׁבַּת'), ונטייתו היא בהווה 'שֹׁבֵת', בעבר 'שָׁבַת', בעתיד 'אֶשְׁבֹּת'. שם הפעולה הוא 'שְׁבִיתָה'.

☑ בפעלים אחדים אות השורש השלישית היא **ה** עיצורית, הנהגית כעיצור וקיימת בכל צורות הנטייה. למשל מהשורש **ג.ב.ה** שם הפועל 'לְגַבֵּה', בהווה 'גֹּבֵה' או 'גָּבַהּ', בעבר 'גָּבַהּ', 'גָּבַהְתִּי', ובעתיד 'אֶגְבֶּה'. הנקודה בתוך האות **ה** אינה דגש אלא מפיך - היא באה רק באות **ה** שבסוף המילה, ותפקידה לציין שיש להגות אותה כעיצור.

עבר, פיעל - ל"ה [עמ' 280]

פעלים כגון 'לְחַכּוֹת', 'לְנַקּוֹת', 'לְבַלּוֹת', 'לְשַׁנּוֹת' שייכים לבניין פיעל. השורש של פעלים אלה הוא **□.□.ה**, על פי נטיית גוף הנסתר (הוא) בעבר: 'חִיָּכָה', 'נִיָּקָה', 'בִּילָה', 'שִׁינָה'. על כן הם שייכים לגזרת ל"ה ונוטים על פי כלליה. (בספרי לשון הגזרה נקראת ל"ה. ראו לעיל על גזרת ל"ה בבניין פעל).
הסימנים של גזרת ל"ה ושל בניין פיעל:
בבניין פיעל ע' הפועל דגושה בדגש חזק בכל הצורות.

שם הפועל ←	שלמים ←	לְדַבֵּר	→ לְחַכּוֹת ←	ל"ה
הווה/יחיד ←	שלמים ←	מְדַבֵּר	→ מַחֲכֶה ←	ל"ה
עבר (הוא) ←	שלמים ←	דִּיבֵּר	→ חִיָּכָה ←	ל"ה

ואלה נטיות זמן עבר בבניין פיעל וסימני גזרת ל"ה בכל הבניינים:

In these persons, the **י** in the *lamed hapoal position* is part of the root and therefore is always written.

In the *pa'al* and *piel* constructions, the **י** is a vowel letter marking the long vowel *hirik* **יִ** , while in the other constructions it marks the long vowel *tserei* **יֵ** .

NOTES:

- ☑ There are some verbs in which the third letter of the root is the letter **ת**, and this letter is pronounced in all the inflected forms. Therefore these verbs belong to the strong verb paradigm. For example, the infinitive form **לְשַׁבֵּת** (*lishbot*)- to strike (root **ש.ב.ת**) from the word **שַׁבָּת** (*shabat*) - Sabbath, is inflected as **שׁוֹבֵת** (*shovet*) in the present, **שָׁבַת** (*shavat*) in the past, and **אֶשְׁבֹּת** (*eshbot*) in the future. The verbal noun is **שְׂבִיטָה** (*shvita*).
- ☑ There are a few verbs in which the third letter of the root is the consonant **ה**, which is pronounced as a consonant and present in all inflected forms. Example: root **ה.ג.ה**, infinitive **לִגְבוֹהַ** (*ligboha*) - to grow taller, present tense **גֹּבֵהַ** (*goveha*) or **גָּבֵהַ** (*gaveha*), past tense **גָּבַהַ** (*gavah*), **גִּבְהִיתִי** (*gavahti*), future tense **אֶגְבֶּהַ** (*egbah*). The dot inside the letter **ה** is not a *dagesh* but rather a dot known as a *mapik* found only in the letter **ה** at the end of the word to indicate that the letter should be pronounced as a consonant.

Past Tense - *Piel* Construction, *lamed hei* [p. 280]

Verbs such as **לְחַכּוֹת** (*lechakot*) - to wait, **לְנַקּוֹת** (*lenakot*)- to clean, **לְבַלּוֹת** (*levalot*) - to have a good time, **לְשַׁנּוֹת** (*leshanot*) - to change - belong to the *piel* construction. According to the inflection of the third person masculine singular past, the root of these verbs is **ה.כ.ח** : **חִיקָה** (*chika*), **נִיקָה** (*nika*), **בִּילָה** (*bila*), **שִׁינָה** (*shina*). Thus, these verbs belong to the *lamed hei* paradigm and are inflected according to its rules. In grammar books, this paradigm is known as *lamed yod*. See the *lamed hei* paradigm for the *pa'al* construction above.

The attributes of the *lamed hei* paradigm and the *piel* construction are as follows:
In the *piel* construction, the *ayin hapoal* takes a *dagesh forte* in all forms.

Following are the past tense inflections in the *piel* construction and the attributes of the *lamed hei* paradigm for all constructions.

- גוף שלישי לזכר: 'חִיפָה' ← נטיית הנסתר מסתיימת תמיד ב- **ה**.
- גוף שלישי לנקבה: 'חִיפָתָה' ← נטיית הנסתר מסתיימת תמיד ב- **תָה**.
- גוף שלישי לרבים ולרבות: 'חִיפּוּ' ← בגופים אלה ל' הפועל חסרה תמיד.

□ גוף ראשון וגוף שני: 'חִיפִיתִי', 'חִיפִיתָ', 'חִיפִיתָ', 'חִיפִינוּ', 'חִיפִיתֶם/ן'.

בגופים אלה ל' הפועל י נכתבת תמיד, שכן היא חלק מן השורש. בבניין פיעל, כמו בבניין פעל, היא אם קריאה המסמנת את תנועת החיריק המלא **י**. אולם ביתר הבניינים היא מסמנת את תנועת הצירי המלא **י**.

עבר, הפעיל - פ"נ, ע"ו/ע"י [עמ' 274]

יש דמיון בין גזרת פ"נ לגזרת ע"ו/ע"י בבניין הפעיל, שכן בכל נטיות הפועל ובנגזרותיו (עבר, הווה, עתיד, ציווי, שם הפועל ושם הפעולה) נהגות רק שתיים מאותיות השורש.

על אף הדמיון בין הגזרות, הפעלים השייכים אליהן נוטים אחרת. ההבדלים בנטייתם מודגמים בעזרת שני פעלים:

הפועל '**לְהַפִּיר**' מדגים את גזרת פ"נ. מהשורש **נ.כ.ר** פ' הפועל **נ** חסרה (כי אמורה להיות מנוקדת בשווא), ומופיעות רק אותיות השורש **כ ו-ר**.

הפועל '**לְהַבִּין**' מדגים את גזרת ע"ו/ע"י. מהשורש **ב.י.נ** נהגות רק האותיות **ב ו-נ**, וע' הפועל "נחה" ומשמשת אם קריאה לתנועת החיריק המלא. בנטיות שמופיעה בהן **י** היא מייצגת למעשה גם אות שורשית (ע' הפועל **ו** או **י**) וגם את ה-**י** של תבנית הבניין.

ואלה ההבדלים בין הגזרות:

- רק בגזרת פ"נ בא דגש חזק בע' הפועל במקום פ' הפועל **נ** שנשמטה. לדוגמה: '**מְכִיר**' לעומת '**מֵבִין**'.
- בשם הפועל '**לְהַפִּיר**' ה הבניין מנוקדת בפתח.
- לעומת זאת בשם הפועל '**לְהַבִּין**' היא מנוקדת בקמץ.
- בזמן הווה: תחת ה-**מ** המייצגת אותו:
- בגזרת פ"נ מופיעה תנועת הפתח: '**מְכִיר**', '**מְכִירה**' וכו'.

In these persons, the **י** in the *lamed hapoal position* is part of the root and therefore is always written.

As in *pa'al*, in the *piel* construction the **י** is a vowel letter marking the long vowel *hirik* **יִ**, while in the other constructions it marks the long vowel *tserei* **יְ**.

Past Tense - *Hifil* Construction, *pei nun*, *ayin vav/ayin yod* [p. 274]

In the *hifil* construction, the *pei nun* paradigm resembles the *ayin vav / ayin yod* paradigm because in all the verb inflections and forms (past, present, future, imperative, infinitive and verbal noun), only two of the root letters are pronounced. Yet despite this resemblance between the paradigms, the verbs belonging to them are inflected differently. These differences are demonstrated by the following two verbs:

The verb **לְהַכִּיר** (*lehakir*) - to recognize - demonstrates the *pei nun* paradigm.

The root is **כ.ר.י** and the **י** in the *pei hapoal* position is dropped because it was supposed to take a *shva*, so that only the root letters **כ** and **ר** appear in the inflected forms.

The verb **לְהַבִּין** (*lehavin*) - to understand - demonstrates the *ayin vav/ayin yod* paradigm. The root is **ב.י.נ** but only the letters **ב** and **נ** are pronounced, while the letter in the *ayin hapoal* position is mute and serves as a vowel letter for the long vowel *chirik*. In inflections in which the letter **י** appears, it in effect represents the root letter in the *ayin hapoal* position (**י** or **ו**) as well as the **י** of the construction pattern.

The differences between the above paradigms are as follows:

- In the *pei nun* paradigm only, the letter in the *ayin hapoal* position takes a *dagesh forte*, instead of the **י** that was dropped from *pei hapoal*. Example: **מַכִּיר** (*makir*) vs. **מֵבִין** (*mevin*).
- In the infinitive form **לְהַכִּיר** (*lehakir*), the **ה** of the construction takes a *patach* vowel. In contrast, in the infinitive form **לְהַבִּין** (*lehavin*), the **ה** takes a *kamats*.
- In the present tense of the *pei nun* paradigm, the letter **מ** indicating the present takes the *patach* vowel: **מַכִּיר** (*makir*), **מַכִּירָה** (*makira*), etc.

לעומת זאת בגזרת ע"ו/ע"י מופיעה תנועת הצירי או שווא: 'מִבִּין', 'מְבִינָה' וכו'.

□ בזמן עבר: בגזרת פ"נ ה הבניין מנוקדת בחיריק: 'הִפִּיר', 'הִפְרִית' וכו'.

ואילו בגזרת ע"ו/ע"י היא מנוקדת בצירי: 'הִבִּין', 'הִבְנִית' וכו'.

□ בזמן עתיד: 'אֶפִּיר' בגזרת פ"נ לעומת 'אֶבִּין' בגזרת ע"ו/ע"י.

□ הציווי: 'הִפֵּר' בגזרת פ"נ לעומת 'הִבֵּן' בגזרת ע"ו/ע"י.

□ שם הפעולה: 'הִפְרָה' בגזרת פ"נ לעומת 'הִבְנָה' בגזרת ע"ו/ע"י.

כדאי ללמוד ולהפנים את שני הפעלים 'לְהִפִּיר' ו'לְהִבִּין' כיוון שהם מייצגים את הכללים של שתי הגזרות ומשקפים את ההבדלים ביניהן. בדרך האנלוגיה פעלים אלה מסייעים להטות פעלים אחרים השייכים לגזרות האלה. למשל:

שם הפועל 'להגיע' שייך לגזרת פ"נ ושורשו נ.ג.ע. כיוון שצורת ההווה 'מַגִּיעַ' זהה ל'מִפִּיר', כך הגיית העבר: 'הִגַּעְתִּי' כמו 'הִפְרִית'. שם הפועל 'לְהִכִּין' שייך לגזרת ע"ו/ע"י, כי על פי השמיעה אפשר להבחין שהאות כ רפה ואינה דגושה, ואז 'לְהִכִּין' כמו 'לְהִבִּין', ובעבר 'הִכִּין' כמו 'הִבִּין'. אפשר לגלות את הגזרה גם בחיפוש אחר השורש במילים בעלות קשר סמנטי. למשל שם הפועל 'להגיב' קשור באופן סמנטי אל שם העצם 'תגובה', שבו השורש הוא ג.ו.ב. אפשר להקיש: 'להגיב' כמו 'להבין', ולכן נטיית הפועל היא 'מַגִּיב', 'הִגִּיב' כמו 'מִבִּין', 'הִבִּין', והוא שייך לגזרת ע"ו/ע"י. כאשר הפעלים מנוקדים אין קושי להבחין בין שתי הגזרות. אולם בהיעדר ניקוד קשה לזהות את הגזרה של פועל מסוים, ואז רצוי להיעזר במורה, במילון או בלוחות פעלים.

In contrast, in the *ayin vav/ayin yod* paradigm, the **מ** indicating the present takes a *tserei* or a *shva*: **מְבִין** (*mevin*), **מְבִינָה** (*mevina*), etc.

- In the past tense of the *pei nun* paradigm, the **ה** of the construction takes a *chirik*: **הִכִּיר** (*hikir*), **הִכִּירְתִּי** (*hikarti*), etc. , while in the *ayin vav/ayin yod* paradigm the **ה** takes a *tserei*: **הֵבִין** (*hevin*), **הֵבִינְתִּי** (*hevanti*), etc.
- In the future tense, the *pei nun* paradigm is **אֶכִּיר** (*akir*) with a *patach*, compared to the *kamats* of the *ayin vav/ayin yod* paradigm - **אָבִין** (*avin*).
- Imperative: *pei nun* **הַכֵּר** (*haker*), compared to *ayin vav/ayin yod* **הֵבֵן** (*haven*).
- Verbal noun: *pei nun* **הַכָּרָה** (*hakara*), compared to *ayin vav/ayin yod* **הִבְנָה** (*havana*).

Because the two verbs **לְהַכִּיר** and **לְהֵבִין** represent the rules for the two paradigms and reflect the differences between them, they should be learned and memorized. They can then serve as an analogy for inflecting other verbs belonging to these paradigms. For example:

The infinitive **לְהִגִּיעַ** (*lehagiya*) - to arrive, belongs to the *pei nun* paradigm, and its root is **ג.י.ע**. Because the present tense form **מִגִּיעַ** (*magi'a*) is identical to that of **מִכִּיר**, the past tense will be **הִגַּעְתִּי** (*higati*), like **הִכִּירְתִּי**.

The infinitive **לְהַכִּין** (*lehachin*) - to prepare - belongs to the *ayin vav/ayin yod* paradigm. Because the letter **כ** is not pronounced with a *dagesh forte*, you can see that **לְהַכִּין** is modeled on **לְהֵבִין**, and the past is **הִכִּין** (*hechin*), like **הֵבִין**.

You can also determine the paradigm by looking for the root of words that are semantically related. For example, the infinitive **לְהִגִּיב** (*lehagiv*) - to react, is semantically related to the noun **תְּגוּבָה** (*tguva*) - reaction, whose root is **ג.ו.ב**, leading to the conclusion that **לְהִגִּיב** is analogous to **לְהֵבִין** and is inflected in the present as **מִגִּיב** (*megiv*), like **מְבִין**, and in the past as **הִגִּיב** (*hegiv*), like **הֵבִין**, and belongs to the *ayin vav/ayin yod* paradigm.

When verbs are vowelized, there is no problem differentiating between the two paradigms. But when they are not vowelized, it is difficult to identify the paradigm of a particular verb. In such cases, consult with your teacher, a dictionary or a verb chart.

☑ **ב.ו.א** בבניין הפעיל הוא שורש מורכב, השייך לגזרת ע"ו/ע"י ולגזרת ל"א. בגזרת ל"א ל' הפועל **א** נהגית בנטיות מסוימות כעיצור, ובאחרות נכתבת אך נאלמת. הנטיות שבהן ה-**א** נהגית כעיצור: בהווה: 'מְבִיאָה', 'מְבִיאִים', 'מְבִיאֹת', בעבר: 'הִבִּיאָה', 'הִבִּיאוּ'. בעתיד - בנטיות שיש בהן תחיליות וגם סיומות: 'תְּבִיאִי', 'תְּבִיאוּ', 'יְבִיאוּ'. הנטיות שבהן ה-**א** נכתבת אך נאלמת: בשם הפועל 'לְהִבִּיאַ', בהווה יחיד 'מְבִיאַ', בעבר נסתר 'הִבִּיאַ'. בעתיד - בנטיות שיש בהן רק תחיליות: 'אֲבִיאַ', 'תְּבִיאַ', 'יְבִיאַ', 'נְבִיאַ'. בעבר בגוף ראשון ובגוף שני ע' הפועל חסרה, ל' הפועל **א** נאלמת ולפניה באה תנועת הצירי: 'הִבִּאתִי', 'הִבִּאתָ', 'הִבִּאתְּ', 'הִבִּאתִּי', 'הִבִּאתֶם/ן'.

☑ פעלים אחדים בבניין הפעיל שייכים לגזרה הנקראת **פי"צ**, כלומר פ' הפועל היא **י**, ואחריה באה **צ** - השורש הוא **י.צ.□**. למשל 'לְהַצִּיג', 'לְהַצִּיעַ'. בכל הנטיות ה-**י** חסרה (כי אמורה להיות שוואית), ובמקומה בא דגש חזק בע' הפועל. פעלים אלה נוהגים כפועלי פ"נ, לכן הוגים 'מְצִיג' כמו 'מְכִיר', 'הַצִּגְתִּי' כמו 'הִכְרַתִּי' וכו'.

עבר, הפעיל - פ"י [עמ' 278]

בבניין הפעיל בגזרת השלמים פ' הפועל מנוקדת בשווא. כאשר האות **י** באה בפ' הפועל (י.□.□) אף היא אמורה להיות שוואית, אלא שהיא משתנה והופכת לאות **ו** כתנועת חולם מלא (ו) בכל צורות הנטייה ובכל הגופים. למשל: מהשורש **י.ס.פ** שם הפועל היה אמור להיות 'לְהִסְיַף', כמו 'לְהַרְגִּישׁ' בגזרת השלמים. אבל ה-**י** הופכת ל-**ו**, ולכן צורתו של שם הפועל היא 'לְהוֹסִיף'. וכך:

NOTES:

- ☑ The root **ב.ו.א** (bring) in the *hifil* construction is a complex root that belongs to both the *ayin vav/ayin yod* paradigm and the *lamed alef* paradigm. In the *lamed alef* paradigm, the **א** in the *lamed hapoal* position behaves as a consonant in some inflected forms and is written but silent in others.
 Inflections in which the **א** behaves as a consonant:
 Feminine singular present, plural present: **מְבִיאָה** (*mevi'ah*); **מְבִיאִים** (*mevi'im*); **מְבִיאוֹת** (*mevi'ot*).
 Past: **הִבִּיאָה** (*hevi'ah*); **הִבִּיאוּ** (*hevi'u*).
 Future - inflections with both prefixes and suffixes: **תְּבִיאִי** (*tavi'i*); **תְּבִיאוּ** (*tavi'u*); **יְבִיאוּ** (*yavi'u*).
 Inflections in which the **א** is written but is silent:
 Infinitive: **לְהִבִּיאַ** (*lehavi*).
 Masculine singular present: **מְבִיא** (*mevi*).
 Future - inflections that only have prefixes: **אֲבִיא** (*avi*); **תְּבִיא** (*tavi*); **יְבִיא** (*yavi*); **נְבִיא** (*navi*).
 Past: In the first and second persons, the letter in the *ayin hapoal* position is dropped, and the **א** in the *lamed hapoal* position is silent and preceded by a *tserei*: **הִבֵּאתִי** (*heveti*); **הִבֵּאתְ** (*heveta*); **הִבֵּאתְ** (*hevet*); **הִבֵּאתוּ** (*hevenu*); **הִבֵּאתֶם/ן** (*hevetem/ten*).
- ☑ Some verbs in the *hifil* construction belong to a paradigm called *pei yod tsadi*, where the letter **י** is in the *pei hapoal* position and is followed by the letter **צ**. The root of these verbs is **י.צ.□**, as in **לְהַצִּיג** (*lehatsig*)- to present; **לְהַצִּיעַ** (*lehatsia*) - to offer. In all inflections of this paradigm, the **י** is dropped, because it should have taken the *shva*, and is replaced by a *dagesh forte* in the letter in the *ayin hapoal* position. These verbs behave like verbs in the *pei nun* paradigm. Therefore, **מַצִּיג** (*matsig*) is pronounced like **מַכִּיר** (*makir*), **הִצַּגְתִּי** (*hitsagti*) like **הִכַּרְתִּי** (*hikarti*), etc.

Past Tense - *Hifil* Construction, *pei yod* [p. 278]

In the strong verb paradigm in the *hifil* construction, the letter in the *pei hapoal* position takes a *shva* vowel. When the letter **י** is the *pei hapoal* (first) position of the root, it should also take a *shva* vowel, but instead it changes to the letter **ו** with a long *cholam* vowel **וֹ** in all inflected forms for all persons.
 For example, the infinitive form for the root **י.ס.פ** should have been **לְהִיְסִיף** (*lehaysif*), based on the strong verb **לְהַרְגִּישׁ** (*lehargish*). But the **י** changes to **ו**, so the infinitive is **לְהוֹסִיף** (*lehosif*) - to add. Similarly:

עבר:	'הַרְגִישׁ' < 'הִסִּיף' < 'הוֹסִיף'
הווה:	'מַרְגִישׁ' < 'מִסִּיף' < 'מוֹסִיף'
עתיד:	'אֶרְגִישׁ' < 'אִסִּיף' < 'אוֹסִיף'
ציווי:	'הֲרַגֵּשׁ' < 'הִסֵּף' < 'הוֹסֵף'

כך הנטיות ביתר הגופים.

שם הפעולה: 'הֲרַגְשָׁה' < 'הִסְסָה' < 'הוֹסְסָה'.

הערות:

☑ **י.צ.א** בבניין הפעיל הוא שורש מורכב, השייך לגזרת פ"י ולגזרת ל"א. בגזרת פ"י פ' הפועל **י** הופכת לאות **ו** כחולם מלא, ובגזרת ל"א ל' הפועל **א** נהגית בנטיות מסוימות כעיצור, ובאחרות נכתבת אך נאלמת. הנטיות שבהן ה-**א** נהגית כעיצור: בהווה 'מוֹצִיָּאָה', 'מוֹצִיָּאִים', 'מוֹצִיָּאוֹת', בעבר: 'הוֹצִיָּאָה', 'הוֹצִיָּאוֹ'. בעתיד - בנטיות שיש בהן תחיליות וגם סיומות: 'תוֹצִיָּאִי', 'תוֹצִיָּאוֹ', 'יוֹצִיָּאוֹ'. הנטיות שבהן ה-**א** נכתבת אך נאלמת:

בשם הפועל 'לְהוֹצִיא', בהווה יחיד 'מוֹצִיא', בעבר נסתר 'הוֹצִיא'. בעתיד - בנטיות שיש בהן רק תחיליות: 'אוֹצִיא', 'תוֹצִיא', 'יוֹצִיא', 'נוֹצִיא'. בעבר בגוף ראשון ובגוף שני ל' הפועל **א** נאלמת ולפניה באה תנועת הצירי: 'הוֹצִיאֲתִי', 'הוֹצִיאֲתָ', 'הוֹצִיאֲנוּ', 'הוֹצִיאֲתֶם/ן'.

☑ התופעה של פ' הפועל **י** ההופכת ל-**ו** קיימת גם בבניין נפעל בגזרת פ"י. לדוגמה, השורש של הפועל 'לְהוֹדִיעַ' הוא **י.ל.ד** (מן המילה 'יָלַד'), אולם בכל הצורות מופיעה האות **ו**. כאשר בצורת הפועל מגזרת השלמים מופיע שווא בפ' הפועל, ה-**ו** היא תנועה וניקודה חולם מלא (ו):

עבר (אני): 'נִכְנַסְתִּי' < 'נוֹלַדְתִּי'
הווה (יחיד): 'נִכְנָס' < 'נוֹלַד'

NOTES:

- ☒ The root **ח.צ.י** (remove) in the *hifil* construction is a complex root that belongs to both the *pei yod* paradigm and the *lamed alef* paradigm. In the *pei yod* paradigm, the **י** in the *pei hapoal* position changes to the letter **י** with a long *cholam* vowel, and in the *lamed alef* paradigm the **ח** in the *lamed hapoal* position is pronounced like a consonant in certain inflected forms, while in others it is written but is silent.

Inflections in which the **ח** behaves like a consonant:

Present: **מוציא** (*motsi'a*); **מוציאים** (*motsi'im*); **מוציאות** (*motsi'ot*).

Past: **הוציא** (*hotsi'a*); **הוציאו** (*hotsi'u*).

Future - inflections with both prefixes and suffixes: **יוציא** (*totsi'i*); **תוציאו** (*tosi'u*); **יוציאו** (*yotsi'u*).

Inflections in which the **ח** is written but is silent:

Infinitive form: **להוציא** (*lehotsi*).

Present masculine singular: **מוציא** (*motsi*).

Third person past tense masculine singular: **הוציא** (*hotsi*).

Future - inflections that have only prefixes: **אוציא** (*otsi*); **תוציא** (*totsi*); **יוציא** (*yotsi*); **נוציא** (*notsi*).

In the first and second person past tense, the **ח** in the *lamed hapoal* position is silent and is preceded by the *tserei* vowel: **הוצאתי** (*hotseti*); **הוצאתך** (*hotseta*); **הוצאתם** (*hotset*); **הוצאתנו** (*hotsenu*); **הוצאתם/ן** (*hotsetem/ten*).

- ☒ In the *pei yod* paradigm of the *nifal* construction, the **י** in the *pei hapoal* position also changes to **י**. For example, the root of the verb **להיוולד** (*lehivalel*) - to be born - is **ל.ל.י** based on the word **ילד** (*yeled*) - child, but the letter **י** appears in all the inflected forms.

When a *shva* is in the *pei hapoal* position of a verb from the strong verb paradigm, the **י** becomes a strong *cholam* vowel **י**.

כך הנטיות ביתר הגופים.

וכאשר באה תנועת קמץ בפ' הפועל, ה-ו היא עיצור וניקודה קמץ (ו):

שם הפועל: 'להִכְנִס' ← 'להִנָּלֵד' (בכתיב מלא: 'לְהִינָּלֵד'; 'לְהִינָּלֵד')
עתיד (הוא): 'יִכְנֹס' ← 'יִנָּלֵד' (בכתיב מלא: 'יִינָּלֵד'; 'יִינָּלֵד')

כך הנטיות ביתר הגופים.

עבר, הפעיל - פ"ג [עמ' 296]

פעלים בבניין הפעיל שפ' הפועל שלהם היא אחת מן הגרוניות א, ח או ע - הגייתם משתנה בכל צורות הנטייה, כיוון שבמקום השווא הנח, הבא תחת פ' הפועל בגזרת השלמים, בא חטף.

בשם הפועל בא חטף פתח: 'להִאֲמִין', 'להִחְזִיר', 'להִעֲדִיף' (במקום 'להִרְגִישׁ').
כך גם בזמן הווה: 'מֵאֲמִין', 'מִחְזִיר', 'מִעֲדִיף' (במקום 'מִרְגִישׁ').

בזמן עבר מתרחשים שני שינויים: ה הבניין נהגית בסגול במקום בחיריק, כלומר 'ה' במקום 'ה' וזאת בהשפעת הגרונית שאחריה, ובמקום שווא בגרונית בא חטף סגול. כך נוצרת הידמות בהגייה: 'הִאֲמִין', 'הִחְזִיר', 'הִעֲדִיף' (במקום 'הִרְגִישׁ'); 'הִאֲמַנְתִּי', 'הִחְזַרְתִּי', 'הִעֲדַפְתִּי' (במקום 'הִרְגַּשְׁתִּי').

בנטיות שלעיל תחת הגרוניות מופיע חטף במקום השווא הנח, אם כי לעתים אפשר להשאירו ולהגות למשל 'מִעֲדִיף' לצד 'מִעֲדִיף'. אולם בימינו ההגייה בשווא שכיחה בעיקר כאשר הגרונית היא ח וכך הוגים גם: 'לְהִחְזִיר', 'מִחְזִיר', 'הִחְזִיר', 'הִחְזַרְתִּי'.

The inflected forms for the other persons are similar.

When the letter in the *pei hapoal* position takes a *kamats* vowel, the **י** behaves as a consonant with a *kamats* **י**.

The inflected forms for the other persons are similar.

Past Tense - *Hifil* Construction, Guttural *Pei* [p. 296]

In the *hifil* construction, when the letter in the *pei hapoal* position is one of the guttural letters - **א**, **ח** or **ע** - the pronunciation of all the inflected verb forms changes because the *shva nach* under the *pei hapoal* for strong verbs changes to a *chataf*.

The infinitive form takes a *chataf-patach* instead of the *shva nach*: **להאָמין** (*leha'amin*)- to believe; **להחזיר** (*lehachazir*) - to give back; **להעדיף** (*leha'adif*)- to prefer (compared to **להרגיש** - *lehargish*).

The same applies to the present tense: **מאָמין** (*ma'amin*); **מחזיר** (*machazir*); **מעדיף** (*ma'adif*) (compared to **מרגיש** - *margish*).

Two changes occur in the past tense: (1) the **ה** of the construction is pronounced with a *segol* rather than a *chirik*, that is **הֶ** instead of **חֵ**, due to the influence of the guttural letter that follows it; (2) the guttural letter takes a *chataf segol* vowel rather than a *shva*. This leads to the similarity in pronouncing the words **האָמין** (*he'emin*), **החזיר** (*hechezir*), **העדיף** (*he'edif*), rather than **הרגיש** (*hirkish*), and **האָמנתי** (*he'emanti*), **החזרתי** (*hechezarti*), **העִדפתי** (*he'edafti*), rather than **הרגשתי** (*hirkashti*).

In the above inflected forms, the *chataf* vowel is under the guttural letter instead of the *shva nach*, though sometimes the *shva* can be kept and the word pronounced, for example, **מעדיף** (*ma'dif*) as well as **מעדיף** (*ma'adif*). Today, however, the *shva* is pronounced mainly when the guttural letter is **ח**, leading also to pronunciations such as **להחזיר** (*lehach'zir*), **מחזיר** (*mach'zir*), **החזיר** (*hech'zir*), **החזרתי** (*hech'zarti*).

זמן עתיד - מבוא [עמ' 318]

ככלל זמן העתיד נגזר משם הפועל. העתיד מתאפיין בתחיליות, הנקראות אותיות **אֵית"ן**, והן מופיעות בכל צורות הנטייה ומותאמות לגופים השונים. לפועל בעתיד שתי שיטות נטייה: באחת מופיעות תחיליות בלבד; באחרת, נוסף על התחיליות מופיעות גם סיומות. התחיליות והסיומות:

אני:	א.....	את:	ת.....
אתה:	ת.....	אתם/ן:	ת.....
הוא:	י.....	הם/ן:	י.....
היא:	ת.....		
אנחנו:	נ.....		

בזמן עתיד יש צורת נטייה אחת המשותפת לגופים נוכח (אתה) ונסתרת (היא), ועל פי ההקשר במשפט אפשר לדעת באיזה גוף מדובר. נוסף על כך, לפני נטיות הגוף השלישי ליחיד או לרבים ובכל הזמנים מופיע נושא מוגדר או שם גוף. אמנם התחיליות והסיומות בכל צורות הנטייה של זמן העתיד קבועות, אולם הגייתן של התחיליות אינה קבועה והיא משתנה בהתאם לבניין ולגזרה. כך למשל התחילית **א** של הגוף הראשון ביחיד לזכר או לנקבה נהגית לעתים **אֵ**, ולעתים **אָ**, **או'**, או **או'**.

עתיד, פעל - ע"ו/ע"י, הפעיל [עמ' 321]

זמן העתיד נגזר משם הפועל. השילוב של התבנית הנגזרת משם הפועל, אותיות **אֵית"ן** והסיומות יוצר את נטיות העתיד.

Future Tense - Introduction [p. 318]

As a rule, the future tense derives from the infinitive. The future is characterized by prefixes known as the **אֵינִי** (*eitan*) letters (an acronym for the letters of these prefixes: **א, י, ת, נ**), which appear in all the future inflected forms in accordance with the appropriate person.

There are two inflection methods for verbs, one with prefixes only, and the other with prefixes as well as suffixes.

Prefixes:

Prefixes and Suffixes:

In the future, the inflected forms for the second person masculine singular and the third person feminine singular are identical, with the person identified by the context of the sentence. In addition, the third person singular and plural in all tenses must be preceded by a specified subject or pronoun.

Although all the prefixes and suffixes for all inflected forms of the future tense are fixed, their pronunciation varies according to construction and paradigm. For example, the future prefix **א** for the first person singular masculine or feminine can be pronounced **א** (*ah*), **א** (*eh*), **א** (*oh*) or **א** (*ooh*), depending on the construction and paradigm.

Future Tense - *Pa'al* Construction: *ayin vav* / *ayin yod*; *Hifil* Construction [p. 321]

The future tense derives from the infinitive. The future inflections are a combination of the pattern derived from the infinitive, the **אֵינִי** (*eitan*) letter prefixes and the suffixes.

■ בניין פעל, גזרת ע"ו/ע"י

לאחר השמטת ה-ל משם הפועל, 'לגור' למשל, נשארת תבנית הבסיס של זמן עתיד, □גור, ואליה נוספות אותיות אית"ן והסיומות. כך מתקבלת נטיית העתיד:

הנטיות שיש להן תחיליות בלבד: אני 'אגור', אתה 'תגור', הוא 'יגור', היא 'תגור', אנחנו 'נגור'.

הנטיות שיש להן גם סיומות: את 'תגורי', אתם/תגורו', הם/תגורו'.

■ על פי אותה השיטה ואותו התהליך נוצר העתיד בבניין 'הפעיל' (שלמים, פ"נ, ע"ו/ע"י, פ"י).

□ שלמים: לאחר השמטת מאפייני שם הפועל 'לה-' משם הפועל, 'להגיש' למשל, נשארת תבנית הבסיס, □רגיש, ואליה נוספות אותיות אית"ן והסיומות. כך מתקבלת נטיית העתיד: 'ארגיש', 'תרגיש'... 'תרגישי' וכו'. כך גם בגזרות האלה:

- פ"נ: 'להכיר' ← □כיר + אית"ן והסיומות: 'אכיר', 'תכיר'... 'תכירי' וכו'.
- ע"ו/ע"י: 'להבין' ← □בין + אית"ן והסיומות: 'אבין', 'תבין'... 'תביני' וכו'.
- פ"י: 'להוריד' ← □וריד + אית"ן והסיומות: 'אוריד', 'תוריד'... 'תורידו' וכו'.

עתיד - פיעל, התפעל, נפעל [עמ' 327]

תהליך יצירת העתיד בבניינים 'פיעל', 'התפעל' ו'נפעל' זהה לתהליך בבניין 'פעל' ע"ו/ע"י ובבניין 'הפעיל', אולם בנטיית הגוף הראשון ליחיד (אני), ובנטיות הגופים שיש להם גם סיומות ('את', 'אתם/ן', 'הם/ן') ההגייה משתנה.

■ *Pa'al* construction, *ayin vav/ayin yod* paradigm

After dropping the **ל** of the infinitive, as in the verb **לגור** (*lagur*) - to reside, we are left with the basic pattern of the future tense: **גור** , to which the **אֵית"ן** prefixes and the suffixes are affixed, resulting in the future inflected forms.

The following inflections are formed using prefixes only: **אני אגור** (*ani agur*)- I will reside; **אתה תגור** (*ata tagur*) - you (m. sing.) will reside; **הוא יגור** (*hu yagur*) - he will reside; **היא תגור** (*hi tagur*) - she will reside; **אנחנו נגור** (*anachnu nagur*) - we will reside.

The following inflections are formed using prefixes and suffixes: **את תגורי** (*at taguri*) - you (f. sing.) will reside; **אתם/תגורו** (*atem/aten taguru*) - you (plural) will reside; **הם/יגורו** (*hem/hen yaguru*) - they will reside.

■ The future tense for strong verbs and verbs in the *pei nun*, *ayin vav/ayin yod* and *pei yod* paradigms in the *hifil* construction is formed according to the same method:

- After dropping the **ל** of the infinitive, as in the verb **להרגיש** (*lehargish*)- to feel, we are left with the basic pattern of the future tense: **רגיש** , to which the **אֵית"ן** prefixes and the suffixes are affixed: **ארגיש** (*argish*); **תרגיש** (*targish*); **תרגישי** (*targishi*), and so on.
- The following paradigms follow this system:

Future Tense -*Piel*, *Hitpael*, *Nifal* Constructions [p. 327]

The future for the *piel*, *hitpael* and *nifal* constructions is formed according to the same method as in the *ayin vav/ayin yod* paradigm of the *pa'al* construction and in the *hifil* construction. However, the pronunciation is different in the first person singular inflected form and in the inflections that have suffixes (second person f. sing., second person plural, third person plural).

■ בניין פיעל: משם הפועל, 'לְדַבֵּר' למשל, מושמטת ה-ל, ואל התבנית שנותרת, □דַּבֵּר, נוספות אותיות אית"ן והסיומות.
אני 'אֲדַבֵּר' (ולא 'אִדְבֵּר', זאת כיוון ש-א היא אות גרונית ואין היא מקבלת את השווא הנע - במקומו בא חטף פתח).

אתה 'תִּדְבֹר', הוא 'יִדְבֹר', היא 'תִּדְבֹר', אנחנו 'נִדְבֹר'

את 'תִּדְבֹר', אתם/ן 'תִּדְבְּרוּ', הם/ן 'יִדְבְּרוּ'. (בנטיות אלה הצירי משתנה לשווא
[ב' ← ב'] בשל התרחקות הטעם במילה. על כך ראו בעמוד 118.)

■ בניין התפעל: לאחר השמטת 'לה-' משם הפועל, 'לְהַתְּלַבֵּשׁ' למשל, נשארת התבנית, □תְּלַבֵּשׁ, ואליה נוספות אותיות אית"ן והסיומות:
אני 'אֶתְּלַבֵּשׁ' (רק התחילית א מנוקדת בסגול).

אתה 'תְּתַלְבֹּשׁ', הוא 'יְתַלְבֹּשׁ', היא 'תְּתַלְבֹּשׁ', אנחנו 'נְתַלְבֹּשׁ'
את 'תְּתַלְבְּשׁ', אתם/ן 'תְּתַלְבְּשׁוּ', הם/ן 'יְתַלְבְּשׁוּ'.

(ב' ← ב' בגלל התרחקות הטעם.)

■ בניין נפעל: נטיות העתיד נוצרות מהשמטת 'לה-' משם הפועל, 'לְהִיכָנֵס'
למשל, והוספת אותיות אית"ן והסיומות לתבנית □יִכָּנֵס:

אני 'אֶיִכָּנֵס' (רק התחילית א מנוקדת בסגול).

אתה 'יִיכָנֵס', הוא 'יִיכָנֵס', היא 'יִיכָנֵס', אנחנו 'נִיכָנֵס'
את 'יִיכָנְסִי', אתם/ן 'יִיכָנְסוּ', הם/ן 'יִיכָנְסוּ'.

(נ' ← נ' בגלל התרחקות הטעם.)

- **Piel construction:** After dropping the **ל** of the infinitive, as in the verb **לְדַבֵּר** (*ledaber*)- to talk, we are left with the basic pattern of the future tense: **יְדַבֵּר**, to which the **אֵית"ן** prefixes and the suffixes are affixed:

The first person singular is pronounced **אֶדְבֵּר** (*adaber*) rather than **אָדְבֵּר** (*a'dber*) because **א** is a guttural letter and cannot take a *shva na* vowel, which here is replaced by a *chataf patach* vowel.

את תְּדַבְּרִי (*at tedabri*) (second person f. sing), **אתם/אתן תְּדַבְּרוּ** (*atem/aten tedabru*) (second person pl), **הם/היא יְדַבְּרוּ** (*hem/hei yedabru*) (third person pl).
(In these inflected forms, the *tserei* vowel changes to a *shva* due to stress shift in the word: the **בִּ** changes to **בְּ**. See p. 119.)

- **Hitpael construction:** After dropping the **ל** of the infinitive, as in the verb **לְהִתְלַבֵּשׁ** (*lehitlabesh*) - to get dressed, we are left with the basic pattern of the future tense: **יְתַלְבֵּשׁ**, to which the **אֵית"ן** prefixes and the suffixes are affixed: **אני אֶתְלַבֵּשׁ** (*ani etlabesh*): only the prefix **א** takes the *segol* vowel.

(The **בִּ** changes to **בְּ** due to stress shift.)

- **Nifal construction:** After dropping the **ל** of the infinitive, as in the verb **לְהִיכָנֵס** (*lehikanes*) - to enter, we are left with the basic pattern of the future tense: **יִכְנֹס**, to which the **אֵית"ן** prefixes and the suffixes are affixed:

אני אֶכְנֹס (*ani ekanes*): only the prefix **א** takes the *segol* vowel.

(The **כִּ** changes to **כְּ** due to stress shift.)

עתיד, פעל - שלמים [עמ' 337]

לבניין פעל בגזרת השלמים יש שתי שיטות נטייה בזמן עתיד: 'אֶפְעֹל' ו'אֶפְעַל'. השיטות מכונות כך על פי הגיית צורות העתיד של גוף המדבר (אני). ■ שיטת ה'אֶפְעֹל' נוצרת על ידי השמטת ל משם הפועל, 'לִכְתֹּב' למשל, והוספת אותיות אית"ן לתבנית □ִכְתֹּב, שנשארת לאחר ההשמטה. אני 'אֶכְתֹּב' (רק התחילית א מנוקדת בסגול).

אתה 'תִּכְתֹּב', הוא 'יִכְתֹּב', היא 'תִּכְתֹּב', אנחנו 'נִכְתֹּב'.

בנטיות שיש תחיליות וגם סיומות:

את 'תִּכְתְּבִי', אתם/ 'תִּכְתְּבוּ', הם/ 'יִכְתְּבוּ'.

('תו' ← 'ת' בגלל התרחקות הטעם.)

■ אֶפְעַל: ההבדל בין שתי שיטות הנטייה מתבטא בהגיית ההברה האחרונה. בשיטת ה'אֶפְעַל' התנועה האחרונה בנטיות העתיד איננה חולם □ או אלא פתח □. הפועל 'ללמוד' בזמן עתיד נוטה על דרך ה'אֶפְעַל': אני 'אֶלְמַד' (רק התחילית א מנוקדת בסגול).

אתה 'תִּלְמַד', הוא 'יִלְמַד', היא 'תִּלְמַד', אנחנו 'נִלְמַד'.

בנטיות שיש תחיליות וגם סיומות נטיית העתיד ב'אֶפְעַל' וב'אֶפְעֹל' אחת היא:

את 'תִּלְמְדִי', אתם/ 'תִּלְמְדוּ', הם/ 'יִלְמְדוּ'.

(התחילית א של גוף ראשון לזכר ולנקבה (אני) בבניינים 'פעל', 'התפעל' ו'נפעל' נהגית בסגול 'א').

Future Tense - *Pa'al* Construction - Strong Verbs [p. 337]

Strong verbs in the *pa'al* construction have two inflected forms in the future, **אֶפְעֹל** (*efol*) and **אֶפְעַל** (*efal*), named according to the pronunciation of the first person singular future.

- The *efol* form is based on dropping the **ל** from the infinitive, as in **לִכְתּוֹב** (*lichtov*)-to write, and adding the **אִיתִי** prefixes to the remaining base form, **כְּתוֹב** : **אֲנִי אֶכְתּוֹב** (*ani echtov*), only the **א** prefix is marked with the *segol* vowel.

For inflections with both prefixes and suffixes:

The **תּוֹ** (*to*) changes to **תִּ** (*t*) due to stress shift.

- *Efal*: The difference between the two forms of inflection is in the pronunciation of the final syllable of the word. In the *efal* form, the vowel of the last syllable in the future inflected forms is not a *cholem* **י** but rather a *patach*.

The verb **לִלְמוֹד** (*lilmod*) - to learn is inflected in the future according to the *efal* form: **אֲנִי אֶלְמַד** (*ani elmad*), (only the **א** prefix is marked with the *segol* vowel.)

For inflections with both prefixes and suffixes in the future, the *efal* and *efol* forms are the same:

(The prefix **א** marking the first person singular future masculine and feminine in the *pa'al*, *hitpael* and *nifal* constructions is pronounced with the *segol* vowel: **אֶ**.)

- אילו פעלים בבניין פעל נוטים בעתיד על דרך ה'אפעול', ואילו על דרך ה'אפעל'?
- נטיית העתיד של רוב הפעלים היא על דרך ה'אפעול'.
- פעלים אחדים נוטים על דרך ה'אפעל', כגון 'ללמוד', 'ללבוש', 'לרכוב', 'לשכב'.
- בדרך כלל כאשר ע' הפועל היא אחת מן הגרוניות א, ה, ח, ע יהיה העתיד 'אפעל':

ש.א.ל ← לשאול ← 'אשאַל', 'תשאַל'...
 נ.ה.ג ← לנהוג ← 'אנהג', 'תנהג'...
 ב.ח.ר ← לבחור ← 'אבחר', 'תבחר'...
 צ.ע.ק ← לצעוק ← 'אצעק', 'תצעק'...

- עם זאת ישנם פעלים הנוטים בשתי השיטות, למשל 'אמחק' וגם 'אמחוק' מן הפועל 'למחוק', 'אדחף' וגם 'אדחוף' מן הפועל 'לדחוף'.
- כאשר ל' הפועל היא אחת מן הגרוניות א, ח, ע, יהיה העתיד 'אפעל':

ק.ר.א ← לקרוא ← 'אקרא', 'תקרא'...
 פ.ת.ח ← לפתוח ← 'אפתח', 'תפתח'...
 ש.מ.ע ← לשמוע ← 'אשמע', 'תשמע'...

שורשים שבהם ל' הפועל היא הגרונית ה שייכים על פי רוב לגזרת ל"ה, והפעלים בה נוטים על פי כלליה. פעלים אחדים שבהם הגרונית היא ה עיצורית נוטים על דרך ה'אפעל'. למשל 'לגבוח' שורשו ג.ב.ה ונטייתו בעתיד 'אגבה', 'תגבה'.

□ בינוני פֿעל

ה'פֿעל' הוא אחד משלוש צורות הנטייה בזמן הווה של בניין פעל, נוסף על שתי הצורות 'בינוני פועל' ו'בינוני פעול'. הפעלים הנוטים בבינוני פֿעל מתארים מצב, ועל כן הם נקראים "פועלי מצב". (ראו את טבלת הנטייה בספר הלימוד "אולפן עברית" בעמוד 120.)

על פי רוב פועל שנוטה בהווה בצורת ה'פֿעל' (□ □ □), נטייתו בעתיד תהיה על דרך ה'אפעל'. למשל הפועל 'לגדול': בעבר 'גָּדַל', 'גָּדַלְתִּי', ובהווה נטייתו על דרך ה'פֿעל': 'גָּדַל', 'גָּדַלְהָ', 'גָּדַלְתִּי/וּ'. לכן העתיד יהיה על דרך ה'אפעל': 'אגדל', 'תגדל' וכו'. (אבל: 'לחפץ', 'חפץ' ובעתיד 'אחפץ'.)

- Which verbs from the *pa'al* construction are inflected according to *efol* in the future, and which are inflected according to *efal*?
- Most verbs are inflected in the future according to *efol*.
- Only certain verbs are inflected according to *efal*, among them לִלְמוֹד (*lilmod*) - to learn; לִלְבוֹשׁ (*lilbosh*) - to wear; לִרְכּוֹב (*lirkov*) - to ride; לִשְׁכַּב (*lishkav*) - to lie down.
- Usually, when the letter in the *ayin hapoal* position is one of the guttural letters - א, ה, ח, ע - the future is inflected according to *efal*.

Some verbs can be inflected using both systems, as in the verb לְמַחֵק (*limchok*) - to erase: אֶמְחַק (*emchak*) as well as אֶמְחֹק (*emchok*), and the verb לְדַחוֹף (*lidchof*) - to shove: אֶדְחַף (*edchaf*) as well as אֶדְחֹף (*edchof*).

- When the letter in the *lamed hapoal* position is one of the guttural letters - א, ה, ח, ע the future is inflected according to *efal*.

Verbs with the guttural letter ה in the *lamed hapoal* position usually belong to the *lamed hei* paradigm and are inflected according to the rules of this paradigm. A few verbs in which the guttural letter ה behaves as a consonant are inflected according to *efal*, for example the verb לִגְבוֹהַ (*ligboha*) - to grow taller, where the root is ג.ב.ה and the future inflected form is אֶגְבֶּה (*egbah*), תִּגְבֶּה (*tigbah*).

Benoni pael is one of the three inflection forms of the present tense of the *pa'al* construction, in addition to *benoni poel* and *benoni paul*. Verbs inflected according to *benoni pael* describe a condition and are therefore known as conditional verbs. (See the inflection table on p. 120 of the *Hebrew Ulpán* textbook.)

For the most part, verbs inflected according to the *pael* format in the present, ... are inflected according to *efal* in the future, as in the verb לִגְדֹּל (*ligdol*) - to grow: past - גָּדַל (*gadal*); גָּדַלְתִּי (*gadalti*); present based on *pael*: גָּדַל (*gadel*); גָּדְלָה (*gdela*); גָּדְלִים/לוֹת (*gdelim/lot*); future based on *efal*: אֶגְדַּל (*egdal*); תִּגְדַּל (*tigdal*); etc.

(But: לַחֲפוּץ (*lachpots*) - to desire; חָפֵץ (*chafets*); future tense: אֶחֱפֹץ (*echpots*);)

מילים כגון 'זקן', 'שמן', 'רעב', 'שמח', שתפקידן עשוי להיות שם עצם או שם תואר, נוטות בהווה בשיטת "הבינוני הפעל", ולכן נטייתן בעתיד היא על דרך ה'אפעל'.

'זָקֵן': בעבר 'זָקַנְתִּי', בעתיד 'אֶזְקֵן', 'תִּזְקֵן'...
'שָׁמֵן': בעבר 'שָׁמַנְתִּי', בעתיד 'אֶשְׁמֵן', 'תִּשְׁמֵן'...
'שָׂמַח': בעבר 'שָׂמַחְתִּי', בעתיד 'אֶשְׂמַח', 'תִּשְׂמַח'...
'רָעַב': בעבר 'רָעַבְתִּי', בעתיד 'אֶרְעֵב', 'תִּרְעֵב'...

הפועל 'לישון', ששורשו י.ש.נ. והוא שייך לגזרת נחי פ", מתאר מצב. על כן הוא נוטה בהווה על דרך ה'פעל': 'ישן', 'ישנה', 'ישנים', 'ישנות'. בעבר נטייתו כגזרת השלמים: 'ישן' (גם ישן), 'ישנתי' וכו', ובעתיד נטייתו 'אישן', 'תישן', 'תישני'...

עתיד, פעל - פ"ג [עמ' 340]

בבניין פעל כאשר פ' הפועל היא אחת מן הגרוניות ה, ח, ע (ה.פ.כ. ח.ש.ב. ע.ב.ד.) נטיית העתיד על דרך ה'אפעל', והיא נגזרת מצורתו של שם הפועל כך: לאחר השמטת ל משם הפועל, 'לעבוד' למשל, נשארת תבנית הבסיס של העתיד, 'עבוד', ואלה נוספות אותיות אית"ן והסימונות: 'תעבוד', 'יעבוד', 'נעבוד', 'תעבדי', 'תעבדו', 'יעבדו', אבל: אני 'אעבוד'. כך נוצרת גם נטיית העתיד כאשר פ' הפועל היא ה או ת.

'להפוך': 'תהפוך', 'תהפכי', אבל: אני 'אֶהפֹךְ'.
'לחשוב': 'תחשוב', 'תחשבי', אבל: אני 'אֶחְשֹׁב'.

ההסבר הלשוני:

בנטיית העתיד בגזרת השלמים (למשל 'תכתוב', 'יכתוב' וכו') תחת פ' הפועל מופיע שווא נח. אולם כאשר בפ' הפועל באה אחת מהאותיות הגרוניות ה, ח, ע - היא משפיעה על התחילית שלפניה, כך שבמקום החיריק תחת התחילית בא פתח, ובמקום השווא תחת הגרונית בא חטף פתח. למשל מן הפועל 'לעבוד' לנוכח (אתה) התהליך הוא כדלקמן: 'תכתוב' ← תעבוד ← תעבוד ← תעבוד.

Words such as זָקֵן (*zaken*) - old; שָׁמֵן (*shamen*) - fat; רָעֵב (*raev*) - hungry; שָׂמֵחַ (*same'ach*) - happy - that function as nouns or as adjectives, are inflected in the present according to the *benoni pael* method, and therefore are inflected in the future based on *efal*.

The verb לִישׁוֹן (*lishon*) - to sleep, root י.ש.נ, belongs to the mute *pei yod* paradigm and describes a condition. Thus in the present it is inflected according to *paal*: יָשַׁן (*yashen*); יָשְׁנָה (*yeshena*); יָשְׁנִים (*yeshenim*); יָשְׁנוֹת (*yeshenot*). In the past it is inflected like verbs in the strong verb paradigm: יָשַׁן (*yashan*) as well as יָשַׁן (*yashen*); יָשְׁנָתִי (*yashanti*), etc. In the future: אִישַׁן (*ishan*); תִּישַׁן (*tishan*); תִּישְׁנִי (*tishni*), etc.

Future Tense - *Pa'al* Construction - *Pei Gimel* [p. 340]

For verbs in the *pa'al* construction with a guttural letter (ע, ה, ח) in the *pei hapoal* position, as in the roots כ.פ.ח, ש.ב.ח, ע.ב.ד, the future is inflected according to *efol* and derives from the infinitive form. For example, after dropping the ל from the infinitive לַעֲבֹד (*la'avod*) - to work, the base form for the future is עֲבֹד, to which the prefixes and the suffixes are affixed: תַּעֲבֹד (*ta'avod*); יַעֲבֹד (*ya'avod*); נַעֲבֹד (*na'avod*); תַּעֲבֹדִי (*ta'avdi*); תַּעֲבֹדוּ (*ta'avdu*); יַעֲבֹדוּ (*ya'avdu*). The first person singular, however, is אֶעֱבֹד (*e'evod*).

The future inflections when the letter in the *pei hapoal* position is ה or ח are similar:

Linguistic explanation:

In the future inflected forms of strong verbs, such as תִּכְתּוֹב (*tichtov*), יִכְתּוֹב (*yichtov*), etc., the letter in the *pei hapoal* position takes a *shva nach* vowel. But when one of the guttural letters (ע, ה, ח) is in the *pei hapoal* position, it affects the preceding prefix, which takes a *patach* instead of the *chirik*, while the guttural letters takes a *chataf patach* instead of the *shva*. For example, for the verb לַעֲבֹד (*la'avod*) - to work, the second person masculine singular deviates from the pattern of תִּכְתּוֹב (*tichtov*) as follows:

תִּכְתּוֹב ← תַּעֲבֹד ← יַעֲבֹד ← תַּעֲבֹדִי

בנטיות העתיד שבהן יש גם סיומות, למשל לנוכחת (את) התהליך הוא כדלקמן:
'תכתבי' ← תעבדי ← תעבדי' ← תעבדי', אלא ששני שוואים נעים אינם באים ברצף
 (החטף נחשב לשווא נע), ולכן החטף הופך לתנועת הפתח והשווא הנותר נקרא
 "מרחף". לכן הצורה הנכונה היא **'תעבדי'**.
 בגוף ראשון יחיד צורת העתיד בגזרת השלמים היא **'אכתוב'**, ולכן הצורה הייתה
 צריכה להיות **'אעבוד'**. במקום השווא לא בא חטף פתח אלא חטף סגול בגלל
 הידמות אל הסגול שתחת ה-א, ולכן הצורה היא **'אעבוד'**.

בנטיות שלעיל תחת הגרוניות מופיע חטף במקום השווא הנח, אלא שלעתים
 אפשר להשאירו ולהגות למשל **'יהרוס'** לצד **'יהרוס'**. אולם בימינו ההגייה בשווא
 שכיחה בעיקר כאשר הגרונית היא ח וכך הוגים גם: **'לחשוב'**, **'אחשוב'**, **'תחשוב'**,
'תחשבי'.

עתיד, פעל - חסרי פ"י [עמ' 356]

פעלים אחדים כגון **'לשבת'**, **'לרדת'**, שבהם פ' הפועל היא האות י ושורש: י.□.□,
 נוטים בבניין פעל בזמן הווה ובזמן עבר כמו פעלים בגזרת השלמים. כלומר בזמנים
 אלה פ' הפועל קיימת ונהגית כעיצור. למשל: **י.ש.ב. ← 'יושב' בהווה; 'ישוב' בעבר.**
 כך גם שם הפעולה **'ישיבה'**.
 לעומת זאת בשם הפועל **'לשבת'**, בנטיות העתיד **'אשב'**, **'תשב'** וכו' ובציווי **'שב'**
 וכו' פ' הפועל י חסרה, ועל כן פעלים אלה שייכים לגזרת חסרי פ"י.

הפועל **'יוצא'**, ששורשו י.צ.א, הוא פועל מורכב: הוא שייך גם לגזרת חסרי פ"י וגם
 לגזרת נחי ל"א, ועל כן יש לשים לב לכללים של שתי הגזרות. פ' הפועל י נהגית או
 חסרה כמו בנטיות הפועל **'לשבת'** המודגם למעלה; ל' הפועל א נכתבת בכל נטיות
 הפועל ובנגזרותיו כיוון שהיא שורשית, אולם לעתים היא נחה ונאלמת ולעתים
 היא נהגית כעיצור.

For future inflections with prefixes and suffixes, as in the second person feminine singular, the process is as follows:

תִּכְתְּבִי ← תִּעֲבְדִי ← תִּעֲבְדִי ← תִּעֲבְדִי

In this case, there cannot be two consecutive *shva na* vowels (the *chataf* is considered a *shva na*) so the *chataf* changes to a *patach* vowel and the remaining *shva* is called a *shva merachef* (floating *shva*). The correct form is תִּעֲבְדִי (*ta'avdi*). The first person singular future for strong verbs is אֶכְתֹּב (*echtov*). Therefore, the format should have been אֶעֱבֹד (*evod*). Here the *shva* is replaced not by the *chataf patach* vowel but rather by a *chataf segol*, due to its resemblance to the *segol* under the א, so the correct form is אֶעֱבֹד (*e'evod*).

In the above inflections, the vowel under the guttural letters is *chataf* instead of *shva nach*. Sometimes, however, the *shva* can be kept, with two possible pronunciations: יִהָרוֹס (*yaharos*) - will destroy - as well as יִהְרוֹס (*yaharos*). Today the *shva* is also pronounced mainly when the guttural letter is ה: לַחֲשׁוֹב (*lachshov*) - to think; אֲחֲשׁוֹב (*echshov*); תִּחֲשׁוֹב (*tachshov*); תִּחְשְׁבִי (*tachshevi*).

Future Tense - *Pa'al* Construction - *Pei-yod dropped (Chasrei pei-yod)* [p. 356]

Some verbs, such as לִשְׁבֹּת (*lashevet*) - to sit, and לִרְדֹּת (*laredet*) - to descend, in which the letter in the *pei hapoal* position is י and the root is ש.ב.י, are inflected in the present and past of the *pa'al* construction like strong verbs. That is, in these tenses the *pei hapoal* exists and is pronounced as a consonant. For example, for the root ש.ב.י the present is יושֵׁב (*yoshev*) - sit, the past is ישֵׁב (*yashav*) - sat, and the verbal noun is ישיבה (*yeshiva*) - sitting.

In contrast, in the infinitive form לִשְׁבֹּת (*lashevet*), the future inflections אֶשֶׁב (*eshev*), תִּשָּׁב (*teshev*) and so on, and the imperative form שֵׁב (*shev*), the י in the *pei hapoal* position has been dropped, so these verbs belong to the *chasrei pei-yod* paradigm.

The verb יוצֵא (*yotseh*) - exit - is a complex verb. It belongs both to the *chasrei pei-yod* paradigm and to the silent *lamed-alef* paradigm so you need to pay attention to the rules of both paradigms. The י in the *pei hapoal* position is pronounced or dropped as in the inflections of the verb לִשְׁבֹּת indicated above. The א in the *lamed hapoal* position is written in all inflections and derivations of the verb because it is part of the root but sometimes it is silent and sometimes pronounced as a consonant.

למשל בצורות 'לַצַּאת', 'יוֹצֵאת', 'יֹצֵאת', 'אֲצֵא', 'צֵא!' ה-א נחה ונאלמת, ולעומת זאת בצורות כגון 'יוצאים', 'יצאה', 'תצאי', 'צאי', 'יציאה' ה-א עיצורית ונהגית. הפועל 'הולך', ששורשו ה.ל.כ, שייך לגזרה זו על פי צורתו של שם הפועל 'ללכת' ועל פי נטייתו בעתיד: 'אלך', 'תלך' וכו'. הפועל 'יודע', ששורשו י.ד.ע: נוסף על היותו שייך לחסרי פ", הגרונית ע בל' הפועל גורמת לשינויים בהגיית הנטיות האלה: 'אדע', 'תדע', 'ידע', 'נדע'.

עתיד, פעל - פ"א, פ"נ [עמ' 357]

נחי פ"א

פעלים אחדים כגון 'לֹאכֹל', 'לֹאֱהוֹב' ו'לֹמַר', שבהם פ' הפועל היא א ושורשיהם א.□.□, נוטים בבניין פעל בעבר ובהווה כמו פעלים בגזרת השלמים, אולם בנטיית העתיד אותיות אית"ן מנוקדות בחולם, וה-א "נחה" (נכתבת אך נאלמת): 'תֹאכֹל', 'יֹאכֹל', 'תֹאכְלִי' וכו'. זאת להוציא את נטיית הגוף הראשון ביחיד, שבה ה-א השורשית חסרה, 'אֹכֵל', ומקובל להוסיף לה ו ולכתוב אותה בכתב מלא 'אוֹכֵל'. יש להבדיל את נטיית פועל זה מנטייתו של הפועל 'יָכֹל', ששורשו י.כ.ל, ובה אותיות אית"ן מנוקדות בשורוק: 'אוֹכֵל', 'תוֹכֵל', 'תוֹכְלִי' וכו'. בכתב אין הבחנה בין שני הפעלים בצורת הגוף הראשון ליחיד, 'אוֹכֵל', אולם ביתר הגופים ההבחנה קיימת, למשל 'תֹאכֵל' לעומת 'תוֹכֵל'.

שם הפועל 'לֹמַר', הנכתב ללא פ' הפועל א, הוא המקובל והשכיח בעברית העכשווית. אולם קיימות שתי צורות נוספות לשם הפועל, ומקורן בתנ"ך ובמשנה: 'לֹאמֹר', 'לֹאמֹר'. שימושן של צורות אלה מועט, אך הוא קיים בשפה הספרותית.

חסרי פ"נ

רוב הפעלים בבניין פעל שבשורשיהם באה נ בפ' הפועל (נ.□.□) נוטים בזמן עתיד בקיום ה-נ. למשל 'לִנְזֹף', 'לִנְקוֹט'. כמו כן בקיום ה-נ נוטים פעלים שע' הפועל שלהם גרונית למשל 'לִנְאוֹם', 'לִנְהוֹג', 'לִנְחוֹת', 'לִנְעוֹל'. אולם ישנם פעלים שבהם ה-נ נשמטת, שכן היא אמורה להיות הגויה בשווא, ובמקומה בא דגש חזק. למשל:

For example, the א is silent in the following forms: לַצֵּאת (latset); יוֹצֵאת (yotset); יֹצְאֵתִי (yatsati); צֵא (tsei).

In contrast, the א is pronounced as a consonant in the following forms:

יוֹצִים (yotsim); יֹצֵאָה (yatsa); תִּצְאִי (tetsi'i); צֵאִי (tsei); יֹצִיאָה (yetsia).

The verb הוֹלֵךְ (holech) - walk - (root ה.ל.כ) belongs to this paradigm based on its infinitive form לֵלֶכֶת (lalechet) and its future inflections: אֵלֶךְ (elech); תֵּלֶךְ (telech); etc.

The verb יוֹדֵעַ (yode'ya) - know - (root י.ד.ע) belongs to the *chasrei pei-yod* paradigm. Furthermore, the guttural letter ע in the *lamed hapoal* position leads to changes in how the following inflected forms are pronounced: אֵדַע (eda); תֵּדַע (teda); יֵדַע (yeda); נֵדַע (neda).

Future Tense - Pa'al Construction - pei-alef, pei-nun [p. 357]

Silent pei-alef (Nachei pei-alef)

Some verbs with the letter א in the *pei hapoal* position and the root is □.□.א, such as לֵאכֹל (le'echol) - to eat, לֵאָהֹב (le'ehov) - to love, and לֹמַר (lomar) - to say, are inflected in the past and present tenses in the *pa'al* construction like strong verbs, while in the future the אֵיִתָּן (eitan) letters take a *cholam* vowel and the א is silent (written but mute): תֹּאכַל (tochal), יֹאכַל (yochal), תֹּאכְלִי (tochli), etc. The exception is the first person singular inflection, where the root letter א is dropped: אֶכַּל (ochal). It is customary to add the letter ו and to write the word using full (plene) spelling: אֶוֹכַל.

The inflection of this verb must be differentiated from the inflection of the verb יָכוֹל (yachol) - can, whose root is י.כ.ל. Here the אֵיִתָּן (eitan) letters forming the future inflections take a *shorok* vowel: אוֹכַל (uchal); תוֹכַל (tuchal); תוֹכְלִי (tuchli), etc. There is no difference in the written form of these two verbs in the first person singular future: אוֹכַל, though in the other persons there is a difference: תֹּאכַל (you will eat) compared to תוֹכַל (you will be able to).

The infinitive לֹמַר (lomar) - to say, written without the א in the *pei hapoal* position, is customary and frequent in contemporary Hebrew. There are two other formats for this infinitive originating in the Bible (*Tanach*) and the *Mishnah*: לֵאמֹר (le'emor) and לֶמֹר (lemor). These forms are used infrequently, but can be found in literary Hebrew.

Missing pei-nun (Chasrei pei-nun)

Most of the verbs in the *pa'al* construction that have the letter נ in the *pei hapoal* position of the root are inflected in the future tense with the נ present and pronounced, for example לִנְזֹף (linzof) - to reprimand and לִנְקוֹט (linkot) - to implement. Furthermore, for verbs with a guttural letter in the *ayin hapoal* position, the נ is also present and pronounced, for example לִנְאוֹם (lin'om) - to give a speech; לִנְהוֹג (linhog) - to drive; לִנְחוֹת (linchot) - to land; לִנְעוֹל (linol) - to lock.

In some verbs, however, the נ is dropped because it should be pronounced with a *shva*, which is replaced by a *dagesh forte*. For example:

הפועל 'לְנָסַע' ששורשו **נ.ס.ע** נוטה על דרך ה'אפעל' כיוון של' הפועל גרונית. כך היה אמור להיות 'אָנָסַע' אולם כאמור ה-נ נשמטת והנטייה היא: 'אָסַע', 'תָּסַע', 'תָּסַעִי' וכו' (בכתיב מלא: 'תִּסְע', 'תִּסְעִי'). כך נוטים גם הפעלים: 'לְגַזַּע' (וגם 'לְגַזַּעַת'), 'לְנָטַע' (וגם 'לְנָטַעַת'), וכן הפועל 'לְקַחַת' אף על פי ששורשו **ל.ק.ח**, ופ' הפועל בו היא **ל**.

השורש **נ.פ.ל** בעתיד נוטה על דרך ה'אפעול'. לאחר שנשמטה ה-נ מן הצורה 'אָנְפֹּל' הנטייה היא: 'אָפֹל', 'תָּפֹל', 'תָּפֹלִי' וכו' (בכתיב מלא: 'תִּפּוּל', 'תִּפּוּלִי'). שתי צורות לשם הפועל: 'לְנָפֹל' או 'לִיפֹל'. השכיחה בשימוש היום היא 'לִיפֹל'.

השורש **נ.ת.נ** נטייתו מיוחדת: בזמן הווה קיימות שלוש אותיות השורש ('נֹתֵן', 'נֹתֶנֶת' וכו'), וכך גם בזמן עבר בגוף השלישי ('נָתַן', 'נָתְנָה', 'נָתְנוּ'). אבל בזמן עבר בגוף הראשון ובגוף השני ל' הפועל (נ) חסרה ('נָתַתִּי', 'נָתַתְּ', 'נָתַתְּ', 'נָתְנוּ', 'נָתַתְּם/ן'), ואילו בזמן עתיד פ' הפועל (נ) חסרה: 'אָתֵן', 'תָּתֵן' וכו' (בכתיב מלא נוספת י, ועל כן 'תִּיתֵן'). בנטיות העבר והעתיד שבהן ה-נ חסרה (נשמטת כיוון שאמורה להיות מנוקדת בשווא), בא במקומה דגש חזק. בשם הפועל 'לָתֵת' חסרות גם פ' הפועל וגם ל' הפועל.

עתיד, פעל - ל"ה [עמ' 358]

בזמן עתיד ל' הפועל **ה** מופיעה בנטיות שיש בהן רק תחיליות, אך היא אינה נהגית אלא משמשת אם קריאה לתנועה E שבסוף המילה.

עתידי (אני) ←	פעל, שלמים ←	אָכְתֹּב	→ אָכְתָּה ←	ל"ה
עתידי (אתה) ←	פעל, שלמים ←	תִּכְתֹּב	→ תִּכְתָּה ←	ל"ה

כך גם בגופים האלה: (הוא) 'יִקְנֶה', (היא) 'תִּקְנֶה', (אנחנו) 'נִקְנֶה'.

בנטיות שיש בהן תחיליות וגם סיומות, ל' הפועל חסרה.

עתידי (את) ←	פעל, שלמים ←	תִּכְתְּבִי	→ תִּכְתְּבִי ←	ל"ה
--------------	--------------	-------------	-----------------	-----

כך גם בגופים האלה: (אתם/ן) 'תִּקְנֶנוּ', (הם/ן) 'יִקְנֶנוּ'.

The verb לָסוּעַ (linso'a) - to ride (root ע.ס.נ) is inflected according to *efal* because there is a guttural letter in the *lamed hapoal* position. Accordingly, the future should have been pronounced אָסַע (ensa), but because the נ is dropped the future inflections are אָסַע (esa), תָּסַע (tisa), תִּסְעִי (tis'i), etc., or in plene spelling: תִּסְעִי, תִּסְעִי.

Similarly inflected verbs include לָגוּעַ (lingo'a) and also לָגַעַת (laga'at) - to touch; לָנְטוּעַ (linto'a) and also לָטַעַת (lata'at) - to plant; as well as the verb לָקַחַת (lakachat) - to take, even though its root is ח.ק.ל and the letter ל is in the *pei hapoal* position

The root ל.פ.ל is inflected according to *efal*. After the נ is dropped from the future form אָפַל (enpol) - to fall, the future is inflected as follows: אָפַל (epol); תִּפּוֹל (tipol); תִּפְּלִי (tipli), etc. (תִּפּוֹל, תִּפְּלִי in plene spelling). The infinitive has two forms: לָפוֹל (linpol) and לִפּוֹל (lipol), which is more frequently used today.

The inflections of the root נ.ת.נ are special. In the present, all three root letter are present: נוֹתֵן (noten) - to give; נוֹתֶנֶת (notenet). This is also the case for the third person past tense, singular and plural: נָתַן (natan); נָתְנָה (natna); נָתְנוּ (natnu). In the first and second persons of the past tense, however, the נ in the *lamed hapoal* position is dropped: נָתַתִּי (natati); נָתַתְּ (natata); נָתַתְּ (natat); נָתַנּוּ (natanu); נָתַתְּם/נָתַתְּנָה (netatem/ten). In the future, the נ in the *pei hapoal* position is dropped: אֶתֵּן (eten); תִּתֵּן (titen), etc. The letter ם is added in plene spelling: תִּתֵּנָה. In the past and future inflections, the נ is dropped because it is supposed to take a *shav* and instead there is a *dagesh forte*. In the infinitive form לָתֵת (latet), both the *pei hapoal* and the *lamed hapoal* are dropped.

Future Tense - Pa'al Construction - *lamed-hei* [p. 358]

In the future tense, the letter ה in the *lamed hapoal* position appears in inflections that have prefixes only. It is not pronounced but rather serves as a vowel letter for the E vowel sound at the end of the word.

In inflections with both prefixes and suffixes, the *lamed hapoal* is dropped.

עתיד, פיעל - ל"ה [עמ' 361]

בזמן עתיד ל' הפועל ה מופיעה בנטיות שיש בהן רק תחיליות, אך היא אינה נהגית אלא משמשת אם קריאה לתנועה E שבסוף המילה.

עתיד (אני) ← פיעל, שלמים ← אֶדְבֵּר → אַחַכָּה ← ל"ה
עתיד (אתה) ← פיעל, שלמים ← תִּדְבֵּר → תַּחַכָּה ← ל"ה
כך גם בגופים האלה: (הוא) 'יַחַכָּה', (היא) 'תַּחַכָּה', (אנחנו) 'נַחַכָּה'.

בנטיות שיש בהן תחיליות וגם סיומות, ל' הפועל חסרה.

עתיד (את) ← פיעל, שלמים ← תִּדְבְּרִי → תַּחֲכִי ← ל"ה
כך גם בגופים האלה: (אתם/ן) 'תַּחַכּוּ', (הם/ן) 'יַחַכּוּ'.

הציווי [עמ' 192, 367]

המילה 'ציווי' נגזרת מן הפועל 'לְצַוּוֹת', שפירושו 'לפקוד על-'. צורות הציווי מביעות פקודה, אך עשויות להביע גם בקשה.
נטיית הציווי מתקיימת רק בגוף שני: נוכח (אתה), נוכחת (את), נוכחים ונוכחות (אתם/ן).
צורות הציווי נגזרות מזמן העתיד, בדרך כלל על ידי השמטת התחיליות שלו. וכיוון שהעתיד נגזר משם הפועל, קיים קשר צורני גם בין שם הפועל לציווי.
נטיית הציווי מודגמת על פי הגזרות, מן הפשוטה אל המורכבת.

■ פעל פ"נ, עתיד: (אתה) 'תִּיתֵן', (את) 'תִּיתְנִי', (אתם/ן) 'תִּיתְנוּ'.
ללא תחילית העתיד 'תִּי' מתקבלות צורות הציווי:

(אתה) 'תֵּן' - (את) 'תְּנִי' - (אתם/ן) 'תְּנוּ'

■ פעל פ"י, עתיד: (אתה) 'תִּלְךְ', (את) 'תִּלְכִּי', (אתם/ן) 'תִּלְכוּ'.
ללא תחילית העתיד 'תִּי' מתקבלות צורות הציווי:

(אתה) 'לֵךְ' - (את) 'לְכִי' - (אתם/ן) 'לְכוּ'

Future Tense - *Piel* Construction - *lamed-hei* [p. 361]

In the future tense, the letter ה in the *lamed hapoal* position appears in inflections that have prefixes only. It is not pronounced but rather serves as a vowel letter for the E vowel sound at the end of the word.

In inflections with both prefixes and suffixes, the *lamed hapoal* is dropped.

Imperative [p. 192, 367]

The word for imperative, צִיוִּי (*tsivui*), derives from the verb לְצַוֹּת (*letsavot*), which means to order or to command. The forms of the imperative express giving orders, but they can also express making requests.

The imperative is inflected only in the second person masculine and feminine, singular and plural.

The imperative forms are derived from the future tense, usually by dropping the future prefix. And because the future is derived from the infinitive form, the forms of the imperative and the infinitive are related.

The imperative inflections are demonstrated for the different paradigms, from the simplest to the most complex.

■ פעל ל"ה, עתיד: (אתה) 'תִּקְנֶה', (את) 'תִּקְנִי', (אתם/ן) 'תִּקְנוּ'.
ללא תחילית העתיד 'ת' מתקבלות צורות הציווי:
(אתה) 'קְנֶה' - (את) 'קְנִי' - (אתם/ן) 'קְנוּ'

■ פעל ע"ו, עתיד: (אתה) 'תִּבּוֹא', (את) 'תִּבּוֹאִי', (אתם/ן) 'תִּבּוֹאוּ'.
השמטת תחילת העתיד 'ת' יוצרת את נטיות הציווי:
(אתה) 'בּוֹא' - (את) 'בּוֹאִי' - (אתם/ן) 'בּוֹאוּ'
קיים גם קשר בין הציווי לשם הפועל: (ל)בּוֹא ← 'בּוֹא'.

■ פיעל, שלמים, עתיד: (אתה) 'תִּדְבֹר', (את) 'תִּדְבְּרִי', (אתם/ן) 'תִּדְבְּרוּ'.
ללא תחילית העתיד 'ת' מתקבל הציווי:
(אתה) 'דִּבֵּר' - (את) 'דִּבְּרִי' - (אתם/ן) 'דִּבְּרוּ'
קיים גם קשר בין הציווי לשם הפועל: (ל)דִּבֵּר ← 'דִּבֵּר'.

■ פיעל ל"ה, עתיד: (אתה) 'תִּחַכֶּה', (את) 'תִּחַכִּי', (אתם/ן) 'תִּחַכּוּ'.
ללא תחילית העתיד 'ת' מתקבל הציווי:
(אתה) 'חַכֵּה' - (את) 'חַכִּי' - (אתם/ן) 'חַכּוּ'

■ נפעל והתפעל, שלמים: במקום ת של העתיד מופיעה בצורות הציווי ה של שם הפועל:

□ שם הפועל בבניין נפעל: (ל)הִכְנִס
העתיד: (אתה) 'תִּכְנֹס', (את) 'תִּכְנְסִי', (אתם/ן) 'תִּכְנְסוּ'
הציווי: (אתה) 'הִכְנֹס', (את) 'הִכְנְסִי', (אתם/ן) 'הִכְנְסוּ'.

□ שם הפועל בבניין התפעל: (ל)הִתְלַבֵּשׁ
העתיד: (אתה) 'תִּתְלַבֵּשׁ', (את) 'תִּתְלַבְּשִׁי', (אתם/ן) 'תִּתְלַבְּשׁוּ'
הציווי: (אתה) 'הִתְלַבֵּשׁ', (את) 'הִתְלַבְּשִׁי', (אתם/ן) 'הִתְלַבְּשׁוּ'.
בבנינים אלה קיים קשר אמיץ בין הציווי לשם הפועל.

■ הפעיל, שלמים: במקום ת של העתיד מופיעה בצורות הציווי ה של שם הפועל.
שם הפועל: (ל)הִתְחַיֵּל

- For strong verbs in the *nifal* and *hitpael* constructions, in the imperative forms the **ת** prefix marking the future is replaced by the **ה** of the infinitive:

- For strong verbs in the *hifil* construction, in the imperative forms the **ת** prefix marking the future is replaced by the **ה** of the infinitive:
Example: **הַתְּחִיל** (*lehatchil*) - to begin

העתיד: (את) 'תתחילי', (אתם/ן) 'תתחילו'
הציווי: (את) 'התחילי', (אתם/ן) 'התחילו'.
העתיד לגוף הנוכח (אתה) 'תתחיל':

במקום **ת** של העתיד מופיעה **ה** של שם הפועל ומתקבלת הצורה 'התחיל'; ובמקום החיריק המלא □ י באה תנועת הצירי □, והציווי הוא 'התחל'.
כך נטיות הציווי גם בגזרות האלה:

פ"נ: (ל)הפיר ← 'תפיר' ← הציווי ← הפר, הפירי, הפירו
ע"ו: (ל)הבין ← 'תבין' ← הציווי ← הבן, הביני, הבינו
פ"י: (ל)הוסיף ← 'תוסיף' ← הציווי ← הוסיף, הוסיפי, הוסיפו

■ פעל, שלמים

העתיד לגוף הנוכח (אתה): אפעול / אפעל ← 'תכתוב'/'תלמד'
בהשמטת 'ת' של העתיד מתקבל הציווי ← 'כתוב'/'למד'
העתיד לגוף הנוכחת (את): אפעול / אפעל ← 'תכתבי'/'תלמדי'
לאחר שמושמטת 'ת' מנטיות העתיד מתקבלות הצורות האלה: 'כתבי'/'למדי';
מאחר שאין שני שוואים באים בראש מילה (כי שניהם נעים, ויש קושי להגותם יחד), השווא הראשון משתנה לתנועת החיריק, והנותר נקרא "שווא מרחף". על פי כלל זה צורת הציווי לנוכחת היא 'כתבי'/'למדי'.
אותו התהליך קורה גם בגוף הנוכחים והנוכחות:

בעתיד אתם/ן 'תכתבו'/'תלמדו', ללא 'ת' של העתיד ← 'כתבו'/'למדו', והציווי הוא 'כתבו'/'למדו'.

■ פעל פ"ג (פ' הפועל גרונית), למשל 'לעבוד', 'לעזוב', 'לחשוב', 'להפוך'.
אתה: (ללא 'ת' של העתיד [תעבוד למשל] או ללא 'ל' של שם הפועל) הציווי ← 'עבוד', 'עזוב', 'חשוב', 'הפוך'.
את: הציווי כמו בגזרת השלמים ← 'עבדי', 'עזבי', 'חשבי', 'הפכי'
אתם/ן: הציווי כמו בגזרת השלמים ← 'עבדו', 'עזבו', 'חשבו', 'הפכו'

The **ת** prefix marking the future is replaced by the **ה** of the infinitive, producing the form **הַתְחֵל** (*hatchel*) - Begin! The complete vowel *chirik* יִ is replaced by the *tserei* vowel יְ , making the imperative form **הַתְחֵל** (*hatchel*).

The imperative is formed similarly in the following paradigms:

■ *Pa'al* construction, strong verbs:

The future *efol/efal* forms for second person masculine singular are: **תִּכְתֹּב** (*tichtov*) - you will write/ **תִּלְמַד** (*tilmad*) - you will study.

The imperative is formed by dropping the **ת** prefix from these inflections: **כְּתוּב** (*k'tov*) / **לְמַד** (*l'mad*).

The future *efol/efal* forms for second person feminine singular are: **תִּכְתְּבִי** (*tichtevi*) / **תִּלְמְדִי** (*tilmedi*).

Dropping the **ת** prefix from these inflections produces: **כְּתִבִי** (*k'tvi*) / **לְמְדִי** (*l'mdi*).

Two consecutive *shva* vowels cannot come at the beginning of a word since both are *shva na* vowels and are difficult to pronounce together. Therefore, the first *shva* changes to a *chirik*, and the remaining *shva* is called a *shva merahef* (hovering *shva*).

By this rule, the imperative form for feminine singular is **כִּתְבִי** (*kitvi*) / **לִמְדִי** (*limdi*).

The imperative forms for masculine and feminine plural follow the same pattern:

The future *efol/efal* forms for second person plural are **תִּכְתְּבוּ** (*tichtevu*) / **תִּלְמְדוּ** (*tilmedu*).

Dropping the **ת** prefix yields **כְּתִבוּ** (*k'tvu*) / **לְמְדוּ** (*l'mdu*), and the imperative forms for second person plural are **כִּתְבוּ** (*kitvu*) / **לִמְדוּ** (*limdu*).

■ Imperative form for verbs in *pa'al* construction, guttural in *pei hapoal* position, for example: **לַעֲבֹד** (*la'avod*) - to work; **לַעֲזֹב** (*la'azov*) - to leave; **לְחַשֹּׁב** (*lachashov*) - to think; **לְהַפְּוֹךְ** (*lahafoch*) - to turn over:

Masculine singular imperative involves dropping the **ת** prefix marking the future or the **ל** of the infinitive: **עֲבֹד** (*avod*); **עֲזֹב** (*azov*); **חֲשֹׁב** (*chashov*); **הַפְּוֹךְ** (*hafoch*).

Feminine singular imperative is patterned after the strong verb paradigm: **עֲבְדִי** (*ivdi*); **עֲזְבִי** (*izvi*); **חֲשְׁבִי** (*chishvi*); **הִפְּכִי** (*hifchi*).

Plural imperative is patterned after the strong verb paradigm: **עֲבְדוּ** (*ivdu*); **עֲזְבוּ** (*izvu*); **חֲשְׁבוּ** (*chishvu*); **הִפְּכוּ** (*hifchu*).

■ פעל פ"א, למשל 'לֹאכֹל', 'לֹמַר' (הציווי נגזר מהצורה 'לֹאמֹר'), 'לֹאסֹף':

אתה: (ללא 'ל' של שם הפועל) הציווי ← 'אֹכֹל', 'אֹמֹר', 'אֹסֹף'

את: הציווי כמו בגזרת השלמים ← 'אֹכְלִי', 'אֹמְרִי', 'אֹסְפִי'

אתם/ן: הציווי כמו בגזרת השלמים ← 'אֹכְלוּ', 'אֹמְרוּ', 'אֹסְפוּ'

■ פעל ע"ג (ע' הפועל גרונית), למשל 'לִשְׁאֹל', 'לִבְחֹר'.

אתה: צורת העתיד היא 'תִּשְׁאַל', 'תִּבְחַר' על דרך ה'אפעל'. ללא 'ת' של העתיד

צורת הציווי היא 'שְׁאַל', 'בְּחַר'.

את: הצורה הייתה צריכה להיות 'שְׁאַלִי', 'בְּחַרִי' כמו 'פְּתַבִּי' או 'לִמְדִי', אבל הגרוניות

א-ו-ח אינן מקבלות את השווא. לכן בהשפעתן העיצור שלפניהן מנוקד בפתח, והן

מנוקדות בחטף פתח. כך התנועות מידמות וצורת הציווי היא 'שְׁאַלִי', 'בְּחַרִי'.

אתם/ן: התהליך הוא כמו בגוף הנוכחת (את), וצורת הציווי היא 'שְׁאַלוּ', 'בְּחַרוּ'.

הציווי השלילי [עמ' 324]

הציווי (החיובי) הוא צורת ביטוי שבה מצווים או מבקשים לעשות פעולה, ואילו

בציווי השלילי מצווים או מבקשים שלא לעשות פעולה.

גם הציווי השלילי, כמו הציווי החיובי, מתקיים רק בגוף שני: נוכח (אתה), נוכחת

(את), נוכחים ונוכחות (אתם/ן).

הציווי השלילי הוא מבע המשלב את מילת השלילה 'אַל' ופועל בעתיד.

(אתה) 'אַל תְּבֹא!' (את) 'אַל תְּבֹאִי!' (אתם/ן) 'אַל תְּבֹאוּ!'

המילה 'אַל' אינה נרדפת של המילה 'לא', והשימוש בה נעשה רק בציווי שלילי.

הסביל - מבוא [עמ' 371, 411]

פועל פעיל מציין עשייה של פעולה, ואילו פועל סביל מציין קבלה של פעולה.

הפועל הסביל קיים על פי רוב בבניינים 'נפעל', 'פועל' ו'הופעל'. כשם שלפועל

פעיל יש בניין, זמן ושם גוף, כך גם לפועל סביל:

- Imperative form for verbs in *pa'al* construction, when *ayin hapoal* is a guttural letter, for example: **לִשְׁאֹל** (*lishol*) - to ask; **לִבְחֹר** (*livchor*) - to choose.

Masculine second person singular future according to the *efal* form is **תִּשְׁאֵל** (*tishal*)/ **תִּבְחַר** (*tivchar*). The imperative is formed by dropping the **ת** prefix: **שְׁאֵל** (*sh'al*)/ **בְּחַר** (*be'char*).

Feminine singular imperative should have been **שְׁאֵלִי** (*shi'eli*)/ **בְּחַרִי** (*bichri*), as in **כִּתְבִי** (*kitvi*)/ **לִמְדִי** (*limdi*). However, the guttural letters **א** and **ח** cannot take the *shva* vowel. These letters cause the vowel of the preceding consonant to change to a *patach*, and they take the *chataf-patach* vowel. The vowels are assimilated, so the imperative form becomes **שְׁאֲלִי** (*sha'ali*)/ **בְּחַרִי** (*bachari*).

The plural imperative is patterned after the feminine singular imperative: **שְׁאֲלוּ** (*sha'alu*)/ **בְּחַרוּ** (*bacharu*).

Negative Imperative [p. 324]

The (positive) imperative tense is used to order or request that an action be performed. The negative imperative is used to order or request that an action **not** be performed.

Like the positive imperative, the negative imperative only exists in the second person (masculine and feminine singular and plural).

The negative imperative is formed by the word of negation **אַל** (*al*) together with a verb in the future tense.

The word of negation **אַל** (*al*) is not a synonym for the word **לֹא** (*lo*)- no, and it is used only to form the negative imperative

Introduction to the Passive [p. 371, 411]

An active verb performs an action, while a passive verb receives an action.

For the most part, passive verbs are in the *nifal*, *pual* and *hufal* constructions. As with active verbs, passive verbs have tense and person:

'רחל נִבְדָּקָה (נפעל, עבר, נסתרת) אתמול במרפאה'.
'החולים יְטוּפְלוּ (פועל, עתיד, נסתרים) בתרופה חדשה'.
'רחל וחנה מוֹזְמָנוֹת (הופעל, הווה, נסתרות) לטקס'.

הפיכת משפט פעיל למשפט סביל:

□ המושא במשפט הפעיל הופך לנושא במשפט הסביל, והנושא במשפט הפעיל הופך למושא במשפט הסביל.

משפט פעיל: הרופא (נושא) בִּדֵּק (פועל) את החולה (מושא).
משפט סביל: החולה (נושא) נִבְדָּק (פועל) על ידי הרופא (מושא).

□ על פי רוב במשפט פעיל באה מילת יחס אחרי הפועל. במשפט סביל בדרך כלל נצרכת מילת היחס 'על יְדֵי', המאפיינת משפטים סבילים.

□ השינוי העיקרי בין משפט פעיל למשפט סביל הוא בפועל, ויש לשים לב לשלושה משתנים:

א. הבניין

אם הפועל האקטיבי בבניין פעל, הסביל יהיה בדרך כלל בבניין נפעל.
אם הפועל האקטיבי בבניין פיעל, הסביל יהיה בדרך כלל בבניין פועל.
אם הפועל האקטיבי בבניין הפעיל, הסביל יהיה בדרך כלל בבניין הופעל.

ב. הזמן

אם הפועל בזמן עבר, הווה או עתיד, כך יהיה זמנו גם במשפט הסביל.

ג. שם הגוף

הפועל בעברית - בין שהוא פעיל ובין שהוא סביל - יש לו שם גוף, והוא מתאים אל שם הגוף של נושא המשפט.

To change a sentence in the active voice into a sentence in the passive voice, the object of the active sentence becomes the subject of the passive sentence, and the subject of the active sentence becomes the object of the passive sentence.

- In most active sentences, prepositions come after the verb. Most passive sentences require and are characterized by the use of the preposition **על־ידי** (*al yedei*)- by.
- The major difference between an active sentence and a passive sentence is the verb. Three verb variables should be noted:
 - A. Construction:
 - If the active verb is in the *pa'al* construction, the passive verb will usually be in the *nifal* construction.
 - If the active verb is in the *piel* construction, the passive verb will usually be in the *pual* construction.
 - If the active verb is in the *hifil* construction, the passive verb will usually be in the *hufal* construction.
 - B. Tense:
 - The verb in the passive sentence will be in the same tense as the verb in the active sentence.
 - C. Person:
 - Whether the verb in the sentence is active or passive, the verb must agree in person with the subject of the sentence.

בניין נפעל [עמ' 371]

- הפעלים בבניין נפעל הם על פי רוב צורות הסביל של הפעלים הפעילים בבניין פעל.
הפיכת משפט פעיל למשפט סביל:
משפט פעיל: 'דניאל כותב את התרגיל' (זכר)/'את הבחינה' (נקבה)/'את המשפטים' (רבים)/'את התשובות' (רבות).
א. הפועל 'כותב' בבניין פעל, לכן במשפט הסביל יהיה הפועל בבניין נפעל.
ב. 'כותב' הוא פועל בזמן הווה, לכן גם במשפט הסביל יהיה הפועל בהווה.
ג. הגוף: 'התרגיל' = הוא, 'הבחינה' = היא, 'המשפטים' = הם, 'התשובות' = הן.
המשפטים הסבילים:

התרגיל נכתב על ידי דניאל.
הבחינה נכתבת על ידי דניאל.
המשפטים נכתבים על ידי דניאל.
התשובות נכתבות על ידי דניאל.

אם במשפט הפעיל הפועל בעבר: 'דניאל כתב...',
גם במשפט הסביל יהיה הפועל בעבר:

'התרגיל נכתב', 'הבחינה נכתבה', 'המשפטים נכתבו', 'התשובות נכתבו'.

אם במשפט הפעיל הפועל בעתיד: 'דניאל יכתוב...',
גם במשפט הסביל יהיה הפועל בעתיד:

Nifal Construction [p. 371]

Verbs in the nifal construction are for the most part the passive forms of active verbs in the pa'al construction. An active sentence is changed to a passive sentence as follows:

Active sentence:

(masculine singular object) דניאל כותב את התרגיל

Daniel is writing the exercise (*Daniel kotev et hatargil*)

(feminine singular object) דניאל כותב את הבחינה

Daniel is writing the test (*Daniel kotev et habchina*)

(masculine plural object) דניאל כותב את המשפטים

Daniel is writing the sentences (*Daniel kotev et hamishpatim*)

(feminine plural object) דניאל כותב את התשובות

Daniel is writing the answers (*Daniel kotev et hateshuvot*)

- A. The verb **כותב** (*kotev*) is in the *pa'al* construction. Therefore, the verb of the passive sentence will be in the *nifal* construction.
- B. The verb **כותב** (*kotev*) is in the present tense. Therefore, the passive sentence will also be in the present tense.
- C. Person: **התרגיל** (exercise) - masculine singular; **הבחינה** (test) - feminine singular; **המשפטים** (sentences) - masculine plural; **התשובות** (answers) - feminine plural.

The passive sentences:

If the verb in the active sentence is in the past tense: **דניאל כתב** (*Daniel katav*) - Daniel wrote...
the verb of the passive sentence is also in the past tense.

If the verb in the active sentence is in the future tense: **דניאל יכתוב** (*Daniel yichtov*) - Daniel will write...
the verb of the passive sentence is also in the future tense.

'התרגיל יִכְתֹּב', 'הבחינה תִּכְתֹּב', 'המשפטים יִכְתֹּבוּ', 'התשובות יִכְתֹּבוּ'.

בבנינים 'פועל' ו'הופעל' הפועל נוטה רק בהווה, בעבר ובעתיד, ואין צורת שם פועל. ואילו בבניין נפעל קיים שם פועל גם במשמעות סבילה. למשל:

משפט פעיל בבניין פעל: 'הרופא צריך לבדוק את החולים'.
משפט סביל בבניין נפעל: 'החולים צריכים להיבדק על ידי הרופא'.

בניין פועל [עמ' 380]

הפעלים בבניין פועל הם צורות הסביל של הפעלים הפעילים בבניין פיעל, והם נוטים רק בעבר, בהווה ובעתיד. המאפיינים של בניין פועל ושל בניין פיעל זהים:

- ע' הפועל דגושה בדגש חזק.
- האות מ, המייצגת את ההווה, מנוקדת בשווא.
- אותיות אית"ן (תחיליות העתיד) מנוקדות בשווא פרט לתחילית א, המופיעה בגוף הראשון ליחיד, המנוקדת בחטף פתח.

בכל הנטיות בבניין פועל מופיעה צורתו של גוף הנסתר (הוא) בעבר, ואליה נוספים סימני הבניין וסימני הזמנים.

העבר: (הוא) 'טופל', (היא) 'טופֶּלָה', (הם/ן) 'טופְּלוּ', (אני) 'טופֶּלְתִּי' וכן הלאה.
ההווה: 'מְטוּפֵּל', 'מְטוּפֶּלֶת', 'מְטוּפָּלִים', 'מְטוּפָּלוֹת'.
העתיד: (אני) 'אֶטוּפֵּל', (אתה) 'תִּטּוּפֵּל'... (את) 'תִּטּוּפְּלִי' וכן הלאה.

(בנטיות מסוימות תנועת הפתח הופכת לשווא בשל התרחקות הטעם במילה.)
הפיכת משפט פעיל למשפט סביל:

משפט פעיל: 'האחות מטפלת בילד' / 'בילדה' / 'בילדים' / 'בילדות'.

א. הפועל 'מטפלת' בבניין פיעל, לכן במשפט הסביל יהיה הפועל בבניין פועל.

ב. 'מטפלת' הוא פועל בזמן הווה, לכן גם במשפט הסביל יהיה הפועל בהווה.

ג. הגוף: 'הילד' = הוא, 'הילדה' = היא, 'הילדים' = הם, 'הילדות' = הן.

המשפטים הסבילים:

Verbs in the *pual* and *hufal* constructions are inflected only in the present, past and future tense, and there is no infinitive form. The infinitive form in the *nifal* construction exists and has a passive meaning. For example:

Pual Construction [p. 380]

The verbs in the *pual* construction are the passive forms of the active verbs in the *piel* construction, and they are inflected in the past, present and future tenses only. The *pual* and *piel* constructions have the same attributes:

- The letter in the *ayin hapoal* position takes a *dagesh forte*.
- The letter **נ**, which marks the present tense, takes a *shva*.
- The **אֵיִתְּ** (*eitan*) future prefixes take the *shva*, except for the prefix **א** marking the first person singular, which takes a *chataf-patach*.

All the inflected forms in the *pual* construction are based on the third person masculine singular past tense form, to which are added the attributes marking the construction and the tenses.

(In some inflected forms, the *patach* vowel changes to a *shva* due to stress shift.)

Changing an active sentence to a passive sentence:

Active sentence:

האחות מטפלת בילד/בילדה/בילדים/בילדות.

(*haachot metapelet bayeled/bayalda/bayeladim/bayeladot*)

The nurse is treating the boy/girl/boys/girls.

- A. The verb **מטפלת** (*metapelet*) is in the *piel* construction. Therefore, the verb of the passive sentence will be in the *pual* construction.
- B. The verb **מטפלת** (*metapelet*) is in the present tense. Therefore, the passive sentence will also be in the present tense.
- C. Person: **הילד** - masculine singular; **הילדה** - feminine singular; **הילדים** - masculine plural; **הילדות** - feminine plural.

The passive sentences:

הילד מְטוּפֵּל על ידי האחות.
הילדה מְטוּפֶּלֶת על ידי האחות.
הילדים מְטוּפָּלִים על ידי האחות.
הילדות מְטוּפָּלוֹת על ידי האחות.

אם במשפט הפעיל הפועל בעבר: 'האחות טיפלה...',
גם במשפט הסביל יהיה הפועל בעבר:

'הילד טוּפֵּל', 'הילדה טוּפֶּלֶה', 'הילדים טוּפָּלוּ', 'הילדות טוּפָּלוּ'.

אם במשפט הפעיל הפועל בעתיד: 'האחות תטפל...',
גם במשפט הסביל יהיה הפועל בעתיד:

'הילד יְטוּפֵּל', 'הילדה תְּטוּפֶּלֶה', 'הילדים יְטוּפָּלוּ', 'הילדות יְטוּפָּלוּ'.

נטיות ההווה בבניין פועל שכיחות כשם תואר: 'מְבוּשָׁל', 'מְטוּגָן', 'מְפוֹרָס',
'מְתוֹרָגָם', 'מְסוּדָר'.

בניין הופעל [עמ' 388]

הפעלים בבניין הופעל הם צורות הסביל של הפעלים הפעילים בבניין הפעיל, והם נוטים רק בעבר, בהווה ובעתיד. סימני ההיכר של בניין הופעל:
בנטיות העבר מופיעה לפני השורש ההברה 'הו', בהווה - 'מו', ובעתיד מופיעות לפניו אותיות אית"ן בשורוק (או, תו, יו, נו).

העבר: (הוא) 'הוּזְמַן', (היא) 'הוּזְמְנָה', (הם/ן) 'הוּזְמְנוּ', (אני) 'הוּזְמַנְתִּי' וכן הלאה.
ההווה: 'מוּזְמַן', 'מוּזְמַנְת', 'מוּזְמָנִים', 'מוּזְמָנוֹת'
העתיד: (אני) 'אוּזְמַן', (אתה) 'תוּזְמַן' ... (את) 'תוּזְמַנִי' וכן הלאה.

If the verb in the active sentence is in the past tense: האחות טיפלה (*ha'achot tipla*) - The nurse treated...
the verb of the passive sentence is also in the past tense:

If the verb in the active sentence is in the future tense: האחות תטפל (*ha'achot tetapel*) - The nurse will treat...
the verb of the passive sentence is also in the future tense:

The present tense inflections in the *pual* constructions are frequently used as adjectives: מבושל (*mevushal*) - cooked; מטוגן (*metugan*) - fried; מפורסם (*mefursam*) - famous; מתורגם (*meturgam*) - translated; מסודר (*mesudar*) - organized.

Hufal Construction [p. 388]

The verbs in the *hufal* construction are the passive forms of the active verbs in the *hifil* construction, and they are inflected in the past, present and future tenses only. The attributes of the *hufal* construction:

- The syllable הו (*hu*) precedes the root in past tense inflections.
- The syllable מו (*mu*) precedes the root in present tense inflections.
- In future inflections, the root is preceded by the אֵיתָן (*eitan*) future prefixes with a *shuruk*: אוּ (oo); תוּ (tu); יוּ (yu); נוּ (nu).

(בנטיות מסוימות תנועת הפתח הופכת לשווא בשל התרחקות הטעם במילה.)

הפיכת משפט פעיל למשפט סביל:

משפט פעיל: 'רחל מזמינה את יוסי'/'את רותי'/'את החברים'/'את החברות'.

- א. הפועל 'מזמינה' בבניין הפעיל, לכן במשפט הסביל יהיה הפועל בבניין הופעל.
- ב. 'מזמינה' הוא פועל בזמן הווה, ולכן גם במשפט הסביל יהיה הפועל בהווה.
- ג. הגוף: 'יוסי' = הוא, 'רותי' = היא, 'החברים' = הם, 'החברות' = הן.
המשפטים הסבילים:

יוסי מוזמן למסיבה על ידי רחל.
רותי מוזמנת למסיבה על ידי רחל.
החברים מוזמנים למסיבה על ידי רחל.
החברות מוזמנות למסיבה על ידי רחל.

אם במשפט הפעיל הפועל בעבר: 'רחל הזמינה...',
גם במשפט הסביל יהיה הפועל בעבר:

'יוסי הוזמן', 'רותי הוזמנה', 'החברים הוזמנו', 'החברות הוזמנו'.

אם במשפט הפעיל הפועל בעתיד: 'רחל תזמין...',
גם במשפט הסביל יהיה הפועל בעתיד:

'יוסי יוזמן', 'רותי תוזמן', 'החברים יוזמנו', 'החברות יוזמנו'.

נטיות ההווה בבניין הופעל משמשות גם שם תואר: 'מוגזם', 'מותאם', 'מושלם'.

(In some inflected forms, the *patach* vowel changes to a *shva* due to stress shift.)

Changing an active sentence to a passive sentence:

Active sentence:

רחל מזמינה למסיבה את יוסי/את רותי/את החברים/את החברות

(*rachel mazmina lamesiba et yosi/et ruti/et hachaverim/et hachaverot*)

Rachel invites Yossi/Ruthie/the friends (m) /the friends (f) to the party.

- A. The verb **מזמינה** (*mazmina*) is in the *hifil* construction. Therefore, the verb of the passive sentence will be in the *hufal* construction.
- B. The verb **מזמינה** (*mazmina*) is in the present tense. Therefore, the passive sentence will also be in the present tense.
- C. Person: **יוסי** - masculine singular; **רותי** - feminine singular; **החברים** - masculine plural; **החברות** - feminine plural.

The passive sentences:

If the verb in the active sentence is in the past tense: **רחל הזמינה** (*Rachel hizmina*) - Rachel invited...

the verb of the passive sentence is also in the past tense.

If the verb in the active sentence is in the future tense: **רחל תזמין** (*Rachel tazmin*) - Rachel will invite...

the verb of the passive sentence is also in the future tense.

The present tense inflections in the *pual* constructions are frequently used as adjectives: **מוגזם** (*mugzam*) - exaggerated; **מותאם** (*mutam*) - coordinated; **מושלם** (*mushlam*) - perfect.

הסביל - סיכום [עמ' 392, 411]

יש לשים לב למשתנים (הבניין, הזמן ושם הגוף) גם כאשר הופכים משפט סביל למשפט פעיל, ולהקפיד על מילת היחס הנכונה הבאה אחרי הפועל במשפט הפעיל.

נפעל - פעל:

סביל: 'המכתב נכתב על ידי דני', או 'המכתב נכתב על ידי רות'.
פעיל: 'דני כתב את המכתב', אבל: 'רותי כתבה את המכתב'.

פועל - פיעל:

סביל: 'החולה טופל על ידי הרופא', או 'החולה טופל על ידי הרופאה'.
פעיל: 'הרופא טיפל בחולה', אבל: 'הרופאה טיפלה בחולה'.

הופעל - הפעיל:

סביל: 'דני הוזמן על ידי יוסי', או 'דני הוזמן על ידי רות'.
פעיל: 'יוסי הזמין את דני', אבל: 'רותי הזמינה את דני'.

כאשר במשפט הסביל לא מצוין 'על ידי מי נעשתה הפעולה', המשפט הפעיל יהיה משפט סתמי. על המשפט הסתמי הפעיל ראו בעמוד 242.

הסביל בבניין נפעל: 'החוזה נחתם אתמול'.

הפעיל בבניין פעל והמשפט סתמי: 'חתמו על החוזה אתמול'.

הסביל בבניין פועל: 'הבניין שופץ לפני שנה'.

הפעיל בבניין פיעל והמשפט סתמי: 'שיפצו את הבניין לפני שנה'.

הסביל בבניין הופעל: 'כל הדירות הושקרו'.

הפעיל בבניין הפעיל והמשפט סתמי: 'השכירו את כל הדירות'.

נטיות הסביל בגוף ראשון ובגוף שני:

סביל בבניין נפעל: 'נבדקתי' או 'נבדקת' או 'נבדקנו' או 'נבדקתם' על ידי הרופא.

פעיל בבניין פעל: הרופא בדק אותי או אותך או אותנו או אתכם.

סביל בבניין פועל: 'טופלתי' או 'טופלת' או 'טופלנו' או 'טופלתן' על ידי הרופא.

פעיל בבניין פיעל: הרופא טיפל בי או בך או בנו או בכן.

סביל בבניין הופעל: 'הוזמנתי' או 'הוזמנת' או 'הוזמננו' או 'הוזמנתן' על ידי דני.

פעיל בבניין הפעיל: דני הזמין אותי או אותך או אותך או אתכן.

Passive Voice: Summary [p. 392, 411]

Pay attention to the variables of construction, tense and person when changing a passive sentence to an active sentence as well, and make sure to use the correct preposition after the verb in the active sentence.

When a passive sentence does not indicate by whom the action is performed, the active sentence will be an indefinite sentence. For more about indefinite active sentences, *see p. 243*.

Passive inflections in first and second person:

המאפיין התבניתי החשוב והבולט של בניין נפעל הוא האות **נ** הבאה לפני השורש, והיא מכונה "**נ** הבניין". ה-**נ** הזו מופיעה בזמן הווה ('**נכנס**') ובזמן עבר ('**נכנסתי**'), אולם בשם הפועל ובזמן עתיד היא נשמטת בשל היותה שוואית, ובמקומה בא דגש חזק בפ' הפועל (אות השורש הראשונה). כך שם הפועל הוא למשל '**להיכנס**', '**להישאר**', והעתיד לנסתר '**יכנס**', '**ישאר**'.

א. כאשר פ' הפועל היא אחת מן הגרוניות **א, ה, ח, ע, ר**, הגיית שם הפועל משתנה כך שיש להגות **להי...** במקום **להי...** כלומר במקום החיריק **י** התבניתי בא צירי **י**. למשל: '**להיכנס**', '**להיחשב**', '**להיערך**', '**להירדם**'. מאחר שזמן העתיד נגזר משם הפועל, גם בצורות הנטייה של זמן העתיד בא צירי במקום חיריק. בגוף הנסתר למשל, במקום '**יכנס**' הצורות הן '**יכנס**', '**יכנס**', '**יכנס**'. וכך גם ביתר הגופים. השינוי בהגיית שם הפועל וצורות העתיד נגרם כיוון שהאותיות הגרוניות אינן מקבלות את הדגש שיש בפ' הפועל. במקומו בא "תשלום דגש", המתבטא בשינוי החיריק **י** (שהוא תנועה קטנה) לצירי **י** (שהוא תנועה גדולה).

ב. בפ' הפועל בזמן הווה ובזמן עבר בא שווא נח בכל הגופים, אולם כאשר מופיעה אחת מן הגרוניות **א, ה, ח, ע** משתנה ההגייה: **נ** הבניין מנוקדת בסגול במקום בחיריק ('**נ**' ← '**נ**') בהשפעת הגרונית שאחריה, והגרונית מנוקדת בחטף סגול במקום בשווא נח. כך התנועות מידמות והוגים **נ**.

הווה, יחיד - במקום '**נכנס**' ← '**נאכל**', '**נהרס**', '**נחשב**', '**נערך**'.
עבר, נסתר - במקום '**נכנס**' ← '**נאכל**', '**נהרס**', '**נחשב**', '**נערך**'.

Nifal Construction - Guttural Letter in *Pei Hapool* Position

[p. 396]

The most important and outstanding attribute of the *nifal* construction is the letter נ that precedes the root and is called נ הבניין (*nun habinyan*), the *nun* marking the *nifal* construction. This *nun* appears in the present tense נכנס (*nichnas*) - enter, and in the past tense נכנסתי (*nichnasti*), but is dropped in the infinitive form and the future tense, where it is replaced by a *dagesh forte* on the *pei hapool*, the first letter of the root. Thus, for example, the infinitive form is להיכנס (*lehikanes*) - to enter or להישאר (*lehishaer*) - to stay, and the third person singular future is יכנס (*yikanes*), יישאר (*yishaer*).

- A. When the letter in the *pei hapool* position is one of the guttural letters, א, ה, ח, ע, ר, the pronunciation of the infinitive changes from ...להי (*lehi*) to ...להי (*lehe*). That is, the *chirik* vowel ח, marking the pattern is replaced by a *tserei* ח, as in להיאכל (*leheachel*) - to be eaten; להיהרס (*leheares*) - to be destroyed; להיחשב (*lehechashev*) - to be considered; להיערך (*lehearech*) - to be conducted; להירדם (*leheradem*) - to fall asleep.

Because the future tense is derived from the infinitive, the *chirik* is replaced by a *tserei* in the future inflections as well.

In the third person masculine singular, for example, instead of יכנס (*yikanes*), the forms are יאכל (*yeachel*); יהרס (*yehares*); יחשב (*yechashev*); יערך (*yearech*); ירדם (*yeradem*). The other persons are based on the same pattern.

This change in how the infinitive and the future forms are pronounced is due to the fact that the guttural letters cannot take the *dagesh forte* in the *pei hapool* position, resulting in compensatory lengthening, so that the *chirik* ח, a short vowel, changes to a *tserei* ח, which is a long vowel.

- B. In the present and past tenses, the letter in the *pei hapool* position takes a *shva nach* in all persons. However, when this letter is one of the guttural letters, א, ה, ח, ע, ר, the pronunciation changes. The *nun* marking the *nifal* construction is influenced by the following guttural letter, so that it takes a *segol* נ vowel instead of the *chirik* נ, while the guttural letter takes a *chataf segol* instead of a *shva nach*. Thus the vowels are assimilated and pronounced נֵ (ne'e).

בצורות הנטייה של גוף הנסתרת (היא) וגוף הנסתרים והנסתרות (הם/ן) בעבר תחת הגרונית מופיע סגול במקום חטף סגול. זאת כיוון שחטף נחשב לשווא נע, ומאחר שאין שני שוואים נעים באים ברצף החטף הופך לסגול, והשווא הנותר נקרא "מרחף". כך למשל במקום 'נָאֶכְלָה' / 'נַחֲשִׁבוּ' הצורות הן 'נָאֶכְלָה', 'נַהֲרָסָה', 'נַחֲשִׁבוּ', 'נַעֲרָכוּ'.

תחת הגרוניות שלעיל באים חטפים במקום השווא הנח אולם לעתים אפשר להשאירו ולהגות למשל 'נַעֲצֵב', 'נַעֲצָבָה' לצד 'נַעֲצֵב', 'נַעֲצָבָה'. כך או כך, נ הבניין נשארת 'נִ'. בלשון ימינו השווא נהגה בעיקר כשהוא בא תחת הגרונית ח, וכך הוגים גם: 'נַחֲשִׁב', 'נַחֲשָׁבָה'. האות הגרונית ר נהגית בשווא תמיד. לכן בהווה ובעבר אין כל שינוי, ונטיית הפועל כנטיית פועל בגזרת השלמים: 'נַרְדֵּם', 'נַרְדָּמָה' בהווה כמו 'נִכְנָס', 'נִכְנָסָה'; בעבר 'נַרְדָּמָה' כמו 'נִכְנָסָה'.

נפעל - ל"ה [עמ' 399]

פעלים השייכים לגזרת ל"ה (בספרי לשון הגזרה היא ל"י) בבניין נפעל נוטים על פי כללי הבניין ועל פי כללי הגזרה. (על גזרת ל"ה בבניין פעל ראו בעמוד 124). הפועל 'לַהֲרִאות', ששורשו ר.א.ה: נטיות ההווה: 'נַרְאָה', 'נַרְאִית', 'נַרְאִים', 'נַרְאוֹת'. בצורת היחידה מופיעה י שורשית הנכתבת, ומשמשת אם קריאה לתנועת הצירי המלא.

גם בגוף ראשון ובגוף שני בזמן עבר ה-י השורשית נכתבת ומסמנת את הצירי המלא: 'נַרְאִית', 'נַרְאִית' וכו'. כך נוטים גם הפעלים 'לַהֲקִנּוֹת', 'לַהֲדִחוֹת', 'לַהֲיַבּוֹת' ועוד. בפועל 'לַהֲעִשּׂוֹת', ששורשו ע.ש.ה, בזמן הווה ובזמן עבר ההגייה משתנה בשל הימצאות הגרונית ע בפ' הפועל. האות ע אינה מקבלת את השווא הנח (נַרְאָה), ולכן בהשפעתה נ הבניין שלפניה מנוקדת בפתח, והגרונית ע מנוקדת בחטף פתח. אם כן, צורות ההווה הן 'נַעֲשֶׂה', 'נַעֲשִׂית' וכו'. בעבר: הוא 'נַעֲשֶׂה' אני 'נַעֲשִׂית' וכו'. לגוף הנסתרת (היא) בעבר שתי צורות הגייה: 'נַעֲשֶׂתָה' וגם 'נַעֲשִׂתָה'. כך נוטה גם הפועל 'לַהֲעִנּוֹת'.

For the past tense third person singular feminine and third person plural masculine and feminine, the guttural letter takes a *segol* vowel rather than a *chataf-segol*. This is because the *chataf* is considered a *shva na*, and since there cannot be two consecutive *shva na* vowels, the *chataf* vowel changes to a *segol* vowel and the remaining *shva* is a *shva merachef* (floating *shva*).

For example, instead of נֶאֱכַלָּה / נֶחְשְׁבוּ, the correct forms are נֶאֱכַלָּה (*ne'eachla*) - was eaten; נֶהֱרָסָה (*nehersa*) - was destroyed; נֶחְשְׁבוּ (*necheshvu*) - were considered; נֶעְרְכוּ (*ne'erchu*) - were conducted.

The above guttural letters take *chataf* vowels instead of *shva nach* vowels. Nonetheless, sometimes the *shva* can be kept and the words pronounced as follows: נֶעֱצַב (*ne'tsav*), נֶעֱצְבָה (*ne'tsva*), as well as נֶעֱצַב (*ne'etsav*), נֶעֱצְבָה (*ne'etsva*) - became sad. In either case, the ן marking the construction remains ן (*ne*). In contemporary Hebrew, the *shva* is pronounced mainly when it is under the guttural letter ה, leading also to the following pronunciations: נֶחְשָׁב (*nechshav*), נֶחְשְׁבָה (*nechsheva*) - considered.

The guttural letter ר is always pronounced with a *shva*. For this reason, there is no change in the present or the past, and the verb is inflected like verbs in the strong verb paradigm. In the present tense: נִרְדָּם (*nirdam*), נִרְדְּמָה (*nirdemet*) - fall asleep, just like נִכְנָס (*nichnas*), נִכְנְסָה (*nichneset*). In the past tense: נִרְדַּמְתִּי (*nirdamti*), like נִכְנַסְתִּי (*nichnasti*).

Nifal Construction - Lamed-Hei [p. 399]

Verbs belonging to the *lamed-hei* paradigm (known in grammar books as *lamed-yod*) in the *nifal* construction are inflected according to the rules of the construction and of the paradigm. For information on the *lamed-hei* paradigm in the *pa'al* construction, see p. 125.

The verb לִהְיָאוֹת (*leheraot*) - to be seen, whose root is ה.א.ה:

Present tense inflections: נִרְאָה (*nir'e*); נִרְאֵיתִי (*nir'et*); נִרְאִים (*nir'im*); נִרְאוֹת (*nir'ot*).

In the feminine singular form, a ם from the root appears in written form and serves as a vowel letter for the long *tserei* vowel.

In first and second person singular past, the ם from the root is also written and marks the long *tserei* vowel: נִרְאֵיתִי (*nireti*); נִרְאֵיתָ (*nireta*), etc. The following verbs are inflected similarly: לִהְיָקְנוֹת (*lehikanot*) - to be purchased; לִהְיָדַחַת (*lehidachot*) - to be postponed; לִהְיָבְנוֹת (*lehibanot*) - to be built.

The verb לִהְיָעֲשׂוֹת (*lehe'asot*) - to be carried out, root ע.ש.ה: The pronunciation changes in the present and the past tenses because of the guttural letter ע in the *pei hapoal* position. The letter ע cannot take a *shva nach*, as in נִרְאָה (*nir'e*). It therefore affects the *nun* of the construction, causing it to take a *patach* vowel, while the guttural ע takes a *chataf-patach*. Thus, the present tense inflections are נֶעֱשָׂה (*na'ase*), נֶעֱשִׂיתִי (*na'aseti*), etc. The past is נֶעֱשָׂה (*na'asa*) (third person masculine singular), נֶעֱשִׂיתִי (*na'aseti*) (first person singular), etc. The third person feminine singular has two possible pronunciations: נֶעֱשָׂתָה (*ne'esta*) and נֶעֱשָׂתָה (*na'asta*). The verb לִהְיָעֲנוֹת (*lehe'anot*) - to be answered - is inflected similarly.

בשם הפועל ובנטיות העתיד מופיע צירי במקום חיריק ויש להגות 'להִירָאוֹת', 'להִיעָשׂוֹת' (לא כמו 'להִיקָנוֹת'), ובעתיד לנסתר למשל 'יִירָאָה', 'יִיעָשֶׂה' (לא כמו 'יִיקָנָה'). שינוי זה נגרם משום שהגרוניות אינן מקבלות את הדגש החזק שיש בפ' הפועל, ועל כן בא "תשלום דגש". על נפעל פ"ג (פ' הפועל גרונית) ראו לעיל.

מילות יחס ומיליות

אֶת [עמ' 129]

אחרי פעלים רבים, המכונים "פעלים יוצאים", ('קונה', 'רואה', 'קורא', 'מבין', 'מכיר' ועוד) תבוא מילת היחס 'אֶת' כאשר הפעולה עוברת ("יוצאת") באופן ישיר מן הפועל אל מושא מסוים וידוע. אולם אם הפעולה עוברת מן הפועל אל מושא שאינו מסוים, לא תבוא מילת היחס 'אֶת'.

המושא מסוים במקרים האלה:

- שם עצם פרטי כגון 'דניאל', 'מוצרט', 'ירושלים'
 - שם עצם שלפניו באה ה' הידיעה ההופכת אותו משם כללי לשם מסוים: 'השוק בחיפה', 'הנשיא ויצמן', הספר "מלחמה ושלום".
 - שם עצם בצירוף הכולל את מילת השייכות 'של' בנפרד או בנטייה, אף הוא מיודע ומסוים: 'הספר של טולסטוי', 'הבן שלי', 'העבודה שלה'.
- דוגמאות:

- אחרי נטיות הפועל 'לאהוב' תבוא בדרך כלל מילת היחס 'אֶת':
'דני אוהב את מוֹצֵי' - המושא הוא שם פרטי, ולכן באה מילת היחס 'אֶת'.
'דני אוהב את החתול שלו' - החתול מסוים, של דני, ולכן באה מילת היחס 'אֶת'.
אבל כאשר המושא אינו מסוים, לא תבוא מילת היחס 'אֶת':
'דני אוהב חתולים' - המושא אינו מיודע, כי מדובר בחתולים באופן כללי.

In the infinitive and the future inflections, the *chirik* is replaced by a *tserei*, so the pronunciation is **לְהִירָאוֹת** (*lehe'raot*) - to be seen, **לְהִיעָשׂוֹת** (*lehe'asot*) - to be done, and not like **לְהִיקָנוֹת** (*lehikanot*) - to be purchased. The third person masculine singular plural is, for example, **יִרְאֶה** (*yera'eh*), **יִעָשֶׂה** (*ye'aseh*), and not like **יִקָּנֶה** (*yikaneh*). This change occurs because the guttural letters cannot take the *dagesh forte* of the *pei hapoal*, resulting in compensatory lengthening. See above for an explanation of *nifal* with guttural letters in the *pei hapoal* position.

Prepositions and Particles

Et (particle used to indicate a direct object) [p. 129]

Transitive verbs, for example **קוֹנֶה** (*koneh*) - buy; **רואֶה** (*roeh*) - see; **קורֶה** (*koreh*) - read; **מבִּין** (*mevin*) - understand; **מכִּיר** (*makir*) - recognize; and others, are followed by the particle **אֶת** (*et*) when the action is transferred directly from the verb to a specified and known object. If the action is transferred from the verb to an object that is not specified, the particle *et* will not be used.

The object is specified in the following cases:

- The noun is a proper noun such as Daniel, Mozart, Jerusalem.
- The noun takes the definite article *hey hayedia*, which changes it from a general noun to a specific noun: **הַשּׁוּק בְּחִיפָה** (*hashuk bechefa*) - the market in Haifa; **הַנְּשִׂיא וִיצְמָן** (*hanasi veitsman*) - President Weizmann; **הַסֵּפֶר "מִלְחָמָה וְשָׁלוֹם"** (*hasefer milchama veshalom*) - the book *War and Peace*.
- The noun is part of a phrase that includes the possessive particle **שֶׁל** (*shel*) in its basic form or its inflected form: **הַסֵּפֶר שֶׁל טוֹלְסְטוֹי** (*hasefer shel tolstoi*) - Tolstoy's book; **הַבֵּן שְׁלִי** (*haben sheli*) - my son; **הָעֵבוּדָה שֶׁלָּהּ** (*ha'avoda shela*) - her work.

Examples:

Inflections of the verb **לֵאֱהוֹב** (*le'ehov*) - to love - are usually followed by the particle **אֶת** (*et*):

(Dani ohev et mutsi) - Danny loves Mutsi **דָּנִי אוֹהֵב אֶת מוּצִי**

The object is a proper noun, so it is preceded by the particle **אֶת** (*et*).

(Dani ohev et hechatul shelo) - Danny loves his cat. **דָּנִי אוֹהֵב אֶת הַחַתּוּל שְׁלוֹ**

The object is a specific cat belonging to Danny, so it is preceded by the particle **אֶת** (*et*).

When the object is not something specific, however, the particle **אֶת** (*et*) is not used:

(Dani ohev chatulim) - Danny loves cats. **דָּנִי אוֹהֵב חַתּוּלִּים**

The object is not specific as it refers to cats in general.

□ אחרי נטיות הפועל 'ללמד' תבוא בדרך כלל מילת היחס 'את':
 'היא מלמדת את דני לנגן בפסנתר' - 'דני' הוא שם פרטי.
 'היא מלמדת את הבן שלה לנגן בפסנתר' - הצירוף 'הבן שלה' הוא מושא מסוים.
 'היא מלמדת ילדים לנגן בפסנתר' - מדובר בילדים בכלל, לכן לא באה 'את'.

□ אחרי נטיות הפועל 'לשמוע' תבוא בדרך כלל מילת היחס 'את':
 'אני שומע את מוצרט' - 'מוצרט' הוא שמו של מלחין.
 'אני שומע את המוזיקה של מוצרט' - המוזיקה של מוצרט היא מסוימת.
 'אני שומע מוזיקה' - מוזיקה באופן כללי, לכן אין 'את'.

אֶת בנטייה [עמ' 169]

לכל מילת יחס בעברית יש נטייה, שמטרתה לייחס את מילת היחס אל שם גוף מסוים.
 צורת הנטייה בגוף המדבר לזכר ולנקבה ('אֶת'+אני) היא 'אוֹתִי', ועליה מתבססת נטיית יתר הגופים: 'אוֹתְךָ', 'אוֹתָהּ', 'אוֹתוֹ', 'אוֹתָהּ', 'אוֹתָנוּ', 'אוֹתְכֶם/ן', 'אוֹתָם/ן'.
 בכל הגופים ההברה הראשונה נהגית בחולם מלא (או), חוץ מצורת הנוכחים והנוכחות, הנהגית בסגול (אֶ): אֶתְכֶם/ן.

'הוא אוהב אותי, ואני אוהבת אותו'.
 'הם לא מבינים אותנו, אבל אנחנו מבינים אותם'.

- Inflections of the verb **ללמד** (*lelamed*) - to teach - are usually followed by the particle **אֶת** (*et*):

(*hi melamedet et Dani lenagen bifsanter*) **היא מלמדת את דני לנגן בפסנתר**

She teaches Danny to play the piano.

Danny is a proper noun.

היא מלמדת את הבן שלה לנגן בפסנתר

(*hi melamedet et haben shela lenagen bifsanter*) - She teaches her son to play the piano.

The phrase **הבן שלה** (her son) refers to a specific object.

(*hi melamedet yeladim lenagen bifsanter*) **היא מלמדת ילדים לנגן בפסנתר**

She teaches children to play the piano.

Here the object is children in general, not specific children, so the particle **אֶת** (*et*) is not used.

- Inflections of the verb **לשמוע** (*lishmo'a*) - to listen - are usually followed by the particle **אֶת** (*et*):

(*ani shome'a et motsart*) - I listen to Mozart **אני שומע את מוצרט**

Mozart is a proper noun, the name of a composer

(*ani shome'a et hamusika shel motsart*) **אני שומע את המוזיקה של מוצרט**

I listen to Mozart's music.

The object is specific music - by Mozart.

(*ani shome'a musika*) - I listen to music. **אני שומע מוזיקה**

Here the object is music in general, not specific music, so the particle **אֶת** (*et*) is not used.

Et particle - Inflected Forms [p. 169]

Every preposition and particle in Hebrew can be inflected to attribute it to a particular person.

The first person singular masculine and feminine inflection of *et* is **אוֹתִי** (*oti*), a combination of **אֶת** + **אני**. The inflections for all the other persons are based on this:

Singular inflections: **אוֹתְךָ** (*otcha*), **אוֹתְךָ** (*otach*), **אוֹתוֹ** (*oto*), **אוֹתָהּ** (*ota*)

Plural inflections: **אוֹתָנוּ** (*otanu*), **אוֹתְכֶם/אוֹתָם** (*etchem/chen*), **אוֹתָם/אוֹתָן** (*otam/tan*).

In all the persons the first syllable is pronounced with a long *cholam* vowel, **או** (*o*), except for the second person plural forms, in which the first syllable is pronounced with a *segol* vowel **אֶ** (*eh*): **אֶתְכֶם/אֶתָם** (*etchem/chen*).

מילת היחס 'ב' נכתבת צמוד למילה שאחריה: 'בישראל'.
מילת היחס 'ב' וה' הידיעה (ה) אינן באות זו לצד זו. במקום 'בה' יש לומר 'ב' כי ה'
הידיעה נטמעת במילת היחס, וה-ב מקבלת את תנועתה. לכן 'בהבנק' ← 'בבנק'.
למילת היחס 'ב' כמה משמעויות:

■ ב המקום - מצטרפת למילים המתארות מקום. צירוף היחס שנוצר (ב + שם
עצם) עונה על שאלה הנשאלת באמצעות מילת השאלה 'איפה'.

'עובד בבנק', 'גר בתל אביב', 'לומד באולפן'.

איפה הוא לומד? - באולפן.

איפה הוא גר? - בתל אביב.

■ ב הזמן - מצטרפת למילות זמן, וצירוף היחס שנוצר עונה על שאלה הנשאלת
באמצעות מילת השאלה 'מתי'.

'עובד בלילה', 'אוכל בצהריים'.

מתי הוא לומד? - בבוקר, בערב, ביום ראשון...

■ ב הכלי - מתארת שימוש בכלי מסוים. באמצעות הצירוף 'במה' נשאלת שאלה
שמטרתה לברר באיזה כלי הפעולה נעשית.

'משחק בכדור', 'מקליד במקלדת', 'מנגן בפסנתר'.

במה הוא כותב? - בַּעֵט.

■ ב המצטרפת אל שמות עצם מופשטים ויוצרת צירוף המתאר את אופן הפעולה.
'ברצינות', 'בשמחה'.

■ ב שהיא מילת יחס מוצרכת, וזו נטייתה:

'בִּי' ('ב'+אני), 'בָּךְ' ('ב'+אתה), 'בָּךְ', 'בּוֹ', 'בָּהּ', 'בָּנוּ', 'בָּכֶם/ן', 'בָּהֶם/ן'.

Preposition *b'* (in) [p. 209]

The preposition ב' (*b'*) - in - is attached to the word that follows it: **בישראל** (*b'yisrael*) - in Israel.

The preposition ב' (*b'*) is never followed by the *hey hayedia* article ה'. The combination **בה** (*be'ha*) - in the - becomes **ב** (*ba*) because the *hey hayedia* is assimilated into the preposition and the vowel sound is on the ב, resulting in **בבנק** (*babank*) - in the bank - rather than **בהבנק** (*b'habank*).

The preposition ב' has a number of meanings:

- **Place:** The preposition ב' attached to words describing places. The resulting relationship (ב' + noun) answers the question "where?"

- **Time:** The preposition ב' attached to words indicating time. The resulting relationship (ב' + noun) answers the question "when?"

- **Instrumentality:** The preposition ב' attached to words describing the use of a particular instrument. The phrase **במה** (*bema*) - with what - answers the question "what instrument was used to perform the action?"

- The preposition ב' attached to abstract nouns creates an adverb describing the mode of an action: **ברצינות** (*bir'tsinut*) - seriously; **בשמחה** (*besimcha*) - happily.

- The preposition ב' as a required preposition, inflected as follows:

מילת יחס מוצרכת פירושה מילת היחס הנצרכת להשלמת משמעותו המסוימת של פועל נתון. למשל: 'עוזר ל', 'רואה את', 'מטפל ב', 'חושב על'. אחרי פעלים כגון 'מטפל', 'משתמש', 'פוגע', 'נוגע' באה מילת היחס המוצרכת 'ב'. הצירוף 'במי' משמש בשאלות על בני אדם ועל בעלי חיים, והצירוף 'במה' משמש בשאלות על שמות אחרים.

במי הרופא מטפל? - הרופא מטפל 'בו' או 'בה'.
 במי הוא פגע? - הוא פגע 'בי' או 'בנו'.
 במה הוא נוגע? - הוא נוגע 'בפרחים' או 'בהם'.

הנטיות של הגוף השלישי, 'בו', 'בה', 'בהם/ן', משמשות אף לציון מקום במשפטים הנקראים "מחוברים" או "מורכבים":

'באולפן לומדים עולים, ולומדים בו' ('ב'+הוא=באולפן) גם תיירים'.
 'באולפן שבו' ('ב'+הוא=באולפן) לומדים עולים, לומדים גם תיירים'.
 'בחנות מוכרים ספרים, ומוכרים בה' ('ב'+היא=בחנות) גם 'עיתונים'.
 'בחנות שבה' ('ב'+היא=בחנות) מוכרים ספרים, מוכרים גם עיתונים'.

הערה:

מילת היחס ב נהגית בדרך כלל בשווא, אולם יש שהיא נהגית בתנועה אחרת. על הגייתה בתנועות אחרות ראו בעמוד 252.

אצל [עמ' 178]

שתי מילות היחס 'אצל' ו'ב' באות אחרי פעלים כגון 'גר', 'עובד', 'לומד', 'היה', 'נמצא', 'אוכל', 'ישן'. שתיהן מצביעות על מקום, אולם השימוש בהן תלוי במושא המשפט.

מילת היחס 'ב' באה לפני מושא המציין מקומות:

'גר בדירה שכורה', 'עובד בבית חולים', 'לומד בבית ספר'.

לעומת זאת מילת היחס 'אצל' באה לפני מושא המציין בני אדם, ומשמעותה 'במקום של' או 'ברשותו של':

A required preposition is required to complete the meaning of a given verb, as in the following examples: **עֹזֵר לְ** (*ozer l'*) - help; **רֹאֶה אֶת** (*ro'eh et*) - see; **מְטַפֵּל בְּ** (*metapel b'*) - take care of; **חוֹשֵׁב עַל** (*choshev al*) - think about.

Verbs such as **מְטַפֵּל** (*metapel*) - take care of, **מִשְׁתַּמֵּשׁ** (*mishtamesh*) - use, **פּוֹגֵעַ** (*poge'a*) - harm, **נוֹגֵעַ** (*noge'a*) - touch - are followed by the required preposition **בְּ**. The combination **בְּמִי** (*bemi*) - who - is used in questions referring to humans and animals, while the combination **בְּמָה** (*bema*) - what - is used in questions referring to other nouns.

The third person inflects, **בו** (*bo*), **בה** (*ba*), **בָּהֶם/בָּהֶן** (*bahem/hen*), also serve as placeholders in compound and complex sentences.

Note:

The preposition **בְּ** is usually pronounced with a *shva* vowel, but is sometimes pronounced with another vowel. For pronunciations with other vowels, *see p. 253*.

Preposition **etset** (at) [p. 178]

The prepositions **אֶצֶל** (*etset*) and **בְּ** (*b*) follow verbs such as **גָּר** (*gar*) - live; **עֹבֵד** (*oved*) - work; **לֹמֵד** (*lomed*) - learn; **הָיָה** (*haya*) - was; **נִמְצָא** (*nimtsa*) - is found; **אוֹכֵל** (*ochel*) - eat; **יָשָׁן** (*yashen*) - sleep. Both prepositions indicate place, but their usage depends upon the object of the sentence.

The preposition **בְּ** precedes objects indicating places:

The preposition **אֶצֶל**, in contrast, precedes objects indicating people, and its meaning is "at" or "in the possession of":

'גר אצל דניאל' = 'גר בבית של דניאל'
'לומד אצל המורה רחל' = 'לומד בכיתה של המורה רחל'
'עובד אצל עורך דין' = 'עובד במשרד של עורך דין'.

הצירוף 'ב' + מקומות או 'אצל' + בני אדם עונה על שאלה הנשאלת באמצעות המילה 'איפה'.

'איפה היה דניאל אתמול?' - 'במרפאה' / 'במשרד' / 'בחיפה'
- 'אצל הרופא' / 'אצל המנהל' / 'אצל רחל'.
הצירוף 'אצל מי' משמש בשאלות על בני אדם:

'אצל מי הייתה המסיבה?' - 'אצל דניאל'.

אצל בנטייה [עמ' 212]

כמו לכל מילת יחס, גם למילת היחס 'אצל' יש נטייה: 'אצלי' ('אצל' + אני), 'אצלך' ('אצל' + אתה), 'אצלו', 'אצלה', 'אצלנו', 'אצלכם/ן', 'אצלם/ן'. הנטייה מציינת שמדובר במקום שלי/ברשותי, או במקום שלך/ברשותך, וכו'.

'הספר שלך נמצא אצלי' (ברשותי, בבית שלי, בתיק שלי, במכונית שלי וכדומה)
'מי היה אצלך?' (בבית שלך, במשרד שלך וכדומה)
'כאשר הייתי אצל המנהל, גם רחל הייתה אצלו' (במשרד שלו, של המנהל)
'הם היו אתמול אצלנו' (בבית שלנו).

The combination ב' (b') + place or אצל (etsel) + people answers the question "where?"

איפה היה דניאל אתמול?

(efo haya dani etmol) - Where was Daniel yesterday?

במרפאה (bamirpaa) - at the clinic; במשרד (bamisrad) - at the office; בחיפה (becheifa) - in Haifa.

אצל הרופא (etsel harofe) - at the doctor; אצל המנהל (etsel hamenahel) - at the manager's office; אצל רחל (etsel rachel) - at Rachel's place.

The phrase אצל מי (etsel mi) - where? is used in questions referring to people.

Inflections of etsel/ [p. 212]

Like all prepositions, אצל (etsel) can be inflected:

Singular inflections: אצלי (etsli); אצלך (etslecha); אצלו (etslo); אצלה (etsla).

Plural inflections: אצלנו (etslenu), אצלכם/כן (etslechem/chen), אצלם/ן (etslam/lan).

These inflections indicate a place that belongs to me or is in my possession אצלי (etsli) belongs to you or is in your possession אצלך (etslecha), etc.

הערה:

יש להבחין בין הצירוף 'יש ל', המציין מה יש לפרט מסוים (אדם, בעל חיים או דומם), לבין 'יש אצל', המציין מה יש במקום של אדם מסוים או ברשותו. המשפט 'יש למיכאל חברים' מבטא את הרעיון שמיכאל אדם חברותי. אבל 'יש אצל מיכאל חברים' משמעו שבבית של מיכאל יש חברים. כך קניתי מילון, ולכן 'יש לי מילון'. אבל 'המילון שלי לא נמצא אצלי, אלא אצל דניאל' פירושו שהמילון לא נמצא ברשותי (בתיקי או בביתי) אלא ברשותו של דניאל. הצירופים המשמשים בשאלות:

למי יש חברים? - למיכאל.
אצל מי יש חברים? - אצל דניאל.

ל [עמ' 62, 125]

מילת היחס 'ל' נכתבת צמוד למילה שאחריה: 'לישראל'. מילת היחס 'ל' וה' הידיעה אינן באות זו לצד זו. במקום 'לה' יש לומר 'ל' כי ה' הידיעה נטמעת במילת היחס, וה-ל מקבלת את תנועתה. לכן 'להפנק' ← 'לפנק'.

ל הכיוון [עמ' 62]

מילת היחס 'ל' המצביעה על כיוון (מ... ל...) באה אחרי פועלי תנועה כגון 'הולך', 'נוסע', 'חוזר', 'בא', 'נכנס', 'מגיע', 'פונה'. וכן אחרי פעלים כגון 'מתקשר', 'מתגעגע'. מילת השאלה 'לאן' משמשת בשאלות שמטרתן לברר לאיזה מקום או לאיזה כיוון.

Note:

A distinction must be made between the phrase **יש ל** (*yesh l'*), which indicates that a particular person, animal or object has something, and the phrase **יש אצל** (*yesh etsel*), which indicates what a particular person has at the location where he/she is. The following sentence expresses the notion that Michael is a friendly person:

(*yesh le michael chaverim*) - Michael has friends. **יש למיכאל חברים**

The following sentence indicates that friends are at Michael's house:

יש אצל מיכאל חברים

(*yesh etsel Michael chaverim*) - Michel has friends over at his house.

If I buy a dictionary, I use the following sentence to indicate I possess a dictionary:

(*yesh li milon*) - I have a dictionary. **יש לי מילון**

The following sentence indicates that my dictionary is not currently in my possession (in my house or in my bag) but rather that my dictionary is in Daniel's possession:

המילון שלי לא נמצא אצלי, אלא אצל דניאל

(*hamilon shli lo nimtsa etsli, ela etsel Daniel*)

The dictionary is not in my possession. It's in Daniel's possession.

The following phrases are used in questions:

Preposition **ל'** (to) [p. 62, 125]

The preposition **ל** (*l'*) - to - is attached to the word that follows it: **לישראל** (*l'yisrael*) - to Israel.

The preposition **ל** (*l'*) is never followed by the *hey hayedia* article **ה**. The combination **לה** (*le'ha*) - to the - becomes **ל** (*la*) because the *hey hayedia* is assimilated into the preposition and the vowel sound is on the **ל**, resulting in **לבנק** (*labank*) - to the bank - rather than **להבנק** (*l'habank*).

ל' to indicate direction [p. 62]

The preposition **ל** (*l'*) used to indicate direction (**ל ... מ**) (from...to) follows verbs of motion, such as **הולך** (*holech*) - walk; **נוסע** (*nose'a*) - ride; **חוזר** (*chozer*) - return; **בא** (*ba*) - come; **נכנס** (*nichnas*) - enter; **מגיע** (*magi'a*) - arrive; **פונה** (*pone*) - turn; etc., as well as after verbs like **מתקשר** (*mitkasher*) - call; **מתגעגע** (*mitga'age'a*) - miss.

The interrogative word **לאן** (*le'an*) - to where - is used in questions whose purpose is to determine where or in what direction.

'נכנס לכיתה', 'מגיע לפגישה', 'מתקשר לרחל'

לאן הוא הולך? - לדני.

לאן היא נוסעת? - לעבודה.

לאן הוא חוזר אחרי העבודה? - הביתה.

המילה 'הביתה' היא שילוב של:

ל+בית+שלי/שלך/שלו...

'אני בא הביתה' (לִבֵּית שלי), 'היא הולכת הביתה' (לִבֵּית שלה)

בסוף המילה 'הביתה' באה האות ה, הנקראת "ה' המגמה", והיא המצביעה על הכיוון במילה זו. על התופעה של ה בסוף המילה במקום ל הכיוון הבאה בתחילתה ראו בעמוד 40.

ל המציינת כיוון אינה נוטה, אלא רק מילת היחס 'אֶל' הנרדפת לה. לכן אין לומר 'אני הולך לו' אלא 'אני הולך אליו'. על מילת היחס 'אֶל' ראו להלן.

לְ כמילת יחס מוצרכת [עמ' 125]

מילת יחס מוצרכת פירושה מילת יחס הכרחית אחרי פועל נתון לשם השלמת משמעותו המסוימת. למשל:

'רואה אֶת', 'מטפל בְּ', 'חושב עַל', 'דואג לְ'.

מילת היחס המוצרכת 'לְ' באה אחרי פעלים כגון 'מחכה', 'אומר', 'מספר', 'עוזר', 'מסביר', 'נותן', 'מפריע', 'מציע'. הצירוף 'לְמִי' משמש בשאלות על בני אדם או בעלי חיים, והצירוף 'לְמָה' משמש בשאלות על שמות אחרים.

לְמי אתה עוזר? - לְדניאל.

לְמי המורה מסבירה? - לְתלמידים.

לְמה הרעש מפריע? - לְריכוז בלימודים.

כאשר מילת היחס 'לְ' מוצרכת, זו נטייתה:

The word הביתה (*habayta*) - homeward, toward home - is a combination of:

The letter ה at the end of the word הביתה (*habayta*) is known as the *hey hamegama* directional suffix and is used to indicate direction in the word. For more on the use of this directional suffix instead of the directional prefix ל, see p. 41.

The directional prefix ל is not inflected. The synonymous preposition אל (*el*) is inflected. Therefore, the following sentence is incorrect:

אני הולך לו (ani holech lo)

The correct way to say "I am going to his house" is:

אני הולך אליו (ani holech elav)

The preposition אל (*el*) is discussed below.

' as a required preposition [p.125]

A required preposition is needed to complete the meaning of a given verb, as in the following examples:

The required preposition ל follows verbs such as מחכה (*mechake*) - wait; אומר (*omer*) - say; מספר (*mesaper*) - tell; עוזר (*ozar*) - help; מסביר (*masbir*) - explain; נותן (*noten*) - give; מפריע (*mafri'a*) - bother; מציע (*matsi'a*) - offer. The phrase למי (*lemi*) - to whom - is used in questions referring to people or animals, while the phrase למה (*lema*) - to what - is used in questions referring to other nouns.

When the preposition ל is a required preposition, it is inflected as follows:

'לִי' ('ל'+אני), 'לָךְ' ('ל'+אתה), 'לָךְ', 'לוֹ', 'לָהּ', 'לָנוּ', 'לָכֶם/ן', 'לָהֶם/ן'.

'הוא עוזר לי', 'הוא נותן לו', 'הוא מספר לה', 'הם מפריעים לנו'.

הערה:

מילת היחס ל נהגית בדרך כלל בשווא, אולם יש שהיא נהגית בתנועה אחרת. על הגייתה בתנועות אחרות ראו בעמוד 252.

אל [עמ' 310]

מילת היחס 'אַל' היא נרדפת של מילת היחס 'ל', המצביעה על כיוון ועל פנייה (לכיוונו של מקום או של אדם). שתיהן באות אחרי פועלי תנועה כגון 'הולך', 'נוסע', 'חוזר', 'עולה', 'יורד', 'בא', 'נכנס', 'מגיע', 'פונה' (למקום), ואחרי פעלים אחרים כגון 'מתגעגע', 'מתקשר', 'מצטרף', 'מתרגל', 'מתפלל', 'מתנהג', 'מתייחס', 'פונה' (אל מישהו). למשל:

'כל הנחלים הולכים אל הים (לים)' (קהלת א, ז);
'לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך אל הארץ (לָארץ) אשר אראך' (בראשית יב, א);
'דַּבֵּר אל העצים ואל האבנים (לְעֵצִים וּלְאֲבָנִים)'. פירוש הניב: אין איש מקשיב.
'הנשיא הגיע אל הטקס' / לטקס;
'יוצא מן הלב ונכנס אל הלב' / ללב;
במאמר הוא מתייחס אל הנושא / לנושא; אל ירושלים / לירושלים;
הוא מתגעגע אל רותי / לרותי; אל נופים ירוקים / לנופים ירוקים;

בעברית הישראלית כפי שהיא מדוברת היום, המילית הקצרה 'ל' היא השכיחה בדיבור, כיוון שהיא יכולה לבוא כמעט לפני כל מושא. (למשל אחרי 'מְדַבֵּר' לא תבוא 'ל' אלא 'אַל' אם המושא מציין בני אדם: 'הוא מדבר אל דני'). לא כך לגבי מילת היחס 'אַל'. מילה זו לא תבוא בעיקר אחרי פועלי תנועה אם המושא הוא שם מקום, או שם עצם המתאר מקום (או המיוחס למקום) שאינו מיוחד. לכן יש לומר:

NOTE:

The preposition ל is usually pronounced with a *shva* vowel, but is sometimes pronounced with another vowel. For pronunciations with other vowels, *see p. 253*.

Preposition *el* (to) [p. 310]

The preposition אל (*el*) - to - is a synonym of the preposition ל and is used to indicate direction or turning in the direction of a place or a person. Both prepositions follow verbs indicating movement, such as הולך (*holech*) - walk; נוסע (*nose'a*) - ride; חוזר (*chozer*) - return; עולה (*oleh*) - go up; יורד (*yored*) - go down; בא (*ba*) - come; נכנס (*nichnas*) - enter; מגיע (*magi'a*) - arrive; פונה (*pone*) - turn; as well as after other verbs such as: מתגעגע (*mitga'age'a*) - miss; מתקשר (*mitkasher*) - call; מצטרף (*mitstaref*) - join; מתרגל (*mitragel*) - become accustomed to; מתפלל (*mitpalel*) - pray; מתנהג (*mitnaheg*) - behave; מתייחס (*mityaches*) - refer; פונה (*pone'*) - turn. For example:

The short preposition ל is prevalent in spoken Hebrew in Israel today because it can precede almost every object. (For example, if the object is a person, the verb מדבר (*medaber*) - talk - is not followed by ל, but rather by אל: הוא מדבר אל דני: (*hu medaber el dani*) - He talks to Danny.)

This is not the case for the preposition אל, which usually does not follow verbs of movement if the object is a place name or a noun describing a place or referring to a place that does not take the definite article. For example:

הוא נוסע 'לְחִיפָה' / 'לְמַסְעָדָה' / 'לְטִיּוֹל' / 'לְפָגִישָׁה' ולא 'אל חיפה' / 'אל מסעדה' / 'אל טיול' / 'אל פגישה'.

■ מילות השאלה:

'לֵאן' משמשת בשאלות שמטרתן לברר לאיזה מקום או לאיזה כיוון.
הצירופים 'אל מי' (או 'למי') משמשים בשאלות על בני אדם ועל בעלי חיים.
הצירופים 'אל מה' (או 'למה') משמשים בשאלות על שמות אחרים.

■ נטיית מילת היחס 'אֵל':

'אֵלַי' ('אל+אני'), 'אֵלַיְךְ' ('אל+אתה'), 'אֵלַיִךְ', 'אֵלָיו', 'אֵלֶיהָ', 'אֵלֵינוּ', 'אֵלֵיכֶם/ן', 'אֵלֵיהֶם/ן'. נטיית 'אֵל' באה אחרי פעלים שמילת היחס הדרושה להם מציינת כיוון ופנייה ('אל" או 'ל'). לכן לא קיים 'אני הולך לו' ('ל'+הוא), אלא רק 'אני הולך אליו' ('אל'+הוא). וכך:

'אני מתקשר לדניאל' או 'אל דניאל', ובנטייה 'אליו'.
'היא פנתה למנהלת' או 'אל המנהלת', ובנטייה 'אליה'.
'הוא בא אליי', 'אני מדבר אליך', 'היא מתגעגעת אליהם'.

מ / מן [עמ' 26]

מילת היחס 'מ' היא קיצור של המילה 'מן', ואחריה בא דגש חזק במקום ה-נ שנשמטה: 'מישראל', 'מבלגיה', 'מצרפת'.
כאשר בראש המילה באה אחת מן האותיות הגרוניות א, ה, ח, ע, ר הוגים 'מ':

'מֵאֲנָגְלִיָּה', 'מֵהוֹדוּ', 'מֵהַבְּנֵק', 'מֵחִיפָה', 'מֵעִירָאק', 'מֵרוֹסִיָּה' (יוצאי דופן: 'מֵחוּט', 'מֵחוּץ', 'מֵהִיּוֹת').

■ Interrogative words:

לֵאן (*le'an*) - to where - is used in questions to determine to where or in what direction.

The combinations **אֵל מִי** (*el mi*) or **לְמִי** (*lemi*) - to whom - are used in questions about humans or animals.

The combinations **אֵל מָה** (*el ma*) or **לְמָה** (*lema*) - to what - are used in questions about other nouns.

■ Inflections of the preposition **אֵל** (*el*)

Singular inflections: **אֵלַי** (*elai*), **אֵלַיְךָ** (*elecha*), **אֵלַיְךָ** (*elaich*), **אֵלַיּוֹ** (*elav*), **אֵלֶיהָ** (*eileha*)

Plural inflections: **אֵלֵינוּ** (*eleinu*), **אֵלֵיכֶם/ן** (*aleichem/chen*), **אֵלֵיהֶם/ן** (*aleihem/hen*).

The inflected forms of **אֵל** follow verbs whose required preposition is used to indicate direction (**אֵל** or **ל**). Therefore, the sentence "I am going to him" is written as **אֲנִי הוֹלֵךְ אֵלָיו** (*ani holech elav*) and not as **אֲנִי הוֹלֵךְ לוֹ** (*ani holech lo*).

Preposition **מִי** / **מִן** (from) [p. 26]

The preposition **מִי** (*mi*) - from - is a shortened form of the word **מִן** (*min*), followed a *dagesh forte* in place of the letter **נ** that is dropped: **מִיִּשְׂרָאֵל** (*miyisrael*) - from Israel; **מִבֵּלְגִיָּה** (*mibelgiya*) - from Belguim; **מִצֶּרֶפֶת** (*mitsarfat*)- from France.

When the word begins with one of the guttural letters, **א**, **ה**, **ח**, **ע**, **ר**, the preposition is pronounced **מֵי** (*mei*).

השינוי בהגייה ('מ' ← 'מ') נגרם משום שבגרונות לעולם לא יבוא דגש. במקומו בא "תשלום דגש", כלומר "משלמים" תמורת הדגש החסר בשינוי התנועה הקטנה חיריק □ לתנועה הגדולה צירי □.

כאשר מ באה לפני י המנוקדת בשווא, לא בא אחריה דגש חזק והשווא תחת ה-י נשמט: מִירוּשָׁלַיִם ← מִירוּשָׁלַיִם.

מילות היחס 'מן' ו'מ' משמעותן אחת. המילה 'מן' באה על פי רוב לפני שם בה' הידיעה. לעומת זאת הצורה הקצרה 'מ', הנכתבת צמוד למילה שאחריה, באה לפני שם מיועד או שאינו מיועד והיא השכיחה בלשון הדיבור.

מ / מן בנטייה [עמ' 273]

לכל מילת יחס בעברית יש נטייה, המייחסת אותה אל שם גוף מסוים.

'מִמְנִי' ('מן'+אני), 'מִמֶּךָ' ('מן'+אתה), 'מִמֶּךָ', 'מִמֶּנּוּ', 'מִמֶּנָּה', 'מִמֶּנּוּ', 'מִמֶּסְךָ', 'מִמֶּסְךָ'.

בצורות הנוטות האות השנייה דגושה בדגש חזק, הבא במקום ה-נ שנשמטה מהמילה 'מן', ולכן יש להגות את הצורה 'מִמֶּסְךָ' ב-כ דגושה. אולם בצורה 'מִמֶּסְךָ' באה הגרונת ה שאינה מקבלת את הדגש, ולכן בא "תשלום דגש" - התנועה תחת ה-מ משתנה מחיריק לצירי.

מאחר שהצורה 'מִמֶּנּוּ' משותפת לגוף הנסתר (הוא) ולגוף המדברים (אנחנו), בעברית בת זמננו בדרך כלל נוצר בידול כך שהצורה 'מִמֶּנּוּ' משמשת לנסתר, ו'מִמֶּנּוּ' משמשת למדברים.

'קִיבַלְתִּי מִמֶּנּוּ פִּרְחִים, וְהוּא קִיבַל מִמֶּנִּי סֵפֶר'.
'אֲנַחְנוּ מְרוֹצִים מֵהֶם, וְהֵם מְרוֹצִים מֵאֲנֵנוּ'.

The change in pronunciation from **מִי** (*mi*) to **מִי** (*me*) occurs because guttural letters can never take a *dagesh*. Instead, due to compensatory lengthening of the missing stress, the short vowel *chirik* changes to a long vowel *tserei*.

When **מִי** precedes the letter *yod* with a *shva* vowel, it is not followed by a *dagesh forte*, and the *shva* under the *yod* is dropped: **מִירוּשָׁלַיִם** changes to **מִירוּשָׁלַיִם** (*miyrushalayim*) - from Jerusalem.

The prepositions **מִן** and **מִי** have the same meaning. **מִן** usually precedes a noun with the definite article *hey hayedia*. In contrast, the short form **מִי**, which is joined to the word that follows it, can precede both definite and indefinite nouns, and it is the most frequent form in spoken Hebrew.

Inflections of *mi / min* [p. 273]

Every preposition and particle in Hebrew can be inflected to attribute it to a particular person.

In the inflected forms, the second letter takes a *dagesh forte* to replace the *nun* that was dropped from the word **מִן**. Therefore, in the inflected form **מִכֶּם/כֵּן** (*mikem/ken*) - from you (pl.) - the stressed letter **כ** (*k'*) must be pronounced. But the guttural letter **ה** in the inflected form **מֵהֶם/הֵן** (*mehem/hen*) - from them - cannot take a *dagesh forte*. Therefore, the vowel under the letter **ה** undergoes compensatory lengthening, changing from *chirik* to *tserei*.

Because the inflected form **מִמֶּנּוּ** (*mimenu*) is the same for the third person masculine singular (he) and the first person plural (we) inflections, contemporary Hebrew usually differentiates between **מִמֶּנּוּ** for the "he" form and **מֵאֵתָנוּ** (*me'itanu*) for the "we" form.

שָׁל [עמ' 51, 66]

המילה 'שָׁל' מציינת שייכות. פירושו של דבר ש-X שייך ל-Y, כלומר X של Y. מילת השייכות 'שָׁל' באה בין שני שמות עצם, והיא מצריכה על פי רוב יידוע של שם העצם הבא לפניו והמציין מה שייך (X), ושל שם העצם הבא אחריה והמציין למי שייך (Y). אם כן, השימוש ב'שָׁל' נעשה בתבנית שצורתה משוואה בעלת שני חלקים שווים: ה... של ה...

ה' הידיעה הבאה לפני שני השמות מדגישה שמדובר בחפץ מסוים או באדם מסוים. למשל: 'המכונת של הנשיא' - מדובר במכונת אחת מסוימת, והיא שייכת לנשיא, לאדם מסוים. 'הילדים של רחל' - הם ילדים מסוימים, והם שייכים לרחל, שהיא אישה מסוימת.

כיוון ששם פרטי מודע מטבעו, אין להוסיף לפניו את ה' הידיעה. לכן: 'המכונת של דן', 'הילדים של רחל' או 'ירושלים - הבירה של ישראל'. הצירוף 'של מי ה...' משמש לשאלות:

'של מי המכונת?' - של הנשיא.

שָׁל בנטייה [עמ' 66]

מילת השייכות 'שָׁל' נוטה: 'שָׁלִי' ('של+אני'), 'שָׁלְךָ' ('של+אתה'), 'שָׁלְךָ', 'שָׁלוֹ', 'שָׁלָה', 'שָׁלְנוּ', 'שָׁלְכֶם/ן', 'שָׁלְהֶם/ן'. השימוש בנטיותיה מצריך יידוע של שם העצם. הצירוף שנוצר הוא: ה+שם עצם+'שָׁל' בנטייה:

'הבן שלי הולך לגן', 'החברים שלנו גרים בירושלים'.

בשאלות:

'מי החברה של דניאל?', 'מה התפקידים של הנשיא?', 'מה המקצוע שלך?', 'איפה הילדים שלכם לומדים?', 'מתי החברים שלהם מגיעים?'.

Shel (particle used to indicate possession) [p. 51, 66]

The particle **של** (*shel*) is used to indicate possession. If X belongs to Y, we say X **של** Y. The particle **של** comes between two nouns, usually requires the definite article before the preceding noun (X), which indicates what is possessed, and the definite article before the following noun (Y), indicating who the possessor is. Thus, the particle **של** is used in a pattern that equates two equal parts: **ה... של ה...**
 When both nouns are preceded by the definite article *hey hayedia*, the possessive form refers to a particular item belonging to a particular individual. For example:

The president's car (*hamechonit shel hanasi*) **המכונית של הנשיא**

This refers to a specific car belonging to a specific individual, in this case the president.

Rachel's children (*hayeladim shel Rachel*) **הילדים של רחל**

This sentence refers to specific children and they belong to a specific individual - Rachel.

Because a proper noun is by nature definite, it does not require the definite article:

Dan's car (*hamechonit shel dan*) **המכונית של דן**

Rachel's children (*hayeladim shel Rachel*) **הילדים של רחל**

ירושלים - הבירה של ישראל.

Jerusalem - the capital of Israel (*yerushalayim - habira shel yisrael*)

The phrase **של מי ה...** (*shel mi ha...*) is used to ask the question, who does X belong to?

Inflections of *shel* [p. 66]

The possessive particle **של** *shel* is inflected as follows:

Singular inflections: **שלי** (*sheli*), **שלך** (*shelcha*), **שלך** (*shelach*), **שלו** (*shelo*), **שלה** (*shela*)

Plural inflections: **שלנו** (*shelanu*), **שלכם/ן** (*shelachem/chen*), **שלם/ן** (*shelahem/hen*).

These inflected forms require adding the definite article to the noun, as follows:

השם עצם+של בנטייה - *hey hayedia* + noun + inflected form of *shel*

In questions:

כאמור המילה 'של' מציינת שייכות, והיא מצריכה יידוע של שמות העצם. אולם לעתים השמות אינם מיודעים, וזאת כאשר 'של' אינה מציינת שייכות אלא משמעויות אחרות כגון אלה:

- 'עשוי מחומר מסוים': 'לב של זהב', 'כובע של קש'
- 'סוג או מאפיין': 'זר של ורדים', 'מטע של תפוחים', 'עיר של שלום'
- 'תכולה': 'בקבוק של יין', 'צנצנת של דבש'
- 'שנועד ל': 'כוס של קידוש', 'צלחת של פסח'

בלשון הדיבור השם אינו מיודע בצירופים אחדים: 'חבר שלי', 'אח שלי', 'חמוד שלי'.

אין, איני, אינך... [עמ' 309]

בשפה רשמית, דבורה או כתובה, או בשפה ספרותית המילה 'אין' משמעותה 'לא' ונטיותיה, 'איני' (אני לא), 'אינך' (אתה לא), 'אינו', 'אינה', 'איננו', 'אינכם/ן', 'אינם/ן', משמשות לשלילה בזמן הווה.

אין הדבר נכון = הדבר לא נכון.
 'איני מבין אותך' = אני לא מבין אותך.
 'היא אינה מדברת אנגלית' = היא לא מדברת אנגלית.
 בכינויי הגוף 'אני', 'הוא' ו'היא' שתי צורות נטייה:
 אני: 'איני' / 'אינני'; הוא: 'אינו' / 'איננו'; היא: 'אינה' / 'איננה'.

במילה 'אין' משתמשים גם במשפטים סתמיים כלומר, משפטים שאין בהם נושא מוגדר והם מתייחסים אל הכלל. למשל: 'אין להיכנס לבית הכנסת ללא כיסוי ראש', 'אין מְסִיחִין (מדברים) בשעת הסעודה'.
 בעברית הישראלית, כפי שהיא מדוברת היום, מילת השלילה 'לא' היא השלטת גם בזמן הווה.

NOTE:

The particle **של** (*shel*) indicates possession and requires nouns that take the definite article.

In some cases *shel* is used without a definite noun. In such cases, the particle does not indicate possession but rather other meanings, such as:

- to indicate something is made of a particular material:
לב של זהב (*lev shel zahav*) - a heart of gold; **קובע של קש** (*kova shel kash*) - a straw hat.
- to indicate a category or characteristic: **זר של ורדים** (*zer shel veradim*) - a bouquet of roses; **מטע של תפוחים** (*mata shel tapuchim*) - an orchard of apples; **עיר של שלום** (*ir shel shalom*) - a city of peace.
- to indicate the contents of something: **בקבוק של יין** (*bakbuk shel yayin*) - a bottle of wine; **צנצנת של דבש** (*tsintsenet shel dvash*) - a jar of honey.
- to indicate what something is intended for: **כוס של קידוש** (*kos shel kidush*) - a Kiddush cup; **צלחת של פסח** (*tsalachat shel pesach*) - a Passover plate.

In certain phrases in colloquial speech, the definite article is not used:

חבר שלי (*chaver sheli*) - my friend; **אח שלי** (*ach sheli*) - my brother; **חמוד שלי** (*chamud sheli*) - my darling.

Particles *ein, eini, eincha...* [p. 309]

In formal language, both spoken and written, and in literary language, the word **אין** (*ein*), which means no, and its inflections are used for negation in the present tense:

Singular inflections: **איני** (*eini*), **אינך** (*eincha*), **אינך** (*einech*), **אינו** (*eino*), **אינה** (*eina*)

Plural inflections: **איננו** (*einenu*), **אינכם/איןכם** (*einchem/chen*), **אינם/איןם** (*einamm/nan*).

This matter is not correct. (*ein hadavar nachon*) **אין הדבר נכון**
I do not understand you. (*eini mevin otcha*) **איני מבין אותך**
(*hi eina medaberet anglit*) **היא אינה מדברת אנגלית**
She does not speak English

The pronouns "I", "he" and "she" have two inflected forms:

I: **איני** (*eini*) / **אינני** (*eineni*);

He: **אינו** (*eino*) / **איננו** (*einenu*);

She: **אינה** (*eina*) / **איננה** (*einena*).

The word **אין** (*ein*) is also used in indefinite sentences, that is, sentences that do not have a definite subject and refer to everyone. For example:

אין להיכנס לבית הכנסת ללא כיסוי ראש
(*ein lehikanen leveit haknesset lelo kisui rosh*) - Do not enter the synagogue without a head covering.

אין משיחין (מדברים) בשעת הסעודה
(*ein mesichin (medabrim) bishat haseuda*) - Do not speak during the meal.

In spoken Israeli Hebrew today, the negative word **לא** (*lo*) is more prevalent in the present tense as well.

על עצמי, מעצמי, את עצמי [עמ' 355]

אחד הפירושים של שם העצם 'עצם' הוא 'תוכו, גופו, עיקרו ומהותו של הדבר'. כשהוא בא בנטייה 'עצמי' משמעותו 'תוכי, פנימיותי ומהותי', וכך 'עצמי', 'עצמי' 'עצמי' וכו'. נטיות אלה באות אחרי מילת יחס, ותפקידן מושא במשפט. שם הגוף של הצורה הנוטה, שהיא המושא, שווה לשם הגוף של נושא המשפט. למשל:

'אני חושב על עצמי', 'רחל (היא) דורשת מעצמה', 'הוא שואל את עצמו', 'הם שומרים על עצמם', 'אנחנו דואגים לעצמנו'.

- יש להבחין בין צירוף של 'מילת יחס + עצמי' לבין מילת יחס בנפרד או בנטייה:
 - אחרי נטיות הפועל 'מספר' תבוא מילת היחס 'על':
בריאיון 'יוסי סיפר על עצמו' - משתמע מכך שיוסי סיפר פרטים אישיים הנוגעים לחייו. אבל במשפט 'יוסי סיפר על רון' או 'עליו' או 'עליה' אמנם מילת היחס 'על' המופיעה בנפרד או בנטייה היא מושא במשפט, אולם היא משתנה בהתאם לשם הגוף הרצוי ומתייחסת לכל אחד אחר פרט ליוסי עצמו.
 - אחרי נטיות הפועל 'אוהב' תבוא מילת היחס 'את':
מן המשפט 'אני אוהב את עצמי' עולה שאני אוהב את עצמיותי ואת מהותי. כך 'דני אוהב את עצמו' פירושו שדני אוהב את "דני", את מהותו ואת עצמיותו. לעומת זאת במשפט 'דני אוהב את רותי' או 'אותי' או 'אותנו' מילת היחס 'את' מותאמת אל שם הגוף הרצוי ומיוחסת לכל האחרים חוץ מלדני עצמו.

Prepositional phrases *al atsmi, me'atsmi, et atsmi* [p. 355]

One of the definitions of the noun **עצם** (*etsem*) is the gist or the essence of the matter. When this word is inflected it refers to the individual's inner self or essence: **עצמי** (*atsmi*) - myself; **עצמך** (*atsmecha*) - yourself (m.); **עצמך** (*atsmech*) - yourself (f.); **עצמו** (*atsmo*) - himself; etc.

These inflected forms follow prepositions and function as the object of the sentence. The person of the inflected form, or the object, is the same as the person of the sentence's subject. For example:

- It is important to differentiate between a preposition + **עצמי** (*atsmi*) phrase and a single or inflected preposition:

- Inflections of the verb **מספר** (*mesaper*) - tell - are followed by the preposition **על** (*al*) - about:

בריאיון יוסי סיפר על עצמו

(*bare'ayon yosi siper al atsmo*) - At the interview Yossi told about himself.

This sentence indicates that Yossi related personal details about his life. The next sentence is different:

יוסי סיפר על רון או עליו או עליה

(*yosi siper al ron / alav / aleha*) - Yossi told about Ron / him/ her.

Here the preposition **על** appears in a single or inflected form. It changes to agree with the appropriate person and can refer to anyone but Yossi himself.

- Inflections of the verb **אוהב** (*ohev*) - love - are followed by the particle **את** (*et*):

אני אוהב את עצמי

(*ani ohev et atsmi*) - I love myself.

This sentence indicates that I love myself and my essential being.

דני אוהב את עצמו

(*dani ohev et atsmo*) - Danny loves himself.

This sentence indicates that Danny loves himself and his essential being. The next sentence is different:

דני אוהב את רותי או אותי או אותנו

(*dani ohev et ruti / oti / otano*) - Danny loves Ruthie / me / us.

In this sentence the particle **את** is inflected to agree with the appropriate person and can refer to anyone but Danny himself.

■ יש להבחין בין: 'ב', 'ב+עצמי', 'בעצמי':

- מילת היחס 'ב': 'כאשר אני חולה, הרופא מטפל בי' - שמות הגוף בנושא ובמושא שונים זה מזה: 'הרופא=הוא'; 'בי=ב+אני'.
- הצירוף של מילת היחס 'ב' + 'עצמי': 'כאשר אני חולה, אני מטפל בעצמי', כלומר אני מטפל בגופי ובמחלתי. או: 'כאשר אמיר לא אוכל, הוא פוגע בעצמו' - זאת אומרת שאמיר פוגע בעצמיותו ובגופו.
- מילת היחס 'בעצם' ובנטייה 'בעצמי', 'בעצמך' וכו' מעידה על פעולה שנעשית ללא עזרה. למשל: 'דניאל פתר את התרגיל בעצמו' - כלומר לא הסתייע באיש.

🔗 הערה:

מילת היחס 'לבד', ובנטייה 'לבדי', 'לבדך' וכו' פירושה 'יחיד'. כך 'נשאתי בבית לבדי' משמעו 'איש לא היה בבית מלבדי'. זאת להבדיל מ'בעצמי', המעידה כאמור על פעולה שנעשית ללא עזרה.

על מילות היחס [עמ' 211, 231, 379, 406]

מילת יחס היא מילה קצרה, הבאה אחרי פועל, ותפקידה ליצור יחס וקשר בין הפועל לבין המושא במשפט. למשל:

'דן מדבר עם רותי', 'דן אוהב את רותי', 'דן מטפל ברותי', 'דן חושב על רותי'.

- The following three forms must be differentiated: the preposition **בְּ** (*b'*), the combination **בְּ+עֲצָמִי**, the word **בְּעֲצָמִי** (*be'atsmi*).

- The preposition **בְּ** (*b'*):

כַּאֲשֶׁר אֲנִי חוֹלָה, הָרוּפָא מְטַפֵּל בִּי

(*ka'asher ani choleh harofe metapel bi*) - When I'm sick, the doctor treats me. The subject of this sentence is **הָרוּפָא** (the doctor - third person singular), and the object is the preposition **בִּי**, the inflected form of **בְּ+אֲנִי**.

- The combination **בְּ+עֲצָמִי** :

כַּאֲשֶׁר אֲנִי חוֹלָה, אֲנִי מְטַפֵּל בְּעֲצָמִי

(*ka'asher ani choleh ani metapel be'atsmi*) - When I'm sick, I treat myself. This sentence indicates that I treat my body and my illness.

כַּאֲשֶׁר אַמִּיר לֹא אוֹכֵל, הוּא פּוֹגֵעַ בְּעַצְמוֹ

(*ka'asher amir lo ochel hu poge'a be'atsmo*) - When Amir does not eat, he harms himself.

This sentence indicates that Amir harms himself and his body.

- The preposition **בְּעֲצָמָם** (*b'etsem*) and its inflected forms, **בְּעֲצָמִי** (*be'atsmi*), **בְּעֲצָמָהּ** (*be'atsmecha*), etc. indicate an action performed without any help. For example:

דָּנִיֵּאל פָּתַר אֶת הַתְּרָגִיל בְּעַצְמוֹ

(*Daniel patar et hatargil be'atsmo*) - Daniel solved the math problem himself. This means that Daniel did not rely on anyone for help in solving the math problem.

NOTE:

The preposition **לְבַד** (*levad*) and its inflected forms, **לְבַדִּי** (*levadi*), **לְבַדְּךָ** (*levadcha*), etc., has the meaning of alone or on one's own. For example:

נִשְׁאַרְתִּי בְּבֵית לְבַדִּי (*nisharti babayit levadi*) - I stayed home alone.

This sentence means that no one was in the house except me.

This should be differentiated from **בְּעֲצָמִי** (*be'atsmi*), which as noted indicates an action performed without help.

About prepositions [p. 211, 231, 379, 406]

Prepositions are short words that follow verbs and indicate the relationship or connection between the verb and the object of the sentence. For example:

מילות היחס בעברית מתאפיינות בכך שכולן נוטות באמצעות סיומות קבועות הנוספות אליהן, וכל סיומת מיוחסת אל שם גוף מסוים. הסיומות, המכונות "כינויי הקניין", יוצרות שייכות ובאמצעותן שם העצם נוטה. ישנן שתי מערכות של סיומות, והן מציינות שתי שיטות נטייה: באחת שם העצם ביחיד נוטה, ובאחרת שם העצם ברבים נוטה. על נטיית שם העצם **ראו בעמוד 64**. מילות היחס אף הן נוטות באמצעות סיומות אלה.

א. הסיומות הנוספות לשם העצם ביחיד: [עמ' 231]

..... י (אני)	 נו (אנחנו)
..... ך (אתה)	 ךם (אתם)
..... ך (את)	 כן (אתן)
..... ו (הוא)	 ךם (הם)
..... ך (היא)	 ךן (הן)

בשיטה הזאת, כלומר על דרך נטייה השם ביחיד, נוטות רוב מילות היחס.

למשל 'בְּשִׁבִּיל' ← 'בְּשִׁבִּילִי', 'בְּשִׁבִּילְךָ', 'בְּשִׁבִּילָךְ', 'בְּשִׁבִּילוֹ', 'בְּשִׁבִּילָהּ', 'בְּשִׁבִּילָנוּ', 'בְּשִׁבִּילְכֶם/ן', 'בְּשִׁבִּילָם/ן'. כך נוטות גם מילות היחס האלה: 'מֹל', 'עַל יָד', 'בְּזָכוֹת', 'לְבַד', 'לְקִרְאָת', 'לְעֹמֶת', 'בְּמָקוֹם', 'בְּגִלָּל' ועוד.

בדרך כלל הגיית מילת היחס אינה משתנה כשהיא בנטייה. אולם לעתים הנטייה מתבססת לא על מילת היחס עצמה אלא על נטייתה בגוף הראשון ליחיד (אני). כך מילת היחס 'אֶצֶל': 'אֶצֶל' + אני ← 'אֶצְלִי', ועל צורה זו מתבססת נטיית יתר הגופים: 'אֶצְלְךָ', 'אֶצְלָךְ', 'אֶצְלוֹ', 'אֶצְלָהּ', 'אֶצְלוֹ', 'אֶצְלָנוּ', 'אֶצְלָכֶם/ן', 'אֶצְלָם/ן'. וכך גם מילת היחס 'בְּעֵצָם', שנטייתה מתבססת על 'בְּעֵצָמִי', ולכן 'בְּעֵצְמִי', 'בְּעֵצְמָךְ', 'בְּעֵצְמוֹ', 'בְּעֵצְמָהּ', 'בְּעֵצְמָנוּ', 'בְּעֵצְמָכֶם/ן', 'בְּעֵצְמָם/ן'.

Hebrew prepositions are all inflected by affixing predetermined suffixes, and each suffix agrees with a particular person.

These suffixes serve as possessive pronouns. They create possession and are used to inflect the noun.

There are two sets of these suffixes, marking two methods of inflection: (1) the singular nouns are inflected, and (2) the plural nouns are inflected.

For more on noun inflections, *see p. 65*.

These suffixes are also used to inflect prepositions.

A. Suffixes for inflecting singular nouns (p. 231):

Most prepositions are inflected according to the method for inflecting singular nouns.

The pronunciation of prepositions usually does not change in their inflected forms. Yet sometimes the inflection is based not on the preposition itself but rather on the first person singular inflected form. For example, the preposition **אֶצֶל** (*etsel*) is inflected in the first person singular as **אֶצְלִי** (*etsli*), and the inflections for the other persons are based on this form:

Singular inflections: **אֶצְלֶךָ** (*etslecha*), **אֶצְלֶךָ** (*etslech*), **אֶצְלוֹ** (*etslo*), **אֶצְלָהּ** (*etsla*)

Plural inflections: **אֶצְלֵנוּ** (*etslenu*), **אֶצְלֵכֶם/כֶּן** (*etsleichem/chen*), **אֶצְלָם/לָן** (*etslam/lan*).

This also applies to the preposition **בְּעֵצְמִי**. The inflections are based on the first person singular inflected form **בְּעֵצְמִי** (*be'atsmi*):

Singular inflections: **בְּעֵצְמֶךָ** (*be'atsmecha*), **בְּעֵצְמֶךָ** (*be'atsmech*), **בְּעֵצְמוֹ** (*be'atsmo*), **בְּעֵצְמָהּ** (*be'atsma*)

Plural inflections: **בְּעֵצְמֵנוּ** (*be'atsmenu*), **בְּעֵצְמֵכֶם/כֶּן** (*be'atsmechem/chen*), **בְּעֵצְמָם/מָן** (*be'atsmam/man*).

- לשיטת נטייה זו שייכות גם מילות היחס 'אֶת' ו'עם', אם כי בכינויים 'את' ו'אנחנו' הגיית הסיומות משתנה (במקום צירי בא קמץ):

..... אֶת (ולא יֶת) אֲנִי (ולא יִנִּי)

□ מילת היחס 'את'

צורת הנטייה בגוף המדבר לזכר ולנקבה ('את'+אני) היא 'אֶתִּי', ועליה מתבססת נטיית יתר הגופים: 'אֶתְךָ', 'אֶתְנוּ', 'אֶתְכֶם', 'אֶתְנוּ', 'אֶתְכֶם'. בכל הגופים ההברה הראשונה נהגית בחולם מלא (או), חוץ מצורת הנוכחים והנוכחות, הנהגית בסגול (אֶ): אֶתְכֶם.

□ למילת היחס 'עם' שתי נטיות:

- 'עִמִּי', 'עִמְךָ', 'עִמּוֹ', 'עִמָּה', 'עִמָּנוּ', 'עִמָּכֶם', 'עִמָּם' - צורות אלה מצויות בעיקר בשפה הספרותית.
- הנטייה על פי מילת היחס 'את' שמשמעותה 'עם', והיא מבוססת על צורת המדבר לזכר ולנקבה 'אֶתִּי' ('את'+אני). וכך בשאר הגופים: 'אֶתְךָ', 'אֶתְנוּ', 'אֶתְכֶם', 'אֶתְנוּ', 'אֶתְכֶם'. הנטייה הזאת היא המקובלת והשכיחה בשפה העברית העכשווית.
- ללא נטייה מילת היחס 'עם' היא השכיחה, ואילו המילה 'את' שמשמעותה 'עם' שימושה נדיר.

- מילות היחס 'ל', 'ב' ומילת השייכות 'של' אף הן נוטות בשיטה זו, אם כי יש שוני בהגיית הסיומות עבור הכינויים 'את', 'אנחנו', 'אתם', 'הם':

- The prepositions **אֶת** (*et*) and **עִם** (*im*) also conform to this inflection method, though in the second person singular feminine and the first person plural, the pronunciation of the suffixes changes, and the *tserei* vowel is replaced by a *kamats* vowel.

□ Inflections of **אֶת** (*et*):

The first person singular inflected form is **אֹתִי** (*oti*), and the inflections for the other persons are based on this form:

Singular inflections: **אֹתְךָ** (*otcha*), **אֹתְךָ** (*otach*), **אֹתּוֹ** (*oto*), **אֹתָהּ** (*ota*)

Plural inflections: **אֹתָנוּ** (*otanu*), **אֹתְכֶם** (*etchem/chen*), **אֹתָם** (*otam/tan*).

The first syllable is pronounced with a long *cholam* vowel **אֹ** (*o*), except for the second person plural forms, where the first syllable is pronounced with a *segol* vowel **אֶ** (*eh*): **אֶתְכֶם** (*etchem/chen*).

□ The preposition **עִם** (*im*) has two inflected forms:

- The first form is found primarily in literary language:

Singular inflections: **עִמִּי** (*imi*), **עִמְךָ** (*imcha*), **עִמְךָ** (*imach*), **עִמּוֹ** (*imo*), **עִמָּהּ** (*ima*)

Plural inflections: **עִמָּנוּ** (*imanu*), **עִמְכֶם** (*imachem/chen*), **עִמָּם** (*imam/man*).

- The second form is according to the inflections of the preposition **אֶת** (*et*) in the sense of "with", which is same meaning as **עִם**. The inflection is according to the first person singular inflected form, **אֹתִי** (*iti*):

Singular inflections: **אִתְךָ** (*itcha*), **אִתְךָ** (*itach*), **אִתּוֹ** (*ito*), **אִתָּהּ** (*ita*)

Plural inflections: **אִתָּנוּ** (*itanu*), **אִתְכֶם** (*itchem/chen*), **אִתָּם** (*itam/tan*).

This inflected form is the more prevalent form in contemporary Hebrew.

In its non-inflected form, the preposition **עִם** (*im*) is most prevalently used to express the meaning with. The preposition **אֶת** (*et*) is rarely used in its non-inflected form to express this meaning.

- The prepositions **לְ** (*l'*) - to - and **בְּ** (*b'*) -in, and the possessive particle **שֶׁל** (*shel*) are also inflected according to this method, though in the second person singular feminine and all the plural forms, the pronunciation of the suffixes changes:

.....י (אני)נו (אנחנו) (ולא נו)
ך (אתה)כם (אתם) (ולא כם)
ף (את) (ולא ף)כן (אתן) (ולא כן)
ו (הוא)הם (הם) (ולא ם)
ה (היא)הן (הן) (ולא ן)
 מילת היחס 'ל': 'לי', 'לך', 'לך', 'לו', 'לה', 'לנו', 'לכם/ן', 'להם/ן'.
 מילת היחס 'ב': 'בי', 'בך', 'בך', 'בו', 'בה', 'בנו', 'בכם/ן', 'בהם/ן'.
 מילת השייכות 'של': 'שלי', 'שלך', 'שלך', 'שלו', 'שלה', 'שלנו', 'שלכם/ן', 'להם/ן'.

ב. הסיומות הנוספות לשם העצם ברבים: [עמ' 379]

.....י (אני)ינו (אנחנו)
ך (אתה)יכם (אתם)
ף (את)יכן (אתן)
ו (הוא)יהם (הם)
ה (היא)יהן (הן)

על פי שיטת נטייה זו, כלומר על דרך נטיית השם ברבים, נוטות מילות היחס 'על', 'אל', 'בלעד', 'על ידי', 'לפני', 'אחרי' ועוד.

- על: 'עליי', 'עליך', 'עליך', 'עליו', 'עליה', 'עלינו', 'עליכם/ן', 'עליהם/ן'
- אל: 'אליי', 'אליך', 'אליך', 'אליו', 'אליה', 'אלינו', אבל: 'אליכם/ן', 'אליהם/ן'.
- בלעדי: 'בלעדיי', 'בלעדיך', 'בלעדיך', 'בלעדיו', 'בלעדיה', 'בלעדינו', 'בלעדיכם/ן', 'בלעדיהם/ן'
- על ידי: הנטייה מבוססת על צורת המדבר לזכר ולנקבה (אני) 'על ידי'.
- 'על ידיך', 'על ידיך', 'על ידי', 'על ידיה', 'על ידינו', אבל: 'על ידיכם/ן', 'על ידיהם/ן'.
- אחרי: 'אחריי', 'אחריך', 'אחריך', 'אחרי', 'אחריה', 'אחרינו', 'אחריכם/ן', 'אחריהם/ן'.
- לפני: הנטייה מבוססת על צורת המדבר לזכר ולנקבה (אני) 'לפני'.
- 'לפניך', 'לפניך', 'לפני', 'לפניה', 'לפנינו', אבל: 'לפניכם/ן', 'לפניהם/ן'.

B. Suffixes for inflecting plural nouns (p. 379):

Among the prepositions inflected according to this method, using the inflected forms for plural nouns, are the following:

עַל (*al*) - on, about; **אֶל** (*el*) - to; **בְּלֵעֵדִי** (*biladei*) - without; **עַל יְדֵי** (*al yedei*) - by means of; **לִפְנֵי** (*lifnei*) - before; **אַחֲרַי** (*acharei*) - after.

■ ישנן מילות יחס כגון 'מ'/'מ', 'כמו', 'בין', שנטייתן מיוחדת ואינה על פי אחת משתי השיטות הנ"ל. לכן יש ללמוד כל אחת מהן ונטייתה היא.

תחביר ומילות קישור

כאשר / כִּשְׁ [עמ' 119]

'מתי' ו'כאשר' או 'כִּשְׁ' הן מילים הקשורות בזמן. 'מתי' היא מילת שאלה. לעומת זאת המילים 'כאשר' או 'כִּשְׁ' משמעותן 'בזמן ש', ומשתמשים בהן במשפט חיווי. בשפת הדיבור שכיח יותר השימוש בצורה הקצרה 'כִּשְׁ', הנכתבת צמוד למילה שאחריה.

מתי הוא אוכל? - בבוקר, בצהריים, בערב, כאשר הוא רעב.
מתי הוא נח? - אחרי הצהריים, בשבת, כשהוא עייף.

לפני, אחרי [עמ' 157, 379]

המילים 'לפני' ו'אחרי' בהגדרתן הן מילות יחס, ובמשמעותן הן מציינות זמן.
■ לפני / אחרי + שם עצם
במשפט פשוט (הכולל נושא ונשוא) שם העצם הבא אחרי המילים 'לפני' או 'אחרי' הוא על פי רוב מיועד:
'הוא נמרץ לפני העבודה'.
אפשר לפתוח את המשפט גם במילת הזמן:
'אחרי העבודה הוא עייף מאוד'.
לעיתים שם העצם אינו מיועד:
'לא כולם מתרגשים לפני בחינות', 'אחרי טיולים תמיד עייפים'.
הציורפים 'לפני הצהריים' ו'אחרי הצהריים' מיועדים תמיד.

- The inflections of some prepositions, such as **מִן / מִי** (*mi/min*) - from; **כְּמוֹ** (*kmo*) - like; **בֵּין** (*bein*) - between, are exceptions and do not conform to either of the above methods. Therefore, you need to learn these inflections.

Syntax and conjunctions

Ka'asher / k'she'- - When [p. 119]

The words **מתי** (*matai*) - when - and **כאשר** (*ka'asher*) or **כְּשֶׁ** (*keshe'*) - when - are words associated with time. **מתי** is used in interrogative sentences. In contrast, **כאשר** or **כְּשֶׁ** have the meaning "at the time of" and are used in declarative sentences. The short form **כְּשֶׁ** affixed to the following word is more prevalent in colloquial language.

Lifnei - before / acharei - after [p. 157, 379]

The words **לפני** (*lifnei*) - before, and **אחרי** (*acharei*) - after, are prepositions that indicate time relations.

- **לפני** and **אחרי** + **noun**:

In simple sentences with a subject and a predicate, the noun following the prepositions **לפני** or **אחרי** usually takes the definite article:

He is energetic before work. (*hu nimrats lifnei ha'avoda*) **הוא נמרץ לפני העבודה**

Sentences can also begin with time prepositions:

אחרי העבודה הוא עייף מאוד

After work he is very tired. (*acharei ha'avoda hu ayef meod*)

Sometimes the noun is indefinite:

לא כולם מתרגשים לפני בחינות

Not everyone is nervous before exams. (*lo kulam mitragshim lifnei bchinot*)

אחרי טיולים תמיד עייפים

After field trips people are always tired. (*acharei tiyulim tamid ayefim*)

The phrases **לפני הצהריים** (*lifnei hatsohorayim*) - before noon - and **אחרי הצהריים** (*achrei hatsohorayim*) - afternoon - always take the definite article.

■ לפני / אחרי + משפט

במשפט מורכב, הכולל משפט עיקרי ופסוקית זמן, הפסוקית פותחת ב'**לפני** ש' או ב'**אחרי** ש' ומציינת את הזמן:

הוא אוכל ארוחת בוקר (משפט), לפני שהוא נוסע לעבודה (פסוקית זמן).
הוא חוזר הביתה (משפט), אחרי שהוא גומר לעבוד (פסוקית זמן).

מקובל לפתוח את המשפט המורכב גם בפסוקית הזמן: '**לפני** שהוא נוסע לעבודה, הוא אוכל ארוחת בוקר'; '**אחרי** שהוא גומר לעבוד, הוא חוזר הביתה'.

■ לפני / אחרי + שם עצם המציין זמן מוגדר

- בצירוף הכולל את המילה '**לפני**' ושם עצם כגון שעה, שבוע, חודש, שנה, 3 ימים המשפט יהיה בזמן עבר: '**לפני** חודש הייתי באילת'.
- לזמן עתיד משמשת המילה '**בְּעוֹד**': '**בְּעוֹד** חודש אהיה באילת'.
- השימוש בצירוף הכולל את המילה '**אחרי**' ושם עצם המציין זמן מוגדר אפשרי בכל זמן:

'הוא הגיע למסיבה אבל הלך אחרי שעה'
'צריך להוציא את הדג מהתנור אחרי 20 דקות'
'אם תתחיל את הקורס, כדאי שתסיים אותו, ואל תפרוש אחרי חודש!'

- המילה '**כְּעֵבֹר**', שמשמעותה 'בחלוף זמן מסוים', נרדפת למילה '**אחרי**'. אולם בניגוד למילה '**אחרי**' היכולה לבוא גם בצירוף שם עצם אחר, המילה '**כְּעֵבֹר**' באה בצירוף שמות עצם המציינים זמן מוגדר בלבד: '**רציתי להישאר באילת שבוע, אבל כעבור 3 ימים חזרתי הביתה**'.
- (המילה '**כמה**', שאחד מפירושיה הוא 'אחדים', באה בצירוף שם עצם בצורת הרבים. כך אפשר לומר: '**לפני/אחרי/כעבור כמה שעות, ימים וכדומה**').

■ לפני and אחרי + **sentence**:

In complex sentences comprising a main clause and a subordinate time clause, the subordinate clause begins with לפני ש (lifnei she) or אחרי ש (acharei she) and indicates the time:

Complex sentences can also begin with clauses indicating time:

לפני שהוא נוסע לעבודה, הוא אוכל ארוחת בוקר

(lifnei shehu nose'a la'avoda hu ochel aruchat boker)

Before he goes to work, he eats breakfast.

אחרי שהוא גומר לעבוד, הוא חוזר הביתה

(acharei shehu gomer la'avod hu chozer habayta).

After he finishes working, he returns home.

■ לפני and אחרי + **noun** indicating a specific time:

- A sentence containing the word לפני (lifnei) and a noun such as hour, week, month, year, three days, will be in the past tense:

A week ago I was in Eilat. (lifnei chodesh hayiti be'elat) לפני חודש הייתי באילת

Sentences with the word בעוד (be'od) - in another... - are in the future tense:

בעוד חודש אהיה באילת

In another month I'll be in Eilat (be'od chodesh ehey be'elat)

- Sentences with the word אחרי and a noun indicating a specific time can be in any tense:

- The word כעבור (ka'avor) means after a certain amount of time has passed and is a synonym of אחרי (acharei). In contrast to אחרי, however, which can be followed by any noun, the word כעבור can only be followed by nouns indicating a specific time:

רציתי להישאר באילת שבוע, אבל כעבור 3 ימים חזרתי הביתה

(ratsiti lehishaer be'elat shavu'a aval ka'avor shloscha yamim chazarti habayta)

I wanted to stay in Eilat a week, but after 3 days I returned home.

One of the meanings of the word כמה (kama) is "a few". The word is followed by a plural noun, as in:

לפני/אחרי/כעבור כמה שעות, ימים

(lifnei/acharei/ka'avor kama sha'ot, yamim...)

Prior to/after/following a few hours, days...

■ המילים 'לפני' ו'אחרי' מציינות גם מיקום ביחס לאחר:

'האישה עומדת בתור לפני האיש, והאיש עומד בתור אחרי האישה'.
'באלפבית העברי האות מ באה אחרי האות ל ולפני האות נ'.

■ המילים 'לפני' ו'אחרי', בין שהן מציינות זמן ובין שהן מציינות מיקום, הן כאמור מילות יחס; וכמו כל מילת יחס הן נוטות.

'הגעתי לשיעור לפני דניאל' - הגעתי לפניו, והוא הגיע אחריי.
'האיש עומד לפני האישה' - כלומר לפניו, והאישה עומדת אחריו.

אסור, מותר [עמ' 142, 221]

יש להשתמש בשם הפועל אחרי המילים 'אסור', 'מותר', 'אפשר', 'אי אפשר', 'כדאי' ו'לא כדאי'. למשל:

'אסור לעשן בכיתה, אבל מותר לעשן בחוץ'.
'אפשר ללמוד בספרייה, אבל אי אפשר ללמוד כאשר יש רעש'.
'כדאי לקנות בשוק פירות וירקות, אבל לא כדאי לקנות שם דגים'.

משפטים מן הסוג הזה נקראים משפטי חֲגָ"ם: **חסרי גוף ומספר**. זאת משום שהנשוא בהם חסר שם גוף ומספר (יחיד או רבים) המאפיינים את הפועל בעברית. על פי רוב במשפט חג"ם המאפיין הבולט הוא שם הפועל, ומבחינה תחבירית תפקידו נושא המשפט. למשל: '**אסור** (נשוא) **לעשן** (נושא) **במקום ציבורי** (תיאור מקום)'. '**לעשן**' הוא נושא המשפט כיוון שהרעיון המובע במשפט הוא ש'**העישון** (נושא) **אסור** (נשוא)'.
מבחינת המשמעות משפט חג"ם הוא משפט סתמי כיוון שהוא מביע אמירה הפונה אל הכלל, ואין הוא מתייחס אל נושא מוגדר. למשל במשפט '**כדאי ללכת לרופא כאשר חולים**' האמירה כללית ואינה מתייחסת אל חולה מסוים.

- The words לפני (lifnei) and אחרי (acharei) are also used to indicate position with respect to another person or object:

- Whether used to indicate time or position, the words לפני (lifnei) and אחרי (acharei) are prepositions, and therefore can be inflected.

Asur (forbidden) / mutar (permitted) [p. 142, 221]

The following words are followed by the infinitive: אסור (asur) - forbidden; מותר (mutar) - permitted; אפשר (efshar) - possible; אי אפשר (i-efshar) - impossible; כדאי (kedai) - worthwhile; לא כדאי (lo kedai) - not worthwhile. For example:

These sentences are examples of a type of sentence called *chagam* sentences, or sentences lacking person and number, because the predicate of such sentences does not have a person or a number, which are attributes of Hebrew verbs. In general, *chagam* sentences are characterized by the use of the infinitive that functions as the syntactical subject of the sentence. For example:

אסור לעשן במקום ציבורי

Smoking in public is forbidden. (*asur le'ashen bemakom tsiburi*)

In this sentence, the infinitive לעשן (to smoke) acts as the subject of the sentence, and the word אסור (forbidden) acts as the predicate, while במקום ציבורי (in a public place) modifies the predicate. The infinitive "to smoke" is the subject of the sentence because the sentence expresses the notion that "smoking" is forbidden. From the perspective of meaning, *chagam* sentences are indefinite sentences since they express a statement addressed to the general public and do not refer to a specific subject. For example:

כדאי ללכת לרופא כאשר חולים (kedai lalechet larofeh ka'asher cholim)

It's a good idea to go to the doctor when you're sick.

This statement is general and does not refer to a particular individual who is sick.

ייחוס האמירה הכללית אל פרט מסוים נעשה על ידי הוספת מילת היחס 'ל',
בנפרד או בנטייה, למשפט. למשל: 'לקטינים אסור לשתות אלכוהול', או 'אסור לך
לשתות אלכוהול'.

מילת היחס 'ל' במשפט חג"ם אינה משנה את סוגו התחבירי, ואין לטעות ולחשוב
שהיא הנושא במשפט. לכן: 'אסור' (נשוא) לך (מושא) לשתות אלכוהול (נושא).
יוצאת מן הכלל היא המילה 'אפשר'. אמנם אחריה יבוא שם הפועל וייווצר משפט
חג"ם, אולם בייחוס האמירה הכללית אל פרט מסוים אין להוסיף את מילת היחס
'ל', אלא יש להשתמש בנטיות הפועל 'יכול'.

למשל: 'אפשר לעלות למצדה ברגל'. אבל: אין לומר 'אפשר לי לעלות למצדה
ברגל', אלא 'אני יכול לעלות למצדה ברגל'.
ובשלילה: 'אי אפשר ללמוד כשיש רעש', אבל 'אנחנו לא יכולים ללמוד כשיש
רעש'.

משפטי חג"ם נוצרים גם בסביבת תארים (בצורת היחיד) כגון 'קשה', 'קל', 'נעים',
'חשוב', ובהוספת מילת היחס 'ל' בנפרד או בנטייה הם מיוחסים לפרט מסוים.
למשל: 'קשה ללמוד וגם לעבוד', אבל: 'קשה לי ללמוד וגם לעבוד'. ובשלילה: 'לא
קשה לי ללמוד וגם לעבוד'.

משפט חג"ם מובע בעבר או בעתיד באמצעות הפעלים 'היה' בעבר, ובעתיד 'יהיה':

'היה כדאי לטייל אתמול', 'מחר יהיה כדאי לטייל'.
'היה לנו קשה ללמוד בגלל הרעש', 'יהיה לנו קשה ללמוד אם יהיה רעש'.

These general statement can be attributed to a particular individual by adding the preposition **ל** (l') to the sentence, separately or in its inflected form. For example:

(liktinim asur lishtot alcohol) **לקטינים אסור לשתות אלכוהול**

Minors are forbidden to drink alcohol.

(asur lecha lishtot alcohol) **אסור לך לשתות אלכוהול**

You are forbidden to drink alcohol.

The preposition **ל** (l') in *chagam* sentences does not change the syntax of the sentence and should not be considered the subject of the sentence.

In the above sentence, **אסור** (forbidden) is the predicate, **לך** (you) is the object and **לשתות אלכוהול** (to drink alcohol) is the subject.

The word **אפשר** (*efshar*) - possible - is an exception. Although it is followed by the infinitive and generates a *chagam* sentence, it can be used to attribute a general statement to a specific individual without adding the preposition **ל** (l') but rather by using the inflected forms of the verb **יכול** (*yachol*) - can.

Chagam sentences are also generated around singular adjectives, such as **קשה** (*kasheh*) - difficult; **קל** (*kal*) - easy; **נעים** (*na'im*) - pleasant; **חשוב** (*chashuv*) - important. When the preposition **ל** is added to these adjectives separately or in its inflected forms, the sentence refers to a specific individual. For example:

(kashe lilmod vegam la'avod) **קשה ללמוד וגם לעבוד**

It's difficult to study and also to work.

Compare to:

(kashe li lilmod vegam la'avod) **קשה לי ללמוד וגם לעבוד**

It's difficult for me to study and also to work.

Negative form:

(lo kashe li lilmod vegam la'avod) **לא קשה לי ללמוד וגם לעבוד**

It's not difficult for me to study and also to work.

Chagam sentences are changed to the past tense by adding the verb **היה** (*haya*) - was, and to the future tense by adding the verb **יהיה** (*yih'yeh*) - will be.

התארים 'חם' ו'קר' שימושם שכיח בצירוף מילת היחס 'ל' בנפרד או בנטייה: 'חם לדני', 'קר לה'. בלשון הדיבור בהקשרים מסוימים לעתים גם אליהן נוסף שם הפועל, למשל: 'קר לי לשבת כאן מול המזגן, אני רוצה לשבת שם'.

כדאי ש [עמ' 362]

השימושים במילה 'כדאי':

- 'כדאי' + שם הפועל
- 'כדאי ללמוד', 'כדאי ללכת לרופא כאשר חולים'.
- 'כדאי' + מילת היחס 'ל' בנפרד או בנטייה + שם הפועל
- 'לילדים כדאי ללמוד', 'כדאי לך ללכת לרופא כי אתה חולה'.
- שתי התבניות האלה יוצרות משפט סתמי הנקרא משפט חג"ם. על משפטי חג"ם ראו לעיל.
- 'כדאי ש' + נושא + פועל בזמן עתיד

תבנית זו היא משפט המורכב משני חלקים (משפט עיקרי ופסוקית), המתחברים באמצעות המילה 'ש' ("מילת שיעבוד"). החלק הראשון הוא המילה 'כדאי' בלבד; החלק השני, המציין מה **כדאי**, הוא משפט שלם ובו נושא ופועל בזמן עתיד. למשל: **כדאי שהרופא (נושא) יבדוק (פועל בעתיד) אותך**. המשפט העיקרי הוא המילה 'כדאי', והיא מתפקדת כנושא של המשפט המורכב. '**הרופא יבדוק אותך**' הוא משפט בפני עצמו, והוא מתפקד כנושא המשפט המורכב ונקרא "פסוקית נושא".

NOTE:

The adjectives חם (*cham*) - hot, and קר (*kar*) - cold are used frequently with the preposition ל separately or in its inflected forms:

חם לדני (*cham ledani*) - Danny is hot; קר לה (*kar la*) - she is cold.

In colloquial speech, the infinitive is sometimes added to these forms in certain contexts. For example:

קר לי לשבת כאן מול המזגן, אני רוצה לשבת שם

(*kar li lashevet kan mul hamazgan. ani rotseh lashevet sham*)

I get cold when I sit in front of the air conditioner. I want to sit over there.

Kedai she' (It's a good idea to...) [p. 362]

Usage of the word כדאי (*kedai*) - it's a good idea, it's worthwhile...:

- כדאי + infinitive:

It's worthwhile to study. (*kedai lilmod*) כדאי ללמוד

(*kedai lalechet larofeh ka'asher cholim*) כדאי ללכת לרופא כאשר חולים

It's a good idea to go to the doctor when you're sick.

- כדאי + preposition ל (separately or in its inflected forms) + infinitive:

It's a good idea for children to study. (*liy'ladim kedai lilmod*) לילדים כדאי ללמוד

(*kedai lecha lalechet larofeh ki ata choleh*) כדאי לך ללכת לרופא כי אתה חולה

It's a good idea for you to go to the doctor because you are sick.

These two patterns create indefinite sentences known as חג"ם *chagam* sentences, or sentences lacking person and number. For more on *chagam* sentences, see above.

- כדאי + subject + verb in future tense.

This pattern is a complex sentence comprising two clauses, a main clause and a subordinate clause, joined by the particle ש (she'), which serves as the subordinating conjunction. The first part of the sentence contains only the word כדאי. The second part indicates what is worthwhile and is a complete sentence with a subject and a verb in the future tense. For example:

כדאי שהרופא יבדוק אותך (future verb) (subject) יבדוק

(*kedai sheharofeh yivdok otcha*)

It would be a good idea for the doctor to examine you.

The main clause is the word כדאי, which functions as the predicate of the complex sentence.

הרופא יבדוק אותך (*harofeh yivdok otcha*) - The doctor will examine you - is an independent clause that functions as the subject of the complex sentence and is called the subject clause.

רוצה ש, מבקש ש, מקווה ש, כדי ש [עמ' 325]

הבעת רצון לעשות פעולה מובעת באמצעות הפועל 'רוצה', שהוא פועל איווי (מודלי), ושם הפועל הנלווה אליו מתאר את הפעולה. השימוש בצירוף 'רוצה'+שם הפועל נעשה במשפט הנקרא "פשוט", שבו יש נושא ונשוא מורחב:

אני (נושא) רוצה לשיר (נשוא מורחב).

הבעת רצון שהפעולה תבוצע על ידי אחר נעשית במשפט מורכב: משפט כזה כולל שני משפטים (שבהם שני נושאים ושני פעלים שונים אלה מאלה) המתחברים למשפט אחד באמצעות המילה 'ש'.
במשפט הראשון מופיע הפועל 'רוצה', המביע את הרצון. במשפט השני מתואר ביצוע הפעולה על ידי האחר, והפועל בו בא בזמן עתיד.

אני רוצה שאתה תשיר = 'אני רוצה' (משפט) + 'ש' + 'אתה תשיר' (משפט).
רצינו שתבואו אלינו = 'אנחנו רצינו' (משפט) + 'ש' + 'תבואו אלינו' (משפט).

■ כך לגבי הבעת בקשה או תקווה, המובעות במשפט הפשוט באמצעות פועלי האיווי (המודליים) 'מבקש' ו'מקווה' ואחריהם בא שם הפועל:

אני (נושא) מבקש ללמוד (נשוא מורחב) בבוקר.
אנחנו (נושא) מקווים להגיע (נשוא מורחב) לפגישה.

אולם הבעת בקשה או תקווה שהאחר יבצע את הפעולה נעשית במשפט מורכב, וכאמור בחלקו השני בא הפועל בזמן עתיד:

ביקשתי שתקנה לחם = 'אני ביקשתי' (משפט) + 'ש' + 'תקנה לחם' (משפט).
אנחנו מקווים שיהיה שלום = 'אנחנו מקווים' (משפט) + 'ש' + 'יהיה שלום' (משפט).

הפעלים 'רוצה', 'מבקש' ו'מקווה' יכולים לבוא בנטיותיהם בכל הגופים ובכל הזמנים.

Rotseh she' (want...), mevakesh she' (ask...), mekaveh she' (hope...), kedei she' (in order for...) [p. 325]

The desire to do something is expressed by means of the modal verb **רוצה** (*rotseh*) - want. The infinitive following this verb describes the desired action. The combination of **רוצה** + infinitive forms a simple sentence with a subject and an extended predicate.

Complex sentences are used to express the desire that something be done by someone else. Such sentences include two clauses, each with its own distinct subject and verb, joined with the conjunction **שְׁ** (*she'*).

The first clause contains the verb **רוצה** (*rotseh*) - want, express the desire. The second clause expresses the action to be performed by someone else, using a verb in the future tense.

- The same pattern applies when making a request or expressing hope, using a simple sentence and the modal verbs **מבקש** (*mevakesh*) - ask for, request - or **מקווה** (*mekaveh*) - hope, followed by the infinitive.

However, to make a request or express a hope that someone else will do something, a complex sentence is used, where the second clause contains a verb in the future tense:

The verbs **רוצה** (*rotseh*) - want; **מבקש** (*mevakesh*) - ask for; and **מקווה** (*mekaveh*) - hope - can be inflected for any person and any tense.

■ מילת התכלית 'כדי' מתארת לאיזו מטרה הפעולה נעשית, ובמשפט הפשוט בא אחריה שם הפועל: 'היא מבשלת כדי לאכול'.
 הצירוף 'כדי ש' בא במשפט מורכב, וכאמור בחלקו השני בא הפועל בעתיד:
 היא מבשלת, כדי שדני יאכל = 'היא מבשלת' (משפט) + 'כדי' + 'ש' + 'דני יאכל' (משפט).

הערה:

במשפט המורכב, שבו האחר מבצע את הפעולה, הנושא במשפט העיקרי והנושא בפסוקית שונים זה מזה. אולם לעתים בצירופים 'מקווה ש' ו'כדי ש' מופיע אותו נושא בשני חלקי המשפט. למשל: 'הוא מקווה שהוא יגיע לפגישה', או 'עבדתי קשה אתמול, כדי שאוכל לטייל היום'.

יותר מ / יותר מאשר [עמ' 242]

הצירופים 'יותר מ' או 'יותר מאשר' נקראים "ערך היתרון", והם מציינים שאחד עולה על האחר או עדיף עליו. השימוש בצירופים אלה נעשה כאשר מדובר בשני נושאים שהם בעלי מכנה משותף, אולם אינם שווים. כך יתרון חכמתה של רותי על חכמתה של חנה מתבטא במשפט 'רותי חכמה יותר מחנה'.

בעברית הישראלית, כפי שהיא מדוברת היום, נוהגים להשתמש בצירוף 'יותר מ' לפני שם עצם, ובצירוף 'יותר מאשר' לפני פועל, לפני שם גוף או לפני מילת יחס.

'אשכולית' - שם עצם: 'לימון חמוץ יותר מאשכולית'.

'אכלתי' - פועל: 'שתיתי בטיול יותר מאשר אכלתי'.

'הוא' - שם גוף: 'דניאל משחק במחשב יותר מאשר הוא קורא ספרים'.

- The word of purpose **כדי** (*kedei*) - in order to - describes the purpose for which an action is performed, in a simple sentence in which it is followed by the infinitive:

(hi mevashelet kedei le'echol) **היא מבשלת כדי לאכול**

She cooks in order to eat.

The phrase **כדי ש** (*kedei she'*) - in order that, so that - is used in complex sentences, and the second clause contains a verb in the future tense:

(hi mevashelet kedei shedani yuchal) **היא מבשלת, כדי שדני יאכל**

She cooks (first clause) so that Danny will eat (second clause).

NOTE:

In complex sentences in which someone else performs the action, the subject of the main clause and the subject of the subordinate clause differ from one another. Nevertheless, sometimes when the phrases **מקווה ש** (*mekaveh she'*) - hope that - and **כדי ש** (*kedei she'*) - in order that - are used, the two clauses have the same subject. For example:

(hu mekaveh shehu yagi'a lap'gisha) **הוא מקווה שהוא יגיע לפגישה**

He hopes he will come to the meeting.

עבדתי קשה אתמול, כדי שאוכל לטייל היום

(avadeti kashe etmol kedei she'uchal letayel hayom.

I worked hard yesterday so I can go touring today.

Yoter mi/yoter me'asher (More than...) [p. 242]

The phrases **יותר מ** (*yoter mi*) or **יותר מאשר** (*yoter me'asher*) - more than - are known as the comparative form, and are used to indicate that one thing is greater than another or preferable to another. These phrases are used when referring to two subjects that have a common denominator but are not equal. Thus, the following sentence is used to express that Ruthie has an advantage in intelligence over Hannah:

(ruti chachama yoter mechana) **רותי חכמה יותר מחנה**

Ruthie is more intelligent than Hannah.

In contemporary Hebrew spoken in Israel today, the phrase **יותר מ** (*yoter mi*) commonly precedes nouns, while **יותר מאשר** (*yoter me'asher*) precedes verbs, pronouns or prepositions:

ב', 'עם', 'אצל' ו'את' - מילות יחס:

'הוא אוהב לבלות בתל אביב יותר מאשר בחיפה'
'דניאל משחק עם יוסי יותר מאשר עם אלון'
'הוא מבקר אצל הוריו יותר מאשר אצל אחותו'
'יעקב אהב את רחל יותר מאשר את לאה'.

כללי השימוש במילה 'יותר' חלים גם על המילה 'פחות':

'אשכולית חמוצה פחות מלימון', 'אכלתי בטיול פחות מאשר שתיתי'.

ה... ב יותר [עמ' 346]

"ערך ההפלגה" הוא מבע המתאר את המרבי (מקסימלי) ואת המיטבי (אולטימטיבי). המבע הוא צירוף של שם תואר מיודע והמילה 'ביותר'. שם העצם המתואר, הבא לפני שם התואר שבצירוף, מיודע אף הוא, ושניהם מתאימים במין ובמספר על פי כללי שם העצם ושם התואר. אם כן, התבנית הלשונית היא:

'ה' + שם עצם + 'ה' + שם תואר + 'ביותר'

זכר: 'היין הטעים ביותר'

נקבה: 'האישה היפה ביותר'

רבים: 'המזגנים היקרים ביותר'

רבות: 'המכוניות החזקות ביותר'.

שם העצם הפרטי וכינויי הגוף מיודעים במהותם. על כן, כאשר המבע מתאר אותם לא באה לפנייהם ה' הידיעה:

'דניאל החכם ביותר', 'היא החכמה ביותר'
'דניאל וענת החכמים ביותר', 'הן החכמות ביותר'.

Prepositions: **ב** (*b'*), **עם** (*im*), **אצל** (*etsel*), **את** (*et*):

The rules for using the word **יותר** (*yoter*) - more - also apply to the word **פחות** (*pachot*) - less.

Ha... beyoter (the ...est) [p. 346]

Superlatives are phrases indicating that something is of the highest order, quality, or degree, surpassing or superior to all others. The phrase consists of a definite adjective and the word **ביותר** (*beyoter*) - most. The noun being described precedes the adjective in the phrase and also takes the definite article, and the adjective and noun agree in gender and number according to the rules for nouns and adjectives. Thus, the linguistic pattern is:

Proper nouns and pronouns are by nature definite. Thus, when a phrase describes them, they do not require the definite article:

בלשון הדיבור שכיח השימוש בצירוף 'הַכִּי' + שם תואר. גם לפני הצירוף הזה יבואו שם עצם מיודע, שם פרטי או כינוי גוף, ויותאמו לשם התואר במין ובמספר: 'הילד הכי חכם', 'רותי הכי חכמה', 'הם הכי חכמים', 'הבנות הכי חכמות'.

אלא [עמ' 335, 336]

לא... אלא

המילה 'אלא' מציינת ומדגישה את הבלבדיות (רק) של איבר מסוים במשפט, והיא מצריכה שימוש במילת שלילה ('לא', 'אין' או 'אֵל') בחלקו הראשון של המשפט. שני רעיונות בעלי עניין אחד, המובעים בשני משפטים, האחד מציין את החיוב והאחר את השלילה - מתחברים למעשה למשפט אחד באמצעות הביטוי 'לא (אין/אֵל)... אלא...', המדגיש את הבלבדיות. למשל:

'חיים ויצמן לא היה ראש ממשלה' (המשפט מציין מה ויצמן לא היה).
'חיים ויצמן היה נשיא' (המשפט מציין מה ויצמן היה).

הביטוי 'לא... אלא...' מחבר את שני המשפטים למשפט אחד ומדגיש שוויצמן היה רק נשיא: 'חיים ויצמן לא היה ראש ממשלה אלא נשיא'.

'דניאל עובד בערב' (במשפט מצוין מתי הוא עובד).
'דניאל לא עובד בבוקר' (במשפט מצוין מתי הוא לא עובד).

In colloquial speech, the phrase **הכי** (*hachi*) - the most + adjective is common. This phrase is also preceded by a definite noun, proper noun or pronoun, to which the adjective must agree in gender and number:

The most intelligent boy. (*hayeled hachi chacham*) **הילד הכי חכם**
 Ruthie is the most intelligent. (*ruti hachi chachama*) **רותי הכי חכמה**
 They are the most intelligent. (*hem hachi chachamim*) **הם הכי חכמים**
 The most intelligent girls. (*habanot hachi chachamot*) **הבנות הכי חכמות**

Ela (but) [p. 335, 336]

Lo ... ela (no ... but)

The word **אלא** (*ela*) - but is used to note and emphasize the exclusivity of a particular member of the sentence. It requires the use of one of the negative words - **לא** (*lo*), **אין** (*ein*) or **אל** (*al*) in the first part of the sentence.

The expression **לא ... אלא** (*lo ... ela*) - not... but... - is used to express two ideas about a single topic, expressed in two clauses: with one clause indicating the positive and the other clause the negative. These two clauses are joined into one sentence using the expression *lo (ein/al)... ela*, which stresses exclusivity. For example:

(*chaim vaitsman lo haya rosh memshala*) **חיים ויצמן לא היה ראש ממשלה**
 Chaim Weizmann was not prime minister.

(*chaim vaitsman haya nasi*) **חיים ויצמן היה נשיא**
 Chaim Weizmann was president.

The expression **לא ... אלא** (*lo ... ela*) - not... but... connects the two clauses into a single sentence and stresses that the only position Weizmann held was president:

(*chaim vaitsman lo haya rosh memshala ela nasi*) **חיים ויצמן לא היה ראש ממשלה אלא נשיא**
 Chaim Weizmann was not prime minister but rather president.

במשפט אחד מודגש שדניאל עובד רק בערב: 'דניאל לא עובד בבוקר אלא בערב'.

לא רק... אלא גם

המילה 'גם' במהותה מציינת הוספה, והביטוי 'לא רק... אלא גם' מדגיש ומחזק אותה. כך למשל, המידע במשפט 'בן גוריון היה גם שר ביטחון' נוסף על המידע שבמשפט 'בן גוריון היה ראש ממשלה'. הביטוי 'לא רק... אלא גם' מחבר את שני המשפטים למשפט אחד ובתוך כך מדגיש את המידע הנוסף: 'בן גוריון היה לא רק ראש ממשלה, אלא גם שר ביטחון'.

אלא, אבל [עמ' 336]

השימוש במילה 'אלא', המדגישה את הבלבדיות (רק), נעשה במשפט שבחלקו הראשון מופיעה תמיד מילת שלילה: 'היא לא אוהבת את דני אלא את יוסי'. כמו כן המילה 'אלא' מציינת שהבלבדיות חלה רק על איבר מסוים במשפט, על הצירוף 'את דני'. לעומת זאת המילה 'אבל' מביעה ניגוד או הסתייגות, והיא באה בין שני משפטים. 'רותי אוהבת את דני, אבל דני אוהב את יעל'.

אם... - משפט תנאי קיים [עמ' 326]

משפט התנאי הקיים הוא משפט מורכב, הכולל שני חלקים (משפטים):

- (1) חלק (משפט) התנאי, הנפתח במילת התנאי 'אם' ובו מוצב תנאי העשוי להתקיים ולהתממש.
- (2) חלק (משפט) התוצאה, והיא התלויה בקיומו ובמימושו של התנאי. התוצאה סובייקטיבית ומבטאת את דעתו, רצונו ותחושותיו של מציב התנאי. בשני חלקיו של משפט התנאי הקיים יבוא הפועל בזמן עתיד. למשל:

A single sentence indicates that Daniel only works in the evening:

דניאל לא עובד בבוקר אלא בערב

(Daniel lo oved baboker ela ba'erev)

Daniel does not work in the morning but rather only in the evening.

Lo rak... ela gam (not only... but also)

The word **גם** (gam) - also - indicates addition, and the phrase

לא רק ... אלא גם (lo rak... ela gam) - not only... but also... emphasizes and

reinforces this addition. For example, the information in the sentence:

בן גוריון היה גם שר הביטחון (ben gurion haya gam sar habitachon) - Ben Gurion was also Defense Minister - is added to the information in the sentence:

בן גוריון היה ראש ממשלה (ben gurion haya rosh memshala) - Ben Gurion was Prime Minister. The phrase **לא רק ... אלא גם** is used to connect these two into a single sentence and thus to emphasize the added information:

בן גוריון היה לא רק ראש ממשלה, אלא גם שר ביטחון

(ben gurion haya lo rak rosh memshala, ela gam sar bitachon)

Ben Gurion was not only Prime Minister, he was also Defense Minister.

Ela, aval (but) [p. 336]

The word **אלא** (ela) to indicate exclusivity is used only in sentences that have negative words in the first part of the sentence:

היא לא אוהבת את דני אלא את יוסי

(hi lo ohevet et dani ela et yosi). She doesn't love Danny but rather Yossi.

The word **אלא** (ela) indicates the exclusive nature of a particular part of the sentence, in this case Danny.

In contrast, the word **אבל** (aval) - but - expresses contradiction or hesitation and is used to join two clauses:

רותי אוהבת את דני, אבל דני אוהב את יעל

(ruti ohevet et dani, aval dani ohev et yael)

Ruthie loves Danny, but Danny loves Yael.

Im (if) - Real conditional sentences [p. 326]

Conditional sentences are complex sentences consisting of two clauses:

(1) the conditional clause that opens with the conditional word **אם** (im) - if - and contains the stipulated condition, and (2) the clause containing the result that is dependent upon fulfilling the condition. The result is subjective and expresses the opinion, desire and/or feelings of whoever set the condition. The verbs in both clauses of conditional sentences are in the future tense. For example:

'אם ירד גשם, החקלאים ישמחו'.

'אם ירד גשם' - תנאי שיכול להתקיים, אולם אין ודאות שאכן ימומש.

'החקלאים ישמחו' - התוצאה שתתקיים אם ימומש התנאי.

■ השימוש במילת התנאי 'אם' נעשה גם במשפטים שבהם התנאי מבטא הנחה ביחס למצב מסוים בזמן אמת, והתוצאה היא המסקנה המתבקשת מן ההנחה. הפועל במשפטים אלה בא בהתאם לזמן האמיתי המובע בִּהנחה או בַּמסקנה.

'אם אתה עייף, אתה צריך לנוח' - הווה והווה.

'אם יש לך חום, קח כדור' - הווה וציווי.

'אם הרגשת רע, למה לא הלכת לרופא?' - עבר ועבר.

'אם הצלחת בבחינה באנגלית, תצליח גם בבחינה בהיסטוריה' - עבר ועתיד.

■ בזמן הווה קיים סוג של משפטים שבהם מובעת אמיתה (אקסיומה)

פילוסופית. למשל 'אם אין קמח - אין תורה', 'אם לומדים - יודעים'. הרעיון

במשפטים מסוג זה יכול להתבטא אף במילת הזמן 'כאשר' במקום במילת התנאי 'אם'.

את משפט התנאי אפשר לפתוח גם בחלק התוצאה: 'החקלאים ישמחו אם ירד גשם', 'למה לא הלכת לרופא אם הרגשת רע?', 'יודעים - אם לומדים'.

אם ירד גשם (*im yered geshem*) - if it rains... This is a condition that could be fulfilled though there is no certainty it will.

החקלאים ישמחו (*hachaklaim yismechu*) - the farmers will be happy. This result will occur if the condition is met.

- The conditional word **אם** is also used in sentences in which the condition expresses an assumption with respect to a particular situation in real time and the result is the conclusion expected from the assumption. The verb tenses in such sentences are in accordance to the real time expressed in the assumption or the conclusion.

- The present tense is used in conditional sentences that express some sort of axiom or philosophical truth:

אם אין קמח - אין תורה (*im ein kemach, ein tora*)

If there is no flour (bread), there is no Torah.

אם לומדים - יודעים (*im lomdim, yod'im*)

The main idea of such sentences can also be expressed by using the temporal word **כאשר** (*ka'asher*) - when - instead of the conditional word **אם** (*im*)- if.

Conditional sentences can also begin with the result clause:

החקלאים ישמחו אם ירד גשם

The farmers will be happy if it rains. (*hachaklaim yismechu im yered geshem*)

למה לא הלכת לרופא אם הרגשת רע?

(*lama lo halachta larofeh im hircashta ra*)

Why didn't you go to the doctor if you felt bad?

יודעים - אם לומדים (*yod'im - im lomdim*)

אֵילוּ... - משפט תנאי בטל [עמ' 375]

"משפט תנאי בטל" הוא משפט שבו מובעת משאלה או פנטזיה שבאופן טבעי מנוגדת לעובדות ולמציאות הקיימת. לכן הרעיון המובע בו הוא היפותטי ובבחינת דבר שאינו יכול להתקיים או שאינו יכול להשתנות. מילות התנאי הבטל הן 'אֵילוּ' או 'לו'.

ואלה כללי השימוש במשפט התנאי הבטל, המורכב משני חלקים (משפטים):
(1) חלק (משפט) התנאי - נפתח במילים 'אֵילוּ' או 'לו', ובו הפועל מופיע בזמן עבר.
(2) חלק (משפט) התוצאה - בו יש להשתמש בנטיות הפועל 'להיות' בעבר + נטיית הפועל בזמן הווה.

אֵילוּ למדתי (משפט התנאי), הייתי מצליח בבחינה (משפט התוצאה).
אֵילוּ נולדת בסינ (משפט התנאי), היית מדברת סינית (משפט התוצאה).

אפשר להפוך את הסדר ולפתוח את המשפט בחלק התוצאה: 'הייתי מצליח בבחינה אֵילוּ למדתי', או 'היית מדברת סינית אֵילוּ נולדת בסינ'.
מילות השלילה 'לֹא', 'אֵילוּלֹא' ו'אַלמֹלֹא' משמעותן 'לו לא' או 'אֵילוּ לא': 'לֹא/אֵילוּלֹא/אַלמֹלֹא למדת לבחינה, היית נכשל בה'.

דוגמאות נוספות:

'אֵילוּ הייתם בברזיל עכשיו, הייתם רוקדים סמבה' - עכשיו אתם בתל אביב, ובלתי אפשרי להימצא בשני מקומות בו זמנית.
'אֵילוּ היה לנו זמן אתמול, היינו מבקרים אצלך' - לא יכולנו לבקר אצלך, אף על פי שרצינו, כיוון שאתמול עבדנו עד שעה מאוחרת.

Ilul (if, had you...) - Hypothetical conditional sentences [p. 375]

Hypothetical conditional sentences express a wish or fantasy that naturally contradicts the facts or existing reality. Therefore, the idea expressed is hypothetical - something that cannot exist or cannot change. The conditional words used in hypothetical conditional sentences are **אילו** (*ilu*) or **לו** (*lu*). Hypothetical conditional sentences consist of two clauses: (1) a conditional clause that opens with the words **אילו** (*ilu*) or **לו** (*lu*), and contains a verb in the past tense; and (2) the result clause, containing the verb **להיות** (*lihiot*) - to be - in the past tense and the main verb in the present tense.

Hypothetical conditional sentences can also begin with the result clause:
 (hayiti matsliach babchina ilu lamadeti) **הייתי מצליח בבחינה אילו למדתי**
 I would have succeeded on the exam had I studied.
 (hayiti medaberet sinait ilu noladeti besin) **היית מדברת סינית אילו נולדת בסין**
 I would speak Chinese had I been born in China.
 The negative words **לולא** (*lulei*), **אילוֹלֵא** (*ilulei*) and **אִלמֵלֵא** (*ilmalei*) mean the same as **לוֹ לֹא** (*lu lo*) or **אִילוֹ לֹא** (*ilu lo*) - were it not for, had it not been for, if not for...:
 (lulei/illulei/ilmalei lamdeta labchina hayita nichshal ba) **לולא/אילוֹלֵא/אִלמֵלֵא למדת לבחינה, היית נכשל בה**
 Had you not studied for the exam, you would have failed it.

Additional examples:

אילו הייתם בברזיל עכשיו, הייתם רוקדים סמבה
 (ilu hayitem bebrasil [say: bivrazil] achshav hayitem rokdin samba)
 If you were in Brazil now, you would be dancing the Samba.
 The assumption behind this sentence is that you are now in Tel Aviv and it is impossible to be in two places at once.

אילו היה לנו זמן אתמול, היינו מבקרים אצלך
 (ilu haya lanu zman etmol, hayinu mevakrim etslecha)
 If we had had time yesterday, we would have visited you.
 The assumption is that we were unable to visit you even though we wanted to, because we worked late yesterday.

בלשון הדיבור לעתים משתמשים בנטיות הפועל 'להיות' בעבר + פועל בהווה (במקום פועל בעבר) גם במשפט התנאי: 'אילו הייתי לומד, הייתי מצליח בבחינה'.

למרות... - משפט ויתור [עמ' 297]

משפט ויתור מביע ויתור במובן של 'עזיבת הדבר ואי התייחסות אליו', והוא מציין שהפעולה מבוצעת בניגוד למצופה. הביטויים העיקריים המביעים ויתור: 'למרות', 'אף על פי ש', 'למרות זאת'.

■ במשפט פשוט, הכולל נושא ונשוא, באה המילה 'למרות' לפני שם מיועד:
נסענו לטיול (משפט) + למרות + ה' + גשם (שם עצם).
מקובל לפתוח את המשפט גם במילת הוויתור: 'למרות הגשם נסענו לטיול'.
'על אף (ה)' הוא צירוף נרדף למילה 'למרות (ה)', והוא משמש במשלב גבוה בשפה.

■ הצירוף 'אף על פי ש' בא במשפט מורכב, הכולל שני משפטים, עיקרי ופסוקית:
נסענו לטיול (משפט עיקרי), + אף על פי ש' + ירד גשם (פסוקית).
אפשר לפתוח את המשפט המורכב בפסוקית הוויתור: 'אף על פי שירד גשם, נסענו לטיול'.
במקום 'אף על פי ש' שכיח בלשון הדיבור הצירוף 'למרות ש', אך שימוש זה אינו תקין.
■ הצירוף 'למרות זאת' בא בין שני משפטים במשפט מחובר, אחרי קביעה מסוימת (מופיעה במשפט הראשון) ולפי סדר כרונולוגי:
ירד גשם (משפט), + למרות זאת + נסענו לטיול (משפט).

NOTE:

In colloquial speech, the past tense inflections of the verb להיות (*lihiot*) - to be - are sometimes followed by the present tense rather than the past tense, even in conditional sentences:

אילו הייתי לומד, הייתי מצליח בבחינה

(*ilu hayiti lomed hayiti matsliach ba'bchina*)

If I had studied, I would have passed the test.

Lamrot (despite) - Concessive clauses [p. 297]

Concessive clauses are subordinate clause used to concede a point and no longer refer to it. They indicate that the action takes place contrary to what is expected. Concessive clauses are usually introduced by the following words (concessive conjunctions): למרות (*lamrot*) - despite; אף אל פי שֶׁ (*af al pi she*) - although; למרות זאת (*lamrot zot*) - even though.

- In simple sentences containing a subject and a predicate, the concessive conjunction למרות (*lamrot*) - despite - precedes a definite noun:

(*nasanu latiyul lamrot hageshem*) נסענו לטיול למרות הגשם

We went on an excursion (clause) despite the rain (conjunction + definite noun).

The sentence can also open with the concessive word:

(*lamrot hageshem nasanu latiyul*) למרות הגשם נסענו לטיול

Despite the rain we went on an excursion.

The phrase ...ה) אף (al af ha...) is a synonym for ...ה) למרות (*lamrot ha...*) and is used in more formal language.

- The phrase אף אל פי שֶׁ (*af al pi she*) - although - is used in complex sentences with two clauses, main and subordinate:

(*nasanu latiyul af al pi sheyarad geshem*) נסענו לטיול אף על פי שירד גשם

We went on an excursion (main clause) although it was raining (subordinate concessive clause).

Concessive sentences can also begin with the concessive clause:

(*af al pi sheyarad geshem nasanu latiyul*) אף על פי שירד גשם, נסענו לטיול

Although it was raining we went on an excursion.

In colloquial speech the phrase למרות שֶׁ (*lamrot she*) is often used instead of אף על פי שֶׁ (*af al pi she*), but this usage is incorrect.

- The phrase למרות זאת (*lamrot zot*) - even though, despite - is used to connect the two main clauses of a compound sentence, where the first clause contains a particular declaration, followed by the phrase and then the result clause in chronological order:

(*yarad geshem, lamrot zot nasanu latiyul*) ירד גשם, למרות זאת נסענו לטיול

It rained (main clause), and despite this (conjunction) we went on an excursion (main clause).

הקביעה היא שירד גשם, ואז יצאנו לטיול. כך גם הסדר הכרונולוגי: קודם 'ירד גשם', ואחר כך 'נסענו לטיול'. במשפט מסוג זה אי אפשר להפוך את סדר המשפטים ולומר 'נסענו לטיול, למרות זאת ירד גשם', כי בהיפוך הסדר הרעיון והמשמעות משתבשים, ומתקבל משפט חסר היגיון. לצירוף 'למרות זאת' יש נרדפים: 'בכל זאת' ו'אף על פי כן'. הצירופים 'למרות זאת' ו'בכל זאת' הם השכיחים בשימוש.

לעומת... - משפט ניגוד [עמ' 383]

ניגוד הנובע מהשוואה בין שני נושאים בעלי מכנה משותף (שתי ערים גדולות, שני נשיאים, שני ילדים וכדומה) מובע באמצעות המילה '**לעומת (ה)'**, הבאה לפני שם עצם במשפט פשוט הכולל נושא ונשוא, או באמצעות הצירוף '**לעומת זאת'**, הבא בין שני משפטים מנוגדים.

■ 'לעומת'

בהשוואה בין ספר לסרט שהם בעלי תוכן אחד, המשפט '**הספר מעניין לעומת הסרט'** מביע ניגוד, כיוון שהמילה '**לעומת'** יוצרת את הניגוד, ומשתמע ממנה שהסרט משעמם. ולכן מיותר לציין את המילה 'משעמם', המנוגדת ל'מעניין'. כך גם משפט הניגוד המשווה בין דירות: '**הדירות בתל אביב יקרות לעומת הדירות בבאר שבע'** - אין צורך לציין שהדירות בבאר שבע זולות, מפני שעצם השימוש במילה '**לעומת'** יוצר את הניגוד. לכן אם במשפט מצוין שהדירות בתל אביב יקרות, הרי שהדירות בבאר שבע זולות.

The declaration is that it rained, and then we went on an excursion. This is in chronological order, with the rain coming first and after that the excursion. In sentences of this type, the order of the sentences cannot be reversed. Thus the following sentence is incorrect because changing the order confuses the meaning of the sentence and makes it illogical:

(*nasanu latiyul lamrot zot yarad geshem*) נסענו לטיול, למרות זאת ירד גשם

We went on an excursion and despite this it rained.

The phrase **למרות זאת** (*lamrot zot*) has synonyms: **בכל זאת** (*bechol zot*); **אף על פי כן** (*af al pi chen*) - nevertheless.

The most commonly used phrases are **למרות זאת** (*lamrot zot*) and **בכל זאת** (*bechol zot*).

Le'umat (as opposed to) - Contradictory sentences [p. 383]

Contradictory sentences are produced by comparing two topics that have a common denominator - two large cities, two presidents, two children, etc. - using the word **לעומת** (*leumat*) - as opposed to, which precedes the noun in a simple sentence that includes a subject and predicate, or by using the phrase **לעומת זאת** (*leumat zot*) - on the other hand, in contrast - between two contradictory clauses.

■ **לעומת** (*leumat*)- as opposed to:

In a comparison between a book and a movie on the same topic, the following sentence expresses contradiction:

(*hasefer meanyen leumat haseret*) הספר מעניין לעומת הסרט

The book is interesting as opposed to the movie.

The word **לעומת** (*leumat*) generates the contradiction, implying that the movie is boring. For this reason, stating that the movie is boring is superfluous.

The same is true in a contradictory sentence comparing apartments:

הדירות בתל אביב יקרות לעומת הדירות בבאר שבע

(*hadirot betel aviv yekarot leumat hadirot biv'er sheva*)

The apartments in Tel Aviv are expensive as opposed to the apartments in Beer Sheva.

It is superfluous to note that the apartments in Beer Sheva are inexpensive because the use of the word **לעומת** (*leumat*) creates the contrast. Since the sentence indicates that the apartments in Tel Aviv are expensive, it is understood that the apartments in Beer Sheva are inexpensive.

■ 'לעומת זאת'

'הספר מעניין' (משפט), 'לעומת זאת הסרט משעמם' (משפט המנוגד לקודמו). גם זוג ההפכים 'זולות' - 'יקרות' מביע ניגוד, ואפשר לבטא את ההשוואה בעזרת הצירוף 'לעומת זאת' בין שני משפטים: 'הדירות בתל אביב יקרות' (משפט), 'לעומת זאת הדירות בבאר שבע זולות' (משפט). הנרדף של 'לעומת זאת' הוא 'ואילו', והנרדף של 'לעומת (ה)' הוא 'בניגוד ל'. 'לעומת' וגם 'בניגוד ל' באות גם בנטייה: 'לעומת' נוטה על דרך נטיית שם העצם ביחיד: 'לעומתי', 'לעומתך' וכן הלאה. 'בניגוד ל-': 'לי', 'לך'... וכן רווחת הנטייה בצירוף מילת היחס 'אל': 'בניגוד אליי', 'בניגוד אליך' וכן הלאה.

המשפט הסתמי - פעיל [עמ' 217]

המשפט הסתמי הוא משפט ללא נושא, כלומר לא מוזכר בו מי או מה עושה את הפעולה. זאת משום שהנושא מובן וברור או שאינו חשוב. במשפט סתמי פעיל יבוא הפועל בגוף שלישי רבים (הם) בכל הזמנים. 'בישראל מדברים עברית' הוא משפט סתמי פעיל כי אלה חלקיו: 'בישראל' = תיאור מקום (איפה) 'מדברים' = פועל פעיל בהווה (גוף שלישי רבים - הם) 'עברית' = מושא. במשפט זה הנושא החסר מובן: הכוונה היא שכולם, כל מי שחי בישראל, הישראלים - מדברים עברית. כך גם בזמן עבר: 'בישראל דיברו עברית', ובזמן עתיד: 'בישראל ידברו עברית'.

השימוש במשפט הסתמי שכיח גם בשאלות:

■ **לעומת זאת** (*leumat zot*) - on the other hand, in contrast:

הספר מעניין, לעומת זאת הסרט משעמם

(*hasefer meanyen, leumat zot haseret mesh'amem*)

The book is interesting (independent clause); on the other hand, the movie is boring (independent clause that contradicts previous clause).

The pair of opposites **זולות** (*zilot*) - inexpensive - **יקרות** (*yekarot*) - expensive - also expresses a contradiction, which can be expressed using the phrase **לעומת זאת** (*leumat zot*) between the two clauses:

הדירות בתל אביב יקרות, לעומת זאת הדירות בבאר שבע זולות

(*hadirot betel aviv yekarot, leumat zot hadirot biv'er sheva zilot*)

The apartments in Tel Aviv are expensive (independent clause); on the other hand, the apartments in Beer Sheva are inexpensive (independent clause).

ואילו (*ve'ilu*) is a synonym of **לעומת זאת** (*leumat zot*), and **בניגוד ל** (*benigud le'*) is a synonym of **לעומת (ה)** (*leumat ha*).

Both **לעומת** (*leumat*) and **בניגוד ל** (*benigud le'*) can be inflected.

לעומת is inflected according to the system for inflecting singular nouns:

לעומתי (*leumati*); **לעומתך** (*leumatcha*); etc.

בניגוד ל is inflected according to the particle **ל**: **לי** (*li*); **לך** (*lecha*); etc.

Inflection with the particle **אל** (*el*) is also common: **בניגוד אלי** (*benigud elai*); **בניגוד אליך** (*benigud elecha*); etc.

Indefinite sentences - active [p. 217]

Indefinite sentences lack a definite subject. That is, the doer of the action is not indicated either because the subject is clear and understood or because it is not important. In active indefinite sentences, the verb is in the third person plural masculine for all tenses.

בישראל מדברים עברית (*beyisrael medabrim ivrit*)

In Israel (they) speak Hebrew/Hebrew is spoken in Israel.

This is an active indefinite sentence with the following parts:

בישראל (*beyisrael*) in Israel: describes the place (where).

מדברים (*medabrim*) - speak: active verb in third person plural masculine.

עברית (*ivrit*) - Hebrew: object of the sentence.

This sentence has an understood missing subject, i.e., everyone who lives in Israel, the Israelis, speak Hebrew.

Past tense:

Hebrew was spoken in Israel (*beyisrael dibru ivrit*) **בישראל דיברו עברית**

Future tense:

Hebrew will be spoken in Israel (*beyisrael yedabru ivrit*) **בישראל ידברו עברית**

Indefinite sentences are also commonly used in questions:

'איך אומרים בעברית קומפיוטר?', 'איך מגיעים לרחוב הרצל?'
'מתי חוזרים מהטיול?', 'איפה לומדים עברית?'

המשפט הסתמי - סביל [עמ' 392]

המשפט הסתמי בסביל, בדומה לזה שבפעיל, הוא משפט ללא נושא. אלא שבמשפט הפעיל הפועל בא בגוף שלישי רבים (הם), ואילו במשפט הסביל הוא בא בגוף שלישי יחיד (הוא).
ניתוח המשפט 'בישיבת הממשלה דוֹבֵר על התקציב' מראה כי אלה חלקיו:
'בישיבת הממשלה' = תיאור מקום (איפה)
'דוֹבֵר' = פועל סביל בעבר (גוף שלישי יחיד - הוא)
'על התקציב' = מושא.
הנושא אינו מוזכר מפני שמובן וברור ששרי הממשלה הם שדיברו בישיבה. השימוש במשפט סתמי בצורת הסביל מועט יחסית.

צירופים ותבניות לשון

מה שמך? [עמ' 33]

לשם העצם בעברית יש נטייה המצביעה על שייכות, כך גם למילה 'שם':
ביחיד: 'שְׁמִי' = השם שלי, 'שְׁמְךָ' = השם שלך, 'שְׁמֵנוּ' = השם שלו, 'שְׁמָה' = השם שלה.
ברבים: 'שְׁמֵנוּ' = השם שלנו, 'שְׁמְכֶם/ן' = השם שלכם/ן, 'שְׁמָם/ן' = השם שלהם/ן.
הצירוף הכולל את מילת השאלה 'מה' והמילה 'שם' בנפרד או בנטייה משמש בשאלות.

'מה שמך?' - 'שמי דני'.
'מה שמו?' - 'שמו מיכאל'.

Indefinite sentences - passive [p. 392]

Like active indefinite sentences, passive indefinite sentences do not have a definite subject. But while in active sentences, the verb is in the third person masculine plural, in passive sentences it is in the third person masculine singular. For example:

(*biyeshivat hamemshala dubar al hataktiv*) **בישיבת הממשלה דובר על התקציב**

The budget was discussed at the government meeting.

בישיבת הממשלה (*biyeshivat hamemshala*) - at the government meeting: describes the place (where).

דובר (*dubar*) - was discussed: passive verb in third person masculine singular.

על התקציב (*al hataktiv*) - the budget: object.

The subject is not stated because it is understood that the government ministers are the ones who discussed the budget at the meeting.

Passive indefinite sentences are relatively infrequent in Hebrew.

Combinations and Expressions

What's your name? [p. 33]

Hebrew nouns can be inflected to indicate possession, including the word **שם** (*shem*) - name.

Singular inflections: **שמי** (*shmi*) - my name; **שמך** (*shimcha*) - your name (m); **שמך** (*shmech*) - your name (f); **שמו** (*shmo*) - his name; **שמה** (*shma*) - her name.

Plural inflections: **שמנו** (*shmenu*) - our name; **שמכם/ן** (*shimchem/chen*) - your name; **שמם/ן** (*shmam/man*) - their name.

The combination of the interrogative word **מה** (*ma*) - what - and the word **שם** (*shem*) separately or inflected is used in questions.

השימוש בנטיית המילה 'שם' הוא הרשמי והמקובל בעברית. בלשון הדיבור לעתים משתמשים בפועל 'קוראים' ובמילת היחס 'ל' בנפרד או בנטייה. כך במקום 'שמו דניאל' אפשר לומר 'קוראים לו דניאל', ובמקום לשאול 'מה שמו?' שואלים 'איך קוראים לו?'. על הפועל 'קורא' ועל שימושו ראו תרגיל בספר הלימוד "אולפן עברית" בעמוד 224.

הערה:

שאלת שאלות בעברית בהיעדר מילת שאלה מסוימת ('מתי', 'איפה', 'מי', 'מה', 'איך', 'לאן' וכדומה) נעשית בדיבור רק בשינוי הקול (אינטונציה, 'הנְגָנָה' בעברית), ובכתב - באמצעות סימן השאלה. כך במשפט חיווי: 'אתה עולה חדש?', ובשאלה: 'אתה עולה חדש?' כשסגנון השפה גבוה, מילת השאלה 'הַאֵם' פותחת שאלות מסוג זה: 'האם אתה עולה חדש?'

בן כמה...? [עמ' 39]

ציון הגיל, מספר שנותיו של פרט מסוים (אדם, בעל חיים או דומם), נעשה בתבנית לשון הכוללת שלושה חלקים:

נושא + בן/בת/בְּנִי/בְּנוֹת + מספר ממין נקבה

הנושא יכול להיות כינוי גוף, שם עצם או שם פרטי.

המספר ממין נקבה כיוון שהוא מייצג את המילה 'שנה' ('שנים'), שהיא ממין נקבה.

המילה 'בן' משמשת לזכר: 'הוא בן 10'.

'בת' - לנקבה: 'הילדה בת 8'.

'בְּנִי' - לרבים: 'הילדים (רותי ודניאל) בְּנֵי 12'.

'בְּנוֹת' - לרבות: 'הן בְּנוֹת 13'.

In Hebrew, using the inflected forms of the word שם (*shem*) to ask someone's name is correct and accepted. In colloquial speech, the verb קוראים (*korim*) - call - is sometimes used, together with the preposition ל (*l*), separately or in its inflected forms.

Thus, instead of saying שמו דניאל (*shmo Daniel*) - His name is Daniel, it is also acceptable to say קוראים לו דניאל (*kor'im lo Daniel*) - He is called Daniel.

Instead of asking מה שמו? (*ma shmo*) - What's his name? - you can ask איך קוראים לו? (*eich kor'im lo*) - What's he called?

For more on the verb קורא (*kore*) and its various usages, see the exercise on p. 224 of the book *Hebrew Ulpán*.

NOTE:

In Hebrew, questions can be asked without using a particular interrogative word, such as מתי (*matai*) - when; איפה (*eifo*) - where; מי (*mi*) - who; מה (*ma*) - what; איך (*eich*) - how; לאן (*le'an*) - to where, etc., by changing the intonation in speech and by using a question mark in writing.

Declarative sentence:

אתה עולה חדש (*ata oleh chadash*) - You are a new immigrant.

Interrogative sentence:

אתה עולה חדש? (*ata oleh chadash*) - Are you a new immigrant?

In more formal speech, the interrogative word האם (*haim*) is used to open sentences of this type:

האם אתה עולה חדש? (*haim ata oleh chadash*) - Are you a new immigrant?

How old... ? [p. 39]

The age of an individual, animal or object is indicated by the following three-part pattern:

subject + (ben/bat/bnei/bnot) בן/בת/בני/בנות + number (f)

The subject can be a pronoun, common noun or proper noun.

The number must be in the feminine form because it must agree with the word שנה (*shana*) - year - or שנים (*shanim*) - years, which is feminine.

The word בן (*ben*)- is used when the subject is masculine singular. הוא בן 10 (*hu ben eser*) - (loosely translated as years old) He is ten years old.

כך גם 'ב-1998 הייתה מדינת ישראל (מדינה - ממין נקבה) בת 50', 'הבית (בית - ממין זכר) בן 40'.
לבירור גיל נשאלת שאלה באמצעות הצירוף '...כמה':

לזכר: 'בן כמה דניאל?'
לנקבה: 'בת כמה את?'
לרבים: 'בני כמה הם?'
לרבות: 'בנות כמה הבנות?'

בדרך כלל כאשר מציינים גיל בשנים לא נוהגים להוסיף אחרי המספר את המילה 'שנים'. אבל בציון גיל בימים, בחודשים וכדומה מוסיפים את שם העצם, והמספר יהיה לפי מינו. למשל: השמות 'חודש' ו'שבוע' הם ממין זכר, ולכן המספר ממין זכר: 'התינוק בן חמישה חודשים', 'התינוקת בת חמישה שבועות'.

מה השעה? [עמ' 102]

יחידת הזמן 'שעה' משמשת לבירור ולציון הזמן המוצג בשעון.
השאלה 'מה השעה?' מבררת את הזמן, והביטוי 'השעה...' מציין את הזמן. למשל:
- 'מה השעה?'
- 6:00 ← 'השעה שש בדיוק'. (או: 'השעה שש').
המילים הנחוצות לציון הזמן: 'חצי' (של שעה), 'רבע' (של שעה), 'דקה' (ממין נקבה, וברבות 'דקות').
ציון הזמנים המוצגים בשעון:

ב-1998 הייתה מדינת ישראל בת 50

(b'elef tsha meot tish'im ushmoneh, hayta medinat yisrael bat chamishim)

In 1998, the State of Israel was 50 years old.

Because the word **מדינה** (*medina*) - state - is feminine, the word **בת** (*bat*) is used.

The house is 40 years old. (*habayit ben arba'im*) **הבית בן 40**

Because the word **בית** (*bayit*) - house - is masculine, the word **בן** (*ben*) is used.

To ask someone's age, use the expression: **כמה...** (*kama...*) - How old... ?

Usually when noting the age of something/someone in years, the word **שנים** (*shanim*) - years - is not used.

But when noting age in days, months, etc., the noun is added, and the number must agree in gender with the noun. For example, the nouns **חודש** (*chodesh*) - month - and **שבוע** (*shavu'a*) - week - are masculine, so the number must also be masculine:

(*hatinok ben chamisha chodashim*) **התינוק בן חמישה חודשים**

The baby boy is five months old.

(*hatinoket bat chamisha shavuot*) **התינוקת בת חמישה שבועות**

The baby girl is five weeks old.

What time is it? [p. 102]

The unit of time **שעה** (*sha'a*) - hour - is used to ask what time it is and to tell time.

To find out what time it is, ask the question **מה השעה?** (*ma hash'a*) - What time is it? (literally, what is the hour?)

To answer the question, use the expression **... השעה** (*hash'a ...*) It's ... o'clock.

For example:

What time is it? (*ma hash'a*) **מה השעה?**

It's exactly six o'clock. (*hash'a shesh bediyuk*) **השעה שש בדיוק**

or: It's six o'clock. (*hash'a shesh*) **השעה שש**

The following words are used when telling time:

half an hour (*chetsi shel sha'a*) **חצי (של שעה)**

quarter of an hour (*reva shel sha'a*) **רבע (של שעה)**

minutes (*dakot*) **דקות** minute (*daka*) (f) **דקה**

To indicate what time it is, use the following pattern:

6:15 ← שש וְרַבַּע

6:30 ← שש וְחֲצִי

6:45 ← רַבַּע לְשַׁבַּע.

ציון מספר הדקות כאשר השעה אינה "עגולה": כאשר מספר הדקות מצוין אחרי השעה, באה לפניו "ו' החיבור" (ו'), וכאשר מספר הדקות מצוין לפני השעה, באה לפני השעה מילת היחס 'ל'.

6:07 ← שש ושבע דקות

6:25 ← שש וְעֶשְׂרִים וְחֲמֵשׁ דקות

6:40 ← עֶשְׂרִים דקות לְשַׁבַּע.

כאשר מציינים חמש או עשר דקות לפני השעה או אחריה:

6:05 ← שש וְחֲמֵשׁ דקות

6:55 ← חֲמֵשׁ דקות לְשַׁבַּע

6:10 ← שש וְעֶשְׂרִי דקות

6:50 ← עֶשְׂרִי דקות לְשַׁבַּע.

רק בצירופים של חמש או עשר דקות אפשר גם כך: 'שש וְחֲמִישָׁה', 'חֲמִישָׁה לְשַׁבַּע', 'שש וְעֶשְׂרִי', 'עֶשְׂרִי לְשַׁבַּע'. אפשר לציין את השעה בכמה דרכים:

6:30 ← 'שש וְחֲצִי' או 'שש וְשְׁלֹשִׁים דקות'

6:55 ← 'שש וְחֲמִישִׁים וְחֲמֵשׁ דקות' או 'חֲמֵשׁ דקות לְשַׁבַּע' או 'חֲמִישָׁה לְשַׁבַּע'

6:45 ← 'שש וְאַרְבָּעִים וְחֲמֵשׁ דקות' או 'חֲמֵשׁ עֶשְׂרִי דקות לְשַׁבַּע' או 'רַבַּע לְשַׁבַּע'.

בצורות ארוכות אפשר להשמיט את המילה 'דקות':

6:55 ← 'שש וְחֲמִישִׁים וְחֲמֵשׁ'; 6:45 - 'שש וְאַרְבָּעִים וְחֲמֵשׁ'.

את מספר השניות מציינים אחרי מספר הדקות. לפני מספר השניות באה ו' החיבור ('שְׁנֵי' - ממין נקבה, וברבות 'שְׁנֵי').

Indicating what time it is when using hours and minutes:

When the minutes are indicated after the hour (e.g., it's six-fifteen), they are preceded by the conjunction ו (v') - and.

When the minutes are indicated before the hour (e.g., it's twenty to six), the preposition ל (l') - to - precedes the hour.

When indicating five or ten minutes before or after the hour:

Only in the case of five or ten minutes, the following patterns can also be used:

Six-oh-five (6:05) (*shesh vachamisha*) שש וחמישה

Five minutes to seven (*chamisha lesheva*) חמישה לשבע

Six-ten (6:10) (*shesh va'asara*) שש ועשרה

Ten minutes to seven (*asara lesheva*) עשרה לשבע

The time can be indicated in a number of ways:

In longer forms, the word 'דקות' (*dakot*) - minutes - can be dropped:

The number of seconds is indicated after the number of minutes, preceded by the conjunction ו (v') - and.

שנייה (f) (*shniya*) - second; שניות (*shniot*) - seconds.

כתיבת הזמן ואמירתו:

מהשעה אחת בלילה עד שתיים עשרה בצהריים כותבים כך: 1:00, 2:00 ... 12:00.
מהשעה אחת בצהריים עד שתיים עשרה בלילה כותבים כך: 13:00, 14:00 ... 24:00.
אומרים 'שבע בבוקר' וכותבים 7:00, אומרים 'שבע בערב' וכותבים 19:00.
אומרים 'ארבע בבוקר' וכותבים 4:00, אומרים 'ארבע אחרי הצהריים' וכותבים 16:00.

עובד ב, עובד כ [עמ' 47]

אחרי הפועל 'עובד' באה מילת היחס 'ב' כדי לציין מקום עבודה, ומילת היחס 'כ' כדי לציין את תפקידו או מקצועו של האדם במסגרת עבודתו.

'הוא עובד במרפאה', '... בבית חולים', '... במשרד', '... במסעדה' וכדומה.
'הוא עובד כמורה', '... כרופא', '... כפקיד', '... כמהנדס' וכדומה.

הערות:

☑ מילות היחס 'ב', 'כ', 'ל' - ניקודן היסודי הוא שווא, והן נכתבות צמוד למילה שאחריהן. כאשר הן באות לפני מילים שבהן האות הראשונה מנוקדת אף היא בשווא, מתקבל רצף של שני שוואים. וכיוון ששני שוואים לעולם לא יבואו בראש המילה (כי שניהם נעים, ושני שוואים נעים אינם באים ברצף), השווא הראשון הופך לתנועת החיריק, והשווא הנותר נקרא "מרחף".

בְּרָחוּב ← בְּרָחוּב; בְּצֶפּוֹן אמריקה ← בְּצֶפּוֹן אמריקה
כְּמָהֵנְדֵס ← כְּמָהֵנְדֵס; כְּמָנְהָל ← כְּמָנְהָל
לְרָחוּב ← לְרָחוּב; לְדָרוֹם אמריקה ← לְדָרוֹם אמריקה.

This is how the time is indicated in writing:

From one o'clock in the morning until noon: 1:00, 2:00, ... 12:00

From one o'clock in the afternoon until midnight: 13:00, 14:00, ... 24:00

This is how the time is referred to in speech:

7:00 - שבע בבוקר (*sheva baboker*) - seven a.m.

19:00 - שבע בערב (*sheva ba'erev*) - seven p.m.

4:00 - ארבע בבוקר (*arba baboker*) - four a.m.

16:00 - ארבע אחרי הצהריים (*arba acharei hatsohorayim*) - four p.m.

Works at, works as... [p. 47]

The preposition ב' (*b'*) follows the verb עובד (*oved*) - work - to indicate the place where someone works.

The preposition כ' (*k'*) follows the verb עובד (*oved*) - work - to indicate an individual's job or profession.

NOTES:

- ☑ The prepositions ב' (*b'*), כ' (*k'*) and ל' (*l'*) usually take a *shva* vowel and are written as part of the word that follows them. When the first letter of the word that follows also takes a *shva*, a sequence of two *shva* vowels is generated. Since both are *shva na* and since two *shva na* vowels cannot come in sequence at the beginning of a word, the first *shva* changes to a *chirik* vowel, and the remaining *shva* is known as a hovering *shva*.

□ המיליות 'ב', 'כ', 'ל' וה' הידיעה (ה) אינן באות זו לצד זו. תחת זאת ה' הידיעה נטמעת בהן, והן מקבלות את תנועתה.

בְּהִשּׁוּק ← בְּשׁוּק; בְּהֶרְחֹב ← בְּרָחוּב; בְּהֶהָרִים ← בָּהָרִים
כְּהִיּוֹם ← כִּיּוֹם; כְּהֶאֱנָשִׁים ← כְּאֲנָשִׁים
לְהִבְנֶק ← לִבְנֶק; לְהֶרְחֹב ← לְרָחוּב; לְהֶהָרִים ← לָהָרִים

☑ ניקודה היסודי של ו' החיבור הוא שווא (ו). אולם כאשר גם האות הראשונה במילה מנוקדת בשווא, ולפי הכלל שאין שני שוואים באים בראש מילה, ו' החיבור מנוקדת בשורוק (ו): 'עֲשִׂים וְשִׂיִּים'.

□ גם כאשר בראש המילה באות האותיות השפתיות ב, ו, מ או פ, הגייתה של ו' החיבור היא ו: 'וֹבֵת', 'וֹרֵד', 'וִמּוֹרָה', 'וִפְרָח'. (על פי הכלל האותיות ב, פ בראש המילה דגושות תמיד בדגש קל, והגייתן B, P. אולם בבואן אחרי ו הן כבר אינן בראש המילה, ועל כן הגייתן רפה: ב, פ, V, F).

□ ו' החיבור הבאה בין צמדי מילים ולפני הברה מוטעמת מקובל לנקדה בקמץ (ו): 'בָּרַק וְרַעַם', 'בּוֹקֵר וְעֶרֶב' ועוד.

על פי האקדמיה ללשון העברית ניקוד ה-ו בקמץ (ו) בצירופי מספרים הוא רשות: 'שְׁלוֹשִׁים וְשֵׁשׁ/וְשֶׁבַע/וְתִשְׁעִים' או 'שְׁלוֹשִׁים וְשֵׁשׁ/וְשֶׁבַע/וְתִשְׁעִים'. אבל: 'חֲמֵשׁ וְחָצִי', 'שֵׁשׁ וְרֵבַע'.

☑ כאשר המיליות 'ב', 'כ', 'ל', 'ו' באות לפני אות המנוקדת בחטף, הן מקבלות את תנועת החטף:

בְּעִבּוּדָה ← בְּעִבּוּדָה; בְּחִדָּשִׁים ← בְּחִדָּשִׁים; בְּאֶמֶת ← בְּאֶמֶת; כְּחִדָּשָׁה ← כְּחִדָּשָׁה;
לְחִנּוֹת ← לְחִנּוֹת; לְאֲנָשִׁים ← לְאֲנָשִׁים; וְאֲנִי ← וְאֲנִי

- The prepositions ב' (b'), כ' (k') and ל' (l') and the definite article ה' (ha - hey hayedia) can never be adjacent to one another.

Hey hayedia is assimilated into these prepositions, and they take on its vowel.

- ☑ The conjunction ו' החיבור (vav hachibur) - and - usually takes a *shva* vowel. But when the first letter of the word that follows also takes a *shva*, and according to the rule two *shva na* vowels cannot come in sequence at the beginning of a word, the first *shva* changes to a *shuruk* vowel ו. For example: עשרים ושתיים (esrim ushtayim) - twenty-two.

- When a word begins with one of the labial letters - ב, ו, מ, פ the conjunction ו' החיבור (vav hachibur) is also pronounced with a *shuruk* vowel ו: ובת (uvat)- and a girl; וזרד (uvered)- and a rose; וזמורה (umoreh)- and a teacher; ופרח (uferach)- and a flower. According to the rule, when the letters ב, פ are at the beginning of a word they are always stressed and pronounced as B and P, respectively. But when they follow ו they are no longer at the beginning of the word and are therefore not stressed and pronounced as V and F, respectively.

- When the conjunction ו' החיבור (vav hachibur) comes between pairs of words and before a stressed syllable, it usually takes a *kamats* vowel: ו (va):

lightning and thunder (barak vara'am) ברק ורעם

morning and night (boker va'erev) בוקר וערב

According to the Academy of the Hebrew Language, using a *kamats* vowel ו for the ו' החיבור (vav hachibur) in number combinations is optional:

(shloshim vashesh/vasheva/vatesha) שלשים ושש/ושבע/ותשע

thirty-six/thirty-seven/thirty-nine

or

(shloshim veshesh/vesheva/vetesh) שלשים ושש/ושבע/ותשע

- ☑ When the particles ב' (b'), כ' (k'), ל' (l'), ו' (v') precede a letter with a *chataf* vowel, they also take the *chataf* vowel.

□ בבוא המיליות 'ב', 'כ', 'ל', 'ן' לפני י שוואית הן מנוקדות בחיריק, והשווא תחת ה-י נשמט: בִּירוּשָׁלַיִם ← בִּירוּשָׁלַיִם. כך גם: 'כִּירוּשָׁלַיִם', 'לִירוּשָׁלַיִם', 'ןִירוּשָׁלַיִם'.

☑ בלשון הדיבור אין מקפידים על כל הכללים שלעיל, והמיליות 'ב', 'כ', 'ל', 'ן' נהגות בדרך כלל בשווא.

יש ב, אין ב, נמצא [עמ' 58]

המילים 'יש' או 'אין' מתארות מה מצוי או אינו מצוי במקום מסוים, ובמשפטים הכוללים מילים אלה נמסר מידע כללי. למשל:

'בכיתה יש לוח, אבל אין בכיתה טלוויזיה'.
'יש בכיתה שולחנות, כיסאות ותמונות'.
'יש ספר ומחברת על השולחן, אבל אין על השולחן עטים'.

במשפט שבו הנושא ידוע ומסוים (שם פרטי, שם עצם מיועד או שם גוף) תיאור המצוי נעשה באמצעות הפועל 'נמצא' בזמן הווה, שמשמעותו בין היתר 'ישנו, קיים'. 'נמצא' - ליחיד, 'נמצאת' - ליחידה, 'נמצאים' - לרבים, 'נמצאות' - לרבות. השלילה - באמצעות מילת השלילה 'לא'.

'המנהל/הוא לא נמצא היום במשרד, רק המזכירה/היא נמצאת'.
'רותי נמצאת בבית, והילדים נמצאים בבית הספר'.
'הם נמצאים בעבודה, והן נמצאות באילת'.

בלשון הדיבור נוטים לקצר את המשפטים שבהם הנושא מסוים ולומר אותם ללא הפועל 'נמצא': 'דניאל בכיתה', 'המחשב על השולחן'.

- When the particles ב' (b'), כ' (k'), ל' (l'), ו' (v') precede a yod with a *shva* vowel, they take a *chirik* vowel, and the *shva* under the yod is dropped:
In Jerusalem: בִּירוּשָׁלַיִם (be'yerushalayim) changes to בִּירֻשָׁלַיִם (biyrushalayim)
- ☑ In colloquial speech the above rules are not always strictly adhered to, and the particles ב' (b'), כ' (k'), ל' (l'), ו' (v') are usually pronounced with a *shva* vowel.

There is, there isn't, is present... [p. 59]

The words יש (yesh) - there is, there are, and אין (ein) - there isn't, there aren't, describe what is and isn't present in a particular location. Sentences that include these words usually provide general information. For example:

In sentences in which the subject is known and definite (proper nouns, definite common nouns or pronouns), what is present is described using the verb נמצא (nimtsa) - is present, in the present tense. Among other things, this verb indicates that something exists or is present.

נמצא (nimtsa) - masculine singular; נמצאת (nimtset) - feminine singular; נמצאים (nimtsa'im) - masculine plural; נמצאות (nimtsa'ot) - feminine plural. The negative word לא (lo) is used to make this verb negative (to indicate something is not present).

In colloquial speech, the verb נמצא (nimtsa) is commonly dropped in sentences that have a definite subject:

דניאל בכיתה (Daniel bakita) - Daniel is in the classroom.

המחשב על השולחן (hamachshev al hashulchan) - The computer is on the table.

יש ל [עמ' 93, 96]

הצירוף 'יש ל' ובשלילה 'אין ל' מציין מה יש או אין לאדם, לבעל חיים או לדומם. בזמן הווה קיימת תבנית קבועה ולה שלושה חלקים:
'יש/אין' + מילת היחס 'ל' בנפרד או בנטייה + שם עצם
אין חשיבות למינו או למספרו של שם העצם המופיע בתבנית, והוא יכול להיות ממין זכר או נקבה, ביחיד או ברבים.

לדוגמה: 'יש לי חבר' - או 'חברה' או 'חברים' או 'חברות'.
ובשלילה: 'אין לי חבר' - או 'חברה' או 'חברים' או 'חברות'.

את המילה 'לי' המופיעה בדוגמאות יש להמיר לפי הצורך באחת מנטיותיה של מילת היחס 'ל':

'לך', 'לך', 'לו', 'לה', 'לנו', 'לכם/ן', 'להם/ן'.

כאשר מילת היחס 'ל' מצטרפת לשם פרטי או לשם עצם, המילים 'יש' ו'אין' יכולות לבוא לפני צירוף היחס (מילת היחס+שם העצם) או אחריו:

'יש/אין לדני חברה' או 'לדני יש/אין חברה'.
'יש/אין למנהל זמן' או 'למנהל יש/אין זמן'.

היה ל [עמ' 261]

תבנית הלשון לזמן עבר, המציינת מה היה או לא היה לפרט מסוים, מבוססת על התבנית לזמן הווה. אלא שבזמן עבר לשם העצם יש חשיבות רבה, ולכן במקום המילה 'יש', הנצרכת בתבנית של זמן הווה, משתמשים בפעלים 'היה', 'הייתה' או 'היו' (שהם נטיות הגוף השלישי של הפועל 'להיות' בזמן עבר) בהתאמה למינו ולמספרו של שם העצם. בזמן עבר, כמו בזמן הווה, יש להשתמש במילת היחס 'ל' ובנטיותיה.

■ 'היה' + מילת היחס 'ל' בנפרד או בנטייה + שם עצם בזכר:

X has... [p. 93, 96]

The phrases **יש לי** (*yesh li*) - X has, and in the negative **אין לי** (*ein li*) - X does not have, are used to indicate what an individual, an animal or an object has or does not have. In the present tense, this phrase has a fixed pattern with three parts:

יש/אין (*yesh/ein*) + preposition **ל** (*li*) (alone or inflected) + noun.

There is no significance to the gender or number of the noun in the pattern. It can be masculine or feminine, singular or plural.

The word **לי** (*li*) in the examples changes to one of the inflected forms of the preposition **ל** (*li*) in accordance with the meaning.

When the preposition **ל** (*li*) is attached to a proper noun or a common noun, the words **יש** (*yesh*) - there is, and **אין** (*ein*) - there isn't - can either precede or follow the preposition/noun combination.

X had... [p. 261]

The past tense pattern to indicate what a particular individual had or did not have is based on the present tense pattern. However, in the past tense the noun is of major importance, and for that reason the word **יש** (*yesh*) from the present tense pattern is replaced by the third person past tense inflections of the verb **להיות** (*lihiot*) - to be: **היה** (*haya*) - m. singular, **הייתה** (*hayta*) - f. singular; **היו** (*hayu*) - plural. The verb must agree in gender and number with the noun. In the past, as in the present, the preposition **ל** (*li*) is used in the appropriate inflected form.

- The third person singular masculine form **היה** (*haya*) - was + preposition **ל** (*li*) (alone or inflected) + masculine noun:

'היה לי חבר' - או 'זמן', 'כסף', 'כלב'.

מילת השלילה 'אין', הבאה בהווה, מוחלפת במילת השלילה 'לא', הנצרכת לפני הפועל בעברית. לכן: 'לא היה לי חבר' - או 'זמן', 'כסף', 'כלב'.

■ 'הייתה' + מילת היחס 'ל' בנפרד או בנטייה + שם עצם בנקבה:

'הייתה לי חברה' - או 'סבלנות', 'שאלה', 'בעיה'.
ובשלילה: 'לא הייתה לי חברה' - או 'סבלנות', 'שאלה', 'בעיה'.

■ 'היו' + מילת היחס 'ל' בנפרד או בנטייה+שם עצם ברבים או ברבות:

'היו לי חברים' - או 'חברות', 'כלבים', 'שאלות'.
ובשלילה: 'לא היו לי חברים' - או 'חברות', 'כלבים', 'שאלות'.

את המילה 'לי' המופיעה בדוגמאות, יש להמיר על פי הצורך במילת היחס 'ל' + שם עצם, למשל 'לדני', 'לתלמיד' או באחת מנטיותיה:

'לך', 'לך', 'לו', 'לה', 'לנו', 'לכם/ן', 'להם/ן'.

יהיה ל' [עמ' 319]

תבנית הלשון לזמן עתיד המציינת מה יהיה או לא יהיה לפרט מסוים, זהה בעיקרה לתבנית בזמן עבר, אלא ששלוש צורות הנטייה של הפועל 'להיות' בגוף שלישי באות בזמן עתיד: 'יהיה', 'תהיה', 'יהיו'.

■ לשם עצם בזכר: 'יהיה לי חבר' - או 'זמן', 'כסף', 'כלב'.

ובשלילה: 'לא יהיה לי חבר' - או 'זמן', 'כסף', 'כלב'.

■ לשם עצם בנקבה: 'תהיה לי חברה' - או 'מכונית', 'דירה', 'עבודה'.

ובשלילה: 'לא תהיה לי חברה' - או 'מכונית', 'דירה', 'עבודה'.

■ לשם עצם ברבים או ברבות: 'יהיו לי חברים' - או 'חברות', 'כלבים', 'מכוניות'.

ובשלילה: 'לא יהיו לי חברים' - או 'חברות', 'כלבים', 'מכוניות'.

The negative word **אין** (*ein*) used in the present tense is replaced in the past tense by the negative word **לא** (*lo*), which is required before Hebrew verbs. Hence:
(*lo haya li chaver/zman/kesef/kelev*). **לא היה לי חבר / זמן / כסף / כלב**.
I didn't have a friend/time/money/a dog.

- The third person singular feminine form **הייתה** (*hayta*) + preposition **ל** (*l'*) (alone or inflected) + feminine noun:

- The third person plural form **היו** (*hayu*) + preposition **ל** (*l'*) (alone or inflected) + plural noun:

The preposition **לי** (*li*) - to me - used in the examples changes as necessary to **ל** + noun, for example **לדני** (*ledani*)- to Danny; **לתלמיד** (*latalmid*) - to the pupil; or to one of the inflected forms of **ל**:

X will have... [p. 319]

The future tense pattern to indicate what a particular individual will or will not have is identical to that for the past tense, except that the three inflected forms of the verb **להיות** (*lihiyot*) - to be - are in the future tense: **יהיה** (*yihaye*) - m. singular, **תהיה** (*tihiye*) - f. singular; **יהיו** (*yihiyu*) - plural.

את המילה 'לי' המופיעה בדוגמאות יש להמיר באחת מנטיותיה של מילת היחס 'ל', על פי שם הגוף הנדרש: 'לך', 'לו', 'לה', 'לנו', 'לכם', 'להם', או בצורתה הנפרדת + שם עצם, למשל 'לדני', 'לתלמיד'.

'כל' + שם עצם [עמ' 179]

המילה 'כל' היא שם עצם, ובכתיב מלא היא נכתבת 'כול'. בנסמך היא מנוקדת בקמץ קטן (O) 'כל' ונכתבת 'כל'. הצירוף 'כל' + שם עצם יוצר מבנה של סמיכות, שבו המילה 'כל' היא הנסמך ושם העצם הוא הסומך. כאשר מוסיפים שם תואר או פועל אל הסומך, יש להתאימם אליו במין ובמספר.

- 'כל' + שם עצם ביחיד - הביטוי מתייחס אל פרט אחד מהכלל, המעיד על הכלל. בזכר: 'כל ספר של עגנון מעניין' - כל אחד ואחד מספריו של עגנון מעניין, ולכן כולם מעניינים. בנקבה: 'כל אופרה משעממת אותי'. כך 'כל' בצירוף מילים המתארות בני אדם או בעלי חיים: בזכר: 'כל ילד שואל שאלות', בנקבה: 'כל ילדה שואלת שאלות'. כלומר: כל הילדים שואלים שאלות.
- 'כל' + אחד (לזכר) / אחת (לנקבה): 'כל אחד צריך ללמוד'; 'כל אחת צריכה ללמוד'. כלומר: כולם צריכים ללמוד.
- כך 'כל' בצירוף מילים המציינות זמן: 'כל יום הוא לומד' - בכל אחד מהימים, ולא ביום מסוים, כלומר בכל הימים.
- 'כל חודש הוא מקבל משכורת' - בכל אחד מהחודשים בשנה, כלומר בכל החודשים.

The word **לי** (*li*) used in the examples changes to one of the inflections of the preposition **ל** (*l'*) to agree with the appropriate person:
 Singular inflections: **לי** (*li*), **לך** (*lecha*), **לך** (*lach*), **לו** (*lo*), **לה** (*la*)
 Plural inflections: **לנו** (*lanu*), **לכם/ן** (*lachem/chen*), **להם/ן** (*lahem/hen*)
 It can also be used in its independent form and linked to a noun: **לדני** (*ledani*) - to Danny; **לתלמיד** (*letalmid*) - to a pupil.

Every + noun [p. 179]

The word **כל** (*kol*) - every - is a noun and is written as **כול** in plene spelling. The construct noun **כָּל** takes a *kamats katan* vowel, pronounced O and written **כֹּל**. The combination of **כֹּל** + noun generates a construct state combination, with the word **כֹּל** as the *nismach* (construct noun) and the noun as the *somech* (absolute noun). When an adjective or a verb is added to the absolute noun, they must agree with the noun in gender and in number.

- A phrase containing **כל** (*kol*) - every + a singular noun refers to a single item representing all items.

Masculine:

כל ספר של עגנון מעניין (*kol sefer shel agnon meanyen*)

Every book by Agnon is interesting.

Here the reference is to each and every book by Agnon, so they are all interesting.

Feminine:

כל אופרה משעממת אותו (*kol opera mesha'amemet oto*)

Every opera bores him.

כל + words describing people or animals:

Masculine:

כל ילד שואל שאלות (*kol yeled sho'el she'elot*)

Feminine:

כל ילדה שואלת שאלות (*kol yalda sho'elet she'elot*)

The meaning of these examples is that all children ask questions.

Everyone:

feminine - (*achat*) **אחת** / masculine - (*echad*) **אחד** + (*kol*) **כל**

כל אחד צריך ללמוד (*kol echad tsarich lilmod*)

כל אחת צריכה ללמוד (*kol achat tsericha lilmod*)

The meaning of these examples is that everyone must study.

כל (*kol*) + words indicating time:

כל יום הוא לומד (*kol yom hu lomed*)

This means that he does not study on any particular day but rather on all days.

כל חודש הוא מקבל משכורת (*kol chodesh hu mekabel maskoret*)

Every month he receives a salary.

This means that he receives a salary every month, that is, all the months of the year.

■ **'כל-ה' + שם עצם ביחיד (סמיכות מיוחדת) - הביטוי מתייחס אל פרט יחיד ומסוים בשלמותו ובמלואו.**
 בזכר: **'כל הספר מעניין'** - ספר מסוים אחד, מהעמוד הראשון ועד האחרון.
 בנקבה: **'כל האופרה משעממת'**.
 כך גם **'כל-ה'** בצירוף מילים המציינות זמן:
'כל היום הוא למד לבחינה' - יום שלם, מהבוקר ועד הערב.
'כל השבוע היא הייתה חולה' - שבוע אחד שלם, מיום ראשון ועד יום שבת.
'כל השנה הוא עבד' - 12 חודשים, מינואר ועד דצמבר.
 כאשר מדובר בבני אדם לא קיים הצירוף **'כל-ה' + שם עצם ביחיד/ה**, ואין לומר: **'כל הילד/ה'**. (גם כאשר מדובר בבעלי חיים הצירוף לא קיים כנושא במשפט פעיל, אולם לעתים הוא קיים כמושא. כך למשל אפשר לומר **'אכלתי את כל הדג'**.)

■ **'כל-ה' + שם עצם ברבים (סמיכות מיוחדת) - הביטוי מביע הכללה ומציין 'הכול, ללא יוצא מן הכלל'.**
 ברבים: **'כל הספרים של עגנון מעניינים'**, ברבות: **'כל האופרות משעממות אותו'**.
 כך גם כאשר שם העצם מתאר בני אדם, בעלי חיים או זמן:
 ברבים: **'כל התלמידים נוסעים לטיול'**, ברבות: **'כל התלמידות נוסעות לטיול'**.

'כל הימים בחודש דצמבר היו גשומים' - 31 הימים של חודש דצמבר היו גשומים.

- Definite construct combinations comprising כל ה (kol ha) - all the - + singular noun are used to refer to a single and particular item in its entirety.

Masculine:

The entire book is interesting (kol hasefer meanyen) כל הספר מעניין

This means that one particular book is interesting from the first page through the last.

Feminine:

The entire opera is boring. (kol haopera meshaamemet) כל האופרה משעממת

כל ה (kol ha) + words indicating time:

(kol hayom hu lamad labchina) כל היום הוא למד לבחינה

He studied for the test all day long.

This means that he studied for the test for an entire day, from morning to night.

(kol hashavua hi hayta chola) כל השבוע היא הייתה חולה

She was sick all week.

This means that she was sick for an entire week, from Sunday through Saturday.

He worked all year long. (kol hashana hu avad) כל השנה הוא עבד

This means that he worked 12 months, from January through December.

The phrase כל ה (kol ha) + singular noun cannot be used in reference to human beings. Do not use the phrase כל הילד/ה (kol hayeled/yalda) (all the boy/girl).

Also in reference to animals, this phrase cannot be used as the subject of an active sentence, but is sometimes used as the object, as in the following example:

I ate the entire fish. (achalti et kol hadag) אכלתי את כל הדג

- Definite construct state combinations comprising כל ה (kol ha) - all the - + a plural noun are used to express generalization and to indicate everything, with no exceptions.

Masculine plural:

(kol hasfarim shel agnon meanyenim) כל הספרים של עגנון מעניינים

All of Agnon's books are interesting.

Feminine plural:

(kol haoperot mesha'amemot oto) כל האופרות משעממות אותו

All operas bore him.

When the plural noun describes people, animals or time:

Masculine plural:

(kol hatalmidim nosim latiyul) כל התלמידים נוסעים לטיול

Feminine plural:

(kol hatalmidot nosot latiyul) כל התלמידות נוסעות לטיול

All the pupils are going on the field trip.

(kol hayamim bechodesh detsemer hayu gshumim) כל הימים בחודש דצמבר היו גשומים

All the days in December were rainy.

This means that it was raining on all 31 days of December.

■ 'פֹלֶם' ('כל + הם') - מילה זו מציינת רבים בצורתה ובמשמעותה. לכן המילים הבאות אחריה אף הן ברבים: 'כולם נוסעים לטיול', לרבות: 'כול' ('כל + הן') נוסעות לטיול'.

■ לפני הצירוף 'כל' + שם עצם לעולם לא תבוא ה' הידיעה (ה), מפני שזהו צירוף של סמיכות. על כן לפני הצירוף הנ"ל תבואנה מילות היחס 'ב' או 'ל' בצורתן הבלתי מיוחדת בלבד, ולא בצורות 'ב' או 'ל', המכילות את ה' הידיעה. גם לפני שם עצם בנטייה לא באות ה' הידיעה (ה), 'ב' או 'ל'. לכן הן לא באות לפני המילים 'כולם'/'כול', שהן צורות נוטות של השם 'כל' (פולי, פולך, פולו, פולה, פולנו, פולכם/ן, פולם/ן).

■ ה' הידיעה (ה) הבאה לפני מילת זמן מציינת זמן ספציפי.
'היום' = ביום הזה, לא אתמול ולא מחר.
'השנה' = בשנה הזאת, לא בשנה שעברה ולא בשנה הבאה.
'הבוקר' = בבוקר הזה, היום בבוקר.
'הערב' = בערב הזה, היום בערב.

בעל, חסר [עמ' 350]

המילים 'בעל' ו'חסר' משמשות נסמך בצירוף סמיכות, כלומר באות בצירוף שם עצם. המילה 'בעל' פירושה 'יש ל', והמילה 'חסר' פירושה 'אין ל'.
'דניאל בעל ניסיון' - זאת אומרת שיש לדניאל ניסיון, והיפוכו 'דניאל חסר ניסיון' כלומר לדניאל אין ניסיון.
מבחינה תחבירית מדובר במשפט שבו 'דניאל' הוא הנושא, וצירוף הסמיכות 'בעל ניסיון' הוא הנשוא. למילים 'בעל' ו'חסר' יש צורות לנקבה, לרבים ולרבות, והן מותאמות במין ובמספר לנושא המשפט.

- The word כולם (kulam) - all, a combination of כל (kol) + הם (hem), is plural in form and meaning. Therefore, the words following it are also plural:

Masculine:

כולם נוסעים לטיול (kulam nosim latiyul)

Feminine:

כולן (כל + הן) נוסעות לטיול (kulan nosot latiyul)

Everyone is going on the field trip.

- The definite article *hey hayediya* ה can never precede the combination כל (kol) + noun because this is a construct state combination. Therefore the combination can be preceded by the prepositions ב (b) or ל (l) in their indefinite form only, and not as ב (ba) or ל (la), which incorporate the definite article *hey hayediya*. Furthermore, inflected nouns are not preceded by *hey hayediya* ה (ha) or by ב (ba) or ל (la). This includes the inflected forms of the noun כל:

Singular inflections: כולי (kuli), כולך (kulcha), כולך (kulech), כולו (kulo), כולה (kula)

Plural inflections: כולנו (kulanu), כולכם/כן (kulchem/chen), כולם/לן (kulam/lan).

- The definite article *hey hayediya* ה is used before temporal words to indicate a specific time:

היום (hayom) - today, not yesterday and not tomorrow.

השנה (hashana) - this year, not last year and not next year.

הבוקר (haboker) - this morning, today in the morning.

הערב (ha'erev) - this evening, today in the evening.

Having (ba'al), lacking (chasar) [p. 350]

The words בעל (ba'al) - having, and חסר (chasar) - lacking - serve as the construct noun in construct state combinations, i.e., when they are combined with a noun. The word בעל (ba'al) indicates the notion of having something, while the word חסר (chasar) indicates the notion of lacking something.

Daniel has experience. (Daniel ba'al nisayon) דניאל בעל ניסיון

Daniel lacks experience. (Daniel chasar nisayon) דניאל חסר ניסיון

In these sentences, the word "Daniel" is the subject of the sentence and the construct state combination בעל ניסיון (ba'al nisayon) is the predicate. The words בעל (ba'al) and חסר (chasar) have masculine and feminine forms for singular and for plural, and they agree in gender and number with the subject of the sentence.

לנושא בזכר: 'הילד בעל/חסר כישרון'.
לנושא בנקבה: 'את בעלת/חסרת ביטחון עצמי'.
לנושא ברבים: 'הרופאים בעלי/חסרי השכלה'.
לנושא ברבות: 'הן בעלות/חסרות השפעה'.

הערות:

- ☑ המילה 'בעל' כנסמך בצירוף סמיכות משמעותה גם 'אדון', והשימוש בה מציין שהדבר הוא רכושו של אדם מסוים, שלו, שייך לו. במשמעות זו הסמיכות מיודעת, כלומר אחרי המילה 'בעל' באה ה' הידיעה (ה): 'הוא בעל הדירה' - הדירה היא רכושו, היא שלו. כך גם בצורות 'בעלת', 'בעלי', 'בעלות':
'היא בעלת המכונית האדומה' - המכונית האדומה שייכת לה, היא שלה.
- ☑ גם המילה 'בעלים' מציינת בעלות, והיא יכולה לבוא במקום ארבע הצורות המשמשות בסמיכות מיודעת ('בעל ה', 'בעלת ה', 'בעלי ה', 'בעלות ה'). שימושה נעשה בתבנית זו: '... הבעלים של ה...' למשל:

'דניאל/הוא הבעלים של הכלב', 'היא הבעלים של החנות', 'הם הבעלים של הקניון'.

כואב ל' [עמ' 247]

כאב באיבר מסוים מתואר במשפט הכולל נושא, פועל ומילת יחס. הנושא הוא שם עצם מיודע, המציין מה כואב. הפועל הוא 'כואב', הנגזר מן השורש כ.א.ב והנוטה בזמן הווה בבניין פעל, ומילת היחס היא 'ל', בנפרד או בנטייה, הבאה אחרי הפועל ומציינת למי יש כאב. אם כן, המשפט הוא תבנית לשונית כזאת:

ה (ה' הידיעה) + שם עצם + 'כואב' ונטיותיו + ל' בנפרד או בנטייה (לי, לך...)

הנושא והפועל מתאימים במין ובמספר:

NOTES:

- ☑ The word בעל (*ba'al*) as the construct noun of a construct state combination can also mean "master", and is used to indicate that an object belongs to or is the property of a particular individual. In this meaning, the construct state takes the definite article, with *hey hayediya* ה following the word בעל (*ba'al*):

(*hu ba'al hadira*) הוא בעל הדירה

This means that the apartment belongs to him, that it is his property. The word בעל (*ba'al*) is inflected to agree with the subject of the sentence: בעלת (*ba'alat*); בעלי (*ba'alei*); בעלות (*ba'alot*).

(*hi ba'alat hamechonit ha'aduma*) היא בעלת המכונית האדומה

She owns the red car; the red car is her property.

- ☑ The word בעלים (*be'alim*) is also used to indicate ownership, and can be used in place of the four inflected forms used in the definite construct state:

בעל ה (*ba'al ha*); בעלת ה (*ba'alat ha*); בעלי ה (*ba'alei ha*); בעלות ה (*ba'alot ha*).

The pattern is as follows:

The owners of the... (... *habe'alim shel ha...*) ...הבעלים של ה...

It hurts... (*ko'ev l'*) [p. 247]

Pain in a particular part of the body is described by a sentence consisting of a subject, a verb and a preposition. The subject is a definite noun indicating what hurts. The verb is כואב (*ko'ev*) - hurt, derived from the root כ.א.ב inflected in the present tense in the *pa'al* construction, and the preposition is ל' (*l'*), by itself or inflected, which follows the verb and indicates who is experiencing the pain. The linguistic pattern of the sentence is as follows:

The subject and the verb agree in gender and in number.

'ראש': שם עצם בזכר, לכן הפועל ביחיד - 'הראש כואב לדני'.
'בטן': שם עצם בנקבה, לכן הפועל ביחידה - 'הבטן כואבת לרותי'.
'שרירים': שם העצם ברבים, וכך גם הפועל - 'השרירים כואבים לו'.
'רגליים': שם העצם ברבות, וכך גם הפועל - 'הרגליים כואבות לה'.

לשלילה משמשת המילה 'לא' הבאה לפני הפועל: 'הראש לא כואב ל...'.
הנושא במשפט הוא מיודע, כי במשפט 'הראש כואב לי' הכאב מיוחס אל הראש שלי, ראש מסוים. מקובל גם להפוך את הסדר ולפתוח את המשפט בפועל: 'כואב לי הראש'.
תבנית זו מאפשרת לתאר כאב בכל איבר בגוף:

'האצבע כואבת לו', 'הידיים כואבות לה', 'העין כואבת לדניאל'.

אפשר להביע את הכאב גם בעבר או בעתיד: משתמשים בנטיות הפועל 'כואב' בגוף שלישי בהתאמה לנושא המשפט:

עבר: 'הראש (הוא) כאב לה', 'הבטן (היא) כאבה לה', 'העיניים (הן) כאבו לה'.
עתיד: 'אם תעמוד זמן רב, הגב (הוא) יכאב לך וגם הרגליים (הן) יכאבו לך'.
שם הפועל מן הפועל 'כואב': 'הראש מתחיל לכאוב לה', 'הבטן הפסיקה לכאוב לה'.

כָּאֵב [עמ' 146]

דרך נוספת לתאר כאב היא שימוש בשם העצם 'כָּאֵב', הנגזר מן השורש כ.א.ב, כנסמך בצירוף סמיכות (כָּאֵב + שם עצם). צירופי הסמיכות השימושיים מוגבלים לאיברים מסוימים: 'כאב ראש', 'כאב בטן', 'כאב גרון', 'כאב גב', 'כאב עיניים', 'כאב אוזניים', 'כאב שיניים'. כך למשל הצירוף 'כאב אוזן' אינו קיים, וכדי לציין כאב באוזן אחת יש להשתמש בתבנית 'האוזן כואבת ל...'.
הצירוף של צורת הרבים 'כָּאֵבִים' ומילת היחס 'ב' משמש אף הוא לתיאור כאב באיברים שונים: 'יש לו כאבים ביד ימין', 'אין לו כאבים ברגל'.

To indicate that something does not hurt, the word **לא** (*lo*) - no - precedes the verb:
 X's head does not hurt. (*harosh lo ko'ev l'...*) **הראש לא כואב ל...**

The subject of the sentence is definite, because, as in the following sentence, the pain is attributed to my head, a specific head:

My head hurts. (*harosh ko'ev li*) **הראש כואב לי**

The order can also be reversed, so that the sentence opens with the verb:

My head hurts. (*ko'ev li harosh*) **כואב לי הראש**

This pattern can be used to describe pain in any part of the body:

Pain can also be described in the past or in the future by using the appropriate third person inflection of the verb **כואב** (*ko'ev*) - hurt - in agreement with the subject of the sentence:

Pain [p. 146]

Another way to describe pain is by using the noun **כָּאֵב** (*ke'ev*) - pain - derived from the root **כ.א.ב**, as the construct noun in the following construct state combination: **כָּאֵב** (*ke'ev*) + noun. Such construct combinations are limited to particular parts of the body:

כאב ראש (*ke'ev rosh*) - headache; **כאב בטן** (*ke'ev beten*) - stomach ache; **כאב גרון** (*ke'ev garon*) - sore throat; **כאב גב** (*ke'ev gav*) - backache; **כאב עיניים** (*ke'ev einayim*) - eye pain; **כאב אוזניים** (*ke'ev oznayim*) - earache; **כאב שיניים** (*ke'ev shinayim*) - toothache. For example, the combination **כאב אוזן** (*ke'ev ozen*) does not exist, so the following pattern is used to indicate that one ear hurts:

X's ear hurts... (*ha'ozen koevet l'...*) **האוזן כואבת ל...**

The combination of the plural form **כָּאֵבִים** (*ke'evim*) - pains - and the preposition **בְּ** (*b'*) is also used to describe pain in various body parts:

יש לו כאבים ביד ימין (*yesh lo ke'evim beyad yamin*)

He has pains in his right arm/His right arm hurts.

אין לו כאבים ברגל (*ein lo ke'evim baregel*)

He has no pains in his leg/His leg doesn't hurt.

מוצא חן בעיני [עמ' 312]

- הביטוי 'מוצא חן בעיני' מביע שמשהו או מישהו יפה לטעמי או נהדר לדעתי. השימוש בביטוי נעשה באמצעות תבנית לשון, המורכבת מכמה חלקים:
- ה' (ה' הידיעה) + שם עצם + הפועל 'מוצא' + חן + ב' + המילה 'עיניים' בנטייה
- המילה 'חן', שפירושה 'יופי', נשארת קבועה בתבנית.
 - הפועל 'מוצא' משתנה בהתאמה למינו ולמספרו של שם העצם:

הספר (זכר יחיד) מוצא חן...
החולצה (נקבה יחיד) מוצאת חן...
הספרים (זכר רבים) מוצאים חן...
החולצות (נקבה רבים) מוצאות חן...

- החלק האחרון בתבנית מורכב ממילת היחס 'ב'+המילה 'עיניים' בנטייה, והוא משתנה על פי שם הגוף הנדרש.
- 'הספר מוצא חן בעיני' (בעיניים שלי), 'בעיניך' (בעיניים שלך)... 'בעיניה' (בעיניים שלה)... 'בעינינו' (בעיניים שלנו) וכו'.
- הצירוף 'בעיני...' (מילת היחס 'ב' + צורת הנסמך של השם 'עיניים') מייחס את הביטוי למישהו מסוים: 'בעיני דניאל', 'בעיני התלמיד'.
- תבנית הלשון 'ה... מוצא חן בעיני' היא משפט הכולל נושא ופועל. לכן הנושא במשפט עשוי להיות גם כינוי גוף או שם פרטי, אך כיוון שהם מיודעים במהותם, לא תבוא ה' הידיעה בתבנית.

'הוא מוצא חן בעיני', 'היא מוצאת חן בעיני', 'דניאל לא מוצא חן בעיניה', 'אני מוצא חן בעיניך?', 'אנחנו מוצאים חן בעיניהם'.

Motseh chen be'enei... X likes, finds favor with... [p. 312]

The expression **מוצא חן בעיניי** (*motseh chen be'einai*) - finds favor with me - is used to indicate that in my opinion something or someone is beautiful or wonderful. The expression is used in a linguistic pattern consisting of several parts:

hey hayediya **ה** (*ha*) + noun + the verb **מוצא** (*motseh*) - find + the word **חן** (*chen*) - favor + the word **עיניים** (*einayim*) - eyes, in the appropriate inflected form.

- The word **חן** (*chen*), which means favor or attractiveness, is fixed and never changes in the pattern.
- The verb **מוצא** (*motseh*) - find - must agree in gender and number with the noun.

- The last part of the pattern consists of the preposition **ב** (*b'*) and the word **עיניים** (*einayim*) - eyes - in the appropriate inflected form for the required pronoun.
(*hasefer motseh chen be'einai*) **הספר מוצא חן בעיניי**

I like the book. The book finds favor in my eyes.

בעיניך (*be'einecha*) - in your (m.) eyes; **בעיניה** (*be'eineha*) - in her eyes; **בעינינו** (*be'einenu*) - in our eyes; etc.

The combination of **בעיני** (*be'einei...*) - in the eyes of [the preposition **ב** (*b'*) + the construct noun form of the noun *einayim*] attributes the expression to someone specific:

בעיני דניאל (*be'einei Daniel*) - in Daniel's eyes;

בעיני התלמיד (*be'einei hatalmid*) - in the pupil's eyes.

The linguistic pattern **ה... מוצא חן בעיני** (*ha... motseh chen be'einei*) is a complete sentence with a subject and a verb. Therefore, the subject can also be a pronoun or a proper noun. Because these are by nature definite, the pattern will not include *hey hayediya*.

על פי רוב הנושא בתבנית מיודע. אולם יש שהוא אינו מיודע, זאת כאשר מובע במשפט רעיון כללי: 'תכשיטים מכסף מוצאים חן בעיניה'. הפועל 'מוצא' שבתבנית זמנו הווה ובנינו פעל. לכן יש לו שם פועל, והוא נוטה בכל הגופים גם בזמן עבר וגם בזמן עתיד.

בשם פועל: 'היא רוצה למצוא חן בעיניו'.
בזמן עבר: 'הספר (הוא) מצא חן בעיניי', 'החולצה (היא) מצאה חן בעיניו', 'השירים (הם) מצאו חן בעינינו', 'דניאל לא מצא חן בעיניה', 'אתה) מצאת חן בעיניה', 'אני) מצאתי חן בעיני...'.
בזמן עתיד: 'הספר (הוא) ימצא חן בעיניי', 'החולצה (היא) תמצא חן בעיניו', 'השירים (הם) ימצאו חן בעינינו', 'דניאל לא ימצא חן בעיניה', 'אתה) תמצא חן בעיניה', 'אני) אמצא חן בעיני...'.

הכינוי הרומז - זה, זאת, אלה [עמ' 43]

המילים 'זה', 'זאת', 'אלה' (הכינוי הרומז) מצביעות על משהו או על מישהו ומגדירות אותו על תכונותיו ומאפייניו. מילים אלה באות לפני שם העצם ומתאימות לו במין ובמספר. 'זה' לזכר, 'זאת' לנקבה, 'אלה' לרבים ולרבות:

'זה חתול, זה לא כלב'
'זאת מפה, זאת לא תמונה'
'אלה מילונים, ואלה מפות'.

הזה, הזאת, האלה [עמ' 56]

המילים 'הזה', 'הזאת', 'האלה' (הכינוי הרומז המיודע) נוהגות כשם תואר מיודע, ולכן הן באות אחרי שם עצם מיודע ומתאימות למינו ולמספרו. התבנית:

Usually the subject of this pattern is definite and takes the definite article. In some cases, however, it is not definite, as in when the sentence expresses a general concept:

(tachshitim miksef motsim chen be'eneha) תכשיטים מכסף מוצאים חן בעיניה

She likes silver jewelry.

The verb מוצא (motseh) in this pattern is in the present tense and the *pa'al* construction. It therefore has an infinitive form and can be inflected for all persons in the past and in the future.

This, that, these, those - indefinite demonstrative pronouns

[p.43]

The demonstrative pronouns זה (zeh) - this, that (m); זאת (zot)- this, that (f); אלה (eleh) - these, those - are used to indicate something or someone and define the attributes and characteristics of that something or someone. These words precede the noun and agree with it in number and gender: זה (zeh) for masculine singular, זאת (zot) for feminine singular, and אלה (eleh) for masculine and feminine plural:

This, that, these, those - definite demonstrative pronouns [p.56]

The definite demonstrative pronouns הזה (hazeh) - this, that (m); הזאת (hazot)- this, that (f); האלה (ha'eleh) - these, those - behave like definite adjectives. Therefore, they follow definite nouns and agree with them in gender and in number. The pattern:

ה + שם עצם + הזה/הזאת/האלה

לשם עצם בזכר: 'הספר הזה מעניין'.

לנקבה: 'החולצה הזאת חדשה'.

לרבים: 'הספרים האלה ישנים'.

לרבות: 'החולצות האלה יפות'.

במשמעותן המילים 'הזה', 'הזאת' ו'האלה' מצביעות על מישהו או על משהו מסוים, מייחדות אותו ומבדילות אותו מן האחרים הדומים לו. למשל:
רותי רוצה לקנות ספר במתנה. בחנות, מבין ספרים רבים, היא מצביעה על ספר אחד מסוים ומבקשת לקנות את הספר הזה ולא ספר אחר.
כך כאשר דניאל רוצה לקנות חולצה, הוא מצביע על חולצה אחת מסוימת ואומר:
'אני רוצה לקנות את החולצה הזאת!'

The definite demonstrative pronouns **הזה** (*hazeh*) - this, that (m); **הזאת** (*hazot*) - this, that (f); **האלה** (*ha'eleh*) - these, those - indicate and individualize a particular person or thing, differentiating it from others of its kind.

For example, Ruthie wants to buy a book as a gift. To indicate one particular book among all the books in the store, she refers to it as **הספר הזה** (*hasefer hazeh*) - this book - and not any other book.

When Daniel wants to buy a shirt, he points to one particular shirt and says:

(ani rotseh liknot et hachultsa hazot) **אני רוצה לקנות את החולצה הזאת!**

I want to buy this shirt!